

Přehled zpráv

Právní a politický rámec Evropské unie.....	7
1.7.2020 cbdb.cz ~ str. 00 ~	
Pražský inovační institut povede Bohumil Kartous	7
1.7.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ EuroZpravy.cz	
Je Německo na předsednictví připravené?	8
1.7.2020 ČT 24 ~ str. 08 ~ 20:00 90' ČT24	
Německo předsedá EU. Plánuje řešit migraci nebo dopady pandemie.....	13
1.7.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět patrovskyo	
VLÁDA MLŽÍ O TOM, CO NÁS BUDE STÁT JÁDRO	16
2.7.2020 Hospodářské noviny ~ str. 10 ~ Názory Jiří Novák	
Miloš Zeman: Heslo amerických protestů Black Lives Matter je rasistické	18
3.7.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Domáci Věra Luptáková	
Úspěch Kremlu v referendu nejde brát vážně. Odborník na Rusko vysvětlil proč	18
3.7.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ EuroZpravy.cz	
Konec show kolem ‚referenda‘. ‚Pro Kreml je výsledek úspěch, nelze ho brát ale vážně,‘ říká odborník	20
3.7.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa Eliška Kubátová	
Na světě ubývá svoboda. A představitelé českého státu se přitom paktují s pachateli	22
4.7.2020 forum24.cz ~ str. 00 ~ Komentáře a názory	
Petice s více než milionem podpisů žádá hlavu šéfa WHO. Ke kritice práce organizace se připojilo i Česko.....	23
4.7.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko Zuzana Hevler	
Ministr Plaga: 80 nových profesorek a profesorů převzalo jmenovací dekrety	28
5.7.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ PV	
EDUin: Školy mediální výchovu učí, výsledky žáků jsou ale slabé	36
7.7.2020 ceskaskola.cz ~ str. 00 ~	
Jak cilit na TOP poradce z externí distribuce?	36

7.7.2020 poradci-sobe.cz ~ str. 00 ~

Jsem příkladem, že když se chce, tak všechno jde	37
7.7.2020 Liberecký deník ~ str. 10 ~ Týdeník Liberecko <i>Michal Šandor</i>	
Ochrana vnějších hranic EU není možná bez užší spolupráce, shodují se experti.....	38
7.7.2020 euractiv.cz ~ str. 00 ~ Evropská unie a svět <i>SenkM</i>	
Pod rouškou levných peněz odkládáme důležité reformy, varuje ekonom Dominik Stroukal	39
7.7.2020 cnn.iprima.cz ~ str. 00 ~ <i>FTV Prima</i>	
Ukázalo se, že pivo krizím odolá	41
7.7.2020 Mladá fronta DNES ~ str. 14 ~ Jižní Čechy <i>Jakub Bartoš</i>	
Umělá inteligence v novinářině se rozšiřuje, využívají ji ČTK či E15	44
8.7.2020 mediaguru.cz ~ str. 00 ~	
EKONOMIKA: Kdo je ten Celkem?	46
8.7.2020 neviditelnypes.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika <i>Václav Vlk st.</i>	
Interview ČT24.....	49
9.7.2020 ceskatelevize.cz ~ str. 00 ~ <i>Ceska Televize; mailto:internet@ceskatelevize.cz</i>	
ZRUŠENÍ DANĚ PODPORÍ PŘEDEVŠÍM SPEKULANTY	50
9.7.2020 Hospodářské noviny ~ str. 10 ~ Názory <i>Jiří Novák</i>	
Antisemitská pachut' po Corbynově vedení. Starmer chce zpět důvěru britských Židů	51
9.7.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>draked</i>	
Ukázalo se, že pivo krizím odolá, říká ředitel Budějovického Budvaru	55
9.7.2020 budejovice.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Budějovice - zprávy <i>Jakub Bartoš</i>	
Hamáček vítal zásilku z Číny. Už poslední, tvrdí	58
10.7.2020 Hospodářské noviny ~ str. 02 ~ Události <i>Ondřej Leinert</i>	
Hamáčkova čínská odysea. Epidemie končí, naše přátelství pokračuje, přivítal poslední zásilku z Pekingu.....	59
10.7.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Ondřej Leinert</i>	
Babišova vláda i přes ambice nerealizovala zásadní reformy, říkají politologové.....	61
11.7.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~	

Politologové: Vláda i přes ambice nerealizovala zásadní reformy	62
11.7.2020 drbna.cz ~ str. 00 ~ Politika	
Suverenita Spojených států nebo rostoucí moc Číny. Proč Trump opouští mezinárodní organizace? ...	63
11.7.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Dominika Perlinová</i>	
Popírání genocidy, mytologizace obětí. Válka o Srebrenicu pokračuje i čtvrtstoletí po masakru	65
11.7.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>hosenseidlovap</i>	
Udržovací vláda? Politologové: Kabinet ANO a ČSSD zásadní reformy nepřinesl.....	71
12.7.2020 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>ČTK</i>	
Jsem příkladem, že když se chce, tak všechno jde, říká liberecký brankář	74
13.7.2020 liberecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Lidé odvedle <i>Michal Šandor</i>	
FOTOGRAF ve zповědnici.....	75
13.7.2020 Tv Pohoda ~ str. 11 ~ TV svět <i>Markéta Čaňková</i>	
Prodejce Petr a čtenářka Káťa.....	75
13.7.2020 Nový prostor ~ str. 34 ~	
Rozhovor s Ivanem Hoffmanem	76
13.7.2020 ČRo Dvojka ~ str. 01 ~ 08:30 Jak to vidí	
Někdejší šéf České televize Puchalský zasedl na letišti v představenstvu	82
14.7.2020 zdopravy.cz ~ str. 00 ~	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	83
14.7.2020 ttg.cz ~ str. 00 ~	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	83
14.7.2020 feedit.cz ~ str. 00 ~ <i>Daniel Bradbury Dočekal</i>	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	84
14.7.2020 casopisczechindustry.cz ~ str. 00 ~	
Puchalský bude zodpovědný za marketing Letiště Praha. Míří do představenstva.....	84
14.7.2020 MaM.cz ~ str. 00 ~ Lidé <i>Redakce MAM</i>	

4 % pro SPD. Cože?! Okamura: Pozadí průzkumu. Bakala a další jméno	85
14.7.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>jav</i>	
Zlevňovat zatím nechceme my ani konkurence, říká šéf PSN Maximilian Skala.....	86
14.7.2020 e15-premium.cz ~ str. 00 ~ <i>Daniel Novák</i>	
Mrakodrap je pojistka do špatných časů	89
14.7.2020 E15 ~ str. 02 ~ Rozhovor <i>Daniel NOVÁK</i>	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	93
15.7.2020 icot.cz ~ str. 00 ~ <i>COT</i>	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	93
15.7.2020 icot.cz ~ str. 00 ~ <i>COT</i>	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	94
15.7.2020 dnoviny.cz ~ str. 00 ~	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	94
15.7.2020 managementnews.cz ~ str. 00 ~	
„Pryč s Moskvou.“ Východní Sibiř se vzbouřila Putinovi, Kreml má podle experta obavy z šíření protestů	95
15.7.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský	97
16.7.2020 cysnews.cz ~ str. 00 ~ <i>Jana Bečková</i>	
Je kosmopolitní charakter vesmíru v ohrožení?	98
16.7.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Martin Švec, Nikola Schmidt, politolog</i>	
Člověk budoucnosti? Musí reagovat, měnit práci, říká Plaga. Proto chystá proměnu školství	101
17.7.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>hrdelj</i>	
Práce s lidmi je disciplína, kterou vás v žádné škole nenaučí	102
17.7.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
Vondra žádá rezignaci Vojtěcha	104
20.7.2020 pravyprostor.cz ~ str. 00 ~ <i>Jan Bartoň</i>	
Vondra žádá rezignaci Vojtěcha	105

20.7.2020	blog.idnes.cz ~ str. 00 ~ <i>Jan Bartoň</i>	
Je kosmopolitní charakter vesmíru v ohrožení?		106
21.7.2020	iir.cz ~ str. 00 ~	
Východní Sibiř se bouří, reakce Moskvy ale nepřichází. Kreml tápe, jak se situací naložit		106
21.7.2020	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
POLITIKA: Vondra žádá rezignaci Vojtěcha		109
21.7.2020	neviditelnypes.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>Jan Bartoň</i>	
NA CO SI DÁT POZOR U POMOCI SMARTWINGS		110
22.7.2020	Hospodářské noviny ~ str. 10 ~ Názory <i>Jiří Novák</i>	
Studenti zapojení do Inovační laboratoře bodovali v soutěži Nakopni Prahu		111
22.7.2020	ff.cuni.cz ~ str. 00 ~	
Dětská práce nebo muž umírající na AIDS. Fotografie, které změnilly svět		113
23.7.2020	denikn.cz ~ str. 00 ~ Kontext N <i>Eliška Černá</i>	
Problémy v Turkmenistáně		116
24.7.2020	Seznam.cz TV ~ str. 10 ~ 19:25 Večerní zprávy	
Fotografie, které zásadně proměnily společnost		117
24.7.2020	Deník N ~ str. 04 ~ Příloha - Kontext <i>ELIŠKA ČERNÁ</i>	
Doufáme, že lidi nebude otravovat články psané strojem číst		119
25.7.2020	finmag.cz ~ str. 00 ~ Kaleidoskop <i>Nikol Mudrová</i>	
Doufáme, že lidi nebude otravovat články psané strojem číst		122
25.7.2020	finmag.penize.cz ~ str. 00 ~	
Chybí nám velký společný příběh		124
27.7.2020	HROT ~ str. 16 ~ Rozhovor <i>Václav Drchal</i>	
Klaus a Zeman udělali nemálo pro to, aby nás Kreml opět bral jako své vazaly. Jindřákova mise na tom sotva něco změní		127
27.7.2020	denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
V Československu programátoři využívali hry k výsměchu režimu		130

28.7.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~

Univerzita Karlova založila oddělení marketingu, řídí ho Ayer 132

28.7.2020 mediar.cz ~ str. 00 ~ Články
redakce

Martin Ayer povede nové Oddělení marketingu na Univerzitě Karlově..... 132

28.7.2020 MaM.cz ~ str. 00 ~ Lidé
Redakce MAM

Stanislav Hložek: S Petrem Kotvaldem jsme byli rodina, Zagorová mě dostala na školu..... 132

28.7.2020 extra.cz ~ str. 00 ~ Extra Host (pořad)
Klára Šimšová

Zavřít komunisty! A proč? Nás taky zavřeli! Tohle navrhl Havel. Vzpomínky generála Lorence 134

28.7.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
Jan Rychetský

VIDEO: Prague Pride chce lidi propojovat, jubilejní ročník bude Live 135

28.7.2020 MaM.cz ~ str. 00 ~ Akce
Jakub Křešnička

Deset důvodů, proč a jak se Michal Pullmann mýlí ohledně komunismu 136

28.7.2020 forum24.cz ~ str. 00 ~ Komentáře a názory
Tomáš Klvaňa

75 let od postupimské konference 138

29.7.2020 ČT 24 ~ str. 02 ~ 20:00 90' ČT24

Ztráta kontroly nad umělou inteligencí je spíš sci-fi než reálná hrozba 148

29.7.2020 finmag.cz ~ str. 00 ~ Kaleidoskop
Alžběta Pecháčková, Hana Vincourová

75 let od Postupimské konference 151

29.7.2020 ČT 24 ~ str. 01 ~ 20:00 90' ČT24

Hospodářská komora si do čela zvolila opět Vladimíra Dlouhého 164

30.7.2020 businessinfo.cz ~ str. 00 ~
Hynek Glos

Jak skončí běloruské volby? Protesty mohou být utopeny v krvi, hrozí i odložení hlasování, míní expert 165

31.7.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa
Eliška Kubátová

Plné znění zpráv

Právní a politický rámec Evropské unie

1.7.2020 cdbd.cz str. 00

Kniha Právní a politický rámec Evropské unie mapuje situaci, v jaké se Evropská unie nachází na počátku roku 2020.

První část knihy je věnována analýze právního základu EU, jejím institucím, soudnímu systému a europeizaci členských států. Ve druhé části je vysvětlena zejména ekonomická a politicko-sociální dimenze evropské integrace – volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, včetně projektu eurozóny a její krize. Autor v knize reflektuje důsledky brexitu, jenž byl projevem vzrůstající asertivity jednotlivých členských států a silících tendencí odmítat stále se zvětšující faktický vliv EU na jejich vnitrostátní politiku. Dále se autor zaměřuje na limity právně-technokratického přístupu k evropské integraci a schopnosti EU adaptovat se na vnitřní i vnější „černé labutě“ evropské integrace, jež demonstruje na změnách plynoucích z krize ekonomického vládnutí v EU, migrační krize a krize liberální demokracie v některých členských státech. Díky autorově právní a politologické erudici a dlouholetému bádání o tématu evropské integrace kniha není jen suchým popisem institucí a kompetencí EU, ale zejména pojednáním o střetávání formálních právních pravidel a politické praxe. Ivo Šlosarčík je profesorem mezinárodních teritoriálních studií a držitelem titulu Jean Monnet Chair pro obor práva EU. Působí na katedře evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. V minulosti publikoval monografii analyzující transformaci kondicionality v Evropské unii, byl editorem knihy o institucionální reformě EU po Lisabonské smlouvě a autorem knihy o unijní dimenzi politického a ekonomického vývoje v Irské republice. (Založil/a:

URL| <https://www.cdbd.cz/kniha-379509-pravni-a-politicky-ramec-evropske-unie>

Pražský inovační institut povede Bohumil Kartous

1.7.2020 eurozpravy.cz str. 00

EuroZpravy.cz

Ředitelem Pražského inovačního institutu, který zřídilo hlavní město, se stal Bohumil Kartous. Organizace se pod jeho vedením zaměří na podporu projektů z oblasti vzdělávání, urbanistiky, sociálního podnikání a životního prostředí, čímž bude podporovat větší diverzitu byznysu v Praze. Novinářům to dnes řekl radní Vít Šimral (Piráti).

doporučujeme

"Za mě bude důležité mít schopnost vyhledávat příslušné zdroje financování. Podle nich a podle toho, jakým způsobem budou nastaveny jejich cíle, a definováním společného záměru se potom budou odehrávat konkrétní kroky v projektech Pražského inovačního institutu," řekl ČTK Kartous.

Financování institutu bude zajištěno z evropského operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, z rozpočtu magistrátu hlavního města a podílet by se měl i neveřejný sektor, uvedl Šimral s tím, že se v této věci už jedná. Institut bude podle Kartouse vyhledávat konkrétní "životaschopné" inovace, podporovat je a know-how předávat dál. Příkladem takových inovací ve vzdělávání jsou podle něj například experimentální vzdělávací program ALT na Gymnáziu Na Zatlance nebo propojování formálního s neformálním vzděláváním na Smíchovské střední průmyslové škole či zapojování studentů do aktivit školy. V klimazávazku se budou podporovat například také výstavby vertikálních zahrad a zelených střech či instalace rekuperačních jednotek ve školách, které budou zajišťovat řízené větrání.

Podle schválené zřizovací listiny ústavu se institut zaměří také na poradenství, zpracování studií a posudků, pořádání školení a workshopů a podobně.

Nový ředitel byl vybrán ve výběrovém řízení, kterého se zúčastnilo 12 kandidátů, doplnil radní.

Kartous (1977) je absolventem Pedagogické fakulty a Fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity v Brně a doktorského studijního programu mediální vědy a komunikace na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Dříve působil ve společnosti Scio jako PR manažer a mluvčí a vedoucí komunikace a analýzy ve společnosti EDUin. Je autorem knihy No Future: Vezeme děti na parním stroji do virtuální reality? a publikace Skandinávské zkušenosti s inkluzivním vzděláváním.

URL | <https://eurozpravy.cz/domaci/verejna-sprava/prazsky-inovacni-institut-povede-bohumil-kartous.5a00afab/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

eurozpravy.cz

Je Německo na předsednictví připravené?

1.7.2020 ČT 24 str. 08 20:00 90' ČT24

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT, Německo

Hezký večer. Já musím rozvinout myšlenku Lukáše Dolanského, který poukázal na to motto německého předsednictví, na slogan "zusammen", tedy společně. Na to, jak obtížné bude to motto naplnit, tedy najít společné kompromisy na evropské úrovni, a já bych k tomu dodal ještě tu časovou dimenzi, ten časový tlak, který je zejména v té nejdůležitější otázce, tedy ve snaze dostat Evropu z koronavirové ekonomické pasti a dostat, napumpovat do ní prostřednictvím záchranného balíčku dostatek peněz. Tak v tomto ohledu si německá diplomacie stanovila dosti šibeniční termín, chce mít kompromis na stole do konce července. A z té celé řady problémů, které budou před německými diplomaty stát, pojďme vybrat ještě jeden. Upozorňoval už na něj také Lukáš Dolanský, když mluvil o tom, jak bude obtížné dosáhnout kýženého, z německého hlediska, kýženého reformy migrační politiky, unifikace azylového práva v Evropě. Komentátoři upozorňují na to, že tato otázka by se mohla dostat do klinče, navzájem se zablokovat právě s tou druhou otázkou, tedy s otázkou nového finančního rámce či rozpočtu Evropské unie a záchranného balíčku pro evropskou ekonomiku. Pokud by tedy například východo- a středoevropské země zablokovaly ten zbytek v otázce migrační politiky a ty západní či severní bohatší země by na oplátku se chtěly, tak říkajíc, mstít těm středoevropským chudším státům tím, že by zablokovaly jejich požadavky třeba v otázce rozpočtu, tedy celá řada složitých problémů a, řekněme, složitých propletenců problémů.

Roman FOJTA, moderátor

Jak moc změnil koronavirus německé plány, pokud jde o předsednictví, a jak je vůbec Německo na předsednictví připravené?

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT, Německo

Tak příprava, tak to už je samozřejmě bytostně parketa německá a německého úřednického aparátu a diplomatů. A také už to Lukáš Dolanský naznačoval, z kuloárů se proslýchá, že Evropa se tak trochu těší na to, až Němci převezmou předsednictví po Chorvatech, i z toho důvodu, že ten diplomatický aparát Německa je nesrovnatelný s tím chorvatským. A ta příprava byla neobyčejně důkladná, koneckonců Německo přebírá předsednictví v Evropské unii po 13 letech. No a co se týče toho, jak promluvily do německých plánů ty změny, které přišly s koronavirovou epidemií - samozřejmě zásadně. A dá se říct, že ještě více obohatily to spektrum problémů, před kterými Německo stojí. Některé zůstaly, jako je třeba brexit, jako je migrační politika, k těm přibýly ty další vše, co je spjaté s koronavirovou krizí. A to vše dodalo určitou urgentnost tomu německému přístupu. Dodalo mu razanci. Byli jsme dřív zvyklí, že Němci byli na evropské úrovni spíše velmi opatrní, velmi se starali o to, aby nevypadali jako stát agresivní, který prosazuje na sílu svoje požadavky. Teď se ale celá řada německých politiků nechala slyšet, že až na takovou ohleduplnost v tuto chvíli není čas, situace je jednoduše příliš urgentní.

Roman FOJTA, moderátor

Plné znění zpráv

Martine, může nějakým způsobem ovlivnit ten průběh německého předsednictví fakt, že předsedkyně Evropské komise je Ursula von Der Leyenová? Což znamená tedy Němka, bývalá ministryně obrany a navíc ze stejné strany jako kancléřka Angela Merkelová.

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT, Německo

Docela určitě může, protože platí všechno to, co už jsi říkal. A ještě bych k tomu dodal: Ursula von Der Leyenová je bývalá dlouholetá blízká spolupracovnice Angely Merkelové. Asi bych se vyhnul slovu přítelkyně či blízká přítelkyně, ale v každém případě byly schopny na stranické, na politické úrovni fungovat velmi dobře se současnou německou kancléřkou. Společně teď znovu budou fungovat například při evropských radách a je nepochybné, že mezi nimi budou také fungovat některé neformální informační kanály. Nepochybně je to pro Angelu Merkelovou výhodou to, že bude mít jako partnerku v čele Evropské komise právě Ursulu von Der Leyenovou a naopak to platí také.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A ještě jeden aspekt, jak důležitá bude během tohoto předsednictví spolupráce Německa a Francie?

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT, Německo

Zdá se, že je zásadní a obě strany se tím vůbec netají, naopak dávají okatě najevo, že teď přichází do čela nejenom Německo, ale v podstatě ten německo-francouzský tandem a ta návštěva francouzského prezidenta Emmanuela Macrona, která přišla jen dva dny předtím, než Berlín převzal evropské předsednictví, neměla v podstatě Evropě naznačit nic jiného, než že funguje velmi blízká a pevná aliance v těch zásadních bodech mezi Německem a Francií, to také mimo jiné znamená, že pokud se k této alianci přidá ještě některý z dalších velkých evropských států, Itálie nebo Španělsko, pak bude těm ostatním dělat opravdu velké problémy, této trojici vzdorovat.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Tak uvidíme, jak to bude probíhat, Martin Jonáš, zpravodaj České televize v Německu, díky za informace, hezký večer.

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT, Německo

Hezký večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A hned navážeme dalším komentářem, hosty ve vysílání jsou Ivo Šlosarčík z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý večer.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Hezký večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A také Petr Bartoň, hlavní ekonom společnosti Natland, i vám dobrý večer.

Petr BARTOŇ, hlavní ekonom společnosti Natland

Dobrý večer a guten abend.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Šlosarčíku, začnu s vámi, souhlasíte s německou kancléřkou, že Evropská unie čelí největší výzvě ve svých dějinách?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to rozhodně obrovská výzva, je to něco, co přepsalo plány německého předsednictví, které si minulý rok asi počítalo s tím, že se bude hádat se státy EU o rozpočtový rámec a teď se bude dohadovat o úplně jiný větší balík peněz, financovaný novým způsobem a se zcela novými prioritami, takže je to velká výzva pro Evropu i pro Německo a do značné míry to bude okamžik nebo půlrok, který završí politické dědictví Angely Merkelové.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Nicméně zdá se, že těm hádkám o rozpočtový rámec se Německo nevyhne, pane Bartoni, vám rovnou přetluočím dotaz diváka, Anti se ptá, mezi bruselskými politiky a diplomaty se očekává silná vůdčí role a snaha sjednotit země Evropské unie v době hospodářské krize, je to správné očekávání?

Petr BARTOŇ, hlavní ekonom společnosti Natland

Očekávání to určitě je správné, protože samozřejmě jakýkoliv spolek rozdílně naladěných a hlavně rozdílně postižených států bude vyžadovat nějaký kompromis o tom, jestli opravdu paní Merkelová to dokáže, asi má největší šanci ze všech, že toho skutečně dosáhne, dosáhne, ale, ale ta opozice tady je a jsme v podstatě v situaci dokonalé bouře, protože se nám tedy dohromady sešla jednak tedy jednání o další sedmiletce, které samozřejmě nemá nic společného samo, samo o sobě s Covidem, potom tedy Covid a spolu s tím i německé předsednictví přesně v době, kdy ta největší otázka, co se týče fungování a těch budoucích peněz je jejich zdrojování, to znamená, jestli ta stará otázka, která tady nad Evropskou unií už poletuje léta, to znamená, jestli má se Evropská unie jako taková zadlužit ještě nad rámec dluhu jednotlivých států, do teďka byla, bylo Německo hlavním oponentem této myšlenky, no a teď tedy dojde na rozdání karet a zatím tedy všechno nasvědčuje tomu, že Německo se poprvé v historii této myšlenky otevřelo.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Šlosarčíku, i vám přetluočím dotaz diváka, Dayd se ptá, během svého mandátu se chce SRN zabývat řešením situace kolem migrace nebo obnovou Evropské unie po pandemii koronaviru, vyřeší obě tyto otázky?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

U té druhé jsem si jistý, že k nějakému posunu dojde, protože reakce EU na Covid se prostě očekává a Německo má své plány, ohledně migračních otázek a azylového evropského režimu tam si dokážu představit, že se to prostě posune dál a kvůli kontroverznosti tématu a odporu velké části států EU třeba ve střední Evropě, se prostě ten balík a jednání o něm posune na další předsednictví a pozornost se zaměří na ekonomické otázky a reakci na Covid.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

V téhle souvislosti jak silná podle vás bude role Německa, i s ohledem na to, že v kuloárech zaznívá, že předseda Evropské rady Charles Michel nemá příliš silnou pozici a koneckonců i v reportáži našich zpravodajů zaznělo, že zatím má pověst toho, kdo váha?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to dosti unikátní situace, protože poprvé o takové velké věci se bude jednat v rámci EU 27, to znamená bez Spojeného království, to znamená, když často se byla zmíněna ta tradiční aliance Francie, Německa která byť v ostatních letech také trochu haprovala, ale vždycky tam byl ten třetí prvek a to je Spojené království, to dneska chybí a uvidíme, jak to ovlivní dynamiku celého předsednictví, co je dobré si uvědomit, že Němci nejenže mají už ten zmíněný robustní byrokratický aparát, pro vedení předsednictví, ale hlavně mají pověst, že tyto věci dokáží řešit a je tady očekávají, že je řešit budou, jo když se podíváme na jejich minulé předsednictví třeba v roce 2007, tak tam to bylo právě Německo, které bylo schopno přerušit tu paralýzu, vyjednávání o nových unijních smlouvách, po odmítnutí ústavní smlouvy Francií a Nizozemsku, vymyslet nový formát a posunout ho

dál, byť dokončením už udělali Portugalci, a proto je to lisabonská a ne třeba hamburská nebo hamburská nebo bonnská smlouva.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Bartoni, to je možná i otázka na vás, máme tady na jedné straně silné spojenectví Francie a Německa, na druhé straně odchod Velké Británie, čili jedné z těch velkých zemí, jak moc vychýlí, řekněme, tu mocenskou rovnováhu nebo koaliční rovnováhu v rámci Evropské unie?

Petr BARTOŇ, hlavní ekonom společnosti Natland

V otázce vyjednávání o tom budoucím rozdělení peněz, tak tam to vychýlí v tom, v tom smyslu, že dneska tady máme takzvané šetřivé, šetřivou čtyřku a donedávna to byla ještě šetřivá pětka, ale právě Německo se odloučilo od toho spolku Nizozemí, Dánska, Švédska a Rakouska a přeskočilo do toho tábora v těch volněji rozdělovajících státech a v podstatě ze své pozice jediné dobře našetřené země z minulosti, kdy tam držely dlouho tu slavnou Schwarzovu, tak se v podstatě očekává, že právě Německo velkou částí to zatáhne, byť teda půjde o ty, o ty společné, společné půjčky a právě Británie určitě, kdyby ještě byla dnes v Evropské unii, tak by patřila do toho spolku těch šetřivých čtyřech, pěti a byla by to vlastně šestka a není jasné, jestli by opravdu potom Německo mělo takovou motivaci, přeskočit do toho více rozdělovajícího spolku, myslím si, že tady i ovlivnila ten odchod Velké Británie v tom smyslu, že Německo ztratilo svého historického největšího spojence, pro programy fiskální disciplíny a šetření a s těmi zbylými čtyřmi si asi mohlo myslet, že tak moc nedokáže, a proto opustilo jejich loď a přidalo se k těm spíše utrácějícím.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Čili to přání německé kancléřky, aby se podařilo najít shodu o těch 750 miliardách eur během července, je to podle vás reálné?

Petr BARTOŇ, hlavní ekonom společnosti Natland

Ano, těch 750 miliard je v podstatě dohodnutých, teď jde o to, jakým způsobem získat ty peníze a tam právě je klíčové to, že Německo přeskočilo od představy, že se těch 500 vybere a potom se budou utrácet, na představu, že se půjčí na mezinárodních trzích a tím pádem jediná vlastně otázka k vyřešení, teď zůstane a tam se ukáže, potom německá schopnost hledání kompromisu, jakým způsobem mají ty peníze být utraceny, jestli to má být rozdáno, jednotlivým postiženým zemím, jak dneska už se tedy přiklání spíše to Německo anebo jestli naopak to má být vždycky jenom formou půjčky, to znamená, že se ty peníze do těch zemí dají, ale bude se očekávat, že je potom vrátí zpátky do toho fondu a případně se potom může po návratu těch peněz zase dát někomu jinému, na tom trvají ty šetřiví 4 a v podstatě bude muset Německo teď ukořitovat názor tady těch, kteří spíše, spíše chtějí ty peníze půjčovat, s tím jihem a jihozápadem, řekněme, kteří samozřejmě z pochopitelných důvodů, protože vědí, že budou příjemci primárními těch peněz, tak by samozřejmě raději ty peníze zadarmo, než je potom muset vracet.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Šlosarčíku, ještě možná jeden úhel pohledu, zmiňovali jsme, že zároveň probíhají jednání o tom výdajovém rámci na roky 21-27, ta jednání trvají rekordně dlouho v podstatě 2 roky a zatím nebyla úspěšná. Může ta mimořádnost situace tím, řekněme, tu situaci nějakým způsobem pomoci vyřešit, že státy najdou shodu, řekněme v kritické situaci nebo naopak může ještě vyostřit ty rozpory mezi jednotlivými zeměmi?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tady je strašně důležité si uvědomit, že právě kvůli Covidu Německo vyjednává dva dosti odlišné finanční balíky, za prvé ten zvláštní balík ten fond reagující na Covid, který má být opravdu mimořádný a řešit zvláštní problémy těch zemí, které jsou nejvíc zasažené a potom zároveň by do konce roku měl dojednat ten standardní sedmiletý finanční balíček, já si myslím, že bude velký tlak obě věci propojit, ale může dojít i k tomu, že právě v okamžiku, kdy se zablokuje ten covidový balíček, tak dojde k zablokování i toho obecného, rozpočtového rámce a pak by Evropská unie musela, byť dočasně přejít na jednoleté financování, či dokonce finanční provizorium, ale je důležité uvědomit, že jde o dva, dvě různé udělané věci, jedna ten sedmiletý rámec je poměrně usazený a

tam se spíš bavíme o technickém doladování a potom ten covidový fond to je něco úplně jiného, je to do značné míry revoluce, pokud projde v německém politicko-ekonomické myšlení, a proto také Němci tak velmi tlačí, aby se dohodnou co nejdříve, dokud ten, to nadšení nebo ten entuziasmus pro něj nevyprchá.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Bartoni, vám přetlumočím, promiňte, jestli chcete dokončit ano?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
A dokud například do něj nezasáhne německý ústavní soud, jak to udělal s předchozími ne covidovým balíčkem, ale těmi předchozími záchranné balíčky, které šly, tedy ne šly z Evropské centrální banky, tak tam se vůči němu před měsícem dosti přísně vymezil, takže možná to spěchání Německa souvisí s tím, aby do těch politických plánů nezasáhl ústavní soud, který zúží ten manévrovací prostor německé vlády a tím pádem i celé Evropské unie.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Bartoni, vám přetlumočím dotaz diváka, SK se ptá, Německo dneškem převzalo předsednictví v Evropské unii, co to bude znamenat pro brexit, dlužno dodat, že teď mají obě země nebo obě uskupení nebo obě strany přechodné období, Velká Británie by měla opustit Evropskou unii na konci roku, čili v jaké fázi jsou ta vyjednávání, kde jsou teď největší rozpory a je reálné, že se podaří do konce roku najít shodu?

Petr BARTOŇ, hlavní ekonom společnosti Natland

Reálné to samozřejmě je, nyní panuje to, co bychom čekali, že bude půl roku před termínem panovat, to znamená zákopová válka, protože je takzvaně ještě stále mnoho času, víme ze zkušeností a i třeba z prvního kola nebo nultého kola vyjednávání o brexitu, že na to lámání chleba, podobně jako v téměř všech standardních vyjednáváních o velké věci, že k tomu skutečně dojde až ke konci, to je trochu, se s tím také počítá v těchto plánech, protože proto Německo teď chce vyřešit tu otázku, nejlépe jednak toho fondu a jednak té sedmiletky co nejlépe, nebo co nejdříve tedy, doufá, že se jí to podaří v té, v té první polovině toho prezidentství, protože ví, že na to skutečné lámání chleba si potřebuje, s Británií si potřebuje vyhradit tu druhou polovinu, čili ano, tady ty 3 velké věci, které má před sebou na vyřešení, ta otázka časování bude, bude nutná, na tu, na ten sedmiletý plán je paradoxně nejvíce času, protože, jak již bylo řečeno, přinejhorším je tam to záložní pravidlo, že se pojedje ještě rok podle starých pravidel, ale ty dvě věci, to znamená brexit a ten nový fond ten je potřeba vyřešit co nejdříve, takže to, ta otázka časování těchto velkých otázek bude, bude klíčová, ale zase platí, pokud by, pokud má někdo reputaci nějakého schopného vyjednavče v Německu, v Evropské unii, tak je to právě Německo nejenom kvůli, jak jsme slyšeli předtím kvůli té organizační schopnosti německé, to je takové kulturní, argumentuju jako ekonom, samozřejmě nemůžu posoudit, ale hlavně kvůli té ekonomické síle, prostě to, co řekne Německo, jako největší evropská ekonomika a také hlavně jako největší přispěvatel do všech těch fondů, tak má samozřejmě mnohem větší váhu než kdokoliv jiný.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Šlosarčíku, vy jste tady několikrát přikyvoval během té předchozí odpovědi, jaký je tedy váš pohled na ten stav vyjednávání mezi Evropskou unií a Velkou Británií?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Tak Spojené království už v EU není, ono odešlo ke konci letošního ledna, teď jenom, jenom zůstává ve vnitřním trhu a pár jiných politikách a přesně máte 11 měsíců, mělo, na to, aby se dohodlo, jak budou vypadat ty dlouhodobé, mnohaleté vztahy mezi EU 27 a Spojeným královstvím a bylo to zmíněno, teď to vypadá, možná ne zákopovou válku, ale taková válka slov, kde každá strana říká, my se nepohneme, my neustoupíme, taková rapová bitva mezi Evropskou unií, reprezentovanou Evropskou komisí a Spojeným královstvím a uvidíme, kde se to zlomí, ale v okamžiku, kdy by se do konce roku nepodařilo dojednat, ty dosti komplikované dlouholeté smlouvy, tak hrozí prostě to, že ty vztahy mezi EU 27 a Spojeným královstvím spadnou na velmi vlastně režim podle mezinárodního práva, na režim podle Světové obchodní organizace a třeba, jak pohyb zboží, tak pohyb lidí a služeb se zásadně zkomplikuje, tady bych možná zmínil to, že je důležité, že předsednictví, německé

předsednictví přímo nevyjednává, to pořád dělá za celou EU Evropská komise, kterou, které ale schvaluje mandát právě Evropská rada a Německo samozřejmě do toho bude hodně co mluvit, ale to to přímé vyjednávání, nepovede Německo, může vést nějaké nepřímé konzultace samozřejmě, ale bude to skrz Evropskou komisi a dosud Evropská unie drží tu linii, mluvíme skrz Evropskou komisi, ne skrz jednotlivé členské státy, byť tak velké, jako je Německo.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Tak uvidíme, jak se ta jednání budou vyvíjet dál, to byl Ivo Šlosarčík, z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, děkuju vám, že jste byl hostem ve vysílání Devadesátky.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Na viděnou.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A s ekonomem Petrem Bartoněm budu pokračovat za chvíli.

Německo předsedá EU. Plánuje řešit migraci nebo dopady pandemie

1.7.2020 ct24.cz str. 00 Svět
patrovskyo

Německo ve středu převzalo půlroční předsednictví v Evropské unii. Během svého pololetí se chce zabývat řešením situace kolem migrace. Berlín považuje za důležité, aby všechny státy prokázaly v této otázce solidaritu. Dalšími prioritami německého předsednictví budou obnova EU po pandemii koronaviru, uzavření jednání o víceletém finančním rámci Unie na roky 2021 až 2027 a nalezení dohody o budoucích vztazích s Velkou Británií.

„Téma migrace je bohužel stále ještě na programu,“ řekl na jednání senátního výboru pro EU německý velvyslanec v ČR Christoph Israng.

Podle něj je třeba zajistit společný evropský postup v této otázce, který bude zahrnovat zajištění ochrany hranic i zapojení všech států do řešení situace s migranty. „Naše vláda se poučila z roku 2015. Víme, že nemá smysl členské země nutit, aby migranty přijímaly,“ řekl Israng k možnosti povinného rozdělování migrantů, o němž se v minulosti v EU jednalo.

přehrát

video

90' ČT24 - Německo přebírá předsednictví v EU

Potřebujeme, aby členské země ukázaly solidaritu, řekl diplomat

„Pochopili jsme, že jsou státy, které nejsou připraveny takto přijímat žádné migranty, Potřebujeme tedy různé možnosti, aby členské země ukázaly solidaritu,“ uvedl. Česko dlouhodobě odmítá povinné rozdělování migrantů mezi členské státy EU.

Česká vláda klade důraz na řešení příčin migrace přímo v zemích, odkud lidé do Evropy přicházejí, a na ochranu hranic Unie. Praha v těchto státech organizuje rozvojovou pomoc, čeští policisté také působí v evropské pohraniční službě Frontex a Česko vysílá pravidelně kontingenty na pomoc pohraničnickům v Severní Makedonii.

Ivo Šlosarčík z Katedry Evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy však v pořadu 90' upozornil, že pozornost se bude muset zaměřit spíše na ekonomické otázky a reakci na pandemii. Původně plánované prioritní téma migrace se podle něj zřejmě odsune na další předsednictví.

Odkaz

Evropská unie kvůli koronaviru zavře vnější hranice, Ukrajina zastavila metro

Očekávání silné vůdčí role

Německé předsednictví budí mezi bruselskými politiky a diplomaty očekávání silné vůdčí role a snahy sjednotit členské země Evropské unie v době hospodářské krize. Unijní činitelé a diplomaté se shodují, že na nejlidnatější zemi EU, která je zároveň nejsilnější ekonomikou bloku, vyšlo rotující předsednictví v době, kdy Unie potřebuje vyvést z krize způsobené zejména pandemií covidu-19.

„Obecná očekávání vkládaná do německého předsednictví jsou extrémně vysoká,“ řekl listu Financial Times německý šéf nejsilnější europarlamentní skupiny lidovců Manfred Weber. Zatímco končící chorvatské předsednictví podle diplomatů i kvůli karanténním opatřením nesehrálo příliš aktivní roli, Německo bude patrně mnohem viditelnější.

„Pandemie koronaviru postavila náš společenský, hospodářský a politický život úplně na hlavu,“ nechala se minulý týden v parlamentu slyšet německá kancléřka Angela Merkelová.

Tak trochu to bude i s německým předsednictvím EU, které následuje po chorvatském a předchází portugalskému. O podobě předsednictví totiž měla kancléřka původně výrazně jiné představy. Nákaza, která si v Evropě vyžádala už přes 100 tisíc obětí, ale leccos změnila.

„Přebíráme zodpovědnost v době, kdy Evropská unie čelí největší výzvě ve svých dějinách,“ je přesvědčena Merkelová, podle které pandemie ukázala, jak křehký je ještě evropský projekt. Nyní je podle ní nutné zvládnout následky krize a zároveň učinit Evropu odolnější a lépe připravenou na budoucnost.

Záchranný balíček pro evropskou ekonomiku

Merkelová již dala najevo, že by ještě v červenci ráda viděla dohodu o 750 miliardách eur (asi 20 bilionů korun), které Evropská komise doporučuje poskytnout ekonomikám zasaženým koronavirovým výpadkem.

Základ projektu tvoří německo-francouzský návrh a právě společná snaha obou zemí podtržená pondělní schůzkou Merkelové s prezidentem Emmanuelem Macronem podle diplomatů předznamenává aktivní ráz německého předsednictví.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Angela Merkelová a Emmanuel Macron během setkání na zámku Meseberg

Zdroj: Reuters

Autor: Kay Nietfeld

„Na návrhu se země eurozóny ale zdaleka neshodnou. Německo stojí společně s Francií proti bloku takzvaných spořivých států, kterým se nápad projektu, jež má za cíl zachránit evropskou ekonomiku, nelíbí,“ uvedl zpravodaj ČT v Německu Martin Jonáš.

Podle výzkumného pracovníka institutu EUROPEUM Víta Havelky nebude pro Německo vůbec jednoduché přesvědčit státy, které se už nyní k návrhu staví odmítavě. „Bude velice obtížné dosáhnout závěru, se kterým budou všichni spokojeni,“ řekl v ČT.

Jonáš uvedl, že Německo by mělo být zároveň hlavním unijním členem, který bude dodávat peníze do záchranného balíčku a evropského rozpočtu. „Merkelová si nejen v této otázce rozumí s Macronem, mají k sobě blízko. V bruselských kuloárech se povídá, že se předsednictví neujímá jen Německo, ale i Francie,“ konstatoval Jonáš.

Dodal, že ve způsobech prosazování změn ale mezi oběma zeměmi panují rozdíly. Zatímco Německo se snaží přistupovat k věcem smířlivěji, Francie bývá razantnější a Macron dává najevo své názory poměrně nekompromisně.

Merkelová může být díky předsednictví aktivnější

„Vyjednávání o fondu a o budoucím rozpočtu může z velké části stát na Německu, protože předseda Evropské rady Charles Michel vůbec nemá silnou pozici,“ řekl pro ČTK jeden z diplomatů.

Michel, jehož hlavním úkolem je zprostředkování kompromisů mezi lídry členských zemí, podle něj přestal být aktivní po dosud posledním fyzickém summitu v únoru, kdy skončilo ještě „předkrizové“ dohadování o sedmiletém rozpočtu neúspěchem.

Merkelová, jejíž politice podle mnoha bruselských činitelů dodala koronavirová krize nový impulz, proto může sehrát aktivnější roli, než jaká běžně hlavám předsednických zemí náleží. Kancléřka sice patří k těm unijním lídrům, kteří s ohledem na koronavirus prosazují opatrnější návrat k osobním jednáním, podle diplomatů si však Německo uvědomuje nemožnost dosáhnout shody na zásadních tématech prostřednictvím videokonferencí.

Odkaz

Ministři financí EU se shodli na plánu pro oživení ekonomik, v Česku startuje Pětadvacítka

Boj proti klimatickým změnám

Německá vláda mezi své další priority vedle dokončení brexitových rozhovorů či digitalizace ekonomiky řadí také boj proti klimatickým změnám. Zatímco Evropská komise považuje klimatickou šetrnost za zásadní kritérium pro čerpání peněz ze zmíněného záchranného fondu, vlády některých zvláště východoevropských zemí včetně české mají k této věci rezervovanější přístup.

Berlín však dal najevo, že hodlá aktivně prosazovat rychlý přechod k ekologicky odpovědnému hospodářství i za pomoci unijních peněz. „Pokud jste Německo, a máte jako spojence Francii, určitě můžete posunout věci kupředu,“ míní analytička bruselského institutu European Policy Centre Sophie Porschlegelová, podle níž může Berlín právě prostřednictvím rozpočtu na období 2021 až 2027 a fondu obnovy prosazovat ekologická témata.

Cíle německého předsednictví jsou v této oblasti dva: zprostředkovat do konce roku shodu členských zemí na zpřísnění emisních cílů pro rok 2030 a na normě, která stanoví podmínky, jak do poloviny století dosáhnout takzvané uhlíkové neutrality, tedy rovnováhy mezi emisemi uhlíku a jejich pohlcováním z atmosféry.

Odkaz

EU se shodla na klimatické neutralitě do roku 2050. Česko prosadilo zmínku o jádru

Lídři unijních zemí se sejdou 17. července

Prezidenti a premiéři se do Bruselu sjedou 17. července. „Není to jistota, ale šance existuje,“ citoval ve středu bruselský web Politico německého velvyslance při EU Michaela Clause, podle něhož čeká Berlín velmi těžká práce jak před samotnou dohodou lídrů, tak při následném podrobném rozpracovávání dílčích částí návrhů na úrovni expertů a ministrů členských zemí.

Německo se podle něj chystá chopit své role velmi aktivně od samého počátku a postupně se hodlá vrátit k osobním jednáním, které kvůli šířící se nákaze na jaře nahradily videokonference. Mluvčí EP oznámil, že Merkelová osobně představí europoslancům priority německého předsednictví na plenárním zasedání začínajícím příští středu.

Parlament přitom v minulých měsících fungoval v omezeném režimu, na jednáních byla pouze malá část poslanců a i červencová plenární schůze bude kratší než obvykle. Jako první zástupci vlád se za dva týdny sejdou v Bruselu ministři zahraničí, většina dalších ministerských jednání se ale tento měsíc ještě odehraje na dálku.

„Je tu stále spousta neznámých. Budeme muset reagovat pružně“ připustil Clauss, že předsednictví bude bedlivě sledovat vývoj nákazy a v případě zhoršení situace se může vrátit k videokonferencím.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Evropský parlament

Zdroj: Reuters

Autor: Vincent Kessler

Chorvatské předsednictví zkomplikoval koronavirus i zemětřesení

Německo přebírá předsednickou štafetu od Chorvatska. Podle bruselského zpravodaje ČT Lukáše Dolanského se chorvatské předsednictví příliš nepovedlo. „Ukázalo se, že Chorvaté nebyli dobře připraveni, například řada jejich ministrů nemluvila anglicky, což zkomplikovalo samotná jednání,“ uvedl.

Chorvatsko však mělo velkou nevýhodu i v tom, že přišla koronavirová krize, navíc zemi postihlo i ničivé zemětřesení. Podle Dolanského Chorvatům v této jízdě „spadl řetěz z kola“, který se teď budou snažit nahodit právě Němci. „Zdá se, že Němci jsou velice dobře připraveni,“ dodal.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3131198-nemecko-predseda-eu-planuje-resit-migraci-nebo-dopady-pandemie>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

VLÁDA MLŽÍ O TOM, CO NÁS BUDE STÁT JÁDRO

2.7.2020 Hospodářské noviny str. 10 Názory

Jiří Novák

ÚDAJNĚ VÝHODNÉ FINANCOVÁNÍ NOVÝCH JADERNÝCH BLOKŮ VE SKUTEČNOSTI AŽ TAK VÝHODNÉ NENÍ. TÍM, ŽE SI NA STAVBU MÍSTO ČEZ PŮJČÍ STÁT, SE JEN ČÁST NÁKLADŮ PŘESUNE NA OBČANY.

V době, kdy je pozornost veřejnosti upřena na důsledky ustupující pandemie koronaviru, navrhuje vláda zákon pro výstavbu nového jaderného bloku. Připomínkové řízení zkrátila na 13 dnů a omezila jej na vybraný okruh subjektů. Požaduje, aby sněmovna vyslovila souhlas už v prvním čtení. Téměř by se zdálo, že Česko právě zasáhla epidemie energetická a je nutné bez odkladu a bez výběrového řízení nakoupit energetické zdroje, ať to stojí, co to stojí.

Zákon uvalí značné břímě na daňového poplatníka. Vláda je připravena poskytnout garance na výkupní cenu elektřiny, přestože je ještě nedávno odmítala. To však firmě ČEZ nestačí. Při financování běžnými komerčními úvěry bude muset být výkupní cena stanovena vysoko nad současnou tržní cenou, což může vzbudit nevoli veřejnosti. Vláda chce tento problém „vyřešit“ tak, že si půjčí sama a většinu prostředků na stavbu pak ČEZ poskytne. Podle pana premiéra za podmíněk, které budou velice výhodné pro ČEZ i pro stát. To je však naprosto matoucí.

Především konkrétní úvěrové podmínky mohou být těžko „velice výhodné“ zároveň pro věřitele i pro dlužníka. Takové prohlášení budí podezření, že se pan premiér ztotožňuje spíše se zájmy firmy ČEZ než daňových poplatníků. Stejně tak nepůsobí důvěryhodně, když za vládního zmocněnce pro jadernou energetiku zvolí bývalého generálního ředitele této firmy Jaroslava Míla, který v Otázkách Václava Moravce 24. 5. 2020 hájí zájmy české veřejnosti prohlášením, že chce-li stát levnější cenu, musí za ni zaplatit převzetím části nákladů financování. Tedy v duchu oblíbeného šprýmu Jiřího Grossmanna a Miloslava Šimka „nechci slevu zadarmo“.

Pokud si stát půjčí „pro ČEZ“, nedojde k úspoře, ale pouze ke skrytému přenesení části reálných ekonomických nákladů z firmy na daňového poplatníka. Úroková míra se odvíjí od úvěrového rizika. Riziková premie je vyšší u úvěru na rozjezd nevyzkoušeného podnikatelského záměru než u hypotéky na rekonstrukci bytu. Stát si půjčí levněji než firma, protože jeho riziko nesplácení je nižší. Pokud stát půjčí ČEZ za „velice výhodných“ (t. j. netržních) podmínek, dojde ke skrytí rizikové premie. Daňový poplatník zdarma poskytne ČEZ pojištění rizika financování. Projekt se tak navenek bude jevit jako výhodnější, než reálně je.

Těm, kterým se tato logika nezdá, je možné doporučit, ať si půjčí peníze u své banky řekněme za čtyři procenta a postoupí je lidem v sociálně vyloučených lokalitách, kteří si půjčují řekněme za 20 procent. Společně tak „ušetří“ 16 procent ročně... Samozřejmě, riziko nesplácení, které je důvodem vysokých úrokových sazeb, nezmizí. Pouze se přesune na prostředníka, v našem případě na stát.

Půjčí-li si stát, vyčerpá část své dluhové kapacity. Do budoucna si tak bude půjčovat draž. Třeba na vládní opatření proti koronavirové krizi. Půjčka také ohrozí výši dividendy ČEZ. Stavby jaderných bloků v demokratických zemích (Flamanville ve Francii, Hinkley Point ve Velké Británii, Olkiluoto ve Finsku) trvají mnohem déle a jsou výrazně dražší, než se očekávalo na začátku. Některé nebyly nikdy dokončeny (Marviken ve Švédsku, Montalto di Castro v Itálii, Bellefonte a Marble Hill v USA). Není důvod věřit, že nám se nic z toho stát nemůže. Dojde-li ke komplikacím, bude ČEZ nucen splácet úvěr z peněz, které by jinak vyplatil státu jako dividendu. Tím ochudí státní rozpočet. Podobně jako při svém předchozím neslavném investičním dobrodružství v Bulharsku.

Jaderná energetika je sice nízkouhlíková, nicméně má jiné, možná dokonce závažnější, environmentální dopady. Proto ji Evropská unie nepovažuje za obnovitelný zdroj. Stát nezbytně ponese odpovědnost za likvidaci vyřazené elektrárny, radioaktivního odpadu a případné havárie, pokud se vytvářené rezervy ukáží jako nedostatečné. Podobně jako při současném útlumu těžby v ostravsko-karvinských dolech. Je-li stavba ospravedlňována nízkouhlíkovostí, nejde o naplňování cílů evropské podpory šetrných zdrojů, ale o jejich obcházení. To bohužel pozorujeme i u některých jiných velkých českých firem.

Vláda by neměla centrálně plánovat budování konkrétního zdroje a přebírat většinu jeho rizik. Není zřejmé, že nový jaderný blok je nejlepším řešením. Menšinoví akcionáři ČEZ si to zjevně nemyslí. Vláda by měla přimět své vrcholové manažery, ať si zaslouží svůj plat, převezmou odpovědnost za strategická rozhodnutí týkající se výběru energetických zdrojů, ať pro ně zajistí financování za tržních podmínek a nesou související rizika.

Vláda by také měla trvat na tom, ať je rozhodování transparentní, ať zohledňuje všechny relevantní faktory a ať neprobíhá v časové tísní. Pokud se rozhodne některý projekt podpořit, neměla by skrývat skutečnou výši podpory jejím rozdělením na dvě části – zjevnou garanci výkupní ceny a skryté pojištění rizika financování.

Pokud se bude veřejnosti zdát výkupní cena po započtení všech rizik příliš vysoká, vláda by měla vyzvat energetické firmy k předložení návrhů alternativních řešení. Soutěž může vygenerovat úspornější a bezpečnější projekty, které nebudou potřebovat tak dalekosáhlou státní podporu a budou pro daňového poplatníka výhodnější.

Konkrétní úvěrové podmínky mohou být těžko „velice výhodné“ zároveň pro věřitele i pro dlužníka. Takové prohlášení budí podezření, že se pan premiér ztotožňuje spíše se zájmy firmy ČEZ než daňových poplatníků.

Je-li stavba ospravedlňována nízkouhlíkovostí, nejde o naplňování cílů evropské podpory šetrných zdrojů, ale o jejich obcházení.

O autorovi | Jiří Novák, Autor působí na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK
Foto popis |

Miloš Zeman: Heslo amerických protestů Black Lives Matter je rasistické

3.7.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Domáci
Věra Luptáková

Heslo Black Lives Matter (Na životech černochů záleží) je podle prezidenta rasistické. Alespoň to řekl při návštěvě v rezidenci amerického velvyslance u příležitosti oslav 244. výročí Dne nezávislosti Spojených států. Dodal, že totiž záleží na všech životech.

Miloš Zeman kritizoval i názorové vůdce spojené s protesty. Uvedl, že nepotřebuje žádné nové velké bratry, kteří mu budou říkat, jaké hodnoty by měl zastávat.

Co se obvykle očekává na recepci ke státnímu svátku? Provinil se proti zvyklostem, nebo ne? Na stránkách americké ambasády se k vystoupení prezidenta neobjevil jediný citát nebo fotografie. Je to obvyklé? Může vyjádření prezidenta nějak poškodit vztahy mezi oběma zeměmi? Kde se vzal slogan Black Lives Matters?

Výrok týdne analyzují bývalý velvyslanec v Rusku a USA Petr Kolář a Jiří Pondělíček z Katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/milos-zeman-heslo-americkyh-protestu-black-lives-matter-je-rasisticke-8243244>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ČRo - plus.cz (Domáci)

Úspěch Kremlu v referendu nejde brát vážně. Odborník na Rusko vysvětlil proč

3.7.2020 eurozpravy.cz str. 00
EuroZpravy.cz

Kladný výsledek ruského hlasování o změnách ústavy, v němž se mělo 78 % Rusů vyslovit pro posílení pravomocí svého prezidenta Vladimíra Putina, nebyl ničím překvapivým. Všichni s tím počítali. Navzdory pochybám o jeho regulérnosti má tak nynější nájemce Moskevského Kremlu nejen zajištěnou doživotní moc, ale dokonce se dostal i mimo dosah mezinárodní spravedlnosti.

Diskuze zablokovaná
doporučujeme

"O regulérnosti hlasování jsou velké pochyby z celé řady důvodů – už jen to, že se vymyslel tento takzvaný institut všeruského hlasování, který vůbec není součástí ruské legislativy, svědčí o tom, že výsledek má nulovou právní relevanci. Hlasovalo se na okupovaných územích, plus se objevila řada ‚excesů‘ spojených se samotným hlasováním, které nasvědčují tomu, že výsledek nelze brát nijak vážně. Kreml si ho tímto způsobem samozřejmě zařídil," konstatoval v rozhovoru pro irozhlas.cz Jan Šír, odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

O podvodech a manipulacích informovala nejen ruská nezávislá média a občanské iniciativy, nýbrž i samotní voliči. Jeden manželský pár po příchodu do volební místnosti například zjistil, že jeden z nich už údajně hlasoval. Podobně tomu bylo i s jejich dcerou žijící v úplně jiné části země.

Stížností na průběh referenda obdržela Ústřední volební komise více než 7000. Výjimkou nebyly ani přímé důkazy manipulace ze strany úřadů, včetně například dvojího hlasování - jedno osobně a druhé elektronicky. Zaznamenány byly i případy, kdy si předsedkyně volební komise sahala pod tričko pro schované volební lístky, která pak vyhazovala do urny.

Tomu všemu může momentálně ruský prezident vděčit, neboť mu to umožní opět kandidovat v prezidentských volbách. V čele země tak díky tomu setrvá až do roku 2036, nedejde-li do té doby k nějaké revoluci nebo státnímu převratu.

"Zveřejněné výsledky jsou pro Kreml samozřejmě mimořádný úspěch. Smyslem celé této akce bylo pomocí tohoto rituálního aktu demonstrovat jednotu celého národa a soulad s politickou reprezentací ztělesněnou

osobou vůdce. Tohle je výsledek, který Putin může vykládat jako potvrzení toho, že za ním Rusové stojí," vysvětlil odborník na Rusko.

Dvojí hlasování je kvůli chaosu v Rusku nepostižitelné

Podle amerického deníku The New York Times je ruské hlasování Putinovou "extravagantní show", jejímž hlavním cílem je zlegitimizovat už předem rozhodnuté a naplánované ústavní změny. "Je to divadlo, ale velice důležité a dobře sehrané divadlo," vyjádřil se k tomu Greg Yudin, sociolog z Moskevské školy sociálních a ekonomických věd.

Organizace Golos poukázala také na skutečnost, že současné hlasování bylo jedním z "nejméně transparentních" v posledních dvou desetiletích. "Nikdy jsme neměli tolik stížností od lidí, kteří nám říkají, že jsou nuceni volit," postěžoval si serveru Moscow Times Grigorij Melkonjants.

Že účast v hlasování byla víceméně povinná, potvrdila i ruská opoziční média. Spousta státních úředníků, učitelů, zaměstnanců ruské pošty, vojáků a lékařů věděla, že když neodhlasuje, pak musí počítat s následky, a to buď v podobě zkrácení odměn, anebo v krajním případě i vyhazovu. Upozornil na to nezávislý server Meduza. Volební komise pak měly kompletní seznam lidí, které si pak následně, jak jsme byli zvyklí před rokem 1989, odškrtávala.

"Za Putina žádné volby nárokům kladeným na svobodný a férový průběh neodpovídaly a do tohoto kontextu plně zapadá i ve středu ukončená akce," řekl Šír s poznámkou, že žádné volby v Rusku se neobešly bez nepořádku ve voličských seznamech, které navíc nejsou ani transparentní.

"Díky tomu může člověk hlasovat v podstatě kolikrát chce. Tyto způsoby se špatně odhalují, jsou ale mimořádně efektivní, protože pak nemusíte falšovat výsledky a přepisovat protokoly. To už je trestné a opozice nebo pozorovatelé to mohou napadnout, samotné vícečetné hlasování ale trestné není," popsal, jak mohlo dojít ke dvojímu hlasování.

Komentátory zaujala také extrémně vysoká účast a podpora ústavních změn v některých ruských regionech. V Tuvě se k volebním urnám dostavilo například 90 %, z nichž 97 % s nimi souhlasilo. Jediným regionem, v němž se většina vyjádřila proti ústavním změnám, byl Něnecký autonomní okruh nacházející se na severním pobřeží evropské části Ruska.

Vyjdou masy Rusů do ulic?

Pochybnosti o výsledcích hlasování vyjádřila také ruská opozice. Její nejhlasitější představitel Alexej Navalnyj jí dokonce označil za "faleš a obrovskou lež", která vůbec nereflektuje skutečné mínění většiny Rusů. Aktivisté totiž uskutečnili výzkum z projektu "Něť!", v němž nesouhlas s ústavními změnami vyjádřilo 55 % Moskevčanů a 63 % obyvatel Petrohradu. Informovalo o něm Rádio Svobodná Evropa.

Podle kritiků navíc nemá "všeruské hlasování" právní oporu. I přesto jsou ale jejich šance na zpochybnění legality i legitimacy jeho výsledku mizivé. Během středečního odpoledne se v Moskvě a Petrohradu uskutečnily protesty s účastí několika stovek lidí. Aktivisté na Rudém náměstí dokonce vytvořili číslici 2036, která ukazuje, jak dlouho se může Putin udržet u moci.

K demonstracím vyzval i Navalnyj, ale požádal veřejnost, aby zatím zůstala doma, dokud se v Rusku nezlepší epidemiologická situace v souvislosti s epidemií koronaviru. "Čeho se Putin bojí nejvíc, je ulice," nechal se slyšet s poznámkou, že se Rusko Putina nezboví, dokud nebudou ulice plnit statisíce nebo dokonce i celé miliony lidí.

"Že by lidi vyšli do ulic jen proto, že bylo zfalšováno nějaké hlasování, které bylo samo o osobě velmi bizarní, tomu nevěřím. Pokud by mělo dojít k protestům, byla by to souhra více faktorů. Rusko trpí celou řadou dlouhodobých systémových problémů, na kterých jedno hlasování vůbec nic nemění," vysvětlil odborník na Rusko své skepse vůči potenciálnímu "probuzení" dosud dřímajícího ruského národa z letargie.

V sázce nejsou jenom mocenské zájmy

Reformy nepočítají pouze s posílením Putinovy moci a jeho další setrvání v moskevském Kremlu. Ústava si projde revolucí i v jiných otázkách, včetně těch hodnotových. Manželství bude nově ústavně vymezené jako svazek muže a ženy a ruské domácí právo bude stát nad tím mezinárodním.

"To podstatné, o co v ústavních změnách jde, je nejenom zajistit Putinovi doživotní moc. Je to zejména imunita proti problémům, které mohou nastat a pomalu nastávají. Jeho vláda je totiž spojená s řadou mezinárodních zločinů, ze kterých je potřeba se zodpovídat, a nikde není psáno, že do Moskvy nezačnou chodit žádosti o vydání členů ruského vedení," nastínil Šír.

Dále podotkl, že největší země světa má na stole řadu mezinárodních arbitrází, včetně pravomocného rozsudku ve sporu s akcionáři ruské ropné firmy Jukos, podle něhož jim musí vyplatit odškodné ve výši více než 50 miliard dolarů.

"Hlavní součástí reforem je ustanovení o primátu vnitrostátního ruského práva nad mezinárodními smlouvami a rozhodnutími mezinárodních instancí, kterým Rusko podléhá. Představte si, že do Moskvy přijde rozhodnutí o tom, že má zaplatit 50 miliard, a oni na to řeknou: 'My bychom rádi, ale ústava, kterou schválil celý ruský národ, nám to neumožňuje.' To je smyslem celé této akce," dokončil.

DISKUZE BYLA ZABLOKOVÁNA!

URL| <https://eurozpravy.cz/zahranicni/evropa/ruske-referendum-bylo-parodii-na-demokracii-tvrdi-odbornik.9871dc47/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
eurozpravy.cz

Konec show kolem ‚referenda‘. ‚Pro Kreml je výsledek úspěch, nelze ho brát ale vážně,‘ říká odborník

3.7.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa
Eliška Kubátová

Výsledek ruského hlasování o ústavních změnách žádné překvapení nepřinesl. Podle oficiálních údajů se 78 procent ruských voličů k návrhům změn vyjádřilo kladně. Přestože regulérnost celého hlasování je vzhledem k rozsáhlým manipulacím snadno zpochybnitelná, ruský prezident Vladimir Putin si díky němu zajistil možnost doživotního vládnutí i páky na to, aby ruské vedení uniklo mezinárodní spravedlnosti.

Hlasování o změnách ruské ústavy dopadlo dle očekávání. Šéf Kremlu Vladimir Putin může být spokojen.

Podle ústřední volební komise podpořilo příslušné ústavní dodatky 77,9 procenta Rusů, proti se vyslovilo zhruba 22 procent hlasujících. Jak pro iROZHLAS.cz podotýká odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír, tento výsledek byl ruským vedením předem zařízený.

„O regulérnosti hlasování jsou velké pochyby z celé řady důvodů – už jen to, že se vymyslel tento takzvaný institut všeruského hlasování, který vůbec není součástí ruské legislativy, svědčí o tom, že výsledek má nulovou právní relevanci. Hlasovalo se na okupovaných územích, plus se objevila řada ‚excesů‘ spojených se samotným hlasováním, které nasvědčují tomu, že výsledek nelze brát nijak vážně. Kreml si ho tímto způsobem samozřejmě zařídil,“ říká Šír.

Na rozsáhlé podvody a manipulace upozornila nejen ruská nezávislá média a občanské iniciativy, ale i samotní voliči. Ruská nezávislá organizace Golos například informovala o případu manželského páru, který po příchodu do hlasovací místnosti zjistil, že muž už podle údajů komise odhlasoval, stejně jako jejich dcera, která přitom žije v jiné části Ruska.

Ústřední volební komise obdržela celkem 7196 stížností na průběh hlasování. Svědectví poukazujících na manipulace ze strany úřadů se objevuje celá řada – nejčastěji se hovoří o možnosti dvojího hlasování, jednou osobně a podruhé elektronicky. Pobouření vyvolaly také záběry kamer zachycující předsedkyni volební komise, jak vytahuje štos lístků, které měla pod tričkem, a vhadzuje je do urny.

I díky těmto machinacím Putin dosáhl svého. Hlasování původně naplánované na 22. dubna potvrdilo, že se bude moct ucházet o prezidentský úřad i po roce 2024, v čele země tak může setrvat až do roku 2036.

„Zveřejněné výsledky jsou pro Kreml samozřejmě mimořádný úspěch. Smyslem celé této akce bylo pomocí tohoto rituálního aktu demonstrovat jednotu celého národa a soulad s politickou reprezentací ztělesněnou osobou vůdce. Tohle je výsledek, který Putin může vykládat jako potvrzení toho, že za ním Rusové stojí,“ míní Šír.

Dvojí hlasování trestné není

Americký deník The New York Times označuje hlasování za Putinovu „extravagantní show“, která má ústavním změnám zajistit legitimitu, přestože je o nich už dávno rozhodnuto. „Je to divadlo, ale velice důležité a dobře sehrané divadlo,“ komentuje pro NY Times sociolog Greg Yudin z Moskevské školy sociálních a ekonomických věd.

Organizace Golos už minulý týden varovala, že se hlasování jeví jako jedno z „nejméně transparentních“ za poslední dvě dekády. „Nikdy jsme neměli tolik stížností od lidí, kteří nám říkají, že jsou nuceni volit,“ řekl pro server Moscow Times zástupce Golosu Grigorij Melkonjants.

K hlasování byla podle opozičních médií přinucena celá řada státních zaměstnanců od učitelů, lékařů po vojáky či pracovníky úřadů. Nezávislý server Meduza informoval například o praktikách některých státních podniků včetně ruské pošty, které do volebních místností odevzdávaly seznamy svých zaměstnanců – pokud neodhlasovali, hrozil jim vyhozov nebo zkrácení odměn.

„Za Putina žádné volby nárokům kladeným na svobodný a férový průběh neodpovídaly a do tohoto kontextu plně zapadá i ve středu ukončená akce,“ popisuje Šír s tím, že během voleb v Rusku se běžně spoléhá na nepořádek ve voličských seznamech, které zdaleka nejsou transparentní.

„Díky tomu může člověk hlasovat, v podstatě kolikrát chce. Tyto způsoby se špatně odhalují, jsou ale mimořádně efektivní, protože pak nemusíte falšovat výsledky a přepisovat protokoly. To už je trestné a opozice nebo pozorovatelé to mohou napadnout, samotné vícečetné hlasování ale trestné není,“ vysvětluje analytik, podle kterého se výsledek tentokrát „nahnal“ mimo jiné právě díky možnosti hlasovat online i osobně.

Pozornost komentátorů vzbudila také extrémně vysoká účast a podpora ústavních změn v některých ruských regionech. Například v sibiřské Tuvě se hlasování účastnilo 90 procent lidí, z nichž 97 procent reformy odsouhlasilo. Jediným regionem, který se vyjádřil většinou proti ústavním změnám, se stal Něnecký autonomní okruh na severním pobřeží evropské části Ruska.

Budou masy v ulicích?

Výsledky hlasování, které začalo 25. června, zpochybnila také opozice. Přední odpůrce Kremlu Alexej Navalnyj je označil za „faleš a obrovskou lež“, zveřejněná čísla totiž podle něj nemají nic společného se skutečným míněním Rusů.

Kritici ústavních reforem poukazují na průzkum, který uskutečnili aktivisté z projektu Nět! – jejich vlastní exit pollly ukázaly, že například v Moskvě bylo proti změnám 55 procent voličů, a v Petrohradě dokonce 63 procent, píše Rádio Svobodná Evropa.

Vzhledem k tomu, že „všeruské hlasování“ není v ruském právním systému jakkoliv zakotveno, ale kritici ztrácejí možnost se proti výsledkům odvolat nebo je jakkoliv napadnout.

Proti ústavním reformám už během středečního odpoledne protestovalo v Moskvě a Petrohradu několik stovek lidí. Na Rudém náměstí aktivisté ze svých těl vytvořili číslici 2036 jako letopočet, dokdy může Putin setrvat u moci. Další demonstrace se pak konaly po skončení hlasování.

Aby lidé vyšli do ulic, vyzval i Navalnyj, protesty by se podle něj ale měly odložit na dobu, kdy se v zemilepší situace způsobená pandemií koronaviru. „Čeho se Putin bojí nejvíc, je ulice,“ prohlásil podle Svobodné Evropy a dodal, že Putin neodejde, dokud v ulicích nebudou statisíce, nebo dokonce miliony lidí.

Šír je ale skeptický, že ústavní změny a očividná manipulace probudí masy. „Že by lidi vyšli do ulic jen proto, že bylo zfalšováno nějaké hlasování, které bylo samo o osobě velmi bizarní, tomu nevěřím. Pokud by mělo dojít k protestům, byla by to souhra více faktorů. Rusko trpí celou řadou dlouhodobých systémových problémů, na kterých jedno hlasování vůbec nic nemění,“ míní odborník.

Nejde jen o doživotní moc

Reformy zdaleka ale nejsou jen o Putinovi a jeho setrvání v čele země i po roce 2024. Do ústavy mají být například zapsány také některé konzervativní hodnoty, včetně zmínky o Bohu nebo manželství jako svazku muže a ženy. Jedním z nejdůležitějších bodů je však deklarace nadřazenosti ruského domácího práva nad mezinárodním.

„To podstatné, o co v ústavních změnách jde, je nejenom zajistit Putinovi doživotní moc. Je to zejména imunita proti problémům, které mohou nastat a pomalu nastávají. Jeho vláda je totiž spojená s řadou mezinárodních zločinů, ze kterých je potřeba se zodpovídat, a nikde není psáno, že do Moskvy nezačnou chodit žádosti o vydání členů ruského vedení,“ popisuje Šír.

Odborník na Rusko podotýká, že země čelí řadě mezinárodních arbitrází a na stole už má i pravomocný rozsudek v kauze Jukosu. Podle něho má Moskva akcionářům někdejší ruské ropné společnosti Jukos zaplatit odškodné ve výši více než 50 miliard dolarů (1,1 bilionu korun).

„Hlavní součástí reforem je ustanovení o primátu vnitrostátního ruského práva nad mezinárodními smlouvami a rozhodnutími mezinárodních instancí, kterým Rusko podléhá. Představte si, že do Moskvy přijde rozhodnutí o tom, že má zaplatit 50 miliard, a oni na to řeknou: ‚My bychom rádi, ale ústava, kterou schválil celý ruský národ, nám to neumožňuje.‘ To je smyslem celé této akce,“ tvrdí Šír.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/rusko-ustavni-zmeny-referendum-vladimir-putin-hlasovani-protesty-jan-sir_2007030723_eku

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#)

Na světě ubývá svoboda. A představitelé českého státu se přitom paktují s pachateli

4.7.2020 forum24.cz str. 00 Komentáře a názory

Čínská komunistická vláda, s níž se tolik přátelí prezident Miloš Zeman a které česká vláda tolik děkovala za údajnou pomoc v boji s koronavirem, nadekretovala nový bezpečnostní zákon pro Hongkong, aby udusila tamní hnutí za občanská práva a svobodu. Ve stejnou chvíli proběhlo v Ruské federaci naprosto nedůvěryhodné referendum, kterým se Vladimír Putin stal zřejmě již definitivně neodvolatelným carem.

Nový bezpečnostní zákon pro Hongkong podepsal v úterý čínský prezident Si Ťin-pching. Čína tím zasáhla do ústavního pořádku autonomního území a tvrdě omezila svobodu a poslední zbytky nezávislosti tohoto města. Čínští komunisté tak porušili smlouvy, na jejichž základě v roce 1997 předala Velká Británie Hongkong Číně podle principu "jedna země, dva systémy", k němuž se Čína tehdy zavázala na padesát let.

Obyvatelé Hongkongu, kteří tento zákon vážně poruší, mohou být stíháni podle čínských zákonů. V blížících se volbách do rady města již těžko budou moci kandidovat zástupci některých demokratických stran, neboť už jen publikace volebního programu by mohla být posuzována jako trestný čin. Jakmile nový zákon 1. července vstoupil v platnost, začala policie podle něj ihned zatýkat občany, kteří vyzývali k nezávislosti Hongkongu.

V Rusku se za rozsáhlých manipulací odehrálo všeruské hlasování o změně ústavního systému, které nemá oporu v ruské legislativě. Férovost hlasování nepodléhala systematické kontrole a nezávislá internetová média mají vážné pochybnosti o tom, že by skutečně pro návrh Kremlu hlasovalo 78 procent ruských voličů, kteří se referenda zúčastnili. V předchozích průzkumech se totiž podpora Vladimíra Putina pohybovala i na pouhých 30 procentech a právě ukončené referendum bylo vlastně hlasováním o Putinovi. I kdyby se ale opravdu většina voličů rozhodla umožnit, aby po roce 2024 mohl být Putin opět dvakrát zvolen na šestileté období, tak to odpovídá i tomu, že naprostá převaha médií je poplatná vládnoucí kremelské klice Vladimíra Putina. Experti tudíž zastávají názor, že výsledek referenda byl dopředu zařizený.

„O regulérnosti hlasování jsou velké pochyby z celé řady důvodů – už jen to, že se vymyslel tento takzvaný institut všeruského hlasování, který vůbec není součástí ruské legislativy, svědčí o tom, že výsledek má nulovou právní relevanci. Hlasovalo se na okupovaných územích, plus se objevila řada ‚excesů‘ spojených se samotným hlasováním, které nasvědčují tomu, že výsledek nelze brát nijak vážně. Kreml si ho tímto způsobem

samozřejmě zařídil," říká odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír pro Český rozhlas.

Aby toho nebylo málo, tak svobodný svět čelí svým vážným problémům. Po brexitu přišla epidemie koronaviru s následnou ekonomickou krizí. K tomu si Spojené státy naordinovaly další kolo rasového problému a extremistických projevů, jež provázelo ničení soch osob, jež souvisejí s národní historií.

I přesto ale ještě není životaschopnost konceptu západní demokracie ve většině zemí fatálně ohrožená. Dostává ale na frak ve třech ze čtyř států sdružení V 4. V Česku, v Polsku a v Maďarsku probíhají procesy, které jsou z hlediska budoucnosti svobody na pováženu. K faktickému snížení úrovně svobody už ve všech těchto zemích došlo. V případě Česka je to spojené s mimořádnou mobilizací ruské a čínské propagandy. Exponenti a hvězdy této propagandy přitom díky vládním silám kontaminovali v širokém měřítku mediální rady veřejnoprávních médií. To je naprosto skandální skutečnost, která ale odpovídá vládní většině, na níž stojí vládnutí miliardáře Andreje Babiše. Jde o nesystémovou politickou formaci ANO 2011, která si říká "hnutí", je postavená na vůdcovském principu a o demokratičnosti jejích vnitřních procesů existují zásadní pochybnosti. Tuto vládní stranu podporují komunisté a xenofobní okamurovci, což jsou obě silně protievropské a antiliberalní strany. Sociální demokraté jako doplňková strana koalice tomu dělají nedůstojný fíkový list. A jejich předseda Jan Hamáček se obzvláště vyznamenal v servilitě vůči komunistické Číně.

Český konflikt o podobu společenského systému, který fakticky probíhá na pozadí oligarchizace státu a obnovy moci komunistických struktur, souvisí s celosvětovým problémem. Jestliže to po roce 1989 nejméně 20 let vypadalo, že je vítězství liberální demokracie drtivé a téměř konečné, tak nyní čelíme extrémnímu útoku na svobodu. A probíhá i u nás. Jen o něm chce málokdo otevřeně mluvit.

URL| <https://www.forum24.cz/na-svete-ubyva-svoboda-a-predstavitele-ceskeho-statu-se-pritom-paktuji-s-pachateli/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

forum24.cz (*Komentáře a názory*), forum24.cz (*Komentáře a názory*)

Petice s více než milionem podpisů žádá hlavu šéfa WHO. Ke kritice práce organizace se připojilo i Česko

4.7.2020 denikn.cz str. 00 Česko

Zuzana Hevler

Město míru, jak se Ženevě, světové scéně pro multilaterální diplomacii přezdívá, prožívá horké chvíle na diplomatické půdě. Peněženka Spojených států se zavřela a do kasy Světové zdravotnické organizace OSN nepřitékají štědré dobrovolné příspěvky. WHO je terčem kritiky za nezvládnutý začátek pandemie a podbízení se Číně. Ke kritice a plánu kroky WHO prověřit se připojila i Česká republika. Americký prezident rovnou hrozí vystoupením z organizace.

Kdo stojí za selháním při nedostatečném informování o postupující pandemii covid-19, by ale měla odhalit plánovaná nezávislá studie hodnotící kroky a výkon WHO. Detaily jejího provedení ani konkrétní časová lhůta však nebyly zveřejněny.

Přečtěte si také Proklínaná i nenahraditelná WHO: Co dokázala a zkazila, a co může a nemůže Světová zdravotnická organizace

Na to se ovšem nechce čekat více než milionu signatářů petice, která žádá okamžité odstoupení Tedrose Ghebreyesuse z čela Světové zdravotnické organizace a viní ho z podcenění koronaviru a zpolitizování organizace. „Věříme, že WHO by měla vystupovat politicky neutrálně,“ dodávají rozhněvaní autoři v mnohojazyčné petici v narážce na obvinění, že Tedros se v počátcích pandemie slepě spoléhal na údaje poskytované čínskou komunistickou vládou.

Svého šefa podle informací Deníku N kritizují i pracovníci centrály WHO z několika zemí, kteří si nepřejí být jmenováni. Tedros podle nich ve své roli krizového manažera neobstál a krizi nezvládl ukočírovat. Od samého počátku prý bylo jednání WHO zmatečné a nebylo konzistentní.

„Tedros je opravdu bizarní postavička a jeho rozporuplné chování bohužel vrhá stín na celou organizaci,“ tvrdí o svém generálním řediteli jeden z úředníků WHO, které prý jejich šéf oslovuje křestním jménem uvozeným slovem „bratře/sestro“.

S tím, že se Tedrosovi nepodařilo situaci zvládnout na jedničku, souhlasí i česká vláda:

„Vedení WHO na počátku pandemie bagatelizovalo některá varování. Formulace doporučení pro členské státy, např. ohledně cestování, byla zpočátku zmatečná.“

Tisková mluvčí Ministerstva zahraničních věcí ČR Zuzana Štíhová

Podle Štíhové je WHO také často kritizována za to, že pandemii vyhlásila opožděně. Zároveň však mluvčí dodala, že hodnocení postupu celé WHO nelze zužovat jen na kroky generálního ředitele.

„Úspěšnost Tedrose a celé WHO se samozřejmě odvíjí od dobré spolupráce se všemi členskými zeměmi, zejména při včasné a pravidelné informování o výskytu a šíření infekčních nemocí,“ dodala Štíhová s tím, že je potřeba, aby se provedlo „komplexní, nezávislé a nestranné vyhodnocení reakce WHO a členských zemí na pandemii“.

Na druhou stranu rozviklanou Tedrosovu židli jistí zástupci afrických zemí a většina rozvojového světa. Tedrose v dopise podpořili jeho příznivci. „Po přezkoumání široké škály možností, jak globálně koordinovat boj s pandemií, jsme přesvědčeni, že WHO je nejlépe schopna hrát vůdčí a koordinační roli,“ píše se v listu, pod kterým je podepsána desítky vědců, odborníků a politických představitelů.

Generální ředitel WHO Tedros Adhanom Ghebreyesus během květnové virtuální tiskové konference. Foto: Loey Felipe, UN

Na obranu WHO, ne však konkrétně Tedrose, se postavila i světová zdravotnická komunita a po kritickém vystoupení USA za organizací stála i většina západních zemí, včetně západních zemí Evropské Unie.

To potvrzuje i české ministerstvo zdravotnictví, podle něhož WHO vyvíjí od loňského prosince mimořádnou aktivitu na mnoha frontách.

„Jedná se o mravenčí práci, která ze své podstaty není medializovaná,“ uvádí tiskové oddělení ministerstva zdravotnictví. WHO mimo prakticky denního vydávání odborných doporučení rovněž koordinuje sběr statistických dat z celého světa a monitoruje efektivitu opatření a tvorbu modelů, což je při zvládání globálních pandemií naprosto klíčové, dodává ministerstvo.

Resort zdravotnictví pochválil Světovou zdravotnickou organizaci i za podporu pracovníků ve zdravotnictví v této kritické době a pomoc s logistickým zajišťováním dodávek materiálu do oblastí, kde je to nejvíc potřeba.

Rovněž je spokojen s kurzy pro zdravotníky a odbornou veřejnost s detailními informacemi o boji s koronavirem, které WHO vytvořila a nabídla zdarma.

Ministerstvo uvedlo, že hodnotí spolupráci s organizací WHO, respektive se členy sekretariátu, a nemá zkušenost přímo s ředitelem Tedrosem.

Odbornou veřejností je oceňována hlavní epidemioložka WHO Maria van Kerkhoveová za to, že tiskových brífincích informovala věcně a sdílela pouze vědecky ověřená fakta.

Několik bitevních polí

WHO však rozjela několik soubojů najednou – kromě boje s pandemií bojuje zároveň na druhé frontě s infodemií. A v tomto klání se jí objektivně nedaří. Kredibilitu v médiích a na sociálních sítích WHO ztratila hned několikrát. Například když ve svém 39. reportu publikovaném 28. února bez povšimnutí veřejnosti změnila statut rizika epidemie z „vysokého“ na „velmi vysoké“.

Svět obletělo i video z rozhovoru s reportérkou z hongkongské televize s poradcem generálního ředitele Bruceem Aylwardem.

Na dotaz novinářky, jestli by WHO neměla znovu uvažovat o nabídnutí členství Tchaj-wanu, Aylward nereagoval, oněměl, zíral do kamery a poté řekl, že otázku neslyšel.

Když mu ale reportérka navrhl, že mu ji zopakuje, odmítl to se slovy, „ne, ne, pojďme rovnou k dalšímu dotazu“. Když novinářka pokračuje s dotazem o Tchaj-wanu, videohovor je ukončen.

Reportérka tedy Aylwardovi zavolala znovu a ptala se na jeho hodnocení zkušeností Tchaj-wanu s koronavirem. Aylward reagoval slovy, „no, o Číně už jsme hovořili...“

Sám ředitel Tedros při tiskové konferenci 8. dubna po otázce vztahující se ke kritice jeho osoby ze strany amerického prezidenta Trumpa místo odpovědi začal obviňovat Tchaj-wan z rasismu vůči své osobě a dalším Afričanům. Tchaj-wan požaduje za prohlášení omluvu.

Zdraví bez hranic

„Zdraví nemá hranice, tato pandemie to jasně ukazuje. Abychom co nejlépe reagovali na zdravotní problémy, musíme spolupracovat a vyměňovat si informace. To by mělo být co nejvíce osvobozeno od politických úvah,“ řekla v rozhovoru pro švýcarský web Heidi.news švýcarská delegátka ve WHO Nora Kronig-Romerová.

Dodala, že Švýcaři litují toho, že pragmatické kompromisní řešení dosažené v roce 2009, kdy se Tchaj-wan účastnil Světového zdravotnického shromáždění WHO jako pozorovatel, nemohlo v posledních letech pokračovat.

S tím souhlasí i české ministerstvo zahraničních věcí. „WHO by měla být platformou otevřenou pro všechny, kteří se chtějí podělit o svou expertizu a učit se od ostatních,“ řekla Deníku N mluvčí Štíhová.

„Česká republika podporovala možnost spolupráce Tchaj-wanu s technickými a expertními mezinárodními organizacemi,“ dodala mluvčí s tím, že způsob, jakým se Tchaj-wanu podařilo pandemii zvládnout, je potvrzením toho, že dává smysl, aby byl zapojen do činnosti WHO.

Tchaj-wan České republice a ostatním 14 stejně smýšlejícím zemím, které veřejně vyjádřily nezbytnost spolupráce s ním na expertní úrovni, poděkoval.

O budoucnost Tchaj-wanu ve WHO se zajímá i milion signatářů zmíněné petice požadující odvolání šéfa Tedrose. „Tchaj-wan by neměl být dále vylučován z WHO z jakýchkoli politických důvodů,“ jeho technologie jsou mnohem pokročilejší než technologie mnoha zemí na vybraném seznamu WHO, tvrdí se v petici.

Politici připomínají, že členství ve WHO jakožto agentuře OSN vyžaduje členství státu v Organizaci spojených národů, které Peking u Tchaj-wanu nepodpoří. Je ovšem možné zopakovat kompromis, který už existoval v letech 2009 až 2016, kdy byl Tchaj-wan přizván jako pozorovatel pod názvem „Čínský Tchaj-pej“.

Jeho účast však musela být každoročně obnovována, závisela tedy i na souhlasu ČLR. Když v roce 2016 vyhrála tchajwanské prezidentské volby politička Cchaj Jing-wen, jejíž strana je tradičně vnímána jako síla prosazující pokračování nezávislosti Tchaj-wanu na pevninské Číně, souhlasu se už nedočkal.

Letos v lednu prezidentka Cchaj obhájila svůj mandát na další čtyřleté období.

Velká gesta

The W.H.O. really blew it. For some reason, funded largely by the United States, yet very China centric. We will be giving that a good look. Fortunately I rejected their advice on keeping our borders open to China early on. Why did they give us such a faulty recommendation?

— Donald J. Trump (@realDonaldTrump) April 7, 2020

Po počátku pandemie, kdy WHO stála po boku Číny a učinila několik mezinárodně zpochybňovaných rozhodnutí, se Trump rozhodl pozastavit platbu příspěvků USA až do vypracování analýzy, která postupy WHO vyhodnotí.

USA jsou stěžejním sponzorem chodu WHO. V roce 2018 poskytly coby nejštědřejší dárce dobrovolné příspěvky (nad rámec povinných příspěvků vyplývajících z členství v OSN a velikosti vlastní ekonomiky) ve výši 282 milionů dolarů.

Druhý nejštědřejší dárce, soukromá nadace Nadace Billa a Mellindy Gatesových, přispěla (nezávisle na USA) do rozpočtu 229 miliony dolarů.

Čína dobrovolně poskytla šest milionů dolarů.

Otázkou zůstává, jestli může prezident Trump splnit i své výhrůžky o americkém vystoupení z WHO.

Podle některých amerických právníků má Trump v tomto svázané ruce a nemůže zmrazit povinné příspěvky a z organizace odkráčet, kdy se mu zachce. Jeho vláda totiž musí respektovat vlastní zákon, který Kongres schválil už ve 40. letech minulého století.

USA by mohly opustit Světovou zdravotnickou organizaci až poté, co dorovnájí veškeré dlužné příspěvky a vypoví svoje členství s ročním předstihem.

„Trumpova hrozba vystoupit z WHO má k cíli daleko. Svou akci hlasitě spustil, ale ta je stejně jako jeho hlučná zahraniční politika daleka reálného naplnění,“ napsal profesor Harold Hongju Koh z Yaleovy univerzity.

O Trumpově snaze převést pozornost na to, že za pandemii může buď WHO, nebo Čína, mluví amerikanista a zástupce vedoucího Katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Kryštof Kozák. Podle něj je otázkou, jestli by se v případě, že by Trump z WHO protiprávně odešel, OSN podařilo dluh na Spojených státech vysoudit. „Je možné říct, že Trumpovi se povedlo předefinovat vztahy v mezinárodních organizacích,“ myslí si Kozák.

Členství USA v organizaci OSN už před Trumpem vypověděl jiný prezident:

Šlo o agenturu UNESCO a rovněž republikána Ronalda Reagana v roce 1984.

USA se ale do organizace vrátily v roce 2002 za dalšího republikána George Bushe mladšího.

A znovu ji opustily vloni v lednu za současné Trumpovy vlády.

V červnu 2018 (rovněž už za Trumpa) Spojené státy opustily Radu OSN pro lidská práva (UNHRC), protože se podle nich chovala pokrytecky a byla zaměřená proti Izraeli.

Přečtěte si také Pandemie dopadne nejhůř na nejchudší země. Humanitární agentury OSN žádají svět o více peněz

Moc Číny v OSN mezitím sílí.

Z 15 organizací OSN řídí Číňané už čtyři:

FAO (Organizace pro výživu a zemědělství)

ICAO (Mezinárodní organizace pro civilní letectví)

ITU (Mezinárodní telekomunikační unie)

UNIDO (Organizace OSN pro průmyslový rozvoj)

Nebýt nedávného silného a úspěšného lobbingu USA, mohla čínská kandidátka šéfovat i Světové organizaci duševního vlastnictví (WIPO).

Přečtěte si také Nevolve největšího zloděje v dějinách, brojí USA proti Číně v bitvě o šéfa Organizace duševního vlastnictví OSN

ČLR už v minulosti vedla i WHO – v letech 2006–2017 to byla Margaret Chanová.

Podle politiků a diplomatů by odchod tak velkého partnera, jako jsou Spojené státy, z mezinárodních organizací mohl mít i další nebezpečný rozměr. Multilaterální koalice a organizace byly vytvořeny za účelem jednotného boje proti globálním problémům a měly by být spíše posilovány než se rozpadat.

„Klidně by se mohlo stát, že by chování USA mohly začít napodobovat další velké země,“ obává se amerikanista Kozák. Počátkem června pohrozila odchodem z WHO, která v současné době sdružuje 194 členů, i Brazílie, jež je po USA druhou koronavirem nejpostiženější zemí světa. Prezident Jair Bolsonaro tak reagoval poté, co WHO varovala vlády Latinské Ameriky před znovuotevřením hranic dříve, než se zpomalí šíření koronaviru v celém regionu.

Stav pandemie covid-19 ve zmíněných zemích

stát
kumulativní počet nakažených
aktuální počet nakažených
počet mrtvých

USA

2 739 879
1 514 613
128 740

Brazílie

1 496 858
916 147
61 884

Čína

84 830
409
4641

Švýcarsko

31 967
802
1965

ČR

12 178
4003
353

Tchaj-wan

448
4
7

Zdroj: Johns Hopkins University k 3. červenci
Autorka je spolupracovnice Deníku N ve Švýcarsku.

URL| <https://denikn.cz/392324/petice-s-vice-nez-milionem-podpisu-zada-hlavu-sefa-who-ke-kritice-a-prosetreni-jeji-prace-se-pripojila-i-cr/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (Česko)

Ministr Plaga: 80 nových profesorek a profesorů převzalo jmenovací dekrety

5.7.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

PV

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga 2. července v Karolinu předal jmenovací dekrety 80 novým profesorkám a profesorům. Na nejvyšší akademický titul navrhuji kandidáty vědecké a umělecké rady vysokých škol, jmenuje je prezident republiky.

„Aktivní předávání zkušeností je a bude nedílnou součástí práce profesora, jehož titul dnes získáváte. Vy jako profesorky a profesori budete tvořit páteř vysoké školy a ta, pokud chce být úspěšná, musí i prostřednictvím vás intenzivně pracovat na rozvoji mladé vědecké generace, dát jí prostor a veškeré možnosti vedoucí k získání odborných zkušeností u nás i v zahraničí,“ uvedl při slavnostním ceremoniálu ministr školství.

Seznam nových profesorek a profesorů:

1. doc. ThDr. Rastislav ADAMKO, Ph.D.
pro obor: Hudební teorie a pedagogika
na návrh Vědecké rady Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
působí: Katolická univerzita Ružomberok, Pedagogická fakulta

2 doc. Ing. Jan BANOUT, Ph.D.
pro obor: Tropické zemědělství a ekologie
na návrh Vědecké rady České zemědělské univerzity v Praze
působí: Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta tropického zemědělství, Katedra udržitelných technologií

3. doc. JUDr. Karel BERAN, Ph.D.
pro obor: Teorie, filozofie a sociologie práva
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra teorie práva a právních učen

4. doc. MUDr. Jan BĚLOHLÁVEK, Ph.D.
pro obor: Vnitřní nemoci
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, 1. Lékařská fakulta, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, II. interní klinika kardiologie a angiologie

5. doc. RNDr. Jiří BLAŽEK, Ph.D.
pro obor: Sociální geografie a regionální rozvoj
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionální rozvoj

6. doc. MUDr. Lenka BORSKÁ, Ph.D.
pro obor: Patologická fyziologie
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Ústav patologické fyziologie

7. doc. MUDr. Jiří BOUDA, Ph.D.
pro obor: Gynekologie a porodnictví
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni, Fakultní nemocnice Plzeň, Gynekologicko-porodnická klinika

8. doc. Ing. Jiří BROŽOVSKÝ, Ph.D.

pro obor: Teorie a konstrukce staveb

na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta stavební, Katedra stavební mechaniky

9. doc. Ing. Vladimír BUREŠ, Ph.D.

pro obor: Systémové inženýrství

na návrh Vědecké rady České zemědělské univerzity v Praze

působí: Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu, Katedra informačních technologií

10. Ulf BÜNTGEN, PhD

pro obor: Fyzická geografie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Global change Research Institute CAS Brno, University of Cambridge, Swiss Federal Research Institute

11. doc. Ing. Lucie CAHLÍKOVÁ, Ph.D.

pro obor: Farmakognosie

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Farmaceutická fakulta v Hradci králové, Katedra farmaceutické botaniky

12. doc. Leoš ČEPICKÝ

pro obor: Hudební umění se zaměřením Housle

na návrh Umělecké rady Akademie múzických umění v Praze

působí: Akademie múzických umění v Praze, Hudební a taneční fakulta, Katedra strunných nástrojů, Wihanovo kvarteto

13. doc. MUDr. Igor ČIŽMÁŘ, Ph.D.

pro obor: Chirurgie

na návrh Vědecké rady Univerzity Palackého v Olomouci

působí: Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta, Fakultní nemocnice Olomouc, Traumatologická klinika

14. doc. MUDr. Ondřej DAUM, Ph.D.

pro obor: Patologie

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni, Šiklův ústav patologie

15. doc. MUDr. Julie DOBROVOLNÁ, Ph.D.

pro obor: Patologická fyziologie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Ústav patologické fyziologie, Fakultní nemocnice Brno, Dětská nemocnice, Pediatrická klinika, Výzkumná infrastruktura RECETOX

16. doc. Eva EISLER

pro obor: Architektura a design

na návrh Umělecké rady Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze

působí: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Ateliér K.O.V.

17. doc. MUDr. Daniela FISCHEROVÁ, Ph.D.

pro obor: Gynekologie a porodnictví

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, 1. Lékařská fakulta, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Gynekologicko-porodnická klinika, Onkogynekologické centrum

18. doc. Ivan FOLETTI, MA, Docteur es Lettres

pro obor: Dějiny umění

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity
působí: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Université de Lausanne

19. doc. MUDr. Tomáš FREIBERGER, Ph.D.

pro obor: Lékařská imunologie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Ústav klinické imunologie a alergologie, Fakultní nemocnice u sv. Anny, Středoevropský technologický institut

20. doc. Ing. Alena GALAJDOVÁ, Ph.D.

pro obor: Řízení strojů a procesů

na návrh Vědecké rady Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

působí: Technická univerzita v Košiciach, Strojnícka fakulta, Katedra automatizácie a komunikačných rozhraní

21. MUDr. Marcela GRÜNEROVÁ LIPPERTOVÁ, Ph.D., MSc.

pro obor: Rehabilitace a tělovýchovné lékařství

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, 3. lékařská fakulta, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Klinika rehabilitačního lékařství

22. doc. Ing. Radim HALAMA, Ph.D.

pro obor: Aplikovaná mechanika

na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojní, Katedra aplikované mechaniky

23. doc. Ing. Martin HANEL, Ph.D.

pro obor: Environmentální modelování

na návrh Vědecké rady České zemědělské univerzity v Praze

působí: Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí, Katedra vodního hospodářství a environmentálního modelování, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, Oddělení hydrologie, Ústav výzkumu globální změny AV ČR

24. doc. RNDr. Jakub HOFMAN, Ph.D.

pro obor: Ekotoxikologie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Půdní environmentální chemie a toxikologie

25. doc. RNDr. Jan HRBÁČ, Ph.D.

pro obor: Fyzikální chemie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav chemie, Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra analytické chemie

26. doc. MUDr. Rudolf CHLUP, CSc.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Palackého v Olomouci

působí: Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta, Fakultní nemocnice Olomouc, I. a II. interní klinika, Odborný léčebný ústav neurologicko-geriatrický Moravský Beroun

27. doc. MgA. Petr JARCHOVSKÝ

pro obor: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

na návrh Umělecké rady Akademie múzických umění v Praze

působí: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, Katedra scenáristiky a dramaturgie

28. doc. MUDr. Marian KACEROVSKÝ, Ph.D.

pro obor: Gynekologie a porodnictví
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové,
Porodnicko-gynekologická klinika

29. doc. RNDr. René KALUS, Ph.D.

pro obor: Aplikovaná fyzika

na návrh Vědecké rady Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, IT4Innovations

30. doc. MUDr. David KARÁSEK, Ph.D.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Palackého v Olomouci

působí: Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta, Fakultní nemocnice Olomouc, III. interní
klinika – nefrologická, revmatologická a endokrinologická

31. doc. MUDr. Milan KAŠKA, Ph.D.

pro obor: Chirurgie

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Katedra chirurgie, Fakultní nemocnice
Hradec Králové, Chirurgická klinika

32. doc. PhDr. Ladislav KESNER, Ph.D.

pro obor: Dějiny umění

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Národní ústav duševního zdraví Klecany

33. doc. Ing. et Ing. Fabian KHATEB, Ph.D. et Ph.D.

pro obor: Elektrotechnická a elektronická technologie

na návrh Vědecké rady Vysokého učení technického v Brně

působí: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav
mikroelektroniky, České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství

34. doc. Ing. Zbyněk KOLDOVSKÝ, Ph.D.

pro obor: Technická kybernetika

na návrh Vědecké rady Technické univerzity v Liberci

působí: Technická univerzita v Liberci, Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií, Ústav
informačních technologií a elektroniky

35. doc. MUDr. Pavel KRAML, Ph.D.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, 3. lékařská fakulta, II. interní klinika, Fakultní nemocnice Královské Vinohrad

36. doc. Ing. Michal KRÁTKÝ, Ph.D.

pro obor: Informatika

na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta elektrotechniky a informatiky,
Katedra informatiky, Centrum ENET

37. doc. Ing. Jan KREMLÁČEK, Ph.D.

pro obor: Lékařská biofyzika

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Ústav patologické fyziologie

38. doc. PhDr. Ladislav KRIŠTOUFEK, Ph.D.

pro obor: Ekonomické teorie

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, **Fakulta sociálních věd**, Institut ekonomických studií, Katedra financí a kapitálových trhů

39. doc. PhDr. Zdeněk KŘÍŽ, Ph.D.

pro obor: Politologie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií, CEVRO Institut o.p.s.

40. doc. Mgr. Martin KUDLÁČEK, Ph.D.

pro obor: Kinantropologie

na návrh Vědecké rady Univerzity Palackého v Olomouci

působí: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury

41. doc. RNDr. Miroslav LÁVIČKA, Ph.D.

pro obor: Aplikovaná matematika

na návrh Vědecké rady Západočeské univerzity v Plzni

působí: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta aplikovaných věd, Evropské centrum excelence NTIS – Nové technologie pro informační společnost

42. doc. PhDr. Jitka MALEČKOVÁ, CSc.

pro obor: Dějiny a kultura zemí Asie a Afriky

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav Blízkého východu a Afriky, CERGE-EI

43. doc. RNDr. Kristián MATHIS, Ph.D., DrSc.

pro obor: Fyzika – fyzika kondenzovaných látek

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra fyziky materiálů

44. doc. Mgr. Iva MATOLÍNOVÁ, Dr.

pro obor: Fyzika – fyzika povrchů a rozhraní

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra fyziky povrchů a plazmatu

45. doc. MUDr. Filip MÁLEK, Ph.D.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, 3. lékařská fakulta, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, I. interní klinika

46. doc. Ing. Bc. Pavel MOKREJŠ, Ph.D.

pro obor: Technologie makromolekulárních látek

na návrh Vědecké rady Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

působí: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta technologická

47. doc. Dr. Ing. Tomáš MOUCHA

pro obor: Chemické inženýrství

na návrh Vědecké rady Vysoké školy chemicko-technologické v Praze

působí: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta chemicko-inženýrská, Ústav chemického inženýrství

48. doc. RNDr. Zuzana MÜNzBERGOVÁ, Ph.D.

pro obor: Botanika

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Botanický ústav AV ČR

49. doc. RNDr. Oldřich NEDVĚD, CSc.

pro obor: Zoologie

na návrh Vědecké rady Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

působí: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta, Entomologický ústav AV
ČR, Biologické centrum

50. doc. Ing. Milan OSTRÝ, Ph.D.

pro obor: Pozemní stavby

na návrh Vědecké rady Vysokého učení technického v Brně

působí: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav pozemního stavebnictví

51. doc. MUDr. Petr OŠŤÁDAL, Ph.D.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, 2. lékařská fakulta, Interní klinika, Nemocnice Na Homolce, Kardiocentrum,
Kardiologické oddělení, Oddělení akutní kardiologie

52. doc. RNDr. Petr PAVLÍNEK, Ph.D.

pro obor: Sociální geografie a regionální rozvoj

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje,
University of Nebraska, Department of Geography and Geology

53. doc. Ing. Martina PEŘINKOVÁ, Ph.D.

pro obor: Architektura a stavitelství

na návrh Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta stavební, Katedra architektury

54. doc. Ing. et Ing. Mgr. Jana PETRŮ, Ph.D.

pro obor: Strojírenská technologie

na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojní, Katedra obrábění,
montáže a strojírenské metrologie

55. doc. Ing. Daniela PLACHÁ, Ph.D.

pro obor: Ochrana životního prostředí

na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Centrum nanotechnologií

56. doc. Dr. Ing. Miroslav PLEVNÝ

pro obor: Systémové inženýrství a informatika

na návrh Vědecké rady Univerzity Hradec Králové

působí: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Katedra ekonomie a kvantitativních metod

57. doc. RNDr. Petr PONÍŽIL, Ph.D.

pro obor: Nástroje a procesy

na návrh Vědecké rady Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

působí: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta technologická, Ústav fyziky a materiálového
inženýrství

58. doc. MUDr. Martin PRÁZNÝ, Ph.D.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, III. interní
klinika, Diabetologické centrum

59. doc. Ing. Jana PULKRABOVÁ, Ph.D.

pro obor: Chemie a analýza potravin

na návrh Vědecké rady Vysoké školy chemicko-technologické v Praze

působí: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta potravinářské a biochemické technologie, Ústav analýzy potravin a výživy

60. doc. MUDr. Tomáš REISCHIG, Ph.D.

pro obor: Vnitřní nemoci

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni, Fakultní nemocnice Plzeň, I. interní klinika – nefrologické oddělení, transplantační centrum

61. doc. RNDr. Jana ŘEPKOVÁ, CSc.

pro obor: Speciální produkce rostlinná

na návrh Vědecké rady Mendelovy univerzity v Brně

působí: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav experimentální biologie

62. doc. JUDr. Markéta SELUCKÁ, Ph.D.

pro obor: Občanské právo

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra občanského práva

63. doc. Ing. Andrey SHUKUROV, Ph.D.

pro obor: Fyzika – fyzika molekulárních a biologických struktur

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra makromolekulární fyziky

64. doc. Ing. Bedřich SMETANA, Ph.D.

pro obor: Chemická metalurgie

na návrh Vědecké rady Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

působí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta materiálově-technologická, Katedra fyzikální chemie a teorie technologických procesů

65. doc. Ing. Tomáš SVĚRÁK, CSc.

pro obor: Chemie, technologie a vlastnosti materiálů

na návrh Vědecké rady Vysokého učení technického v Brně

působí: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, Ústav chemie materiálů

66. doc. RNDr. Oldřich SYCHRA, Ph.D.

pro obor: Veterinární ekologie a choroby volně žijících zvířat

na návrh Vědecké rady Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

působí: Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie, Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat

67. doc. PhDr. Miroslav ŠEDIVÝ, Ph.D.

pro obor: Světové dějiny a obecné dějiny

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Západočeská univerzita v Plzni, Filozofická fakulta, Katedra historických věd, Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav světových dějin

68. doc. Ing. akademický architekt Jan ŠÉPKA

pro obor: Architektura a design

na návrh Umělecké rady Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze

působí: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Ateliér Architektury I, Nadace muzeum Stanislava Suchrady

69. doc. MUDr. Petr ŠTOURAČ, Ph.D.

pro obor: Anesteziologie, intenzivní medicína a algeziologie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Centrum pro rozvoj klinických kompetencí, Fakultní nemocnice Brno, Klinika dětské anesteziologie a resuscitace

70. doc. Mgr. Radim ŠUMBERA, Ph.D.

pro obor: Zoologie

na návrh Vědecké rady Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

působí: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta

71. doc. Ing. Zdeněk TOMEŠ, Ph.D.

pro obor: Hospodářská politika

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra ekonomie

72. doc. MUDr. Martin VALIŠ, Ph.D.

pro obor: Neurologie

na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy

působí: Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Neurologická klinika

73. doc. MUDr. Dalibor VALÍK, Ph.D.

pro obor: Lékařská farmakologie

na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity

působí: Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Masarykův onkologický ústav v Brně, Regionální centrum aplikované molekulární onkologie

74. doc. Ing. Radim VÁCHA, Ph.D.

pro obor: Pedologie

na návrh Vědecké rady České zemědělské univerzity v Praze

působí: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

75. doc. Mgr. Kateřina VITÁSKOVÁ, Ph.D.

pro obor: Speciální pedagogika

na návrh Vědecké rady Univerzity Palackého v Olomouci

působí: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Ústav speciálněpedagogických studií

76. Jan VITEK, MSc., PhD.

pro obor: Informatika

na návrh Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze

působí: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta informačních technologií, Northeastern University, Khoury College of Computer Sciences

77. doc. Ing. arch. Ľubica VITKOVÁ, PhD.

pro obor: Urbanismus a územní plánování

na návrh Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze

působí: Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry, Ústav urbanizmu a územního plánovania

78. doc. Michal VOJTÍŠEK, M.S., Ph.D.

pro obor: Konstrukční a procesní inženýrství

na návrh Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze

působí: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta strojní, Centrum vozidel udržitelné mobility, Technická univerzita v Liberci, Fakulta strojní, Katedra vozidel a motorů

79. doc. Ing. Luboš VOSTRÝ, Ph.D.

pro obor: Genetika živočichů

na návrh Vědecké rady Mendelovy univerzity v Brně

působí: Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra genetiky a šlechtění, Výzkumný ústav živočišné výroby, Oddělení genetiky a šlechtění hospodářských zvířat

80. doc. MUDr. Tomáš ZELINKA, CSc.
pro obor: Vnitřní nemoci
na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy
působí: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, III. interní klinika

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/Ministr-Plaga-80-novych-profesorek-a-profesoru-prevzalo-jmenovaci-dekrety-629621>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

EDUin: Školy mediální výchovu učí, výsledky žáků jsou ale slabé

7.7.2020 ceskaskola.cz str. 00

· Štítky: EDUin, mediální gramotnost, mediální výchova, názory, SKAV

„Je evidentní, že školy ve svých vzdělávacích programech sice mediální výchovu mají, ale v reálu jí věnují například na středních školách pět až deset hodin za celé studium,“ řekl během kulatého stolu SKAV a EDUin Karel Strachota z organizace Člověk v tísni.

Podle účastníků kulatého stolu chybí mezi učiteli shoda na tom, co se vlastně má v mediální výchově učit. Podle Jana Jiráka z **Fakulty sociálních věd** UK mediální výchova jako téma vstoupila do škol v 90. letech, kdy se řešila klamavá reklama a násilné obsahy v televizi: „Vzdělávání s transformací médií směrem k digitálním naprosto nedokázalo držet krok. Navíc je u nás mediální vzdělávání postavené tak, že je třeba děti ochraňovat, ať už před násilím nebo před fake news. Tento přístup ale zdaleka nepokrývá celé spektrum potřebných témat.“ Školy navíc nevěnují všem stejnou pozornost. Nejvíce péče věnují rozvoji mediální gramotnosti gymnázia, zato učni jsou podle Michala Kaderky z Učitelské platformy ponechání “mediální džungli” na pospas.

Cestu ke změně vidí panelisté v učitelích, i když každý si ji představuje jinak. Zatímco Jan Jirák z **FSV UK** by rád zavedl výuku odpovídající aprobase na vysokých školách, Karel Strachota sází spíše na odvážlivce a nadšence, kteří ovšem potřebují důslednou metodickou podporu.

Účastníci kulatého stolu SKAV a EDUin:

Bořivoj Brdička (Jednota školských informatiků)

Milan M. Horák (Waldorfské lyceum Praha)

Jan Jirák (Katedra mediálních studií, **FSV UK**)

Michal Kaderka (Učitelská platforma)

Markéta Pastorová (Národní pedagogický institut)

Karel Strachota (Člověk v tísni)

Celý text naleznete [zde](#)

URL| <http://www.ceskaskola.cz/2020/07/eduin-skoly-medialni-vychovu-uci.html>

Jak cílit na TOP poradce z externí distribuce?

7.7.2020 poradci-sobe.cz str. 00

Pojišťovny a brokeři by měli být schopni detailně identifikovat TOP obchodníky na dálku v každém kraji/ okrese – a to zejména podle produkce konkrétních obchodníků a jejich zkušeností. Jinými slovy: zacílit aktivitu na základě přesných dat. Jak na to?

Jiří Paták Jednatel@emadata.cz

Jiří Paták (1981) vystudoval diplomacii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Absolvoval stáže u Light Waves Concept a Goldman Sachs v New Yorku. Krátce po dokončení studií zakládá svou první firmu, a to na zprostředkování hypoték.

Do online světa ho přivádí Jakub Havrlant, se kterým spolupracuje na projektu bezrealitky.cz. Společně pak v roce 2009 přicházejí s konceptem Honzova hypotéka. Úspěch online hypoték přivádí do projektu strategického investora Miton a umožňuje vznik ChytryHonza.cz s dalšími patnácti produktovými kategoriemi.

V roce 2014 pak ChytryHonza.cz kupuje poradenskou síť Bonnet a stává se součástí investiční skupiny Rockaway. Kombinace online a offline distribuce inspiruje i v zahraničí a stojí za vstupem holandského Aegonu v roce 2016.

Na sklonku roku 2018 překvapil výkupem obou akcionářů a společně s investiční skupinou DRFG dal firmě nový směr. Na jaře 2019 pak svůj podíl skupině DRFG prodal a od června 2019 se věnuje investicím do firem z oblasti financí, realit a technologií. Ve volném čase Jiří cestuje do exotických destinací (Írán, Aljaška, Botswana aj.), aktivně sportuje a věnuje se moderní historii.

URL| <https://poradci-sobe.cz/tv/jak-cilit-na-top-poradce-z-externi-distribuce/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
poradci-sobe.cz

Jsem příkladem, že když se chce, tak všechno jde

7.7.2020 Liberecký deník str. 10 Týdeník Liberecko

Michal Šandor

PŘEDSTAVUJEME VAŠE SOUSEDY. Náš projekt nazvaný Lidé odvedle vám pravidelně každý týden přináší příběh člověka z našeho regionu.

Jsou to lidé z vašeho okolí. Najdete mezi nimi své sousedy, známé anebo lidi, které třeba denně potkáváte a vlastně o nich nic nevíte. My vás s nimi seznámíme.

Jakub Dlask je člověkem mnoha funkcí. Ve futsalovém klubu FTZS Liberec vykonává pozici PR manažera, k tomu sám působí jako brankář a aby toho nebylo málo, ještě navíc studuje.

LIDÉ ODVEDLE

Brankář, manažer, student. „Myslím si, že jsem příkladem, že když se chce, tak všechno jde,“ říká Jakub Dlask.

Jaké činnosti má na starosti PR manažer v ligovém klubu? „Když to zjednoduším, tak mám na starost veškerou mediální prezentaci klubu. S managementem jsme se dohodli na určitém postupu a způsobech, jakými se chceme prezentovat a podle toho jsme pak jeli celou sezónu,“ upřesňuje Dlask, který hraje také fotbal za Hrádek nad Nisou.

„Začíná to ohlasy před zápasy a video pozvánkou pro fanoušky, poté se snažíme během týdne nalákat co nejvíce lidí přímo do haly. Po zápase je potřeba zařídit výsledkový servis pro fanoušky a pozápasové ohlasy,“ vyjmenovává činnosti, které musí vykonávat.

Jakub zároveň odhaluje, jak se k této práci dostal.

„Tuto roli zastávám třetím rokem. Oslovil mě tehdy šéf klubu Pavel Bína. I vedení klubu se snaží obohatit o nové tváře, příkladem je obsazení vedení nového B týmu, kde v čele bude stát Jakub Šorsák, můj spoluhráč z juniorského celku.“

Jak už bylo řečeno, kromě mediálních povinností musí Dlask zastávat i pozici brankáře. „Obě role se dají skloubit bez problémů. Společně jsme moje fungování v roli PR manažera upravili tak, aby nijak nezasahovala do hráčských povinností.“

V brance má ale Jakub velkou konkurenci v podobě Dominika Vogta. „Hned na úvod bych chtěl říct, že Dominik je velmi zkušený brankář a jsem rád, že už od mých futsalových začátků mi je nablízku a já se od něj mohu učit,“ zdůraznil

Kromě mediálních a hráčských povinností se Jakub Dlask musí věnovat i studiu. Momentálně se chystá na vysokou školu. „Jsem čerstvým absolventem Gymnázia Jeronýmova a chystám se na studium na Karlově

univerzitě v Praze, kam se hlásím na **Fakultu sociálních věd**, obor Mediální studia. Toto studium by mohlo prohloubit moje zkušenosti a znalosti na poli médií," doufá Dlask v propojení teorie a praxe.

Jaké jsou vaše futsalové a životní cíle? „Snažím se většinou klást pouze krátkodobé cíle, proto asi úspěšné absolvování prvního ročníku na VŠ a setrvání v kádru FTZS Liberec a připsání dalších prvotních minut," přeje si Dlask.

Foto autor| Foto: archiv
Foto popis| JAKUB DLASK.
Region| Severní Čechy

Ochrana vnějších hranic EU není možná bez užší spolupráce, shodují se experti

7.7.2020 euractiv.cz str. 00 Evropská unie a svět
SenKM

Bez celoevropského řešení nelze očekávat, že státy na hranicích Evropské unie zvládnou případnou další vlnu migrace. Shodla se na tom většina bezpečnostních expertů, které oslovil projekt České zájmy v EU. Posílení evropské pohraniční stráže Frontex podle nich samo o sobě stačit nebude, pokud členské státy nesjednotí svá migrační a azylová pravidla.

Odborníci, mezi nimiž byl například bývalý předseda Vojenského výboru NATO Petr Pavel nebo diplomat a prorektor soukromé vysoké školy CEVRO Institut Tomáš Pojar, se shodli, že bezpečnost v Evropě je na vysoké úrovni, ale ochranu vnějších hranic je zapotřebí posílit. Většina expertů v této souvislosti vítá posílení uniformovaného sboru Frontexu, na kterém se loni shodly členské země EU.

„Posílení ochrany vnějších hranic EU a obecně vnitřní bezpečnosti je možné pouze při dostatečné vůli členských zemí delegovat nezbytné pravomoci na centrální úroveň," uvedl Pavel.

Naproti tomu bývalý velvyslanec Pojar zastává názor, že jakákoliv forma přenesené či sdílené ochrany hranic nebude fungovat. „Státy, které nemají vnější hranici, mají přispívat těm s vnější hranicí schengenského prostoru za předpokladu, že projeví jasnou vůli k ochraně vlastní schengenské hranice," řekl.

Frontex by podle Pojara měl především podporovat národní pohraniční sbory, ne vytvářet sbor vlastní.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/linksdossier/provokater-erdogan-tvrdy-mitsotakis-jak-probiha-krize-na-recko-turecke-hranici/>

Podle brněnského politologa Miroslava Mareše je pro posílení vnější hranice EU klíčový rychlý přesun lidí, materiálu a financí. „Posílení ochrany hranic by mělo mít podobu flexibilních přesunů pomoci na ohroženou evropskou hranici, vytváření fondů na financování takové pomoci a podpory ze strany EU národním státům v ohrožení," uvedl.

S posilováním vnější ochrany hranic je podle Mareše třeba pomoci hlavně Řecku a Itálii.

Někteří experti upozornili, že Unie musí intervenovat i před svými hranicemi, a to humanitárně, diplomaticky i za pomoci ozbrojených složek. Není podle nich správné čekat, až další migrační vlna dorazí do bezprostřední blízkosti Evropy.

„Problém ovšem spočívá v tom, že velké členské státy EU nejsou schopny se dohodnout na společném postupu a jejich zájmy v Africe se často rozcházejí," upozornil bezpečnostní expert Radko Hokovský, který přednáší na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Projekt České zájmy v EU, který analýzu s názory expertů vypracoval, je společným projektem Ústavu empirických výzkumů – STEM, Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), Institutu pro evropskou politiku

Europeum a portálu Evropa v datech. Chce více vtáhnout českou veřejnost do diskuse o tom, jak ČR ovlivňuje politiku v Evropě. Výsledky analýzy zveřejnil projekt na svém webu [1].

O reformě azylové politiky či o policejní spolupráci dnes (7. července) zároveň formou videokonference diskutují ministři vnitra členských zemí Unie.

<https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/news/jak-primet-staty-eu-ke-spolecnemu-reseni-migrace-moznosti-je-sahnout-jim-na-fondy/>

[1] <https://www.ceskezajmy.eu/>

URL| <https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/ochrana-vnejsich-hranic-eu-neni-mozna-bez-uzsi-spoluprace-shoduji-se-experti/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
euractiv.cz (*Evropská unie a svět*)

Pod rouškou levných peněz odkládáme důležité reformy, varuje ekonom Dominik Stroukal

7.7.2020 cnn.iprima.cz str. 00
FTV Prima

Díky levným penězům nemusí vlády reformovat veřejné finance. To jsou skryté náklady uvolněné měnové politiky, myslí si ekonom Dominik Stroukal.

Foto: repro CNN Prima NEWS

Zavřít

Díky levným penězům nemusí vlády reformovat veřejné finance. To jsou skryté náklady uvolněné měnové politiky, myslí si ekonom Dominik Stroukal.

Žijeme ve světě, který je postaven na pozitivním vnímání inflace. Pokud nám mzdy rostou, jsme šťastní, i kdyby ceny rostly ještě rychleji. To nás dovedlo do situace, kdy centrální banky nakupují ve velkém vládní a firemní dluhopisy a úrokové sazby balancují na hraně záporných hodnot. „Má to ale své náklady, které nyní nevidíme,“ varuje Dominik Stroukal, hlavní ekonom finanční skupiny Roklen. Nic vlády například nenutí reformovat veřejné finance, protože si mohou na své výdaje levně půjčit.

reklama

Jak byste zhodnotil politiku České národní banky, která jako jedna z mála relevantních centrálních bank dokázala od minulé krize zvyšovat úrokové sazby až na poměrně vysokou úroveň? Samozřejmě než přišla koronavirová krize.

Určitě ta politika byla správná a dovedu si představit, že bankovní rada mohla úrokové sazby zvýšit ještě více. Ale to bych jí nevyčítal, protože rozhodovala na základě nějakého modelu, který jí tenkrát vycházel. Nicméně to, že se takhle mohly zvyšovat úrokové sazby, bylo dáno vývojem na našem trhu práce, kde mzdy rostly strašně rychle. A teď se nám to hodilo, protože ČNB měla kam jít se sazbami dolů, na rozdíl třeba od Evropské centrální banky.

Sáhne ČNB k nekonvenčním nástrojům, tedy k nákupu státních nebo firemních dluhopisů? Je třeba znovu ve hře kurzový závazek, který jsme tu měli mezi lety 2013 a 2017? Protože guvernér ČNB Jiří Rusnok to nedávno vyloučil.

Nemyslím si, že by k nim musela sáhnout, protože zatím nic nenasvědčuje tomu, že by nám hrozila deflace. Naše centrální banka má díky novele zákona o ČNB otevřená vrátka k nakupování státních dluhopisů s delší než roční splatností, což dosud nedělala. ČNB se asi nikdy nedostane do situace, kdy by nakupovala dluhopisy nebo akcie firem, protože by velmi rychle vykoupla celou Pražskou burzu. Pokud jde o kurzový závazek, ten určitě ve hře je, už jen proto, že jsme si ho nedávno vyzkoušeli. Nejsme ale v situaci, kdy by koruna měla být uměle oslabována, to by nám snížilo inflaci, která je dnes na třech procentech, nepomohlo.

Ono to vypadá, že je tedy vše v pořádku, ale přece takováto uvolněná politika musí mít nějaké náklady, nebo ne?

Má, akorát je nevidíme, nebo je neumíme úplně změřit. Dříve to bylo viditelné hned, zvýšila se inflace. Dnes se nám inflace může schovat do cen aktiv například. Ale mezi náklady bych určitě zahrnul oslabení tlaku na reformování veřejných financí. Státy si dnes půjčují za titěrné nebo dokonce záporné úroky, takže se zdá, že žít na dluh je v pořádku. Náklady jsou ale i v soukromém sektoru. My dnes vidíme, že firmy, které jsou totálně odepsané – ty známé zombie firmy – si půjčí a jedou dál. Přitom zdroje, které využívají, by se daly využít jinde efektivněji. A takových firem je v USA asi dvacet procent.

Všichni víme, že musíme odlišovat změnu nominálních mezd od změny mezd reálných, ale psychicky jsme nastaveni tak, že pokles nominálních mezd bychom považovali za něco negativního. V takovémto vnímání světa prostě žijeme dlouho, prakticky od vzniku centrálních bank.

Je vůbec legitimní používat nekonvenční nástroje měnové politiky jako záporné úrokové sazby, kvantitativní uvolňování, tedy nákup vládních a korporátních dluhopisů centrální bankou, nebo ovlivňování měnového kurzu?

Legitimní to určitě je. Už proto, že všechny relevantní centrální banky mají plus minus stejný cíl, kterým je určitá hodnota roční míry inflace. Pokud bychom chtěli zpochybnit nástroje, které k tomu centrální banky používají, museli bychom udělat pár kroků zpět a bavit se o tom, jestli jsou legitimní cíle, které se centrální bankéři snaží splnit. Pokud se ale pohybujeme na současném hřišti, pak nemají jiné možnosti, než se provádět nekonvenční měnovou politikou.

Nenastal tedy čas na změnu režimu měnové politiky? Podíváme-li se dobu od minulé krize z roku 2009, tak v mnoha zemích je obtížné zvýšit inflaci blízko k dvouprocentnímu cíli, a zřejmě si s tím nedokáže poradit ani nekonvenční měnová politika. Není tedy cílování inflace přežitě?

Tato debata v akademické sféře probíhá. Kvantitativní uvolňování sice není zcela nové, nové je to, že do krize z roku 2009 ho provádělo jen Japonsko. Dnes touto cestou jdou také Spojené státy, Velká Británie, eurozóna, Švýcarsko, a pokud se k tomu přidá i Čína, pak dvě třetiny HDP pojedou na steroidech nekonvenční měnové politiky. Ekonomové diskutují, jestli by nebylo lepší přejít třeba k cílování nominálního HDP nebo nějaké jiné veličiny. Podle mě to ještě bude trvat roky, možná desítky let, než k nějaké změně ekonomického paradigmatu dojde.

Proč vůbec centrální banky trvají za každou cenu na tom, že musíme mít nějakou mírnou inflaci? Chápu, že deflace není lepší než inflace, ale není ten současný nízkoinflační svět jen důsledkem pozitivních nabídkových šoků, kdy se zlepšují technologie, což vede k tlaku na zlevňování zboží?

My bohužel nedokážeme odlišit, jak moc jsou deflační tlaky způsobené tím, že dokážeme laciněji vypěstovat rajčata díky lepším technologiím, nebo tím, že se smršťuje peněžní zásoba, například kvůli tomu, že si bereme méně hypoték. Ten první případ by ekonomice v zásadě tolik neškodil. Pokud by deflace ale byla způsobená smršťováním peněžní zásoby, pak by hrozilo roztočení deflační spirály, což by mimo jiné znamenalo reálné zdražení našich dluhů, vytvoření tlaku na pokles nominálních mezd a v takovém světě by se nám nepochybně žilo hůře. Právě proto, že neumíme původ deflačních tlaků přesně rozluštit, nechávají si centrální banky raději ve svém cíli dvouprocentní inflaci. Já bych rád žil ve světě, kde díky inovacím klesají ceny. Žijeme ale ve světě, kde peníze vznikají z úvěrů a v momentě, kdy tento mechanismus najede na zpětný chod, centrální banky nebudou mít jak deflační spirálu zastavit.

Co by deflace udělala se mzdami?

Nominálně by mzdy musely klesat, ačkoli reálně by klidně mohly dále růst. Jenže naše myšlení na pokles mezd není připraveno, protože neustále počítáme s tím, že nám mzdy rostou. Když nám šéf přidá, jsme šťastní, i kdyby ceny rostly dvakrát rychleji, než kolik nám přidal. Všichni víme, že musíme odlišovat změnu nominálních mezd od změny mezd reálných, ale psychicky jsme nastaveni tak, že pokles nominálních mezd bychom považovali za něco negativního. V takovémto vnímání světa prostě žijeme dlouho, prakticky od vzniku centrálních bank.

V roce 2009 nás strašily zkušenosti z 30. let, kdy došlo k mimořádně hluboké deflaci, možná i kvůli špatné reakci centrálních bank, nyní nás deflace straší znovu. Není ale současná reakce centrálních bank rovněž trochu přestřelená, pouze opačným směrem, kdy se na trh pumpují stovky miliard eur a dolarů?

Jsou mezi ekonomy i názory, že současná měnová politika je ještě málo uvolněná, že by těch peněz na trh mělo proudit daleko víc. Některé makroekonomické modely totiž ukazovaly, že například úrokové sazby České národní banky měly třeba v roce 2014 ještě nižší, než byly. A ony byly na nule. V USA nebo v eurozóně jsou nulové sazby ještě stále příliš vysoké vzhledem k potřebám ekonomiky.

O co se vlastně centrální banky svou současnou politikou snaží? Rozhýbat investice, nebo spotřebu domácností?

Hlavně spotřebu. Výdaje domácností představují padesát až sedmdesát procent agregátní poptávky, a jestliže potřebujeme, aby se ceny ve spotřebním koši zvýšily o dvě procenta, je mnohem jednodušší rozhýbat spotřebu domácností. Investice mají jednak nižší podíl na výdajích na HDP, jednak jejich dopad na

zaměstnanost přichází daleko pomaleji. Je to zbytečně přes koleno. Další věc je dostat peníze k lidem, aby se nebáli, že bude hůř a neschovávali si je doma, šli do obchodu a nakupovali.

Není ale rizikem, že centrální banky skupují vládní dluhopisy? Nemůže se stát, že se ta obrovská masa peněz, která dnes koluje vesměs ve finančním sektoru, nakonec dostane do ekonomiky a inflace vyskočí na dvouciferné hodnoty?

Spíše ne. Pořád platí, že centrální banky nenakupují dluhopisy napřímo od vlády, ale od obchodních bank. Peněžní zásoba v ekonomice se zvětší až teprve ve chvíli, kdy já přijdu do banky a vezmu si u ní hypotéku nebo jiný úvěr. To se dneska v takové míře neděje, to se dělo v 90. letech. Tehdy skoro každá koruna, kterou Česká národní banka nalila na mezibankovní trh, šla ven. Lidé stáli na úvěry před bankami fronty, ty se o ně praly, to dnes není. Úvěry si sice bereme pořád, ale naprostá většina peněz stále zůstává v bankách a nedostává se do ekonomiky.

Takže aby se ta obrovská peněžní masa dostala do ekonomiky a přetavila se ve výrazně vyšší inflaci, museli bychom najednou začít ve velkém utrácet?

Ano, to také. Ale vtip je ještě v tom, že i když se ty peníze do ekonomiky dostanou, tak v ní kolují daleko pomaleji. Zpomaluje se rychlost obratu peněz, a o to více tedy musíte do ekonomiky napumpovat peníze, aby nedocházelo k deflaci. A jsme zase u toho, co jsme řešili na začátku.

Dominik Stroukal (33)

Český ekonom, expert na kryptoměny a bývalý ředitel Liberálního institutu. Vystudoval Národohospodářskou fakultu pražské VŠE a **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy. V současné době pracuje jako hlavní ekonom finanční skupiny Roklen a vyučuje na vysoké škole CEVRO institut. Je spoluautorem první české knihy o Bitcoinu a dalších kryptoměnách „Bitcoin: Peníze budoucnosti“.

URL | <https://cnn.iprima.cz/pod-rouskou-levnych-penez-odkladame-dulezite-reformy-varuje-ekonom-dominik-stroukal-5544>

Ukázalo se, že pivo krizím odolá

7.7.2020 Mladá fronta DNES str. 14 Jižní Čechy

Jakub Bartoš

Ředitel Budějovického Budvaru Petr Dvořák hodnotí výsledky v době omezení kvůli covidu.

Vdubnu uplynuly tři roky od chvíle, kdy do Budějovického Budvaru nastoupil jako ředitel Petr Dvořák. Letos na jaře místo oslavy řešil vývoz piva do světa, který se v té době pral s novým koronavirem. „Bylo to období nejistoty. Nakonec ale trvalo relativně krátkou dobu. Bylo vidět, že se pivo dál prodává a ukázalo se, že je tenhle produkt dost odolný na případné krize,“ líčí.

Na zdraví

Ředitel Budějovického Budvaru Petr Dvořák upozorňuje, že se pivo bude zdražovat. „Obecně pořád platí, že je levné,“ říká.

Foto: Budějovický Budvar

* Jak se tedy vyváží pivo v časech, kdy se po celém světě zavírají hranice?

Fyzický pohyb zboží tolik omezený nebyl. Hranice se zavřely, ale kamiony měly výjimku, takže řidiči mohli cestovat. Až na některé zácpy to nebylo tak složité. Spíš šlo o to, jestli se zboží prodávalo.

* To se dařilo?

Bylo to trh od trhu jiné. Každá země si koronavirem procházela trochu jinak. My jsme dosahovali skvělých prodejů v německých obchodech, kde jsme trhali rekordy. U zemí, kde jsme závislí na sudovém pivu, jako je Anglie, jsme naopak cítili pokles. Teď to pořád nabíhá různým tempem.

* Budvar má dlouhodobě deset klíčových zemí, kam vyváží. Propadl se prodej v některé z nich výrazněji?

Až na nějaké výjimky to prodej v obchodech poznamenalo méně, někde to šlo dokonce nahoru. Fatálně to zasáhlo celkově prodej piva v hospodách a restauracích, protože je všechny země, snad s výjimkou Švédska, zavřely. Právě v Anglii máme největší podíl sudového piva, takže pro nás tahle země byla jednou z těch nejméně zasažených.

* Byl výpadek nakonec tak velký, jak jste se obávali?

Nakonec byl nižší, než jsme očekávali. Když to srovnám, tak jsme v březnu byli z pohledu celkového objemu tři procenta pod rokem 2019, v dubnu to bylo 10 procent a v květnu už jen pět procent pod loňským rokem. Červen by měl být zase o něco lepší.

* Budete se – vzhledem k událostem posledních měsíců – snažit letos pronikat na nové trhy?

Nemyslím si, že se tohle nějak zastavilo. Pořád hledáme a budeme hledat nové trhy. Pravda je, že ještě moc necestujeme. Naši kolegové z exportu se přesouvají především auty po Evropě. Musíme vždy vyhodnocovat riziko v jednotlivých zemích. Například do zámoří teď nikdo moc nelétá. Je to těžší a zpomalenější, ale velmi brzo se do hledání nových partnerů znovu pustíme.

* Čísla z loňského roku potvrzují význam exportu. Ten se zvedl o 7,4 procenta na téměř 1,2 milionu hektolitřů.

Jsem rád, že výsledky potvrdily naši strategii. Daří se exportu, ale jsme úspěšní rovněž na domácím trhu. Značka v tuzemsku roste. Daří se nám také prodávat prémiovější a dražší piva. Nakonec i zisk poskočil více než tržby, což naznačuje, že se nám daří zvyšovat produktivitu.

* Bude novinka Budvar 33 pivem pouze pro tuzemský trh?

V krátkodobém ani střednědobém plánu se ho nechystáme vyvážet. Vždy jsme říkali, že na export máme jednu značku a jedno pivo, a tím je ležák. Ten tvoří 98 procent našich odběrů.

* Máte ambice v hospodách a restauracích vyrovnávat rozdíl mezi ležákem a 33?

Určitě je teď kolem Budvaru 33 více aktivit, protože je to pivo, které uvádíme na trh. Jinak je to zaměření vyrovnané. Pro nás to není o tom, jestli chceme tlačit to, nebo to, ale cílem je propagovat celé portfolio pivovaru Budvar.

* Ležák v loňském roce tvořil 78 procent výroby. Jste s tímhle číslem spokojený?

Jsem rád, že to číslo je takhle vysoké. Když se podíváte na české pivovary, tak si troufnu tvrdit, že budeme mít jedno z nejvyšších čísel podílu ležáku na celkové produkci. To je logické, protože Budvar byl vždy především o ležákovém pivu a máme největší kapacitu ležákových sklepů.

* Bude se pivo zdražovat?

To určitě bude, ale zatím nemáme dokončený plán pro příští rok. Obecně ale pořád platí, že pivo je levné.

* Vy se netajíte tím, že byste pivo zdražoval. Musíte tak počítat s tím, že zvedání ceny často vyvolá nespokojenost.

Samozřejmě by bylo populárnější prohlášení, že se pivo musí zlevňovat. Podívejme se na to ale reálně z hlediska vývoje ceny za posledních 20 let. Srovnáme to například s tím, jak se mění platy. Můžeme ale cenu piva srovnat i s limonádami v restauracích či obchodech. Teď mám jednu před sebou, která stojí v obchodě dvojnásobek toho, co náš skvělý ležák. Jestliže si chceme udržet skvělou úroveň českého piva a zároveň rozvíjet pivovar, tak musí cena piva odpovídat kvalitě.

* Změní podle vás události posledních týdnů a měsíců výsledky z pohledu prodeje?

Předpokládám, že ano, ale nevím o kolik. Kdybychom mávli proutkem a řekli, že koronavirus zmizel a vše se vrací do normálu, byl bych asi optimistický a řekl, že se podaří letošní plány plnit. Měli jsme dobrý nástup a výsledky vypadají dobře. To se ale může ještě hodněkrát změnit. Teď to vypadá, že se tržby v restauracích vrátily na 70 až 80 procent. Uvidíme, je tam hodně otazníků a po době spojené s koronavirem není nic jisté.

* Jaké období to bylo pro vás osobně?

Nejtěžší byly časy, kdy jsme se snažili trávit čas mimo pivovar. Bylo to období nejistoty. Nakonec ale trvalo relativně krátkou dobu. Bylo vidět, že se pivo dál prodává a ukázalo se, že je tenhle produkt dost odolný na případné krize. Neříkám, že to bylo lehké období, ale naštěstí jsme nemuseli řešit propouštění zaměstnanců, výrazné výpadky tržeb, neplacení dodavatelů a tak dále.

* Takže jste nepropouštěli?

Rozhodně jsme kvůli koronaviru nesnižovali stavy. Zároveň nějakým výrazným způsobem nebudeme posilovat počty lidí.

* V uplynulých týdnech a měsících jste dostával dotazy směrem k budoucnosti značky Budweiser Budvar. Jaká je dlouhodobá strategie tohoto označení?

Budweiser Budvar je pro nás vlajková loď a klíčová značka, kterou máme a budeme ji používat na domácím i exportním trhu. V tom pokračujeme. Jediná změna, kde s tou značkou pracujeme trochu jinak, je označení Budweiser Budvar Original. To jsme přiřadili k našemu ležáku, abychom ho vypíchlí. To je náš originální ležák a vždycky bude. Ostatním pivům jsme naopak přiřadili vlastní sebevědomou identitu. Máme tak Budvar 33 a snažíme se stejným způsobem pracovat také s Budvarem nealko a Budvarem černým.

* Zároveň jste naznačil, že se bude o něco víc používat označení Budějovický Budvar. Jak to bude vypadat?

Je třeba rozdělit exportní a domácí trh. Na exportu je Budweiser Budvar, jedno pivo a jedno zaměření. Všechno, co tam chystáme, je pod touhle značkou. Podle známkoprávní situace je to pak samozřejmě ještě Budějovický Budvar nebo Czechvar. Domácí trh je o portfoliu. Naše výrobky jsou z pivovaru Budějovický Budvar, který vyrábí různá piva. Jedním z nich – a tím klíčovým – je Budweiser Budvar Original a pak děláme i Budvar 33 a tak dále.

* Nová strategie nahrála kritice, která na vás mířila za to, že se snažíte pivovar oslabit. Kvůli některým dalším změnám jste se navíc dočetl, že se snažíte pivovar přesunout do Prahy. Je to tak?

Jsou dva rozměry. Tady je Budějovický Budvar, který má Budějovice ve jménu. V něm se také pivo vyrábí a vyrábět bude. Nad tím není stín pochybnosti. Další věcí je ale to, kde se pivo prodává. Je pravda, že se v komerční strategii snažíme přesouvat a mít naše lidi tam, kde se děje obchod, a chceme být blíž našim zákazníkům. To říkám na rovinu a chceme v tom pokračovat. Pivovar se za 15 až 20 let rozrostl. Budějovický trh je pro nás dál velmi důležitý. Teď se ale výroba zvětšuje a takový objem nejsme schopni z pohledu prodeje umístit v Budějovicích. Proto se musíme zaměřit na místa, kde může přicházet nový byznys, i přestože se nadále tomuto regionu věnujeme. Jasně ale říkám, že valná většina nových zákazníků přijde odjinud.

* Pivo ale přece můžete prodávat i v Českých Budějovicích? Proč je výhodnější být v Praze?

Z několika důvodů. Je důležité se podívat na to, kde sedí naši hlavní zákazníci, a nemusíme se bavit jen o Praze. Posilujeme a měníme naši strukturu pro export, abychom měli někoho, kdo je v Americe, Asii a celkově blíž našim evropským trhům. Každý trh je jiný. My potřebujeme zákazníkům rozumět, vidět, co se tam děje. Proto je náš tým víc decentralizovaný tak, že sedí na více místech, nebo se dokonce přesouvá. To se nedá dělat z kanceláře v Českých Budějovicích.

* V létě 2018 jste mi řekl, že sám chcete být více v terénu u zákazníků. Daří se vám to?

Ne. Je to jedna z věcí, do které musím nyní šlápnout. Víc, než jsem si nakonec myslel, bylo potřeba soustředit se na to, co se děje v pivovaru. To by se teď mohlo změnit, abych měl prostor vyrazet k zákazníkům v tuzemsku i zahraničí.

* Budou letos nějaké pivní novinky?

Tou nejnovější je asi Budvar Redix, což je hořká desítka. Používáme tam chmel Polaris. Teď ho testujeme u vybraných zákazníků. Měli jsme ho připravený na březen, aby byl v sezoně, ale do toho přišel koronavirus. Uvidíme, jaká bude zpětná vazba. Postupně ho nabízíme do dalších hospod. V jaké míře? To nám ukážou zákazníci.

* Chystáte se letos někam na dovolenou?

Teď je to těžké. I manželka je kvůli práci hodně vytížená. Děti jsou u babiček a takhle to asi bude vypadat celé léto. Asi něco vymyslíme na podzim. Rádi lyžujeme, takže alespoň ušetříme dovolenou na zimu.

* Užíváte si to, jak se v posledních týdnech a měsících proměnil Český Krumlov, kde žijete od svého návratu z Anglie?

Bylo to strašně netradiční období. Když turisté zmizeli, venčil jsem psa v prázdných ulicích a chodil tam úplně sám. Teď už se Český Krumlov rozjíždí, vrací se česká klientela. Moc mě tohle období ve městě baví. Přijíždí tam hodně zajímavých lidí, děje se tam spousta akcí. Je vidět, že je Krumlov schopný vyžít i s touhle klientelou. Nám se tam líbí.

***

Nejnovější je Budvar Redix, což je hořká desítka. Testujeme ho teď u vybraných zákazníků.

Kvůli koronaviru jsme nesnižovali stavy. Zároveň výrazným způsobem nebudeme posilovat počty lidí.

Vizitka

Petr Dvořák (45 let)

Rodák z Liberce vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově. Poté pracoval jako manažer značky Staropramen a pak také jako ředitel marketingu v Pivovarech Staropramen. Před svým působením v Budvaru byl sedm let v Londýně ve funkci mezinárodního ředitele značky Pilsner Urquell ve společnosti SABMiller. Od května roku 2017 je ředitelem Budějovického Budvaru. V současnosti žije v Českém Krumlově. Je ženatý a má dvě děti.

O autorovi| Jakub Bartoš, redaktor MF DNES

Foto popis|

Regionalni mutace| Mladá fronta DNES - jižní Čechy

Umělá inteligence v novinářině se rozšiřuje, využívají ji ČTK či E15

8.7.2020 mediaguru.cz str. 00

Automaticky generovaných textů začíná v české žurnalistice přibývat. Od června pracuje s umělou inteligencí také ekonomický deník E15.

Robotická žurnalistika je ve světě už několik let součástí žurnalistické práce. Postupně začíná pronikat i do českého mediálního prostoru. Umělá inteligence může novinářům pomoci s odbouráním rutinní práce, a tím umožnit uvolnění kapacit redaktorů pro kreativnější práci, která se nahradit nedá.

ČTK přidá další automaticky generované texty

Za průkopníka robotické žurnalistiky v Česku lze považovat Českou tiskovou kancelář (ČTK), která jako první využila automaticky generované texty při krajských a senátních volbách v roce . „Automatizovaná tvorba textů v žurnalistice pomáhá při odbourávání rutinní práce, jako je například zpracovávání dat – ať už jde o statistická data od makroekonomiky po ceny různých komodit. Základní zpravodajství je díky použití šablon, ideálně v kombinaci s nástroji umělé inteligence, zpracováno v nejrychlejším možném čase, minimalizuje se riziko chyb

při opisování dat. Správně připravené a natrénované nástroje dokáží i velmi rychle například poskytnout srovnávací údaje, a tudíž kontext,“ popsala šéfredaktorka ČTK Radka Matesová Marková. Tématu se věnovalo nedávné Novinářské fórum.

ČTK plánuje využít automatizované zpracování i v letošních krajských a senátních volbách. „V případě podzimních krajských a senátních voleb 2020 bude ČTK stejně jako v roce 2018 automaticky zpracovávat výsledkové zpravodajství z průběžně publikovaných dat ČSÚ. Šablony na tvorbu výsledkových headlinů, fleší a krátkých zpráv po sečtení 100 % hlasů v daném kraji, respektive senátním obvodě,“ přiblížila dále Marková

U automaticky generovaných textů lze nejvíce ocenit rychlost zpracování informací. I přes to, že členové redakce se na článku musí podílet jako editoři, je čas strávený s přípravou textu výrazně nižší. V letošních volbách díky spolupráci ČTK s firmou Geneea Analytics má být nasazen nástroj umožňující pružnější tvorbu šablon a podporující práci s českým jazykem. ČTK také plánuje začít vydávat s využitím umělé inteligence měsíční statistiky dopravních nehod nebo ceny benzínu v jednotlivých krajích. Zároveň se připravuje na automatizované vydávání dalších statistik produkovaných ČSÚ

„Nástroje umělé inteligence mohou pomoci také při zpracování již existujících textů, ověřování tvrzení a údajů nebo při dohledávání kontextových informací a jejich sumarizaci. ČTK tyto nástroje kromě tvorby textů navíc využívá i v jiných oblastech, například pro vyhledávání vizuálně podobných fotografií ve fotobance. V současné době ČTK s firmou Geneea vyvíjí nástroj pro nabídku ilustračních fotografií z Fotobanky ČTK k textovým zprávám,“ dodala Marková

Automatizaci využívá také E15

Dalším tuzemským médiem, který automatizovanou tvorbu textů využívá, je ekonomický deník E15 společnosti Czech News Center. Umělou inteligenci do svých článků zapojil web i tištěná verze deníku E15 od 1. června 2020. Automaticky takto generuje zprávy z prostředí pražské burzy, které tak mohou vyjít do několika minut po skončení obchodování.

„Automaticky generovaný text máme k ruce vždy kolem 16:40, chvíli po uzavření burzy, po rychlé několikaminutové finální editaci jsme připraveni jej publikovat. Celá operace je tak pro nás otázkou opravdu jen několika minut. Zároveň jsme dosud nemuseli řešit žádnou nepřesnost robota ani jiný kolaps,“ uvedl vedoucí webu E15.cz a zástupce šéfredaktorky deníku E15 Michal Šenk. „Zatím sbíráme pouze pochvalné reakce. Pozitivní je také to, že rychlost publikace článku s burzovní zprávou pomáhá i obecně čtenosti tématu,“ doplnil Šenk.

Výzkum se rozjíždí i v Česku

Zavedení automatizace zpracování textů v deníku E15 vychází ze spolupráce s projektem TL02000288 aplikace umělé inteligence u zpracování burzovních zpráv při Technologické agentuře ČR (TAČR). Na celé věci spolupracuje také několik tuzemských univerzitních týmů i sama Burza cenných papírů Praha

„Spolupráce s deníkem E15 je pro nás významným posunem v našem výzkumu, na kterém se zatím podílela média veřejné služby – Česká tisková kancelář jako interní aplikační garant a Česká televize jako externí aplikační garant. Na příkladu tištěné E15 se ukazuje, jak mohou automatizace a umělá inteligence v žurnalistice zásadně měnit obsahy novin, které jsou závislé na redakčních uzávěrkách. Docházíme k zajímavým poznáním, která se týkají rychlosti a přesnosti generování zpráv,“ konstatoval vedoucí výzkumného týmu z katedry žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** UK v Praze Václav Moravec

„Robotický reportér z pražské burzy je schopen vygenerovat až deset zpráv během jedné vteřiny. Navíc současná verze algoritmů se od předešlé liší v tom, že dodává větší množství kontextuálních informací a časových řad. Díky nim se tak mohou čtenáři dozvědět, jak si index PX vede při srovnání s uplynulými dvaceti lety či jaká jsou maxima i minima jednotlivých akcií. Náš výzkum se v současnosti zaměřuje na další zpravodajská témata, která by mohla být pokrývána robotickými novináři, stejně jako na ověřování informací za pomoci umělé inteligence, což je další z nejnovějších trendů především v anglofonním žurnalistickém prostředí,“ dodal Moravec

Na zmíněném Novinářském fóru rovněž zmínil, že akademický výzkum se v této oblasti v Česku teprve rozvíjí. Za některými zahraničními státy má skluz cca pěti až šesti let. Moravec je přitom přesvědčen, že budoucnost žurnalistiky spočívá právě v propojování automatizace a kreativity. „Interdisciplinárta matematiky, počítačových věd a kreativity je budoucností žurnalistiky, bude třeba hledat společnou řeč,“ odhadl.

Autorka textu: Tereza Šolcová

Zdroj: Shutterstock

URL| <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/07/umela-inteligence-v-novinarine-se-rozsiruje-vyuzivaji-ji-ctk-ci-e15/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
mediaguru.cz

EKONOMIKA: Kdo je ten Celkem?

8.7.2020 neviditelnypes.cz str. 00 Ekonomika
Václav Vlk st.

Starší si možná pamatují ten vtípek z dob komunismu:

To si soudruh náčelník místního oddělení VB svolá soudruhy esenbáky, aby jim předal odměny. A vyvolává: „Vomáčka, tady máte odměnu pět stovek. Jo, další je Kolomazník, ty si se soudruhu vyznamenal proti chuligánům, tak dostaneš tisícovku. A teď sem přijde Novotný... ..“ A tak to pokračuje, každý esenbák na své jméno zařve: „Zde!“ A jde to jako po másle. Až náčelník zvolá: „Celkem!“ A nic. Tak zařve znovu: „Celkem!“ A zase nic. Soudruh náčelník se rozhlédne kolem a povídá: „Tak sakra, kde ten chlap je? Ten blbec ani nepřijde, a přitom tady píšou, že má největší odměnu!“

No dělat si prču z esenbáků bývalo docela populární, neb jaksí nevynikali mimořádnou inteligencí a vzděláním. Jenže jak se ukazuje, není na tom se znalostí ekonomiky a se znalostí obsahu jednotlivých ekonomických výrazů náš národ dodnes moc dobře. Je až s podivem, jak po třiceti letech návratu ke kapitalismu většina občanů, zvláště pak státní zaměstnanci a humanitní inteligence, má v hlavě co se týče ekonomiky nacpaný bolševismus.

Je to ale už o něco lepší, než to bývalo. Aspoň si myslím a doufám. V polovině devadesátých let jsem třeba utrpěl morální porážku v diskusi o problému důchodů. Seděli jsme u piva, se mnou jeden vysokoškolský učitel, jeden zaměstnanec university, vedoucí bagru v uhelném dole, taxikář a pár dalších. Zrovna se něco mlelo v televizi a parlamentu o důchodech, jak už asi brzo pro lidi na důchody nebude. Což je dodnes, po celých třicet let, oblíbené téma některých politiků, novinářů a hlavně naší České televize. Spolusedící u stolu, odborný zaměstnanec vysoké školy, si pochvaloval, že jeho se to netýká. On si platí odvody na penzi už čtyřicet let, a tak už má naspořeno. Ostatní pokyvovali hlavou, že jako jo. Když jsem jim opatrně sdělil, že nemají naspořeno nic, protože důchodový systém je něco jako průtokový ohříváč, kam peníze natečou a hned zas vytékají, byl jsem napaden, že jsem blbec. Že oni si spořili u státu, mají tam naspořeno a teď už jsou „za vodou“. Když jsme se následně ještě s jedním kamarádem, dobrým v matici, váženým kolegům u stolu pokoušeli vysvětlit, jak to ve skutečnosti je, byli jsme uštěkáni. Že oni naspořeno mají a my jim to chceme, po tom Listopadu, sebrat. „O, Sancta simplicitas!“ jak prý řekl Jan Hus.

Podobných příkladů nepochopení základních ekonomických zákonů a předpisů bych mohl vysypat desítky. Někdy kolem roku 2000 přišla k nám do firmy na kontrolu jistá mladá zaměstnankyně Finančního úřadu. A sdělila mi, že jako firma ihned zaplatíme pokutu jeden milion korun, protože jsme porušili jistý paragraf a tam může být pokuta až do výše 5 milionů. Rozhodnutí platí hned a je také ihned splatné. „Peníze na to máte,“ pravila fungl nová inženýrka, „to jsem si z dokumentů zjistila.“

Po přizvání našeho odborného daňáře a našeho právníka k jednání vyšlo najevo, že nejenže jsme nic neporušili, ale že dotyčná referentka nechápe rozdíl ekonomických výrazů a rozdílů mezi „obratem“ firmy a jejím „ziskem“. Význam slov „rozhava“ a „výsledovka“ nechápala vůbec. A to, že tržba není zisk, pro ni bylo překvapením (jako pro níže jmenovaného dlouholetého komentátora Lidových novin).

No, pak referentku její vedoucí „stáhnul“, jakože to byl omyl, takže jsme neplatili nic. A její vyhrožování, že firmu okamžitě nechá uzavřít a zavolá policii, aby nás zajistila, neboť dotyčná ví určitě, že stát šidíme, se jaksí nekonalo. To jsme měli kliku. To ovšem ještě nebyli ve funkcích Šlachta a Ištvan. Mimochodem, podobní „odborníci“ jsou podle mnoha rozsudků našich soudů u nás u policie a na státních zastupitelstvích stále v činnosti. Jinak by nemohlo docházet k stále většímu konstatování soudů, že státními zástupci žalovaná věc, tedy údajný „ekonomický zločin“, se vůbec nestala, anebo to nebyl trestný čin.

Ovšem v hlavách „prostého lidu, kterého prý pánbůh trestá“ (stejně jako zřejmě trestá v hlavě autora oné písničky) existuje hluboké přesvědčení. A to že každý „podnikatel“, dnes nesmyslně zvaný OSVČ (osoba

samostatně výdělečně činná), tedy většinou „živnostník“, je lotr. A okrádá „prostý lid“. Tedy okrádá ty, co berou mzdu jako zaměstnanci. Ono když se o něčem takovém z neznalosti anebo záměrně lže dost dlouho, což politici hlavně soc. dem a pak mainstreamoví novináři celkem bez výjimky dělají, tak tomu hodně lidí věří. Třeba to, jak ti soukromníci neplatí prakticky žádné daně, zatímco „prostý pracující lid“ je státem odírán na daních jako koza bez nože.

Takže v Lidovkách 30. června 2020 napíše známý komentátor Petr Kamberský, kterého jinak rád čtu, snad v záchvatu představy ublíženosti a hlavně jako ukázkou své naprosté ekonomické negramotnosti, blábol nazvaný „Jste pařež?“.

V článku autor rozhořčeně tvrdí, že pokud jste zaměstnanec či zaměstnankyně, jste úplný loser. A dokládá to „výpočtem“, že prý když OSVČ „vydělá“ za rok 800 000 Kč, tak zaplatí na paušální dani a odvodech měsíčně jen 5740 Kč. Zatímco zaměstnanec, příjemce hrubé „mzdy“ 800 000 Kč, odevzdá státu každý měsíc více než 30 000 Kč na daních a pojistném. A tvrdí, že jde o nehoráznou perverzi.

Autor si plete ekonomické výrazy, a to „příjem“ a „mzdu“. OSVČ si ročně nevydělá 800 000, jak se novinář domnívá, které by mu zůstaly „za nehty“. Těch 800 000 není mzda, ale příjem, z kterého si musí platit vše, co má zaměstnanec zdarma či co za něj platí zaměstnavatel. Tedy suroviny a předměty, z kterých vyrábí, nástroje, které používá, dopravní prostředky, kterými se dopraví na místo práce, náklady na dílnu či kancelář, poplatky za elektřinu, otop, plyn atd. atd. Takže při stejném „příjmu“ (výdělku) zaměstnanec a OSVČ dostane na ruku „zaměstnanec“ 36 400 Kč. Ale protože 800 000 není u OSVČ příjem (mzda), ale vlastně fakturace, zůstane živnostníkovi podle kalkulace Min. financí měsíční „mzda“ ve výši cca 27 000 Kč. Což znamená, že OSVČ je na tom daleko hůř než „zaměstnanec“.

Pan Kamberský byla asi celý život „zaměstnanec“ a vůbec neví, o čem mluví. Připomíná mi příhodu před pár lety z Kréty, kde rodemčeská průvodkyně, která se ovšem přivdala na Krétu před 40 lety, tvrdila, že oni, tedy Řekové, jsou na tom strašně špatně. Protože oni musí platit daně a u nás se žádné daně neplatí. Tvrdila, že to ví naprosto jistě, protože v Československu měla na mzdovém sáčku vždy napsanou jen sumu výplaty a nikdy žádné daně neplatila. A byla o tom hluboce přesvědčena. Asi jako pan Kamberský o tom, jak je okrádán živnostníky.

Ono je to s tou ekonomikou a vůbec věcmi kolem ní dost těžké. Jednou jsem poslouchal v radiu diskusi redaktora s posluchači, o tom, jak se prý u nás krade a podvádí. V miliardách. Redaktor a rozhlasem „přizvaný znalec“ si notovali a diskutovali s posluchači přes telefon. Strašně se u nás krade, pěli stejnou píseň všichni. Korunu tomu ovšem nasadil posluchač, který se dovolal do radia a rozhořčeným hlasem pravil: „Pane redaktore, máte pravdu, oni strašně kradou! A to nejen ty miliardy, jak říkáte, ale kradou dokonce i celé miliony!“ (Otázka pro čtenáře: Kolik milionů je miliarda – sto anebo sto tisíc? Nebo tisíc milionů? He?! A kolik miliard je bilion? Sto? Tisíc? Miliarda? Schválně, kdo to ví...)

Neznalost a ekonomická negramotnost se již celé století snoubí propagandou o zločinném kapitalismu, jak to popsal v pohádce o „Milionáři, který ukradl slunce“ levicový prvorepublikový básník Jiří Wolker. Taky levičák z dobré buržoazní rodiny, který nikdy nemusel riskovat a podnikat.

Ale nějak mi nejde do hlavy, jak takový článek s tak zásadními věcnými chybami mohl vůbec vyjít. V době, kdy jsem sám před lety pracoval jako redaktor, četlo každý článek před uveřejněním několik dalších lidí. Editor, jazykový redaktor, korektor, vedoucí vydání atd., atd. Pokud tedy ten článek další lidé v redakci četli a pustili dál, tak zcela jistě souhlasili s těmi nesmysly, z kterých tam autor dělá ekonomicko-politickou bramboračku. No, to se pak nesmíme divit, co nám noviny přinášejí jako „ekonomické rozbory“.

Tak zde jsem původně chtěl skončit. Pan redaktor po tom, co jej velice slušně vyvedla z omylu ministryně financí Alena Schillerová (na LN 2. července v článku „K pařežu: hrubé příjmy nejsou zisk“, zde na Twitteru) a vysvětlila redaktorovu hrubou chybu, pokud ji nechceme nazývat rovnou lží z umanutosti a z neznalosti, si on však nedal pokoj.

Diskuse tak pokračovala na stránkách LN článkem pana Kamberského „Trocha třídního boje neuškodí“. Tam sice přiznal, že sám svým původním článkem „provedl skok daleký na vidle“, ale jinak neslevil ze své zášti vůči OSVČ, tedy různým živnostníkům, ani „ň“.

Náhle v diskusi v odpovědi na článek paní Schillerové odbíhá od tématu a provádí slavný Cimrmanův úkrok stranou. Díky tomuto myšlenkovému manévru se na chvíli mohl ocitnout ve světě vulgárního materialismu, a tak svou teorii potvrdit jako platnou. Resultátem tedy je: „Logický závěr Cimrmanova úkroku stranou potom zní: ‘Víme vše: nevíme nic.’“

Takže autor náhle tvrdí, že „současné nastavení práv a povinností zaměstnavatelů, zaměstnanců a živnostníků odpovídá tak předminulému století“. O tom by se jistě dalo diskutovat, ale spíše ve směru, co se autor na střední škole o období začínajícího kapitalismu vlastně učil? A zda někdy slyšel o Dickensovi a jeho románech, o Bismarckových sociálních reformách, a jestli zaslechl někdy něco o „sociálním státě“. V kterém my v Evropě žijeme.

Závěr, který ze svých bludných myšlenek autor udělá a který vypíchne redakce zdůrazněním, je naprosto nesmyslný.

V něm na podporu svého původního závěru „o pařezech zaměstnancích“ vytváří fantasmagorické konstrukce, jak živnostníci šidí zaměstnance: „Ještě v roce 2005 zaplatili živnostníci na daní z příjmu 26,6 miliardy korun, zaměstnanci 110. Pak se párkrát zahýbalo s paušály a dnes platí OSVČ 10 miliard a zaměstnanci 216 miliard Kč. Prima, ne?“ To vše dle Kamberského ukazuje, že živnostníci, tedy OSVČ, okrádají zaměstnance. A stát.

Nevím, jak pana Kamberského, ale mne na vysoké učili, že to, co tady předkládá čtenářům, je takzvaná „prázdná informace“. Ta se používá, pokud chce někdo nějakými zdánlivě „neprůstřelnými čísly“ doložit nějakou, často ideologickou lež. Nám to v šedesátých letech vyučující profesor presentoval na teoreticko-praktickém příkladu článku z Rudého práva:

„Veliký úspěch socialismu! Podle posledních výsledků výroby automobilů ve světě se propadla výroba aut v USA v minulém roce o 10 %. Zatímco v Mongolsku, kde byl postaven nový závod, stoupla výroba automobilů o 100 %.“

Skutečnost pak byla taková, že v USA se snížila kvůli cyklické krizi výroba automobilů z jednoho milionu na 900 000 kusů. V Mongolsku pak vyrobili místo jednoho auta rovnou auta dvě. V procentech to souhlasí, jinak je to propagandistická blbost. Žádný úspěch socialismu nenastal.

Podíváme-li se na tvrzení pana Kamberského, musíme začít počty zaměstnanců, OSVČ a výší mezd. Výše daně z příjmu se vypočítává z hrubé mzdy.

V roce 2005 bylo u nás
4,87 milionu zaměstnanců s průměrnou mzdou
19 030 Kč.

V roce 2019 dosáhla průměrná mzda
5,48 milionu zaměstnanců výšky
34 125 Kč. Zároveň se zvedl počet zaměstnaných cca o 610 tisíc.

To znamená, že se hrubá mzda za dobu od 2005 do 2019 zvýšila na téměř dvojnásobek původní částky pro výpočet daně. Čím vyšší je mzda, tím vyšší je podle stanoveného koeficientu daň.

Lze tedy odborně odhadnout, že se procentuální výše zdanitelné částky prakticky nezměnila. Jen u vyšších výdělků mírně stoupla, jak je všude na světě běžné a sociálně přijatelné.

Co se týče příjmů a zdanění OSVČ, nějak pan Kamberský nevzal v úvahu změnu ekonomických činností na tomto úseku od roku 2005 do roku 2019. Například to, že v inkriminované době přešla značná část původních OSVČ na změnu podnikání, a to na s.r.o. Tedy společnost s ručením omezeným. Kde se platí plně daněné mzdy. Další velká část si pak ponechala OSVČ jako vedlejší činnost a jinak se nechala zaměstnat.

Donutily ji k tomu ekonomické změny ve společnosti a také tlak Ministerstva financí. Příjmy velké většiny OSVČ se staly jen osobně doplňkovými. Proto také výrazně klesly celkové příjmy OSVČ a tím klesly i daně z příjmu.

Za 15 let společným tlakem všech těch dobroserů, závistivců, že si někdo „vydělá“, a všech těch „náprav společnosti“ zmizely desetitisíce soukromých hospod, vesnických krámů, řemeslníci se nechají zaměstnat a jinak už zase jedou ve velkém v melouších, jako za bolševika. Takže všechna ta „měsíční hlášení“ a EET mají podobný dopad na malá města a vesnice jako Gottwaldovo zničení řemesel a soukromníků po roce 1948 obecně.

Pokud někdo od Babiše pochopil, že to je cesta do pekel, a dokáže prosadit daňové paušály a znemožní všem těm kontrolorům vzduchu, genderu, takzvané ekologie atd. a buzerovat řemeslníky a malé firmy, bude to pro nás lépe než miliardy z Bruselu. Navíc se s stamiliony ušetří na všech těch „kontrolách“ a byrokratech.

Autor, tedy pan Kamberský, dle Wikipedie vystudoval sociologii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. No nevím, co dnes přesně učí na sociologii UK, ale informace o „prázdných informacích“ i používání heuristiky patřily v mé době k základním znalostem. Které musel vysokoškolák absorbovat a naučit se je používat. Jinak neustále tvrdil nesmysly na základě neschopnosti vyhodnotit reálná fakta a jejich posloupnosti a provázanost.

Ale nakonec se v tom názvu třetího článku „Trocha třídního boje neuškodí“ pan Kamberský odkopal úplně. Asi nezvládl toho malinkého bolševika, kterého máme všichni někde v sobě a který nám našeptává, jak to bylo dřív lepší a nikdo nás nevykořisťoval, a díky němu už se už píší i knížky, jak si ženy za komunismu víc užily i v posteli.

V tom sexu to už ani já, ani pan Kamberský nedoženeme. Takže nahradíme ten dávný sladký sex ječením, jak nás okrádají?

Takovéhle příhody mi připomínají mnohé vtipy. Třeba jak přijde mladý muž do drogerie a stěžuje si, že ty ochranné gummy nic nevydrží. Že je to hrozný šlendrián. Hned je to roztržený! A doneste mi sem knihu stížností, já to tam napíšu.“I přitocí se k němu takový vetchý stařík a doráží: „A taky tam, pěkně prosím, napište, že děsně padají!“

A já doufám, že náčelníkovi demokratické policie už vysvětlili, kdo že to je ten Celkem.

URL| https://neviditelnypes.lidovky.cz/ekonomika/ekonomika-kdo-je-ten-celkem.A200706_224453_p_ekonomika_wag

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
neviditelnypes.cz (*Ekonomika*)

Interview ČT24

9.7.2020 ceskatelevize.cz str. 00

[Ceska Televize; mailto:internet@ceskatelevize.cz](mailto:internet@ceskatelevize.cz)

Host: Daniel Prokop, sociolog, PAQ Research, **Fakulta sociálních věd** UK; Moderuje: Jana Peroutková

27 minut
Magazín

Přehrát

URL| <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/220411058040709/>

ZRUŠENÍ DANĚ PODPOŘÍ PŘEDEVŠÍM SPEKULANTY

9.7.2020 Hospodářské noviny str. 10 Názory

Jiří Novák

Poslanci včera odhlasovali zrušení čtyřprocentní daně z nabytí nemovitosti. Snížili také limit daňově odčitatelných úroků hypoték ze 300 na 150 tisíc korun. Podle paní ministryně financí „jde o pragmatické řešení, na kterém vydělá každý“. Je dobře mít se na pozoru před návrhy, jež jsou údajně výhodné pro každého.

V době rekordního deficitu a ekonomické nejistoty přijde stát o 13 miliard. Rozpočet tedy na tomto pragmatickém řešení určitě nevydělá. Jistě, začíná období předvolebního rozdávání plnými hrstmi. Přesto, u ministryně, která ještě před rokem nenacházela dvě miliardy pro sociální služby (jimž teď všichni unisono děkujeme za jejich práci), je nonšalantnost k tomuto dopadu zarážející.

Ještě horší však je, že zákon zkomplikuje situaci těm, kterým má pomáhat – mladým rodinám. Ty trpí zoufalým nedostatkem dostupného bydlení. Stát podporoval výstavbu tím, že u novostaveb daň z nabytí odpouštěl. Zrušení této pobídky znevýhodní stavbu nových domů a prohloubí nedostatek bytů.

Zákon také posílí roli spekulantů na realitních trzích ve vztahu k mladým rodinám. Ty obvykle kupují nemovitosti, aby v nich po zbytek života bydlely. Daňová zátěž se jim tak „rozloží“ na celé období vlastnictví. Naproti tomu spekulanty, kteří kupují nemovitosti, aby je vzápětí prodali, postihuje daň při každém realizovaném nákupu. Čím kratší investiční horizont, tím větší úlevu zrušení daně představuje. Dále, na rozdíl od mladých rodin spekulanti obvykle nefinancují nákup hypotékou. Proto je nepostihne snížení limitu pro daňový odpočet úroků. Obě opatření oslabují schopnost mladých rodin konkurovat na realitním trhu spekulantům.

Ministerstvo financí tvrdí, že prostor pro spekulanty omezí prodloužením časového testu z pěti na 10 let. To je bláhové. Spekulanti nekupují nemovitosti se záměrem vlastnit je více než pět let. To by příliš dlouho vázalo jejich kapitál a vystavovalo je riziku. Prodloužení časového testu proto nebude účinné.

Není zřejmé, proč se vláda rozhodla spekulanty podpořit. Jedná se sice o legální obchodní činnost, ale pro zdravé fungování realitního trhu nepřilíš prospěšnou. Jejich snahou nebývá nemovitosti „spravovat“. Cílem bývá koupit nemovitosti od původních majitelů, vystěhovat stávající nájemníky z důvodu rekonstrukce a nemovitost obratem prodat buď jako celek, nebo po jednotlivých bytech. Mladé rodiny, ale také starobní důchodci, mohou následkem této činnosti přijít o své nájemní bydlení.

Mezi klienty takových firem patří například občané východních zemí, kteří chtějí bezpečně uložit své finanční prostředky ve státech EU. Jejich koupené byty ale často zůstávají neobydlené. Tím dále zhoršují nedostatek bytů dostupných pro běžné občany včetně mladých rodin. Některá moderní města, například Vancouver, se rozhodla těmto praktikám čelit zavedením daně z prázdných bytů. V Česku se vydáváme opačným směrem.

Paní ministryně rovněž tvrdí, že opatřením „pomáháme topícímu se realitnímu trhu“. Neupřesňuje, proč se domnívá, že se realitní trh topí. Podle Českého statistického úřadu hlavní cenové indexy bytů stále mírně stoupají. ČNB v tiskové zprávě z 18. června 2020 říká: „Koronavirová krize zatím ceny rezidenčních nemovitostí významněji neovlivnila.“ Odhaduje, že nadhodnocení cen bytů se ke konci roku 2019 pohybovalo mezi 15 a 25 procenty. Pokud tedy dojde ke korekci cen nemovitostí, může to být pro zdraví trhu prospěšné. I mladé české rodiny pak budou mít příležitost zajistit si vlastní bydlení za lepších cenových podmínek. Ale jen v případě, že je nepředběhnou dobře kapitálově zajištění spekulanti, kteří byty rychle skoupí, stáhnou z trhu a se ziskem rodinám přeprodat, až ceny opět stoupnou.

Nevíme, jestli návrh zákona připravilo samo ministerstvo, nebo, podobně jako u stavebního zákona, s jeho textem nezištně „pomohli“ spekulanti a lobbisté. Několik předních českých ekonomů, včetně člena Ústředního krizového štábu Filipa Matějky, v médiích varovalo před zbrklými daňovými změnami. V hektické době pandemie není snadné vše do důsledku promyslet a zvážit možné dopady. Paní ministryně i poslanci však dávají přednost líbivým předvolebním dárkům před nasloucháním odborníkům. To je velmi nešťastné. Může se tak stát, že dobře míněná, ale nepromyšlená snaha pomoci mladým rodinám bude mít opačný efekt. Vydá je na milost a nemilost žralokům na realitních trzích. Doufejme, že Senát dostojí své roli „moudré rady starších“ a dohlédne za horizont nadcházejících voleb.

Není zřejmé, proč se vláda rozhodla spekulanty podpořit. Jedná se sice o legální obchodní činnost, ale pro zdravé fungování realitního trhu nepřilíš prospěšnou.

O autorovi| Jiří Novák, Autor působí v Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK
Foto popis|

Antisemitská pachuť po Corbynově vedení. Starmer chce zpět důvěru britských Židů

9.7.2020 ct24.cz str. 00 Svět
draked

Na konci června, po dvou měsících v pozici labouristického lídra, udělal Keir Starmer první změnu ve svém stínovém kabinetu. Z pozice stínové ministryně školství odvolal čtyřicetiletou rodačku z Manchesteru Rebeccu Long-Baileyovou. Na sociální síti totiž sdílela článek plný konspiračních teorií namířených proti židovské komunitě. Po neúspěchu svého předchůdce Jeremyho Corbyna se tak Starmer pokouší s údajným antisemitismem ve straně vypořádat.

„Článek, který Rebecca sdílela, obsahoval antisemitskou konspirační teorii. Keir Starmer od počátku avizoval, že je pro něj jakožto lídra strany prioritou získat zpět důvěru židovské komunity. Antisemitismus má mnoho různých podob a je důležité, abychom se proti němu měli všichni na pozoru,“ stálo ve stranickém prohlášení.

Starmer vzápětí ujistil, že si nemyslí, že je Long-Baileyová (která také usilovala o předsednický post) antisemitskou. Zdůraznil ale, že nebude tolerovat sdílení dezinformací, které by mohly dále podkopávat důvěru Židů. Starmerovo rychlé a jednoznačné rozhodnutí si vysloužilo chválu od několika čelných židovských představitelů a organizací včetně té nejstarší a největší – Rady zástupců britských Židů.

Červnový incident ale není ojedinělým přešlapem jedné poslankyně. Druhá nejsilnější strana britského parlamentu je posledních několik let obviňována ze systémového antisemitismu, se kterým se podle všeho není schopna vypořádat.

Situace vyvrcholila před sněmovními volbami v roce 2019, kdy se vrchní rabin Ephraim Mirvis veřejně vyslovil proti volbě labouristů, jelikož by vláda pod jejich vedením znamenala riziko pro židovskou komunitu. „Naprostá většina britských Židů je v úzkosti z toho, že by mohli labouristé vyhrát volby,“ řekl. Nutno dodat, že vládnoucí Konzervativní strana je zase kritizována pro sklon k islamofobii.

Galerie: Demonstrace proti Corbynovi (duben 2018)

Autor: Henry Nicholls zdroj: Reuters">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Další 3 fotky

Zavřít

Galerie

Antisemitismus v Labouristické straně rozděluje příznivce, na snímku demonstrace proti Corbynovi (duben 2018)

Autor: Henry Nicholls

Zdroj: Reuters

Autor: Henry Nicholls zdroj: Reuters">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Demonstrace proti Corbynovi (duben 2018)

Autor: Henry Nicholls

Zdroj: Reuters

Autor: Henry Nicholls zdroj: Reuters">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Demonstrace na podporu Corbyna (září 2018)

Autor: Henry Nicholls

Zdroj: Reuters

Autor: Henry Nicholls zdroj: Reuters">

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Demonstrace na podporu Corbyna (září 2018)

Autor: Henry Nicholls

Zdroj: Reuters

Zavřít

Faktor Corbyn

Pro stranu, kterou ještě před pěti lety vedl židovský politik Ed Miliband, nebyla slova vrchního rabína dobrou vizitkou. Kdo tedy podle kritiků může za to, že se strana stala údajně nepřátelskou vůči Židům? Na Ostrovech mají o odpovědi jasno: za nynější stav zodpovídá ten, který přišel po Milibandovi – politik hlásící se k tradičním ideálům socialismu, Jeremy Corbyn. Skutečnost ale není tak černobílá, jak se může zdát.

Když po drtivé porážce ve volbách 2015 Miliband odstoupil z předsednického postu, málokdo čekal, že by se do čela strany mohl postavit někdo s profilem Corbyna. Obdivovatel Marxe, osoba, která nikdy nezastávala exekutivní funkci, s problematickým vztahem k teroristickým organizacím jako IRA či Hamas – a především pak člověk často neschopný dialogu se svými vlastními kolegy. Proti jeho zvolení varovali i dva předchozí labourističtí premiéři Tony Blair a Gordon Brown.

Na Corbynově straně ale stála mladá generace, na jeho podporu dokonce založili aktivistické hnutí Momentum, které v dalších letech výrazně promlouvalo do veřejného dění. Asi nejslavnějším momentem popularity u teenagerů se stal jeho proslov na hudebním festivalu Glastonbury dva roky po zvolení.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Corbynův projev na ikonickém festivale v Glastonbury

Zdroj: Reuters

Autor: Dylan Martinez

Nemotorný projev už nevadil, lidé naopak oceňovali jeho zásadový postoj v otázkách válečných konfliktů, rasismu a sociální nerovnosti. Corbynův hlasovací záznam ze sněmovny byl pro voliče jasným důkazem toho, že bude z pozice lídra zastávat levicové postoje a stát na straně slabších.

Aby mohl člověk kandidovat na předsedu labouristů, potřebuje nominace od poslanců. Těch měl Corbyn ze všech nejméně – mnozí z nich navíc po letech připustili, že se jednalo o pouhou snahu rozšířit pole kandidátů. To ovšem nepředstavovalo problém, protože po čerstvě změněných (a velmi kritizovaných) stanovách mohli předsedu strany volit kromě členů také registrovaní příznivci. Tím se člověk mohl stát za pouhé tři libry ročně – toho využily desítky tisíc lidí a vzaly volbu do svých rukou.

Periferní politik v čele opozice

Corbynovo zvolení pro stranu ale znamenalo potřebu vypořádat se s jeho minulostí. „Už v ten okamžik se objevily důkazy i další spekulace o tom, že výroky jeho samotného minimálně z roku 2011 byly antisemitské,“ říká politolog Martin Petlach z Mendelovy univerzity v Brně. Naráží tak na rozhovor, který tehdy Corbyn ještě jako poslanec dal íránské Press TV. Naznačuje v něm, že britská veřejnoprávní stanice BBC není objektivní, co se týče státu Izrael.

„Myslím, že existuje zaujatost k tomu tvrdit, že Izrael je demokracie, že má právo na existenci a že má své bezpečnostní obavy,“ prohlásil Corbyn. Rozhovor vzbudil velkou kritiku. Politikovi byla dále vyčítána kontroverzní schůzka s představiteli teroristické organizace Hamas, kterou označil za „přátele“, a podpora uměleckého díla, které bylo kvůli antisemitským symbolům odstraněno z londýnských ulic. Za všechny incidenty se omluvil.

I have written to the Board of Deputies and the Jewish Leadership Council. I will never be anything other than a militant opponent of antisemitism. In this fight, I am an ally and always will be. pic.twitter.com/QhQnFEpIU

— Jeremy Corbyn (@jeremycorbyn) March 26, 2018

O tom, že takové případy mohly mít negativní dopad na celou stranu, má jasno i politolog Miloš Brunclík z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. „Corbyn si to mohl po dlouhá léta ‚dovolit‘ jako periferní politik a poslanec strany, ale jakmile se stal předsedou, jeho postoje byly více sledovány a byla s nimi spojována celá strana,“ myslí si.

Labouristická strana opakovaně důrazně odmítla, že by byla slova jejího předsedy antisemitská, a upozornila, že je zásadní rozdíl mezi antisemitismem a kritikou postupu státu Izrael například vůči Palestincům. Tímto výrokem obnovila ve Spojeném království debatu nad významem antisionismu a antisemitismu.

„Někdy obě témata splývají a možná je jednodušší schovat antisemitismus, který všeobecně přijatelný není, pod plášť kritiky státu Izrael,“ vysvětluje Brunclík. Podle jeho kolegy Jana Vášky z Katedry evropských studií je argumentace labouristů nepřesvědčivá. „Na radikálně levém křídle strany je to podle všeho celkem zakořeněný fenomén,“ říká.

Fakta

Antisionismus a antisemitismus

Antisionismus –? opozice k existenci státu Izrael a jeho prosperitě

Antisemitismus –? nepřátelství vůči Židům a jejich diskriminace

Zdroj: slovník Merriam-Webster

Žádný problém, jen občasné toxické nálady

Corbyn nicméně splnil, co slíbil, a snažil se s antisemitským chováním ve své straně vypořádat. V roce 2016 vyšla interní kontrolní zpráva, která došla k závěru, že stranu žádný antisemitismus ani rasismus neovládá, i když je cítit přítomnost „občasných toxických nálad“. Předsedkyně komise, která dokument zpracovala, navrhla straně konkrétní kroky, jak se s ignorantskými členy vypořádat.

Nicméně podle zprávy charitativní organizace Community Security Trust, která dohlíží na bezpečí židovských občanů v Británii, bylo antisemitské chování v roce 2018 v rekordních výšinách. Ve stejném roce předsedkyně zmíněné komise uvedla, že labouristé její návrhy neimplementovali. Tlak na Corbyna dále stoupal, v následujících měsících dokonce odešlo ze strany celkem devět poslanců. Jako jeden z důvodů opět uvedli nedostatečnou reakci k narůstajícímu antisemitismu ve straně.

„Je zajímavé, že labouristé, kteří si ‚dovolili‘ kritizovat stranu za nedostatečnou snahu v odbourávání antisemitských nálad, byli záhy odstaveni od přístupu k mnoha interním databázím strany a jejích materiálů, a tak měli být tímto způsobem umlčeni,“ přibližuje Petlach.

Odkaz

Britské labouristy opustilo sedm poslanců. Důvodem je brexit i „Corbynova překonaná ideologie“

Lhostejnost, nebo démonizace?

Podle Petlacha je za nevyřešením problému s antisemitismem u labouristů Corbynova lhostejnost. Jako příklad uvádí několik desítek labouristických členů, kteří jsou vyšetřováni kvůli šíření antisemitských konspiračních teorií, či nedostatečné potrestání jedinců, kteří sdíleli rasistické příspěvky (mezi nimi například bývalý starosta Londýna Ken Livingston). Uvádí také nechvalně známý rozhovor Corbyna v pořadu Andrewa Neila, kde se i přes čtyři moderátorovy výzvy odmítl omluvit za to, jak se s obviněními vypořádal.

No apology to the Jewish community from Jeremy Corbyn, as he is repeatedly challenged over claims of anti-Semitism within the Labour Party[Tap to expand] <https://t.co/ewcGeo7yOY> pic.twitter.com/L1z52YZ9eu

— BBC Politics (@BBCPolitics) November 26, 2019

V dubnu 2020 ovšem unikla interní zpráva pracovní skupiny, která si kladla za cíl zjistit, proč se Corbynovo vedení nařčeními z antisemitismu nezabývalo. Autoři dokumentu neshledali, že by stranické špičky měly v úmyslu nařčení ignorovat. Zpráva naopak ukazuje, že to byli Corbynovi kritici, kteří blokovali řešení. V dokumentu se také například píše, že „strana měla abnormálně velký počet frakcí, které znemožňovaly předsedovi řádné fungování“.

„Jestliže někdo vidí v krocích médií a ostatních anglických politiků pouhou špinavou a štvavou kampaň proti Corbynovi, neuvědomuje si, že politická kultura ve Spojeném království se diametrálně liší od kontinentální východní Evropy,“ oponuje Petlach. Podle něj v Británii i nepodložené tvrzení ničí politickou kredibilitu a dotčení jedinci se tak raději stahují do ústraní. Dosavadní přístup nového labouristického lídra Starmera jasně ukazuje, že k sebemenšímu pochybení svých podřízených přistoupí tvrději.

Podle Vášky byla Corbynova vlažná reakce k stranickému antisemitismu „citována jako jeden z nejčastějších důvodů, proč středoví (občasní) voliči nebyli v roce 2019 ochotni volit labouristy“. A to ani přesto, že se v daných volbách rozhodovalo o tom, zda Boris Johnson setrvá v Downing Street a prosadí „brexit za každou cenu“, čemuž by proevropsky naladěný elektorát labouristů za standardních okolností nebyl nakloněn. Váška je toho názoru, že Starmerův kategorický přístup může straně jen pomoci – a průzkumy toto tvrzení zatím reflektují.

Britons now see Keir Starmer as more competent than Boris Johnson. At 41% Johnson is down 14 percentage points since April - Starmer is on 45%, up 14 percentage points <https://t.co/K2dOQMuXvB>
pic.twitter.com/mywJrreU3D

— YouGov (@YouGov) June 17, 2020

Šéf labouristů Starmer svým nejčerstvějším krokem – tedy odvoláním Long-Baileyové – téma znovu otevírá a podle všeho s jediným cílem: vyřešit ho jednou provždy. „Ta debata, pokud bude otevřená, je žádoucí pro pluralitní demokratickou společnost, může mít pro ni i očistný a ventilační efekt a má dopad i na obecnou veřejnou debatu o Izraeli a antisemitismu,“ uzavírá politolog Brunclík.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3135659-antisemitska-pachut-po-corbynove-vedeni-starmer-chce-zpet-duveru-britskych-zidu>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Ukázalo se, že pivo krizím odolá, říká ředitel Budějovického Budvaru 9.7.2020 budejovice.iDNES.cz str. 00 Budějovice - zprávy Jakub Bartoš

Sudové pivo se neprodávalo, ale v obchodech se prodej zvedl. Ředitel Budějovického Budvaru Petr Dvořák hodnotí uplynulé měsíce poznamenané koronakrizí i výsledky národního podniku za loňský rok.

V dubnu uplynuly tři roky od chvíle, kdy do Budějovického Budvaru nastoupil jako ředitel Petr Dvořák. Letos na jaře místo oslavy řešil vývoz piva do světa, který se v té době pral s novým koronavirem.

„Bylo to období nejistoty. Nakonec ale trvalo relativně krátkou dobu. Bylo vidět, že se pivo dál prodává a ukázalo se, že je tenhle produkt dost odolný na případné krize,“ líčí.

Jak se tedy vyváží pivo v časech, kdy se po celém světě zavírají hranice?

Fyzický pohyb zboží tolik omezený nebyl. Hranice se zavřely, ale kamiony měly výjimku, takže řidiči mohli cestovat. Až na některé zácpy to nebylo tak složité. Spíš šlo o to, jestli se zboží prodávalo.

To se dařilo?

Bylo to trh od trhu jiné. Každá země si koronavirem procházela trochu jinak. My jsme dosahovali skvělých prodejů v německých obchodech, kde jsme trhali rekordy. U zemí, kde jsme závislí na sudovém pivu, jako je Anglie, jsme naopak cítili pokles. Teď to pořád nabíhá různým tempem.

Budvar má dlouhodobě deset klíčových zemí, kam vyváží. Propadl se prodej v některé z nich výrazněji?

Až na nějaké výjimky to prodej v obchodech poznamenalo méně, někde to šlo dokonce nahoru. Fatálně to zasáhlo celkově prodej piva v hospodách a restauracích, protože je všechny země, snad s výjimkou Švédska, zavřely. Právě v Anglii máme největší podíl sudového piva, takže pro nás tahle země byla jednou z těch nejvíc zasažených.

Byl výpadek nakonec tak velký, jak jste se obávali?

Nakonec byl nižší, než jsme očekávali. Když to srovnám, tak jsme v březnu byli z pohledu celkového objemu tři procenta pod rokem 2019, v dubnu to bylo 10 procent a v květnu už jen pět procent pod loňským rokem. Červen by měl být zase o něco lepší.

Budete se – vzhledem k událostem posledních měsíců – snažit letos pronikat na nové trhy?

Nemyslím si, že se tohle nějak zastavilo. Pořád hledáme a budeme hledat nové trhy. Pravda je, že ještě moc necestujeme. Naši kolegové z exportu se přesouvají především auty po Evropě. Musíme vždy vyhodnocovat riziko v jednotlivých zemích. Například do zámoří teď nikdo moc nelétá. Je to těžší a zpomalenější, ale velmi brzo se do hledání nových partnerů znovu pustíme.

Petr Dvořák (45 let) Rodák z Liberce vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově. Poté pracoval jako manažer značky Staropramen a pak také jako ředitel marketingu v Pivovarech Staropramen. Před svým působením v Budvaru byl sedm let v Londýně ve funkci mezinárodního ředitele značky Pilsner Urquell ve společnosti SABMiller. Od května roku 2017 je ředitelem Budějovického Budvaru. V současnosti žije v Českém Krumlově. Je ženatý a má dvě děti.

Ředitel Národního podniku Budějovický Budvar Petr Dvořák

Čísla z loňského roku potvrzují význam exportu. Ten se zvedl o 7,4 procenta na téměř 1,2 milionu hektolitřů.

Jsem rád, že výsledky potvrdily naši strategii. Daří se exportu, ale jsme úspěšní rovněž na domácím trhu. Značka v tuzemsku roste. Daří se nám také prodávat prémiovější a dražší piva. Nakonec i zisk poskočil více než tržby, což naznačuje, že se nám daří zvyšovat produktivitu.

Bude novinka Budvar 33 pivem pouze pro tuzemský trh?

V krátkodobém ani střednědobém plánu se ho nechystáme vyvážet. Vždy jsme říkali, že na export máme jednu značku a jedno pivo, a tím je ležák. Ten tvoří 98 procent našich odběrů.

Máte ambice v hospodách a restauracích vyrovnávat rozdíl mezi ležákem a 33?

Určitě je teď kolem Budvaru 33 více aktivit, protože je to pivo, které uvádíme na trh. Jinak je to zaměření vyrovnané. Pro nás to není o tom, jestli chceme tlačit to, nebo to, ale cílem je propagovat celé portfolio pivovaru Budvar.

Ležák v loňském roce tvořil 78 procent výroby. Jste s tímhle číslem spokojený?

Jsem rád, že to číslo je takhle vysoké. Když se podíváte na české pivovary, tak si troufnu tvrdit, že budeme mít jedno z nejvyšších čísel podílu ležáku na celkové produkci. To je logické, protože Budvar byl vždy především o ležákovém pivu a máme největší kapacitu ležákových sklepů.

Bude se pivo zdražovat?

To určitě bude, ale zatím nemáme dokončený plán pro příští rok. Obecně ale pořád platí, že pivo je levné.

Vy se netajíte tím, že byste pivo zdražoval. Musíte tak počítat s tím, že zvedání ceny často vyvolá nespokojenost.

Samozřejmě by bylo populárnější prohlášení, že se pivo musí zlevňovat. Podívejme se na to ale reálně z hlediska vývoje ceny za posledních 20 let. Srovnajme to například s tím, jak se mění platy. Můžeme ale cenu piva srovnat i s limonádami v restauracích či obchodech. Teď mám jednu před sebou, která stojí v obchodě dvojnásobek toho, co náš skvělý ležák. Jestliže si chceme udržet skvělou úroveň českého piva a zároveň rozvíjet pivovar, tak musí cena piva odpovídat kvalitě.

Českým pivovarníkům se loni rekordně dařilo, důležitou roli hraje export

Změní podle vás události posledních týdnů a měsíců výsledky z pohledu prodeje?

Předpokládám, že ano, ale nevím o kolik. Kdybychom mávli proutkem a řekli, že koronavirus zmizel a vše se vrací do normálu, byl bych asi optimistický a řekl, že se podaří letošní plány plnit. Měli jsme dobrý nástup a výsledky vypadají dobře. To se ale může ještě hodněkrát změnit. Teď to vypadá, že se tržby v restauracích vrátily na 70 až 80 procent. Uvidíme, je tam hodně otazníků a po době spojené s koronavirem není nic jisté.

Jaké období to bylo pro vás osobně?

Nejtěžší byly časy, kdy jsme se snažili trávit čas mimo pivovar. Bylo to období nejistoty. Nakonec ale trvalo relativně krátkou dobu. Bylo vidět, že se pivo dál prodává a ukázalo se, že je tenhle produkt dost odolný na případné krize. Neříkám, že to bylo lehké období, ale naštěstí jsme nemuseli řešit propouštění zaměstnanců, výrazné výpadky tržeb, neplacení dodavatelů a tak dále.

Takže jste nepropouštěli?

Rozhodně jsme kvůli koronaviru nesnižovali stavy. Zároveň nějakým výrazným způsobem nebudeme posilovat počty lidí.

V uplynulých týdnech a měsících jste dostával dotazy směrem k budoucnosti značky Budweiser Budvar. Jaká je dlouhodobá strategie tohoto označení?

Budweiser Budvar je pro nás vlajková loď a klíčová značka, kterou máme a budeme ji používat na domácím i exportním trhu. V tom pokračujeme. Jediná změna, kde s tou značkou pracujeme trochu jinak, je označení Budweiser Budvar Original. To jsme přiřadili k našemu ležáku, abychom ho vypíchli. To je náš originální ležák a vždycky bude. Ostatním pivům jsme naopak přiřadili vlastní sebevědomou identitu. Máme tak Budvar 33 a snažíme se stejným způsobem pracovat také s Budvarem nealko a Budvarem černým.

Zároveň jste naznačil, že se bude o něco víc používat označení Budějovický Budvar. Jak to bude vypadat?

Je třeba rozdělit exportní a domácí trh. Na exportu je Budweiser Budvar, jedno pivo a jedno zaměření. Všechno, co tam chystáme, je pod touhle značkou. Podle známkoprávní situace je to pak samozřejmě ještě Budějovický Budvar nebo Czechvar. Domácí trh je o portfoliu. Naše výrobky jsou z pivovaru Budějovický Budvar, který vyrábí různá piva. Jedním z nich – a tím klíčovým – je Budweiser Budvar Original a pak děláme i Budvar 33 a tak dále.

Nová strategie nahrála kritice, která na vás mířila za to, že se snažíte pivovar oslabit. Kvůli některým dalším změnám jste se navíc dočetl, že se snažíte pivovar přesunout do Prahy. Je to tak?

Jsou dva rozměry. Tady je Budějovický Budvar, který má Budějovice ve jménu. V něm se také pivo vyrábí a vyrábět bude. Nad tím není stín pochybnosti. Další věcí je ale to, kde se pivo prodává. Je pravda, že se v komerční strategii snažíme přesouvat a mít naše lidi tam, kde se děje obchod, a chceme být blíže našim zákazníkům. To říkám na rovinu a chceme v tom pokračovat. Pivovar se za 15 až 20 let rozrostl. Budějovický trh je pro nás dál velmi důležitý. Teď se ale výroba zvětšuje a takový objem nejsme schopni z pohledu prodeje umístit v Budějovicích. Proto se musíme zaměřit na místa, kde může přicházet nový byznys, i přestože se nadále tomuto regionu věnujeme. Jasně ale říkám, že valná většina nových zákazníků přijde odjinud. Rozhodně jsme kvůli koronaviru nesnižovali stavy. Zároveň nějakým výrazným způsobem nebudeme posilovat počty lidí.

Petr Dvořák ředitel Budějovického Budvaru

Pivo ale přece můžete prodávat i v Českých Budějovicích? Proč je výhodnější být v Praze?

Z několik důvodů. Je důležité se podívat na to, kde sedí naši hlavní zákazníci, a nemusíme se bavit jen o Praze. Posilujeme a měníme naši strukturu pro export, abychom měli někoho, kdo je v Americe, Asii a celkově blíž našim evropským trhům. Každý trh je jiný. My potřebujeme zákazníkům rozumět, vidět, co se tam děje. Proto je náš tým víc decentralizovaný tak, že sedí na více místech, nebo se dokonce přesouvá. To se nedá dělat z kanceláře v Českých Budějovicích.

V létě 2018 jste mi řekl, že sám chcete být více v terénu u zákazníků. Daří se vám to?

Ne. Je to jedna z věcí, do které musím nyní šlápnout. Víc, než jsem si nakonec myslel, bylo potřeba soustředit se na to, co se děje v pivovaru. To by se teď mohlo změnit, abych měl prostor vyrazet k zákazníkům v tuzemsku i zahraničí.

Budou letos nějaké pivní novinky?

Tou nejnovější je asi Budvar Redix, což je hořká desítka. Používáme tam chmel Polaris. Teď ho testujeme u vybraných zákazníků. Měli jsme ho připravený na březem, aby byl v sezoně, ale do toho přišel koronavirus. Uvidíme, jaká bude zpětná vazba. Postupně ho nabízíme do dalších hospod. V jaké míře? To nám ukážou zákazníci.

Chystáte se letos někam na dovolenou?

Teď je to těžké. I manželka je kvůli práci hodně vyčizená. Děti jsou u babiček a takhle to asi bude vypadat celé léto. Asi něco vymyslíme na podzim. Rádi lyžujeme, takže alespoň ušetříme dovolenou na zimu.

Užíváte si to, jak se v posledních týdnech a měsících proměnil Český Krumlov, kde žijete od svého návratu z Anglie?

Bylo to strašně netradiční období. Když turisté zmizeli, venčil jsem psa v prázdných ulicích a chodil tam úplně sám. Teď už se Český Krumlov rozjíždí, vrací se česká klientela. Moc mě tohle období ve městě baví. Přijíždí tam hodně zajímavých lidí, děje se tam spousta akcí. Je vidět, že je Krumlov schopný využít i s touhle klientelou. Nám se tam líbí.

Foto:

Petr Dvořák, ředitel národního podniku Budějovický Budvar
Petr Lundák, MF DNES

URL| https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/petr-dvorak-reditel-budejovickeho-budvaru-koronakrize-koronavirus.A200706_172816_budejovice-zpravy_khr

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
budejovice.iDNES.cz (*Budějovice - zprávy*)

Hamáček vítal zásilku z Číny. Už poslední, tvrdí

10.7.2020 Hospodářské noviny str. 02 Události

Ondřej Leinert

Místo červeného svetru už má na sobě oblek a v rukou svírá obří kleště, kterými právě otvírá poslední dodávku zdravotnických pomůcek z Číny. „Nikdo si samozřejmě nepřejeme druhou vlnu koronaviru, ale kdyby přišla, tak jsme připraveni. Za mnou se nachází zásoby ochranných pomůcek, které vystačí na šest týdnů nouzového stavu,“ říká u policejního skladu v Opočínku na Pardubicku ministr vnitra a předseda ČSSD Jan Hamáček.

Na aranžmá si dal u této – podle jeho slov – poslední dodávky z Číny záležet. Podobně jako při té první během května i včera ochotně pózoval fotografům, nejdřív u kamionu, pak ve skladu mezi krabicemi s nápisem: „Každá epidemie jednou skončí, ale česko-čínské přátelství přetrvá.“

Do Číny ostatně směřovala naprostá většina peněz, které Česko zaplatilo za ochranné pomůcky. Ministerstvo vnitra pod Hamáčkovým vedením nakoupilo za 4,6 miliardy korun, z toho v Česku jen za 300 milionů, v Číně za 4,3 miliardy. Hamáček to obhajuje tím, že v objemech zboží, které Česko požadovalo, jinde než v Číně nakupovat nešlo. Někteří jsou ale přesvědčení, že vláda například domácím firmám ani nedala šanci – když jim zakázala vyvážet ochranné prostředky, ale zároveň pomalu reagovala na jejich nabídky.

„Pomáháme čínské ekonomice na úkor té naší,“ říká například šéf zahraničního výboru Senátu Pavel Fischer. Zároveň je přesvědčen, že Čína se z obchodu s Českem bude snažit ještě těžit. A nesdílí Hamáčekův klid. Zatímco Hamáček tvrdí, že šlo o „standardní obchodní kontrakt“ a od čínské strany nezaznamenal, že by po zaplacení chtěla od Česka ještě něco jiného, Fischer upozorňuje: „Současná Čína vždy chce něco víc. A tak zkouší, co si může dovolit. Ať už veřejně, nebo na uzavřených jednáních.“

Postoje obou mužů nemusí překvapit. Fischer dlouhodobě kriticky analyzuje možný čínský vliv ve světě. Hamáček se naopak netají osobními vazbami na čínské politiky a letos ho prezident Miloš Zeman jmenoval osobním zmocněncem pro česko-čínské vztahy. Pro Zemana byl Hamáček rovněž první volbou, když zvažoval, koho za sebe pošle na – kvůli koronaviru nakonec zrušený – dubnový summit 17+1 v Číně.

„Mám v Číně spoustu kontaktů, celou řadu čelných čínských politiků znám osobně, takže tím je to asi jednodušší,“ vysvětlil Hamáček HN, proč vztahy s Čínou řeší on sám, a ne třeba ministr zahraničních věcí a jeho spolustraník z ČSSD Tomáš Petříček. Jinak rozvážně a diplomaticky vystupující Hamáček pak několikrát ukázal, že když jde o Čínu, dokáže ostře vystartovat.

O předsedovi Senátu Miloši Vystrčilovi z ODS, který kvůli plánované cestě na Tchaj-wan čelí kritice čínské ambasády, prohlásil, že se „utrhl“, přepisuje českou zahraniční politiku a jede na cestu, která nikomu nepomůže. Současně vyjádřil podezření, že Vystrčil jede na Tchaj-wan proto, že mu senátoři vyhrožovali odvoláním.

„Považuji to za naprostou nehoráznost a hloupost! Poslední výroky pana Hamáčka mám tendenci nebrat už vůbec vážně,“ reagoval na to Vystrčil.

Ostře se pak Hamáček už zkraje nákupů v Číně pustil do sinologa Martina Hály z výzkumného projektu Sinopsis, který na serveru Aktuálně.cz zauvažoval, že se prodejem roušek Čína snaží zlepšit image svého režimu ve světě. Hamáček v reakci na to sepsal obsáhlý komentář do deníku Právo, v němž Hálu označil za „blba“.

Ale právě výzkumníci z platformy Sinopsis, což je projekt neziskové organizace AcaMedia realizovaný za odborné spolupráce s katedrou sinologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, delší dobu poukazují na možná úskalí Hamáčkových vztahů s Čínou.

Hamáček například už na jaře 2016 před příjezdem čínského prezidenta Si Ťin-pchinga do Česka zaštiťoval ve sněmovně seminář o řízení státu. Jedním z jeho účastníků byl profesor Š' An-pin z Univerzity Čching-chua, který na svém blogu podle výzkumníků z projektu Sinopsis mimo jiné dochází k závěru, že čínskou propagandu je vhodné cílit na rozvojové a východní země, protože na Západě tolik nezabírá. Š' An-pin přitom na semináři neměl výraznějšího oponenta, mezi další hosty patřili exministr zahraničí Jan Kohout, který se tehdy v Číně snažil hledat obchodní příležitosti, nebo akademik Miloš Balabán, který před půl rokem odešel z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy krátce po zjištění serveru Aktuálně.cz, že jím pořádané česko-čínské konference na univerzitě označované za nezávislé platila čínská ambasáda. Součástí semináře byla i propagace Si Ťin-pchingovy knihy O správě státu.

Když se poslankyně ODS Miroslava Němcová podivovala nad tématem a účastníky semináře, Hamáček reagoval podobně emotivně jako ve chvíli, kdy komentoval cestu Miloše Vystrčila na Tchaj-wan.

Dotazy Němcové označil za absurdní. „Usvědčuje ji to z nekompetentnosti v oblasti zahraniční politiky a z naprosté neznalosti čínských reálií,“ dodal Hamáček.

Podobně si jinak rozvážně a diplomaticky vystupující Hamáček nenechal líbit kritiku nákupu roušek z Číny letos v březnu, když se opřel do už zmíněného Hály.

„Jenom jsem žádal o férové zacházení. Kdyby byl hlavním dodavatelem někdo jiný než Čína, tak je veřejný diskurz úplně jinde a byli bychom zahrnováni chválou,“ tvrdí teď Hamáček s tím, že on ani hlavní hybatel obchodu s Čínou, šéf česko-čínské smíšené komory Jaroslav Tvrdík, z nákupu zdravotních pomůcek „neměli ani korunu“. Ministr zároveň odráží zprávy o tom, že Čína měla informace o šířícím se viru už měsíce před vypuknutím celosvětové pandemie a minimálně od loňského října umlčovala lékaře a kritiky.

„To je všechno jedna paní povídala. Vycházím z toho, že máme světové autority, jako je WHO, a ty by měly říct, jak to je,“ tvrdí Hamáček. Podle senátora Fischera se naopak Čína snaží „prezentovat jako zachránce a obětí a je nejvyšší čas, aby jí politici demokratických zemí „od Japonska po Kanadu, Evropu nevyjímaje“ řekli „dost“.

O autorovi| Ondřej Leinert, ondrej.leinert@economia.cz

Foto autor| Foto: HN / Libor Fojtík

Foto popis| Zásoby na šest týdnů nouze Ministr vnitra Jan Hamáček nakoupil během koronavirové krize ochranné pomůcky za 4,6 miliardy korun. Včera dorazily poslední.

Hamáčková čínská odysea. Epidemie končí, naše přátelství pokračuje, přivítal poslední zásilku z Pekingu

10.7.2020 iHNed.cz str. 00

Ondřej Leinert

Místo červeného svetru už má na sobě oblek a v rukou svírá obří kleště, kterými právě otvírá poslední dodávku zdravotnických pomůcek z Číny. "Nikdo si samozřejmě nepřejeme druhou vlnu koronaviru, ale kdyby přišla, tak

jsme připraveni. Za mnou se nachází zásoby ochranných pomůcek, které vystačí na šest týdnů nouzového stavu," říká u policejního skladu v Opočínku na Pardubicku ministr vnitra a předseda ČSSD Jan Hamáček.

Na aranžmá si dal u této - podle jeho slov - poslední dodávky z Číny záležet. Podobně jako při té první během května i ve čtvrtek ochotně pózoval fotografům, nejdřív u kamionu, pak ve skladu mezi krabicemi s nápisem: "Každá epidemie jednou skončí, ale česko-čínské přátelství přetrvává."

Do Číny ostatně směřovala naprostá většina peněz, které Česko zaplatilo za ochranné pomůcky. Ministerstvo vnitra pod Hamáčkovým vedením nakoupilo za 4,6 miliardy korun, z toho v Česku jen za 300 milionů, v Číně za 4,3 miliardy. Hamáček to obhajuje tím, že v objemech zboží, které Česko požadovalo, jinde než v Číně nakupovat nešlo. Někteří jsou ale přesvědčení, že vláda například domácím firmám ani nedala šanci - když jim zakázala vyvážet ochranné prostředky, ale zároveň pomalu reagovala na jejich nabídky.

"Pomáháme čínské ekonomice na úkor té naší," říká například šéf zahraničního výboru Senátu Pavel Fischer. Zároveň je přesvědčen, že Čína se z obchodu s Českem bude snažit ještě těžit. A nesdílí Hamáčkův klid. Zatímco Hamáček tvrdí, že šlo o "standardní obchodní kontrakt" a od čínské strany nezaznamenal, že by po zaplacení chtěla od Česka ještě něco jiného, Fischer upozorňuje: "Současná Čína vždy chce něco víc. A tak zkouší, co si může dovolit. Ať už veřejně, nebo na uzavřených jednáních."

Postoje obou mužů nemusí překvapit. Fischer dlouhodobě kriticky analyzuje možný čínský vliv ve světě. Hamáček se naopak netají osobními vazbami na čínské politiky a letos ho prezident Miloš Zeman jmenoval osobním zmocněncem pro česko-čínské vztahy. Pro Zemana byl Hamáček rovněž první volbou, když zvažoval, koho za sebe pošle na - kvůli koronaviru nakonec zrušený - dubnový summit 17+1 v Číně.

"Mám v Číně spoustu kontaktů, celou řadu čelných čínských politiků znám osobně, takže tím je to asi jednodušší," vysvětlil Hamáček HN, proč vztahy s Čínou řeší on sám, a ne třeba ministr zahraničních věcí a jeho spolustraník z ČSSD Tomáš Petříček. Jinak rozvážně a diplomaticky vystupující Hamáček pak několikrát ukázal, že když jde o Čínu, dokáže ostře vystartovat.

O předsedovi Senátu Miloši Vystrčilovi z ODS, který kvůli plánované cestě na Tchaj-wan čelí kritice čínské ambasády, prohlásil, že se "utrhl", přepisuje českou zahraniční politiku a jede na cestu, která nikomu nepomůže. Současně vyjádřil podezření, že Vystrčil jede na Tchaj-wan proto, že mu senátoři vyhrožovali odvoláním.

"Považuji to za naprostou nehoráznost a hloupost! Poslední výroky pana Hamáčka mám tendenci nebrat už vůbec vážně," reagoval na to Vystrčil.

Ostře se pak Hamáček už zkraje nákupů v Číně pustil do sinologa Martina Hály z výzkumného projektu Sinopsis, který na serveru Aktuálně.cz zauvažoval, že se prodejem roušek Čína snaží zlepšit image svého režimu ve světě. Hamáček v reakci na to sepsal obsáhlý komentář do deníku Právo, v němž Hálu označil za "blba".

Ale právě výzkumníci z platformy Sinopsis, což je projekt neziskové organizace AcaMedia realizovaný za odborné spolupráce s katedrou sinologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, delší dobu poukazují na možná úskalí Hamáčkových vztahů s Čínou.

Hamáček například už na jaře 2016 před příjezdem čínského prezidenta Si Ťin-pchinga do Česka zaštiťoval ve sněmovně seminář o řízení státu. Jedním z jeho účastníků byl profesor Š' An-pin z Univerzity Čching-chua, který na svém blogu podle výzkumníků z projektu Sinopsis mimo jiné dochází k závěru, že čínskou propagandu je vhodné cílit na rozvojové a východní země, protože na Západě tolik nezabírá. Š' An-pin přitom na semináři neměl výraznějšího oponenta, mezi další hosty patřili exministr zahraničí Jan Kohout, který se tehdy v Číně snažil hledat obchodní příležitosti, nebo akademik Miloš Balabán, který před půl rokem odešel z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy krátce po zjištění serveru Aktuálně.cz, že jím pořádané česko-čínské konference na univerzitě označované za nezávislé platila čínská ambasáda. Součástí semináře byla i propagace Si Ťin-pchingovy knihy O správě státu.

Když se poslankyně ODS Miroslava Němcová podivovala nad tématem a účastníky semináře, Hamáček reagoval podobně emotivně jako ve chvíli, kdy komentoval cestu Miloše Vystrčila na Tchaj-wan.

Dotazy Němcové označil za absurdní. "Usvědčuje ji to z nekompetentnosti v oblasti zahraniční politiky a z naprosté neznalosti čínských reálií," dodal Hamáček.

Podobně si jinak rozvážně a diplomaticky vystupující Hamáček nenechal líbit kritiku nákupu roušek z Číny letos v březnu, když se opřel do už zmíněného Hály.

"Jenom jsem žádal o férové zacházení. Kdyby byl hlavním dodavatelem někdo jiný než Čína, tak je veřejný diskurz úplně jinde a byli bychom zahrnováni chválou," tvrdí teď Hamáček s tím, že on ani hlavní hybatel obchodů s Čínou, šéf česko-čínské smíšené komory Jaroslav Tvrdík, z nákupu zdravotních pomůcek "neměli ani korunu". Ministr zároveň odráží zprávy o tom, že Čína měla informace o šířícím se viru už měsíce před vypuknutím celosvětové pandemie a minimálně od loňského října umlčovala lékaře a kritiky.

"To je všechno jedna paní povídala. Vycházím z toho, že máme světové autority, jako je WHO, a ty by měly říct, jak to je," tvrdí Hamáček. Podle senátora Fischera se naopak Čína snaží "prezentovat jako zachránce a oběť a je nejvyšší čas, aby jí politici demokratických zemí "od Japonska po Kanadu, Evropu nevyjímaje" řekli "dost".

URL| <http://HN.IHNED.CZ/c1-66789080-hamacek-vital-zasilku-z-ciny-uz-posledni-tvrdi>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
iHNed.cz, iHNed.cz

Babišova vláda i přes ambice nerealizovala zásadní reformy, říkají politologové

11.7.2020 eurozpravy.cz str. 00
EuroZpravy.cz

Přes velké ambice nedokázal menšinový kabinet hnutí ANO a ČSSD za dosavadní dvouleté vládnutí realizovat dostatek svých programových priorit a nepřišel se žádnými zásadními reformami. Tak po dvou letech od získání důvěry vládu hodnotí politologové, které ČTK oslovila. Za kroky v počátku koronavirové krize kabinet nekritizují, je ale podle nich otázkou, jak se vyrovná s ekonomickými důsledky.

doporučujeme

"Tato vláda svým obsahovým výkonem připomínala do koronavirové krize spíše udržovací vládu. Přes modernizační image neměla velkou vůli nějak výrazněji posunout Česko. Sice vláda měla určité poměrně ambiciózní představy, ale realizovat z nich dokázala poměrně málo. Viz například její první dvě priority v programovém prohlášení: důchodová reforma a digitalizace," uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. U reformy důchodů se podle něj neposunulo téměř nic. "U druhé je sice alespoň nový stručný zákonný předpis, ale státní správa se v digitalizaci téměř nikam nepohnula," doplnil. Kritizoval také nedostatečný rozvoj dopravní infrastruktury.

Jako vládu údržbářů kabinet hodnotí také Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Do pandemie jí hrál do karet hospodářský boom, celoevropský či celosvětový, čili působila v mimořádně příznivých poměrech. Nyní ale nadchází velká prověrka toho, zda skutečně jde o vládu schopných odborníků a manažerů, jak ji líčí premiér," poznamenal. Poměrně vysoké důvěře ve vládu až do koronavirové krize hodně pomáhaly vysoký hospodářský růst a téměř nulová nezaměstnanost i podle Kopečka.

Premiér Andrej Babiš (ANO) nemá vizi podle Ladislava Mrklase z CEVRO Institutu v Praze. "Vláda proto jen administruje a utrácí. To se projevilo i v době koronavirové a pokoronavirové. I teď vláda nemá jasno, co reálně nastane a co dělat. Velmi často tak jen reaguje na vnější podněty, často si přisvojuje návrhy, s nimiž původně přišla opozice," napsal. Opozice má podle něj smůlu, že je roztržštěná, a není tím pádem soudržným oponentem. "Vláda není zmítána velkými vnitřními spory, protože kloudnou vizi nemají ani sociální demokraté, kteří navíc vsadili vše na jedinou kartu, tedy dožít se konce volebního období jako vládní strana," dodal Mrklas.

Koronavirová krize podle politologů představovala pro vládu bezprecedentní výzvu. Podle Kopečka průzkumy ukazují, že veřejnost vládu většinou ocenila, ač se dá kritizovat její připravenost, pokud jde o nedostatek ochranných pomůcek. Také podle Mlejnika se vláda se zvládnutím epidemiologické stránky vypořádala vcelku dobře.

Otázkou podle politologů je, jak si poradí s ekonomickými následky. "Tady se někdy - ne vždy - ukázala pomalost a malá schopnost vlády efektivně pomáhat postiženým, stejně jako ne vždy úplně zvládnutý postup při uvolňování omezujících opatření," uvedl Kopeček. Podle něj je problematické, že koalice přesně neví, jak využije část peněz z nedávno Sněmovnou schváleného půlbilionového rozpočtového schodku.

Odlíšností oproti předchozím vládám je podle politologů zejména to, že kabinet podporují komunisté. "Takto jsou ve vládě alespoň, obrazně řečeno, jednou nohou. Premiér Babiš navíc prosazuje více manažerský a technokratický styl vládnutí, kdy vládě vlastně nepředsedá ve smyslu řízení nějakého kolektivního sboru, ale má sklon řídit ji spíše jako manažer své podřízené. Určitě ve vztahu k ministrům nominovaným za ANO," uvedl Mlejnek.

Podle Mrklase jsou komunisté vcelku bezzubí v prosazování zásadních požadavků, na krocích i komunikačním tónu vlády je ale jejich tolerance znát. "To platí především o zahraniční politice a o vyjádřeních směrem k minulosti. Specifické je i to, jak je uvnitř vlády distribuována reálná politická moc. S trochou nadsázky by se dalo říci, že je stále více vládou Andreje Babiše s podporou Miloše Zemana a KSČM a stále méně koaliční vládou ANO a ČSSD. To se projevilo již při jejím sestavování, ale zejména ve vládních obměnách. Stále méně členů vlády má legitimitu danou volbami a stále více ministrů je přímo závislých na vůli premiéra," konstatoval Mrklas. Bude podle něj zajímavé, koho Babiš ještě do parlamentních voleb v roce 2021 vymění a na které ministry naopak vsadí a bude je přesvědčovat, aby i kandidovali.

Nepříjemně pro vládu byly podle Kopečka debata kolem Babišova střetu zájmů a premiérovo trestní stíhání. "Zjevně také pohltily značnou část energie premiéra, což výkon vlády dost ovlivnilo. Současně to není zrovna nejlepší zahraničněpolitická vizitka Česka. Nicméně premiér tady prokázal extrémní odolnost a něco, co by v minulosti rychle ukončilo kariéru jakéhokoliv politika, politicky přežil. Klíčové pro pochopení této neobvyklosti je, že premiér je stále zásadní v rozhodování politické formace, kterou založil a vede," dodal Kopeček.

URL| <https://eurozpravy.cz/domaci/politika/babisova-vlada-i-pres-ambice-nerealizovala-zasadni-reformy-rikaji-politologove.b3004a7c/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
eurozpravy.cz

Politologové: Vláda i přes ambice nerealizovala zásadní reformy

11.7.2020 drbna.cz str. 00 Politika

Přes velké ambice nedokázal menšinový kabinet hnutí ANO a ČSSD za dosavadní dvouleté vládnutí realizovat dostatek svých programových priorit a nepřišel se žádnými zásadními reformami. Tak po dvou letech od získání důvěry vládu hodnotí politologové. Za kroky v počátku koronavirové krize kabinet nekritizují, je ale podle nich otázkou, jak se vyrovná s ekonomickými důsledky.

'Tato vláda svým obsahovým výkonem připomínala do koronavirové krize spíše udržovací vládu. Přes modernizační image neměla velkou vůli nějak výrazněji posunout Česko. Sice vláda měla určité poměrně ambiciózní představy, ale realizovat z nich dokázala poměrně málo. Viz například její první dvě priority v programovém prohlášení: důchodová reforma a digitalizace,' uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. U reformy důchodů se podle něj neposunulo téměř nic. 'U druhé je sice alespoň nový stručný zákonný předpis, ale státní správa se v digitalizaci téměř nikam nepohnula,' doplnil. Kritizoval také nedostatečný rozvoj dopravní infrastruktury.

Jako vládu údržbářů kabinet hodnotí také Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. 'Do pandemie jí hrál do karet hospodářský boom, celoevropský či celosvětový, čili působila v mimořádně příznivých poměrech. Nyní ale nadchází velká prověrka toho, zda skutečně jde o vládu schopných odborníků a manažerů, jak jí líčí premiér,' poznamenal. Poměrně vysoké důvěře ve vládu až do koronavirové krize hodně pomáhaly vysoký hospodářský růst a téměř nulová nezaměstnanost i podle Kopečka.

Premiér Andrej Babiš (ANO) nemá vizi podle Ladislava Mrklase z CEVRO Institutu v Praze. 'Vláda proto jen administruje a utrácí. To se projevilo i v době koronavirové a pokoronavirové. I teď vláda nemá jasno, co reálně nastane a co dělat. Velmi často tak jen reaguje na vnější podněty, často si přisvojuje návrhy, s nimiž původně přišla opozice,' napsal. Opozice má podle něj smůlu, že je roztržštěná, a není tím pádem soudržným

oponentem. 'Vláda není zmitána velkými vnitřními spory, protože kloudnou vizi nemají ani sociální demokraté, kteří navíc vsadili vše na jedinou kartu, tedy dožít se konce volebního období jako vládní strana,' dodal Mrklas. Koronavirová krize podle politologů představovala pro vládu bezprecedentní výzvu. Podle Kopečka průzkumy ukazují, že veřejnost vládu většinou ocenila, ač se dá kritizovat její připravenost, pokud jde o nedostatek ochranných pomůcek. Také podle Mlejníka se vláda se zvládnutím epidemiologické stránky vypořádala vcelku dobře.

Otázkou podle politologů je, jak si poradí s ekonomickými následky. 'Tady se někdy - ne vždy - ukázala pomalost a malá schopnost vlády efektivně pomáhat postiženým, stejně jako ne vždy úplně zvládnutý postup při uvolňování omezujících opatření,' uvedl Kopeček. Podle něj je problematické, že koalice přesně neví, jak využije část peněz z nedávno Sněmovnou schváleného půlbilionového rozpočtového schodku.

Odlíšností oproti předchozím vládám je podle politologů zejména to, že kabinet podporují komunisté. 'Takto jsou ve vládě alespoň, obrazně řečeno, jednou nohou. Premiér Babiš navíc prosazuje více manažerský a technokratický styl vládnutí, kdy vládě vlastně nepředsedá ve smyslu řízení nějakého kolektivního sboru, ale má sklon řídit ji spíše jako manažer své podřízené. Určitě ve vztahu k ministrům nominovaným za ANO,' uvedl Mlejnek.

Podle Mrklase jsou komunisté vcelku bezzubí v prosazování zásadních požadavků, na krocích i komunikačním tónu vlády je ale jejich tolerance znát. 'To platí především o zahraniční politice a o vyjádření směrem k minulosti. Specifické je i to, jak je uvnitř vlády distribuována reálná politická moc. S trochou nadsázky by se dalo říci, že je stále více vládou Andreje Babiše s podporou Miloše Zemana a KSČM a stále méně koaliční vládou ANO a ČSSD. To se projevilo již při jejím sestavování, ale zejména ve vládních obměnách. Stále méně členů vlády má legitimitu danou volbami a stále více ministrů je přímo závislých na vůli premiéra,' konstatoval Mrklas. Bude podle něj zajímavé, koho Babiš ještě do parlamentních voleb v roce 2021 vymění a na které ministry naopak vsadí a bude je přesvědčovat, aby i kandidovali.

Nepříjemné pro vládu byly podle Kopečka debata kolem Babišova střetu zájmů a premiérovo trestní stíhání. 'Zjevně také pohltily značnou část energie premiéra, což výkon vlády dost ovlivnilo. Současně to není zrovna nejlepší zahraničněpolitická vizitka Česka. Nicméně premiér tady prokázal extrémní odolnost a něco, co by v minulosti rychle ukončilo kariéru jakéhokoliv politika, politicky přežil. Klíčové pro pochopení této neobvyklosti je, že premiér je stále zásadní v rozhodování politické formace, kterou založil a vede,' dodal Kopeček.

URL| <https://www.drbtna.cz/zpravy/politika/6414-politologove-vlada-i-pres-ambice-nerealizovala-zasadni-reformy.html>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[drbtna.cz](https://www.drbtna.cz) (*Politika*), [malostranskadrbtna.cz](https://www.malostranskadrbtna.cz)

Suverenita Spojených států nebo rostoucí moc Číny. Proč Trump opouští mezinárodní organizace?

11.7.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Dominika Perlínová

Během své předvolební kampaně opakoval Trump heslo „America First“, tedy Amerika na prvním místě. A právě i to, zdá se, reflektuje jeho snahu odklonit se od propojenosti mezinárodního společenství a soustředit se především na národní zájmy. Během posledních čtyř let Spojené státy odstoupily od mnoha dohod a opustily mezinárodní organizace jako UNESCO nebo WHO. Podle amerikanisty Jana Hornáta ale na Trumpově chování není nic neobvyklého.

Spojené státy v pondělí oznámily, že opouští Světovou zdravotnickou organizaci (WHO). Trumpova administrativa informovala o kroku vystoupit v dopise generálního tajemníka OSN Antónia Guterrese. WHO, která spadá pod OSN, ale není jedinou mezinárodní organizací, kterou Spojené státy během vlády Donalda Trumpa opustily.

„Není to jen Trumpův slib ze začátku kampaně, ale obecný republikánský přístup k mezinárodním organizacím,“ říká pro server iROZHLAS.cz Jan Hornát z Katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

V Trumpově případě je sice jeho rozhodnutí zdůrazněno tím, že přišel s kampaní, která sázela na americkou identitu, nicméně není zdaleka prvním americkým prezidentem, který z mezinárodních organizací vystupuje.

„Republikánská strana minimálně od dob Ronalda Reagana v 80. letech je velmi nedůvěřivá vůči jakýmkoliv mezinárodním institucím, které v jejich očích omezují suverénní rozhodování Spojených států. V Trumpově chování vidím mnoho analogií s Reaganovou érou 80. let, kdy Reagan také velmi kritizoval OSN, neplatil příspěvky a podmiňoval to tím, že OSN se musí reformovat,“ vysvětluje Hornát.

Spojené státy, respektive republikánští politici, mají pocit, že je mezinárodní organizace kritizují a až příliš tak zasahují do jejich suverénního rozhodování. Kromě toho, že jsou proto Spojenými státy vnímány jako protiamerické, jsou současně vnímány i jako pročínské.

Právě to bylo jedním z hlavních bodů Trumpovy kritiky WHO. Vadilo, že organizace málo kritizuje Čínu, které je podle amerického prezidenta za pandemii zodpovědná.

Rostoucí moc Číny

Organizaci OSN pro vzdělání, vědu a kulturu neboli UNESCO Spojené státy opustily v prosinci 2017, stejně jako Izrael, kvůli protiizraelským tendencím. Podobná výtka byla už v minulosti bodem ostré kritiky ze strany Spojených států. V roce 1974 dokonce krátkodobě přestaly UNESCO financovat poté, co oficiálně uznalo Organizaci pro osvobození Palestiny, připomíná Washington Post.

Izrael, který Spojené státy vnímají jako svého blízkého spojence, stejně jako USA zůstal v organizaci jako pozorovatelský stát. UNESCO ale jejich odchodem přišlo asi o čtvrtinu svých příjmů.

„Spojené státy historicky vystoupily z mnoha organizací, vystoupily z UNESCO a pak se vždycky nějak vrátily. A demokratický kandidát na prezidenta Joe Biden už prohlásil, že pokud bude zvolen, vrátí se USA znovu i do WHO,“ dodává Hornát.

Vztah USA k mezinárodním organizacím tak lze chápat jako určitý cyklus, který závisí na tom, která z politických stran je právě u moci.

Ze stejného důvodu, tedy kvůli zaujetí proti Izraeli, opustily USA i Radu OSN pro lidská práva, a to v červnu 2018. Americká velvyslankyně při OSN Nikki Haleyová tehdy prohlásila, že je rada „pokrytecká“ a „vysmívá se lidským právům“. Ministr zahraničních věcí Mike Pompeo dokonce prohlásil, že úřad chrání ty, kteří lidská práva porušují, cituje server BBC.

Podle Hornáta nejsou tyto kroky úplně nelogické. Poměrně silnou pozici si totiž v organizaci vybuodovala právě Čína, která za porušování lidských práv bývá často kritizována. A tím, že Čína upevňuje svou pozici, může zároveň redefinovat, co lidská práva jsou. Spíše než na politická, jako je volební právo nebo svoboda slova, se tak asijská velmoc soustředí na sociální oblast, tedy mít jistotu práce nebo bydlení.

„Tím, že Američané z organizací vystoupí, ale z dlouhodobého hlediska oslabují svůj vliv na mezinárodní scéně a ještě více tím otevírají dveře Číně,“ myslí si amerikanista.

Z krátkodobého hlediska sice svůj odchod mohou USA použít k tomu, aby organizaci donutily se proměnit, protože jsou stále jedním z největších donátorů a bez jejich peněz mají organizace OSN vážné problémy.

Trumpův velmi blízký vztah k Izraeli byl i důvodem, proč Spojené státy přestaly financovat Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě. Organizace nicméně nepomáhá pouze Palestině, ale i uprchlíkům v Jordánsku, Sýrii a Libanonu.

Evropské a arabské země prohlásily, že se úřad pokusí zachránit, a například Německo přislíbilo výrazně zvýšit své finanční příspěvky.

Vztah s Ruskem

I když ze Severoatlantické aliance Spojené státy nevystoupily, i ji prezident Trump silně oslabil. Odmítl například veřejně prohlásit, že USA i nadále respektují článek 5, který definuje mechanismus kolektivní ochrany. Tedy, že pokud by byl napaden jeden ze států NATO, bylo by to chápáno jako útok na celou alianci.

Trump navíc odstoupil od několika bilaterálních dohod mezi Spojenými státy a Ruskem, které regulovaly zbrojení obou zemí a z nichž mnoho pocházelo z dob studené války.

Smlouva START, jejíž obnovenou podobu podepsali v roce 2010 v Praze prezident USA a Ruska Barack Obama a Dmitrij Medveděv, je poslední platnou odzbrojovací smlouvou mezi oběma jadernými velmocemi. Omezila arzenály obou států zhruba o třetinu na 1550 strategických jaderných hlavic rozmístěných maximálně na 700 odpalovacích zařízeních.

Obchodní válka

Krátce po svém nástupu do funkce v listopadu 2016 odstoupil americký prezident od Transpacifického partnerství neboli TPP. Jedná se o obchodní dohodu mezi 12 státy Tichomoří, jako jsou Kanada, Mexiko, Vietnam, Japonsko nebo Austrálie.

Dohodu, kterou vyjednal Trumpův předchůdce Barack Obama, ale nikdy ji neratifikoval Senát, Trump označil za „znásilnění naší země“, upozorňuje server POLITICO. Zbylých 11 států nicméně uzavřelo novou dohodu, které v podstatě kopíruje TPP.

Jak připomíná Hornát i bývalý republikánský prezident George Bush zastával protekcionismus a po nástupu do funkce uvalil cla na hliník a ocel.

Šéf Bílého domu také v minulosti útočil na Světovou obchodní organizaci (WTO). A zablokoval jmenování nových soudců této organizace. WTO tak nemohla rozhodovat v obchodních sporech, což její postavení velmi silně oslabilo.

V květnu 2018 se Trumpova administrativa otočila zády i k jaderné dohodě s Íránem z roku 2015, kterou podepsalo všech pět stálých členů Rady bezpečnosti OSN, Německo a Írán. Podle Trumpa byla dohoda až příliš výhodná pro íránského vůdce Hasana Rúháního.

Součástí dohody bylo mimo jiné i to, že země nebude vyvíjet jaderné zbraně. Od odchodu USA od dohody ale Írán začal postupně znovu zvyšovat obohacování uranu.

V červnu 2017 Trump také odstoupil od Pařížské klimatické dohody, kterou podepsalo 196 zemí světa. Dohoda, která si dává za cíl udržet nárůst teploty pod 2 °C, podle něj nebyla spravedlivá.

Ani to ale podle Hornáta není nijak zvláštní pro republikánského prezidenta. Ostatně i Bush odstoupil od tehdejších klimatických dohod, ke kterým se pak vrátil až Obama.

„Není to nějaká extrémní deviace od republikánského vidění světa a mezinárodních organizací. Kdyby byl na Trumpově místě jiný republikán, možná by to s WHO i s UNESCO dopadlo stejně,“ odhaduje Hornát.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/donald-trump-osn-who-usa_2007110702_per

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/donald-trump-osn-who-usa_2007110702_per), [irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/donald-trump-osn-who-usa_2007110702_per)

Popírání genocidy, mytologizace obětí. Válka o Srebrenicu pokračuje i čtvrtstoletí po masakru

11.7.2020 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

„Strašlivý zločin“, „utrpení Bosňáků,“ ale také „zinscenovaná tragédie“ či „brilantně provedená vojenská operace“. Taková či podobná hodnocení srebrenického masakru zaznívají z úst některých srbských či bosenskoserbských politiků. Bez ohledu na postoj ke čtvrtstoletí starým událostem je spojuje jedna věc – nikdy v nich nezazní slovo „genocida“. A když už, tak jen v tom smyslu, že se nestala. Spor o srebrenickou genocidu je tak součástí války o interpretaci válečných událostí, která pokračuje i po 25 letech od ukončení bojů.

Válka v Bosně a Hercegovině byla nejkrvavější kapitolou rozpadu Jugoslávie. Během bojů mezi bosenskými muslimy (Bosňáky), Srby a Chorvaty zemřelo mezi lety 1992 a 1995 na sto tisíc lidí a statisíce dalších musely opustit své domovy.

Srebrenica, stejnojmenné město a jeho okolí, byla za války jednou z enkláv Bosňáků na území Republiky srbské (RS), tedy v oblasti ovládané bosenskými Srby.

V dubnu 1993 byla na základě rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN vyhlášena takzvanou „bezpečnou zónou“ a byli v ní rozmístěni nizozemští a kanadští vojáci, jejichž úkolem bylo zónu demilitarizovat a pomáhat s distribucí humanitární pomoci.

Od začátku války přišly do Srebrenice tisíce Bosňáků z okolních vesnic, které dobyli Srbové. V prvních dvou letech žilo v enklávě podle různých údajů přes padesát tisíc až více než šedesát tisíc lidí. Podle jiných údajů pak těsně před srbským útokem pobývalo v enklávě asi 45 tisíc lidí, přičemž polovina z nich byli uprchlíci ze sousedních vesnic.

„Žili v ní civilisté, ale také sloužila jako základna pro výpady (bosňáckých jednotek) do okolí. Proto bylo pro vojska RS strategické enklávu dobýt,“ popsal význam enklávy pro bosenské Srby Tomáš Dopita z Ústavu mezinárodních vztahů.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Rozložení sil v Bosně a Hercegovině v září 1994

Zdroj: Wikimedia/Public Domain

Fakta

Bezpečné zóny OSN

Bezpečné zóny OSN

Rada bezpečnosti OSN vytvořila 6. května 1993 šest „bezpečných zón“, muslimských enkláv uvnitř Srby ovládaného území. Vedle Srebrenice (vyhlášena již od 21. dubna) tam patřily Sarajevo, Tuzla, Žepa, Bihač a Goražde.

Zdroj: ČTK

Základna OSN se stala uprchlickým táborem

Po vyhlášení „bezpečné zóny“ platilo v oblasti rok příměří, které ale armáda RS na jaře 1994 vypověděla. Po zhruba rok pokračující eskalaci vydal prezident RS Radovan Karadžić direktivu, podle které měla vojska RS „vytvořit pro obyvatele Srebrenice nesnesitelnou situaci totální nejistoty, bez naděje na další přežití či život“ prostřednictvím vytrvalých vojenských útoků a odpírání humanitární pomoci, uvádí zpráva srebrenického památníku.

Útok na enklávu, kterou tehdy bránilo několik set lehce vyzbrojených nizozemských vojáků, začal 6. července 1995. NATO sice na postup vojsk RS po pěti dnech zareagovalo bombardováním jejich pozic, ale poté, co Srbové pohrozili zabitím asi třiceti zajatých nizozemských vojáků, už další reakce nepřišla.

Vojska RS tak 11. července vstoupila do Srebrenice. Ještě před jejich příchodem uprchlo více než dvacet tisíc tamních obyvatel na sever do vsi Potočari, kde byla hlavní základna vojáků OSN. V té době se tak na samotné základně tísnilo šest tisíc uprchlíků a dalších dvacet tisíc v jejím bezprostředním okolí, většinou šlo o ženy a děti.

Dalších třináct až patnáct tisíc muslimů, především mužů, se v noci na 12. července pokusilo o útěk přes hory do Tuzly, která byla také jednou z „bezpečných zón“ vyhlášených OSN. Do zhruba padesát kilometrů vzdáleného cíle se jich ale dostala jen asi třetina. Ostatní buď zahynuli při střetech s vojáky RS, nebo jimi byli zajati a poté zavražděni.

Osm tisíc mrtvých během týdne

Po dobytí enklávy slíbil velitel RS Ratko Mladič hromadnou evakuaci bosňáckých obyvatel a jejich převoz do bezpečí na území ovládané muslimy. „RS byla i dle své tehdejší ústavy srbská. Čištění dělali (bosenští Srbové) na všech územích, která dobyli. Ve Srebrenici však došlo k organizovanému masovému vraždění obrovských rozměrů,“ podotýká Dopita.

Mladič ještě den před začátkem masových poprav rozdával dětem v Potočari čokoládu a sliboval, že se nikomu nic nestane. Vojáci RS oddělili ženy a děti od mužů a chlapců, kteří měli být údajně podrobeni výslechům.

Zatímco starce, děti a ženy, z nichž mnohé později mluvily o mučení či znásilňování ze strany bosenskosrbských vojáků, odvezla RS na muslimská území, muži a chlapci byli povražděni.

Během přibližně týdne zabili vojáci RS kolem osmi tisíc bosenských muslimů. Podle srebrenického památníku bylo dosud identifikováno zhruba 6900 z nich. Výročí masakru každoročně doprovázejí pohřby dalších obětí, 1700 se podle památníku stále pohřešuje.

Jejich identifikaci ztěžuje skutečnost, že bosenskosrbské jednotky se po masakru snažily zahladit stopy a pozůstatky zavražděných – v některých případech i vícekrát – přemisťovaly, a to i za použití těžké techniky. Mnohá těla tak byla během tohoto procesu doslova roztrhána. Pozůstatky jedné z obětí byly například nalezeny na pěti různých místech až 32 kilometrů od sebe.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Bosenskosrbský generál Mladič rozdává uprchlíkům v Potočari jídlo a pití. Po odjezdu novinářů ale běženci museli pomoc vojákům vrátit, uvádí srebrenický památník

Zdroj: Reuters

Odsouzeny byly desítky lidí

Události ve Srebrenici jsou nejhorším masakrem v Evropě od druhé světové války. Za účast na něm odsoudily soudy v Bosně a Srbsku či mezinárodní tribunál v Haagu desítky lidí k mnohaletým trestům. Bývalý bosenskosrbský prezident Karadžić byl pravomocně odsouzen k doživotí, stejný trest si zatím v první instanci vyslechl i někdejší velitel armády RS Mladič.

Doživotní trest již dříve dostali i bosenskosrbsští důstojníci Zdravko Tolimir, Vujadin Popović a Ljubiša Beara. Až dvacetileté tresty si vyslechl členové srbské polovojenské jednotky Škorpioni, kteří byli postaveni před spravedlnost poté, co se záznam jejich činu dostal v roce 2005 na srbské televizní obrazovky.

Samotné Srbsko zprostil Mezinárodní soudní dvůr v roce 2007 obvinění z přímé odpovědnosti za události ve Srebrenici, dospěl ale k závěru, že stát selhal při naplňování své odpovědnosti jim zabránit.

Sporný zůstává podíl nizozemských vojáků, kteří pod hlavičkou OSN nedokázali masakru zabránit. Haagský nejvyšší soud loni rozhodl, že Nizozemsko nese spoluvinu na smrti zhruba 350 muslimských mužů, jejichž předání do rukou armády RS nizozemští vojáci umožnili.

Byli ovšem slabě vyzbrojeni a neměli oprávnění pro užití síly vyjma sebeobrany a jejich mandát nebyl jasně definovaný. Velitelé mise OSN v Sarajevu odmítali vojáky v Srebrenici výrazněji podpořit a na jejich zprávy o zvýšené aktivitě bosenskosrbských jednotek například reagovali uklidněním, že podle Srbů jde jen o cvičení, vyplývá z výpovědí některých nizozemských veteránů.

Soudy: Srebrenický masakr je genocida

Jak Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY), tak Mezinárodní soudní dvůr (ICJ) označily srebrenický masakr za genocidu. ICTY v příslušném rozsudku z roku 2004 uvádí tyto argumenty:

vraždění se neomezilo jen na muže ve věku přiměřeném pro službu v armádě, ale oběťmi byli i chlapci a někteří starší muži, nemohlo tedy jít o eliminaci potenciální vojenské hrozby; zavraždění muži představovali zhruba pětinu srebrenické muslimské komunity, což vzhledem k její patriarchální povaze mohlo vést k jejímu zničení (srebrenické muslimské ženy se nemohly znovu vdát a mít děti, pokud byli jejich muži oficiálně vedeni jako pohřešovaní, což v době rozsudku stále platilo pro většinu zavražděných); nucené přemístění bosňáckých žen, dětí a starců ze Srebrenice představovalo další způsob, jak tamní muslimskou komunitu definitivně eliminovat (jejich zavraždění by vzbudilo pohoršení a nebylo by možné ho zamaskovat jako součást vojenské operace); bosenskosrbské jednotky usilovaly o eliminaci části bosenských muslimů, muži a chlapci byli zabíjeni „úmyslně a metodicky“ jen na základě své identity, přičemž bosenskosrbské síly si byly vědomy dalekosáhlé újmy, kterou svým jednáním bosenským muslimům způsobí.

Rozsudek ICTY podpořil v roce 2007 i ICJ, když uvedl, že skutky spáchané armádou RS ve Srebrenici byly provedeny s úmyslem zničit část muslimské komunity v Bosně a Hercegovině, a tím pádem se jedná o genocidu.

Fakta

Srebrenica dnes

Srebrenica dnes

Před válkou měla Srebrenica 36 tisíc obyvatel, přičemž přes 27 tisíc z nich byli Bosňáci a asi 8 300 Srbové. Podle sčítání lidu z roku 2013 žilo v obci 13 400 lidí, z toho zhruba 7 200 Bosňáků a šest tisíc Srbů. Nyní už jsou Bosňáci v menšině (Srbové tvoří podle BBC 55 procent obyvatel) a podle současného starosty klesl celkový počet obyvatel na asi sedm tisíc.

Srebrenica, která se nachází v převážně Srby obývané Republice srbské, měla po válce až do voleb v roce 2016 vždy bosňáckého starostu, což bylo z velké části dané hlasy Bosňáků, kteří v obci sice nežijí, ale stále jsou zde registrovaní. V říjnu 2016 byl ale poprvé zvolen starostou Srb, Mladen Grujičić.

Zvolení Grujičiče vyvolalo obavy místních Bosňáků. Starosta je členem Dodikovy nacionalistické strany SNSD a odmítá uznat srebrenický masakr za genocidu, přičemž zpochybňuje i počet obětí. Grujičić, jehož otec byl ve válce zabit a který se stal předsedou sdružení rodin srbských válečných obětí, prohlásil, že chce být starostou všech obyvatel. Srebrenický památník však tvrdí, že jeho zvolení povzbudilo místní srbské nacionalisty.

Zdroje: Balkan Insight, ČTK, BBC

Bagatelizace

Navzdory rozsudkům ICTY, ICJ i bosenských soudů však Srbsko ani bosenská Republika srbská, jedna ze dvou správních entit poválečné Bosny a Hercegoviny, srebrenickou genocidu nikdy oficiálně neuznaly.

Třeba srbský poslanec Vladimir Djukanovič z vládní nacionalistické Pokrokové strany okomentoval loňské výročí Srebrenice slovy, že šlo o „brilantně provedenou vojenskou operaci“. Srbský prezident a bývalý ultranacionalista Aleksandar Vučić, který v červenci 1995 hrozil NATO, že „pokud zabijete jednoho Srba, my (zabijeme) 100 muslimů,“ sice před sedmi lety označil Srebrenicu za „strašlivý zločin“ a předloni se stejně vyjádřila také srbská premiérka Ana Brnabičová, i oni ale odmítají označit události ze Srebrenice za genocidu.

Šéf bosenskosrbské nacionální strany Svaz nezávislých sociálních demokratů (SNSD) a nejlivnější politik Republiky srbské Milorad Dodik mimo jiné prohlásil, že „srebrenický zločin je zinscenovanou tragédií, jejímž cílem je ‚satanizovat‘ Srby“. Srbský ministr obrany Aleksandar Vulin zase loni řekl, že „srbský národ přežil genocidu spíše než, že by ji spáchal“.

Společným rysem všech popíračů srebrenické genocidy tak je zlehčování zločinu. „Bagatelizují, co se stalo. Odkazují na genocidu, respektive zvěrstva, která se na srbském národě děla během dvou světových válek. Mají vlastní interpretaci historie, která Srebrenici ospravedlňuje,“ shrnul problém Dopita.

Odkaz

Sarajevo i Srebrenica. Mladič stojí za největšími krutostmi bosenské války

Popírači zpochybňují počty obětí i záměr vraždění

Popírači srebrenické genocidy mimo jiné podhodnocují počet obětí masakru. Tvrdí, že jich ve skutečnosti bylo „jen“ kolem dvou tisíc. Demografický expert oslovený ICTY však na základě srovnání několika různých zdrojů před tribunálem vypověděl, že konzervativní odhad pohřešovaných ze Srebrenice činí 7 475 osob. Také záznamy odposlechnutých hovorů mezi vojáky RS i výpovědi samotných armádních příslušníků podle ICTY potvrzují sedm až osm tisíc obětí.

S podhodnocováním počtu obětí souvisí i další tvrzení popíračů, že naprostá většina srebrenických obětí byli vojáci padlí v boji. Tento argument ale podle ICTY vyvracejí jak výpovědi pachatelů či přeživších, tak také snaha bosenskosrbských jednotek následky masakru zakrýt přemísťováním těl obětí. Pokud by šlo skutečně o padlé v boji, nebylo by to nutné, protože zabití nepřátelského vojáka v boji není válečný zločin, upozorňuje ICTY.

Lidé zpochybňující srebrenickou genocidu kromě toho uvádějí, že masakr byl reakcí na výpady srebrenických bosňáckých jednotek, které pod vedením Nasera Oriče útočily na okolní srbské vesnice. Orič byl souzen za nepřímý podíl na smrti srbských zajatců, jak bosenské soudy, tak ICTY ho ale osvobodily. „Orič byl obžalován ICTY a byl zproštěn obžaloby. Jeho činy byly posouzeny jako adekvátní v kontextu ozbrojeného konfliktu a mezinárodního právního rámce, který se k tomu vztahuje,“ potvrdil Dopita.

„To samozřejmě neznamená, že civilisté rukou bosňáckých ozbrojenců v okolí Srebrenice neumírali. Naznačuje to ale, že míra násilí, brutality a vraždění je v tomto případě neporovnatelná. Ospravedlňování vyvraždění přes osm tisíc mužů a chlapců během pár dní jako čin vyprovokovaný Oričem nedává smysl, protože tyto dvě záležitosti dle mého názoru nejsou porovnatelné,“ doplnil odborník z Ústavu mezinárodních vztahů.

Podle mezinárodních vyšetřovatelů zemřelo v bojích kolem Srebrenice několik stovek Srbů, přičemž většina byli vojáci. Bosensko-srbská média však tvrdí, že v okolí Srebrenice zemřelo 1300 civilistů.

Hra nacionalistů

Popírání srebrenické genocidy je podle Dopity politickou odpovědí na zpochybňování legitimacy Republiky srbské (RS).

„Bosňácká strana se dlouhodobě snaží o zrušení RS jako genocidního výtvaru. Představitelé RS bagatelizují události v Srebrenici, protože jinak by museli souhlasit s tím, že RS by měla přestat existovat. Rušit RS je ale neobhajitelné před voliči. Mnozí z voličů za RS tak či onak bojovali, RS byla legitimizována Daytonskou mírovou smlouvou, a proto jsou ochotni RS dále bránit a volit takové politiky, kteří ji slibují bránit,“ vysvětlil Dopita.

Republika srbská byla vyhlášena během války, po válce však byla zachována a v politickém uspořádání Bosny a Hercegoviny ji doplnila převážně muslimsko-chorvatská Federace Bosna Hercegovina. Každá z těchto dvou

entit má vlastní vládu i parlament, zastřešujícím orgánem pak je tříčlenné předsednictvo, v němž má každá etnická skupina svého zástupce. Obě entity společně spravují ještě malý etnicky smíšený distrikt Brčko.

Křehký systém ale ohrožuje nacionalismus. „Zatímco srbští a chorvatští nacionalisté mají sklon Bosnu a Hercegovinu co nejvíce decentralizovat, případně rozparcelovat, bosňáčtí nacionalisté prosazují nejen její celistvost, ale i co největší jednotu,“ napsal loni Ondřej Žíla z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Bosňáci mají v rámci celé Bosny a Hercegoviny těsnou nadpoloviční většinu (50,1 procenta podle sčítání lidu z roku 2013), což si podle Žíly bosňáčtí nacionalisté samozřejmě uvědomují, a zdůrazňují proto občanský postoj k uspořádání státu na základě principu „jeden člověk, jeden hlas“, a nikoliv postoj etnický.

„Bosňáčtí nacionalisté usilují o zrušení kolektivních práv konstitutivních národů stanovených Daytonskou dohodou,“ doplnil Žíla s tím, že pro bosenské Srby a Chorvaty představuje právo na kolektivní identitu pojistku před případnou dominancí Bosňáků.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Administrativní členění současné Bosny a Hercegoviny

Zdroj: Wikimedia

Autor: User:PANONIAN / Public domain

Politizace a přehlížení obětí

Cestu ke smíření, o které se snaží například některé neziskové organizace, tak komplikuje nadvláda nacionalistických stran. I z posledních voleb v říjnu 2018 vyšly jako nejsilnější etnicky orientované strany Bosňáků, Srbů i Chorvatů.

„Dlouhodobě jsou bosňáčtí politici v ofenzivě (vy druzí jste nám ublížili a my máme právo vás soudit). Srbští a chorvatští politici jsou převážně v defenzivě (bagatelizují, popírají), ale dost často se také snaží obviňovat, jako například s Oričem,“ přiblížil Dopita.

Bývalý mluvčí ICTY Refik Hodžić uvádí, že zatímco mnozí srbští a bosenskosrbští politici srebrenickou genocidu popírají, většina bosňáckých politiků se zase snaží profitovat z „makabrozního spektaklu“, v který se podle něj změnila každoroční připomínka masakru doprovázená pohřby obětí. „Důležití lidé“ se při něm nechají rádi vidět, jak po boku pozůstalých přitakávají slovům o tom, že „nikdy více“, aby se o den později zase vše vrátilo do starých kolejí, napsal před pěti lety u příležitosti dvacátého výročí masakru Hodžić.

Politizace se týká nejen srebrenického masakru, ale válečných zločinů obecně. Upozorňuje na to i nevládní organizace Impunity Watch, podle které podnikly státy západního Balkánu velmi málo, pokud jde o zapojení obětí do procesu vyrovnávání se s válečným dědictvím. „Hlasy obětí jsou přehlíženy a jejich oprávněné nároky jsou různými stranami politizovány,“ píše organizace ve své zprávě z roku 2018.

„Obecně lze říci, že na území Bosny a Hercegoviny panují tři hlavní verze toho, co je to genocida a kde a jak se stala. Všechny tři strany si mají hodně co vyčítat.“

Tomáš Dopita

Ústav mezinárodních vztahů

Válka jinými prostředky

Podle Dopity je diskuze kolem srebrenické genocidy součástí širšího sporu o interpretaci historie, který má významné politické důsledky. „Je to skrz naskrz politizované a téměř není cesty, jak z toho politiku vyloučit,“ shrnuje „válku“ o srebrenickou genocidu.

Organizace Impunity Watch označuje západní Balkán za „bitevní pole protichůdných narativů, v nichž se každá ze stran považuje za oběť a obviňuje ostatní z minulých porušování (práv)“.

Srebrenica tak zůstává „doširoka rozevřenou ranou“ na těle Bosny a Hercegoviny, píše Hodzič. „Ranou zavázanou v jedovatém obinadle srbské politiky popírání a obalenou toxickým balzámem mytologizované role oběti, kterou používají jako politickou kartu bosňáčtí nacionalisté,“ napsal bývalý mluvčí ICTY a současný lidskoprávní aktivista.

I když boje v listopadu 1995 utichly, v Bosně a Hercegovině tak nadále pokračuje válka. Jde o válku „jinými prostředky“, válku za „pravdu“, která se vede hlavně „v politických arénách, ale také v médiích, školních třídách, kostelech a mešitách, u rodinných jídelních stolů,“ píše Hodzič. „A ve válce není místo pro uznání utrpení nepřítele, natož pro usmíření.“

Odkaz

Memento Srebrenice stále žije, v Bosně a Hercegovině ale znovu sílí nacionalismus

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3136652-popirani-genocidy-mytologizace-obeti-valka-o-srebrenicu-pokracuje-i-ctvrtstoletu-po>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Udržovací vláda? Politologové: Kabinet ANO a ČSSD zásadní reformy nepřinesl

12.7.2020 denik.cz str. 00 Česko
ČTK

Přes velké ambice nedokázal menšinový kabinet hnutí ANO a ČSSD za dosavadní dvouleté vládnutí realizovat dostatek svých programových priorit a nepřišel se žádnými zásadními reformami. Tak po dvou letech od získání důvěry vládu hodnotí politologové, které ČTK oslovila. Za kroky v počátku koronavirové krize kabinet nekritizují, je ale podle nich otázkou, jak se vyrovná s ekonomickými důsledky.

„Tato vláda svým obsahovým výkonem připomínala do koronavirové krize spíše udržovací vládu. Přes modernizační image neměla velkou vůli nějak výrazněji posunout Česko. Sice vláda měla určité poměrně ambiciózní představy, ale realizovat z nich dokázala poměrně málo. Viz například její první dvě priority v programovém prohlášení: důchodová reforma a digitalizace,“ uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. U reformy důchodů se podle něj neposunulo téměř nic.

„U druhé je sice alespoň nový stručný zákonný předpis, ale státní správa se v digitalizaci téměř nikam nepohnula,“ doplnil. Kritizoval také nedostatečný rozvoj dopravní infrastruktury.

Jako vládu údržbářů kabinet hodnotí také Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Do pandemie jí hrál do karet hospodářský boom, celoevropský či celosvětový, čili působila v mimořádně příznivých poměrech. Nyní ale nadchází velká prověrka toho, zda skutečně jde o vládu schopných odborníků a manažerů, jak ji líčí premiér,“ poznamenal. Poměrně vysoké důvěře ve vládu až do koronavirové krize hodně pomáhaly vysoký hospodářský růst a téměř nulová nezaměstnanost i podle Kopečka.

Premiér Andrej Babiš (ANO) nemá vizi podle Ladislava Mrklase z CEVRO Institutu v Praze. „Vláda proto jen administruje a utrácí. To se projevilo i v době koronavirové a pokoronavirové. I teď vláda nemá jasno, co reálně nastane a co dělat. Velmi často tak jen reaguje na vnější podněty, často si přisvojuje návrhy, s nimiž původně přišla opozice,“ napsal. Opozice má podle něj smůlu, že je roztržštěná, a není tím pádem soudržným

oponentem. "Vláda není zmítána velkými vnitřními spory, protože kloudnou vizi nemají ani sociální demokraté, kteří navíc vsadili vše na jedinou kartu, tedy dožít se konce volebního období jako vládní strana," dodal Mrklas.

Koronavirová krize: bezprecedentní výzva

Koronavirová krize podle politologů představovala pro vládu bezprecedentní výzvu. Podle Kopečka průzkumy ukazují, že veřejnost vládu většinou ocenila, ač se dá kritizovat její připravenost, pokud jde o nedostatek ochranných pomůcek. Také podle Mlejnka se vláda se zvládnutím epidemiologické stránky vypořádala vcelku dobře.

Otázkou podle politologů je, jak si poradí s ekonomickými následky. "Tady se někdy - ne vždy - ukázala pomalost a malá schopnost vlády efektivně pomáhat postiženým, stejně jako ne vždy úplně zvládnutý postup při uvolňování omezujících opatření," uvedl Kopeček. Podle něj je problematické, že koalice přesně neví, jak využije část peněz z nedávno Sněmovnou schváleného půlbilionového rozpočtového schodku.

Odlišností oproti předchozím vládám je podle politologů zejména to, že kabinet podporují komunisté. "Takto jsou ve vládě alespoň, obrazně řečeno, jednou nohou. Premiér Babiš navíc prosazuje více manažerský a technokratický styl vládnutí, kdy vládě vlastně nepředsedá ve smyslu řízení nějakého kolektivního sboru, ale má sklon řídit ji spíše jako manažer své podřízené. Určitě ve vztahu k ministrům nominovaným za ANO," uvedl Mlejnek.

Bezzubí komunisté

Podle Mrklase jsou komunisté vcelku bezzubí v prosazování zásadních požadavků, na krocích i komunikačním tónu vlády je ale jejich tolerance znát.

"To platí především o zahraniční politice a o vyjádření směrem k minulosti. Specifické je i to, jak je uvnitř vlády distribuována reálná politická moc. S trochou nadsázky by se dalo říci, že je stále více vládou Andreje Babiše s podporou Miloše Zemana a KSČM a stále méně koaliční vládou ANO a ČSSD. To se projevilo již při jejím sestavování, ale zejména ve vládních obměnách. Stále méně členů vlády má legitimitu danou volbami a stále více ministrů je přímo závislých na vůli premiéra," konstatoval Mrklas. Bude podle něj zajímavé, koho Babiš ještě do parlamentních voleb v roce 2021 vymění a na které ministry naopak vsadí a bude je přesvědčovat, aby i kandidovali.

Nepříjemné pro vládu byly podle Kopečka debata kolem Babišova střetu zájmů a premiérovo trestní stíhání. "Zjevně také pohltily značnou část energie premiéra, což výkon vlády dost ovlivnilo. Současně to není zrovna nejlepší zahraničněpolitická vizitka Česka. Nicméně premiér tady prokázal extrémní odolnost a něco, co by v minulosti rychle ukončilo kariéru jakéhokoliv politika, politicky přežil. Klíčové pro pochopení této neobvyklosti je, že premiér je stále zásadní v rozhodování politické formace, kterou založil a vede," dodal Kopeček.

Vláda zvýšila rodičovský příspěvek

Obnovení vyplácení náhrady mzdy v prvních třech dnech nemoci, zvýšení rodičovského příspěvku o 80.000 na 300.000 korun či vznik Národní sportovní agentury prosadil za dva roky od získání důvěry menšinový koaliční kabinet Andreje Babiše (ANO). Řada klíčových bodů programového prohlášení vlády ANO a ČSSD však zhruba rok před řádným termínem sněmovních voleb zůstává nenaplněna. Kabinet teprve plánuje diskuse o zrušení superhrubé mzdy, opozice kritizuje i malé pokroky kolem důchodové reformy či nového stavebního zákona.

Tzv. karenční doba skončila v Česku loni na začátku prázdnin po deseti letech. Pracovníci od té doby dostávají náhradu mzdy či platu i za první tři dny nemoci. Rodičovský příspěvek stoupl od ledna, jako diskriminační však opatření napadlo u Ústavního soudu 45 senátorů, kterým vadí, že se netýká všech rodin s dětmi do čtyř let.

Průměrná penze se letos zvýšila o 900 korun měsíčně, o 151 korun víc než podle standardních pravidel valorizace. Babiš v květnu uvedl, že zatím není schopen říct, zda i příští rok důchody stoupnou o vyšší než zákonnou částku. Počítá ale se zachováním opozicí kritizovaných slev na jízdné. Na začátku roku dostali přidáno o nejméně 1500 korun měsíčně zaměstnanci ve veřejné sféře, ministerstvo školství podle ministra Roberta Plagy (ANO) počítá se splněním závazku, aby průměrný plat pedagogů v příštím roce byl kolem 47 tisíc korun.

Kabinet letos zvýšil spotřební daň z tabákových výrobků a lihovin, vzrostlo i zdanění loterií. Daňový balíček na příští rok, který projednává Sněmovna, počítá s dalším růstem spotřební daně z cigaret či zavedením stravenkového paušálu. V době koronavirové krize se ministryně financí Alena Schillerová (za ANO) rozhodla zrušit daň z nabytí nemovitostí, což tento týden podpořila Sněmovna. Návrh předtím několikrát ztroskotal, naposledy loni, kdy zrušení navrhoval Senát. Vláda zatím nepokročila se slibovaným zrušením superhrubé mzdy, koalice by o něm měla diskutovat v létě.

Průtahy a kritika provázejí i přípravu dlouho očekávaného stavebního zákona, kterým by chtěla vláda urychlit výstavbu v Česku. K předloze se sešlo přes 5000 připomínek, ministerstvu pro místní rozvoj (MMR) ji koncem června vrátila k dopracování Legislativní rada vlády. MMR i tak dál počítá s podzimním projednáním předpisu ve

Sněmovně a platností od jara 2021. Skluz nabralo také slibované zavedení náhradního výživného, kdy by za neplatíče alimentů poskytoval výživné na děti stát. Vláda ho podpořila v polovině června, Sněmovna v prvním čtení tento týden.

Opozice kritizuje i malé pokroky v rámci důchodové komise. Tvrdí, že se komise zaměřuje na dílčí záležitosti místo systémových změn a zatím nejednala o zajištění peněz na důchody. Vedle komise, kterou zřídila ministryně práce Jana Maláčová (ČSSD), si navíc tým vytvořil i premiér Andrej Babiš (ANO). Není jisté, co a v jaké podobě se v tomto volebním období kabinetu ještě podaří prosadit.

Babišova vláda slíbila v programovém prohlášení také zákon o sociálním bydlení. Šest týdnů po získání důvěry ve Sněmovně od záměru ustoupila. Místo toho zavedla dotační program Výstavba. Ze slibovaných předpisů čekají na první čtení ve Sněmovně například zákon o hromadných žalobách či lobbingu, návrh zákona o ochraně oznamovatelů protiprávních jednání je pak v připomínkovém řízení. Kabinet přitom v programovém prohlášení počítal třeba i s výraznými úpravami volebních pravidel či dokončením legislativních prací na nových soudních řádech, které by upravovaly civilní i trestní procesy.

Armáda loni uzavřela smlouvy a rámcové dohody na nákup techniky či zbraní za zhruba 43 miliard korun. Je mezi nimi pořízení vojenských vrtulníků z USA, radarů z Izraele nebo přepravních letadel ze Španělska. Letos rozhodla například o pořízení 52 děl Caesar z Francie asi za šest miliard. ČR podle Babiše směřuje k tomu, aby v roce 2024 dostala svému slibu v NATO a na obranu dávala dvě procenta HDP. Letos by mohla uzavřít plánovaný nákup bojových vozidel pěchoty (BVP) asi za 50 miliard.

Kabinet letos také výrazně pokročil v plánech na stavbu nového jaderného bloku v Dukovanech. V dubnu vláda schválila smlouvy, které by měl podepsat stát se společností ČEZ, podle posledních informací by se tak mohlo stát v polovině července. Očekávaná suma za stavbu bloku v současných cenách je zhruba šest miliard eur (přibližně 162 miliard korun).

Opozici vadí na vládě Babišovy problémy

Trestní stíhání a střet zájmů premiéra Andreje Babiše (ANO) vyčítají lídři opozičních stran kabinetu v anketě ČTK ke dvěma letům, které uplynuly od chvíle, kdy současná vláda získala důvěru. Opoziční strany také považují kabinet za neodborně personálně obsazený, upozorňují i na neplnění programového prohlášení či zadlužování státu. Vadí jim také to, že důvěru má menšinový kabinet díky hlasům KSČM a komunisté pomáhají i s prosazováním klíčové legislativy.

Babiš čelí obvinění z dotačního podvodu v kauze Čapí hnízdo, stíhání bylo loni v srpnu zastaveno, nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman ale po přezkumu v prosinci Babišovo stíhání obnovil. Předseda Pirátů Ivan Bartoš ČTK sdělil, že trestní stíhání zůstává zásadním problémem vlády, premiér je podle něj navíc "v do očí bijícím střetu zájmů".

Loňský závěr auditu Evropské komise konstatoval, že Babiš je ve střetu zájmů, protože má stále vliv na holding Agrofert, přestože ho v roce 2017 vložil do svěrenských fondů. Babiš střet zájmů i opodstatněnost stíhání dlouhodobě odmítá. Bartoš ale upozorňuje, že Babiš podle majetkového přiznání inkasoval loni od Agrofertu 90,2 milionu korun. "I když s ním podle svých slov už nemá nic společného," uvedl.

Podle šéfky TOP 09 Markéty Pekarové Adamové kabinet sune ČR do područí Babišových ekonomických zájmů. "To je bohužel rys typický zejména pro východní oligarchie, nikoliv pro svobodnou demokratickou zemi," uvedla. Kabinet podle ní postupuje "jako jeden muž", když se jedná o dobro podnikání premiéra, mlčí ale naopak v době, kdy má příležitost jednat pro dobro Česka.

Podle šéfa STAN Víta Rakušana vláda selhává i v personálním obsazení. "Ministerská křesla neobsadili odborníci, ale oddaní nohsledi, kteří přicházeli a odcházeli, protože se prezentovali spíše jako nemehla," uvedl. Kabinet se podle něj soustřeďuje na dárečky voličům a na marketingovou sebe prezentaci. "Byť si vláda užívala nevídané ekonomické prosperity, nedokázala udržet vyrovnaný rozpočet bez zbytečného zadlužení, který se současnou krizí vyšplhal do astronomické výše," dodal Rakušan. Také podle šéfa KDU-ČSL Mariana Jurečky kabinet nehospořoval dobře a nepodařilo se mu stabilizovat státní dluh.

Opoziční lídři upozorňují i na to, že kabinet zásadně zaostává v otázce důchodové reformy. "Měla být strategickým záměrem této vlády, přitom ještě v únoru ministryně financí Alena Schillerová (za ANO) tvrdila, že ji tato vláda neuskuteční a nebude ani měnit věk odchodu do důchodu," uvedl Jurečka. Adamová uvedla, že důchodový i zdravotnický systém jsou ve stávající podobě neudržitelné. "Odborníci varují, že po roce 2030 nebude na důchody. Co proti tomu udělala vláda? Vůbec nic," podotkla.

Podle Bartoše vláda neplní programové prohlášení ani v dalších ohledech, hnutí ANO podle něj nestojí o skutečně protikorupční opatření. Přál by si, aby se do voleb podařilo prosadit alespoň změny v oblasti exekucí. "Jde pro nás o zásadní téma, bohužel vládní poslanci spolu s ODS blokují pokrok v jednáních," uvedl. Rakušan upozorňuje i na rezervy ve školské politice vlády, nastavení daní a varuje před ubýváním vody v krajině. Také

podle Adamové vlády šest let ignorovaly problémy sucha a eroze. "Například protieroční vyhláška byla na ministerstvu životního prostředí připravena už od roku 2017, nicméně dodnes nebyla schválena," řekla. Jurečka připomněl, že kabinet chtěl pracovat na soběstačnosti v oblasti obrany, energetiky a zemědělství. "Kabinet nekonal ani v oblasti sucha, kde slíbil podpořit projekty v menších obcích týkající se pitné vody. Letošní rok ukazuje, že suché jarní měsíce potrápily nejednoho starostu, aby dokázal sehnat cisterny s vodou a zajistit tak zásobování obyvatel," uvedl bývalý ministr zemědělství.

URL| https://www.denik.cz/z_domova/vlada-ano-cssd-reformy-politologove-20200711.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denik.cz (Česko)

Jsem příkladem, že když se chce, tak všechno jde, říká liberecký brankář 13.7.2020 liberecky.denik.cz str. 00 Lidé odvedle Michal Šandor

/LIDÉ ODVEDLE/ Jakub Dlask je člověkem mnoha funkcí. Ve futsalovém klubu FTZS Liberec vykonává pozici PR manažera, k tomu sám působí jako brankář a aby toho nebylo málo, ještě navíc studuje.

"

Jaké činnosti má na starosti PR manažer v ligovém klubu? „Když to zjednoduším, tak mám na starost veškerou mediální prezentaci klubu. S managementem jsme se dohodli na určitém postupu a způsobech, jakými se chceme prezentovat a podle toho jsme pak jeli celou sezónu,“ upřesňuje Dlask, který hraje také fotbal za Hrádek nad Nisou.

#kapitola#

„Začíná to ohlasy před zápasy a video pozvánkou pro fanoušky, poté se snažíme během týdne nalákat co nejvíce lidí přímo do haly. Po zápase je potřeba zařídit výsledkový servis pro fanoušky a pozápasové ohlasy,“ vyjmenovává činnosti, které musí vykonávat.

#kapitola#

Jakub zároveň odhaluje, jak se k této práci dostal. „Tuto roli zastávám třetím rokem. Oslovil mě tehdy šéf klubu Pavel Bína. I vedení klubu se snaží obohatit o nové tváře, příkladem je obsazení vedení nového B týmu, kde v čele bude stát Jakub Šorsák, můj spoluhráč z juniorského celku.“

#kapitola#

Jak už bylo řečeno, kromě mediálních povinností musí Dlask zastávat i pozici brankáře. „Obě role se dají skloubit bez problémů. Společně jsme moje fungování v roli PR manažera upravili tak, aby nijak nezasahovala do hráčských povinností.“

#kapitola#

V brance má ale Jakub velkou konkurenci v podobě Dominika Vogta. „Hned na úvod bych chtěl říct, že Dominik je velmi zkušený brankář a jsem rád, že už od mých futsalových začátků mi je nablízku a já se od něj mohu učit,“ zdůraznil.

#kapitola#

Kromě mediálních a hráčských povinností se Jakub Dlask musí věnovat i studiu. Momentálně se chystá na vysokou školu. „Jsem čerstvým absolventem Gymnázia Jeronýmova a chystám se na studium na Karlově univerzitě v Praze, kam se hlásím na **Fakultu sociálních věd**, obor Mediální studia. Toto studium by mohlo prohloubit moje zkušenosti a znalosti na poli médií,“ doufá Dlask v propojení teorie a praxe.

#kapitola#

Jaké jsou vaše futsalové a životní cíle? „Snažím se většinou klást pouze krátkodobé cíle, proto asi úspěšně absolvování prvního ročníku na VŠ a setrvání v kádru FTZS Liberec a připsání dalších prvotníkových minut,“ přeje si Dlask. Michal Šandor

URL| <https://liberecky.denik.cz/lide-odvedle/jsem-prikladem-ze-kdyz-se-chce-tak-vsechno-jde-rika-liberecky-brankar-20200713.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
liberecky.denik.cz (*Lidé odvedle*)

FOTOGRAF ve zpovědnici

13.7.2020 Tv Pohoda str. 11 TV svět
Markéta Čaňková

Pod titulem Jan Saudek – Mystik, fotograf, kterého se dotkl Bůh;

vyšla v nakladatelství Euromedia Group pozoruhodná kniha. Velmi neformální rozhovor vede s Mistrem Karol Lovaš, katolický kněz, u něhož byste nenašli ani střípek z upjatého dogmatika. Je to bývalý rozhlasový politický reportér a moderátor. Má v Čechách malou farnost a přednáší na **Fakultě sociálních věd** UK.

V Saudkově tvorbě překvapivě odhaluje teologický význam. I když, nebo přestože, Jan vyznává, že víra v Boha je pro něj víra v člověka. A taky láska. Říká, že láska je nejmocnější, co vůbec existuje. Autor knihy přibližuje čtenářům osobnost uměleckého fotografa s nezaměnitelným rukopisem a nadčasovostí námětů, jehož práce ovlivnily celosvětovou fotografii. Notoricky známým se stal jeho originální nápad torza muže, který drží v náručí novorozeně. Fotka se jmenuje Život a její tvůrce ji považuje za jednu ze svých nejlepších: „Původně jsem to zamýšlel se svým obrovským svalnatým přítelem – námořník to byl. Ale dvou a půlkilové dítě držet neuměl. Já ale, i když neveliký (166 cm tenkrát) ano: už jsem nějaké měl. Pak se to napodobovalo, ale autoři zapomněli na zásadní věc: musí to být dítě a – jeho otec. A tak se mi to tenkrát, před padesáti pěti lety, proto že jsem byl po ruce, povedlo.“ Muž mnoha paradoxů, čtyřikrát ženatý, s bezpočtem milenek. Je otcem sedmi dětí, jeho právnuci jsou starší než jeho nejmladší dcera. Je nositelem titulu francouzský rytíř umění a také držitel medaile za zásluhy, kterou mu vloni předal prezident. Letošní jubilant – 85 – je stále pracovitý, plný elánu a vitality. Fotil nedávno kampaň Naše planeta Asociace společenské neodpovědnosti ohledně klimatických změn. „Když jsem sám, jsem potácející se stařeček. Ale když vyjdu na veřejnost, nemůžu přece vzdychat jako starej Chaplin: Byl to těžkej život. Tak se napřímím jako starej chromej pes, když jde proti němu fenka. Musím se naježít a tlapat. No musím. Nemusím. Já chci...“ – Pro ty, kdo by chtěli osvěžit duši i Saudkovými fotografiemi, můžou během července navštívit výstavu v Táboře.

Foto autor| Foto: J. Louda, -toc- a Prima

Prodejce Petr a čtenářka Káťa

13.7.2020 Nový prostor str. 34

TandemO4
Z Masaryčky až na konec světa

V této adrenalinové rubrice se prodejci a čtenáři NP potkávají, aby se jim zvýšil tep. Čtenář si nejprve vyzkouší prodej časopisu a potom společně vyrážejí fotit na zadané téma. Na dva legendární analogové Olympusy Mju mohou za hodinu vyfotit maximálně třicet fotek, které nikdo nevidí, dokud se v laboratoři nevyvolají.

Zatažené odpoledne začátkem června. Masaryčka praská ve švech, lidi se valí z tramvají do vlaků a za chvíli zas z vlaků do tramvají. K prodejci Petrovi, který si tohle místo vzal jako doplněk k Florenci, kde obvykle prodává, přichází nesmělá studentka Káťa. Její úkol je jasný: vydržet v tomhle nádražním mumraji alespoň půl hodiny prodávat Nový Prostor. Káťa se obléká do zářivé červené vesty a přitom pokukuje po zástupu lidí, kteří stojí před odjezdovými tabulemi a čekají, až na řádek s jejich vlakem naskočí i číslo nástupiště. Za chvíli se bude muset postavit čelem proti nim a vestou, kterou bude mít na sobě, dát všem vědět, že je v nouzi. Když je

připravená, zeptá se Petr, jak se cítí. „No, bojím se,“ vyhrkne Káťa, „já jsem strašnej introvert.“ Ruka s časopisy se jí chvěje. Petr má posledních šest časopisů. Ptáme se, kolik si myslí, že jich prodá. „Jeden,“ řekne Káťa a statečně se postaví proti davu cestujících. A protože zákony kvantové fyziky mluví o manifestacích do reality jasně, po půl hodině má Káťa prodaný jeden časopis. Ovšem je z ní úplně jiný člověk než před půl hodinou, pobíhá do poslední chvíle odjezdovou halou a nahání zákazníky. Je z ní lovec. Za půl hodiny nakonec Petrovi vydělává padesát korun za prodaný časopis a navrch sedmdesát korun dýško. „Musím říct, že by mě to asi dost bavilo, kdybych to musela dělat. Nakonec to bylo skvělý,“ říká a září. Ptáme se jí, co se za tu půlhodinku naučila o životě. „Novinařina potřebuje svoje čtenáře, to mě naučil tenhle prodej,“ usmívá se. Po večerech se teď učí ke zkouškám na **Fakultě sociálních věd**, kde studuje žurnalistiku.

Čas focení. Petr má téma vymyšlené. Bude se to jmenovat Z Masaryčky na konec světa. Je karanténa, hranice jsou zavřené, ale to pro fantazii nejsou žádné překážky. Káťa se s Petrem vydává na cestu kolem světa. Přitom se na ně celou dobu snáší déšť z jedné a té samé přeháňky nad Masarykovým nádražím. Jejich výborně dotažený fotopříběh si můžete prohlédnout na další dvoustraně. 01 Petr: To je Kocourkov. Rychle vodsad', Káťo! 02 Petr: Aha, tak tady asi taky použili k zamykání klíče. Zavřeno. Musíme na to jinak... 03 Petr: Dobrý den, paní průvodčí, můžete nám půjčit klíče od pokladen? Máte tady všechno zavřené.

Průvodčí: Já vim. Tak si nastupte, jedete zadara.

04 Petr a Káťa: Odjééézd!

05 Káťa: Berlín! Mám hlad. Dala bych si gulášek.

Petr: To jsem zvědav, jak ty německý knedlíky bez hrubý mouky budou vypadat. 06 Káťa: Paříž! Přemluvili jsme správce Louvru, aby nás nechal vyfotit s Monou Lisou. Mám trochu pocit, jako by ten slavný úsměv da Vinci namaloval podle Petra.

07 Petr: Čoveče, tak v Londýně maj asi nový telefonní budky...

08 Káťa: New Orleans! Vlákem až za velkou louži. Na cestování si vyděláváme hraním na piano. Petrův majstrštyk je Kde domov můj.

09 Káťa: Copacabana! Paříme na největší pláži světa. Chtěli jsme vyfotit i slavnou sochu Ježíše, ale Petr ji omylem zakryl rukou.

10 Káťa: Do ranní kocoviny k nám přiletěl holub se zprávou od paní průvodčí, že se našly klíče od pokladen a že konečně můžem do Kolína, jak jsme plánovali.

11 Káťa: Za chvíli nám to jede. Máš všechno, Petře?

12 Petr: Ty vole, kde mám tašku?!

Prodejce Petr a čtenářka Káťa fotí Tandem O4 Fotografováno na téma: z Masaryčky na konec světa Červen 2020 / Praha – Masarykovo nádraží Odposlechnuto při focení

Foto popis|

Rozhovor s Ivanem Hoffmanem

13.7.2020 ČRo Dvojka str. 01 08:30 Jak to vidí

Vladimír KROC, moderátor

Hostem pořadu Jak to vidí je dnes komentátor Deníku Ivan Hoffman, zdravím po linkách do Zlína, dobrý den.

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Zdravím tě srdečně, ale už nejsem komentátor Deníku dlouho, dlouho, stále se to se mnou tak nějak vleče.

Vladimír KROC, moderátor

Já se omlouvám, já to mám zažité, tak už to neudělám.

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Je to již minulost.

Vladimír KROC, moderátor

Ivane, tak pojďme říci, která budou témata, je dobře, že jsme ztratili před novým koronavirem respekt s otazníkem, na kterých životech vlastně záleží, jak jsme si připomněly čtvrt století od masakru v Srebrenici, o čem byly prezidentské volby v rozděleném Polsku, to jsou témata, do kterých se vzápětí pustíme, příjemný poslech vám přeje Vladimír Kroc. Tak tedy komentátor Ivan Hoffman, počet potvrzených případů koronaviru v Česku překročil hranici 13 000, Světová zdravotnická organizace hlásí celosvětový nárůst počtu nakažených, za den jich přibylo přes 228 000, jak to, že nás to na rozdíl třeba od března nechává chladnými?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

No, teď jich přibylo už 230 000, včera mě to překvapilo, teď zřejmě každý další den je nový rekord a já mám takový pocit, že dochází k takovému zvláštnímu souběhu, z jedné strany se vzpamatováváme z té krize, ale ona vlastně nikam příliš nemizí, pokračuje dál, a to je, řekl bych velice špatná zpráva v tom smyslu, že zatím stále předpokládáme, že ta krize nějakým způsobem odezní a my se vrátíme do normálu, k normálnímu životu, ale stále víc prostě začínám mít podezření, že dobře už bylo, že vlastně se není už příliš šance vrátit, že pokud pomine tato pandemie, přijde nějaká jiná, protože to je základ, základní, zásadní, co se změnilo je, že jsme si uvědomili svojí smrtelnost, my jsme žili v takové jakoby pohodě a teď najednou máme strašné dilema, z jedné strany je zde strach o život, ten je úplně reálný, mění naše návyky, způsob života a z druhé strany je tady strach z bídy a nouze, když prostě setrváme v takovém strnulém očekávání něčeho hroživého, to znamená, mám pocit, že to co prožíváme, je trvalejšího rázu, než jsme si mysleli zpočátku.

Vladimír KROC, moderátor

Poprvé od vypuknutí pandemie koronaviru se na veřejnosti objevil v roušce dokonce i americký prezident Donald Trump, který svého času odmítal, mělo by nás to vyděsit?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Tak asi, asi i on pochopil, že ten jeho postoj mu politicky příliš neprospívá, že jde proti většinovému mínění a tam, kde spousta lidí a v Americe ta situace doopravdy není dobrá podle všech zpráv teda, které máme anebo většiny z nich, tak si zřejmě uvědomil, že už ho to politicky začíná poškozovat, já mám pocit, že to bylo hlavní rozhodnutí, že by on se nějak změnil a že by prostě byl ze dne na den jiný, tak to ta rouška určitě nesymbolizuje.

Vladimír KROC, moderátor

V sobotu Spojené státy zaznamenaly 66 528 nových případů nákazy koronavirem, to byl rekordní denní nárůst v USA, existuje pro to nějaké racionální vysvětlení?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Já myslím, že ne, je to, je to asi respektive tak to samozřejmě racionálně proto existuje, Amerika je trochu komplikovaná, pokud jde o státní správu, je tam daleko větší autonomie těch jednotlivých států, menší moc té centrální vlády, není tam jednoduché něco, prostě nakázat, přikázat, to znamená všude se ti guvernéri v místě rozhodují podle aktuální situace a není možné stanovit nějakou jednotnou strategii, to je jedna věc, druhá věc je tam velké množství lidí, kteří pochybují o tom, že ten koronavirus je doopravdy tak nebezpečný, jak se, jak se líčí, mají nejistotu kvůli tomu, jaký je tam zdravotnický systém, který je hodně zaměřen na zisk, to znamená ten koronavirus není jenom hrozbou, on je také příležitostí, na něm se dá vydělat, no a to v té společnosti, která je skeptická, která všechno si ověřuje, která jen tak na nic prostě nenaletí a také prostě těm politikům málo věří, tak to je tam docela velký problém, přesvědčit veřejnost vůbec, že to je riziko, že to není výmysl, jak se chce někdo dostat k penězům.

Vladimír KROC, moderátor

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch za ANO oznámil, že Česko zaregistrovalo první případy nákazy lidí vracejících se z dovolené v zahraničí, co je to ale za zprávu, stejně tak si mohou cizí turisté z Česka dovést nákazu ne?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Přesně tak, zatím jsou to jednotlivé případy, dá se říct, že v té Evropě ta situace, řekl bych daleko příznivější než v jiných částech světa, no a pokud se bude dodržovat nějaká, nějaká opatření, tak tato zpráva já jí vnímám spíš tak, že si lidé mají dávat pozor, že nemají být neopatrní, než že by ministr chtěl šířit paniku. Je členem týmu, který už se snaží té panice spíš ubránit, takže nevnímám to jako nějakou jako chybu, ale spíš jako, jako upozornění.

Vladimír KROC, moderátor

Zařazení Černé Hory na seznamu států s vysokým rizikem nákazy koronavirem se dotkne několika stovek Čechů, podle místopředsedy Asociace cestovních kanceláří Jana Papeže opatření pro cestovní kanceláře překvapivé a snad i zbrklé, protože Černá Hora prý patří k bezpečným zemím, spolu s ní bylo na seznam rizikových zemí přesunuto i Srbsko, ale tam tolik turistů a cestovních kanceláří tedy není. Češi musí tedy ode dneška od pondělí 13. července po návratu z obou zemí absolvovat test na COVID-19 anebo nastoupit do dvou, dvoutýdenní karantény. Máš k tomu nějaký komentář?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

No, podstatnější bude, jak se bude vyvíjet situace v Chorvatsku, kde nakažených přibývá, opatření se tam zpřísňují. Tam, kdyby propukla nějaká větší epidemie, tak by to bylo asi horší, protože to je navštěvovanější destinace, nicméně to co vidíme je, že sice jsme vlastně zaplaveni informacemi o tom, jak lidé prostě se přece jenom chystají na ty dovolené, ale potom ty konkrétní zprávy zahraničních přechodů a z dálnic a z letoviska, obrázky prázdných pláží ukazují, že to je jinak, že vlastně jsme asi spíše svědky takového přání, které je otcem myšlenky, aby se lidé vrátili k té přeshraniční turistice, ale moc se k ní nevracejí, je hodně lidí, kteří si radši dají pozor, vynechají prostě tu jednu dovolenou a počítají s tím, že situace příští rok bude, bude lepší, raději se rekreují někde poblíž bydliště a jedním z důvodů je to, že vlastně si nikdo neumí příliš představit, co konkrétně by se mu stalo, kdyby v zahraničí onemocněl, jak, jak by ta situace potom s ním konkrétně vypadala, to znamená asi z těch lidí, kteří donesou COVID-19 ze zahraničí, bude málo proto, protože také bude málo lidí, kteří tam vycestují.

Vladimír KROC, moderátor

Teď kardinální otázka, neptám se na dovolené, je rozumné se o návrat k tomu, co bylo před pandemií snažit?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Já si nejsem úplně jistý, jestli platí takovéto dobře už bylo ve smyslu, že dobře bylo loni, nikoliv před třiceti lety, možná, že nebylo až tak dobře, že vlastně vrátit se k tomu, čemu jsme už přestávali rozumět, co velmi často přestávalo dávat smysl, asi není ta nejlepší cesta, spíše asi se z té situace budeme nějakým způsobem učit, budeme zpětně uvažovat, jestli jsme příliš neplývali, jestli jsme tím svým zbrklým chováním nedrancovali přírodu příliš, jestli jsme skutečně potřebovali všechno to, co jsme si pořizovali, jestli nemůžeme žít skromněji a jestli vlastně, když budeme žít skromněji, také nebudeme klidnější, šťastnější v menším shonu a tak dál, to všechno prostě přijde, protože ta, ta doba strašně rychle akcelerovala, to všechno před tou koronakrizí už to, už toho bylo moc, už jsme to vlastně nějakým způsobem nestíhali a já myslím, že dojde ke korekci tohoto způsobu života, to znamená, že my se už nebudeme vracet k normálu, že vznikne jiný normál, vznikne něco, na co si zvykneme, ale ta doba, která byla před krizí, tak ta je pryč už se k ní určitě nikdy nevrátíme.

Vladimír KROC, moderátor

Dnes si v pořadu Jak to vidí povídáme s komentátorem Ivanem Hoffmanem. Můžeme jenom na jedinou vteřinu připustit diskusi o tom, jestli na některém lidském životě záleží víc než na jiném?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Je to velký problém, já se především obávám, že my té současné situaci, která probíhá, nemůžeme příliš rozumět z jednoduchého důvodu, že my Slované jsme vlastně, my nejsme potomci ani otrokářů, ani potomci otroků, šťastnou shodou okolností nás vlastně toto těžké dilema, které postihlo především Ameriku, ale také Británii, Francii, bývalé koloniální mocnosti, nás to jakýmsi způsobem obešlo, my sice u nás také registrujeme projevy rasismu ale nejsou nikdy v takové podobě a nemají, nemají povahu takové kolektivní hluboké viny a hluboké frustrace z toho, co bylo v minulosti, to znamená, nejsme v pokušení přepisovat historii a a zbavovat se bývalých prezidentů a a stahovat z oběhu filmy a tak dál, to znamená, my tomu přihlížíme tak nějak zdálky, ale, ale, řekl bych, že my jsme zemí, kde na každém životě záleží, a proto zdůrazňovat, že více záleží právě na, na životě černém, na životě v bílém, to, to pro nás působí, řekl bych poněkud exoticky.

Vladimír KROC, moderátor

Ptám se proto, že více než 150 osobností podepsalo otevřený dopis, reagující na aktuální celospolečenské pnutí ve Spojených státech ve Velké Británii, jak jsi řekl i jinde ve světě, nemají teď nic proti dáme blacklist /nesrozumitelné/, podporují nutnou reformu americké policie, ale kritizují údajné omezování svobodné debaty a tvorby, přidal by podpis i Ivan Hoffman?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Asi ano, já bych řekl, že to čeho jsme svědky, je taková kampaň, která je založena na velmi jednoduchých sloganech a a provází jí agresivita vášnivého davu, a to je něco, co vždy společnost rozdělí a u lidí mírných a poslušných vyvolá averzi a nakonec vlastně ta kampaň potom máji účinkem, protože ve chvíli, když sledujeme na těch aktivistech stopy vášně, fanatismu, tak už je předem jasné, že to neskončí úplně dobře, že vedou prostě ten dav do nějaké slepé uličky, a to je, to je něco, co vlastně to nakonec tu myšlenku, která původně má svoji logiku, má své opodstatnění, hlavně, hlavně v zemích, kde prostě kdysi byli dovedeni proti své vůli otroci odjinud, já myslím, že kdyby dnes o tom mohli zpětně Američané uvažovat, teda vlastně hlavně ty bílé, tak by na těch plantážích raději pracovali sami, a tu bavlno si sklidili, protože ty důsledky toho, co se kdysi stalo, jsou doopravdy hrozné, ale jak říkám ve chvíli, když ta kampaň prostě nabude, nabude takovýchto, takovýchto podob, jaké má dnes, tak už potom oni ztrácejí ty sympatie veřejnosti a postupně se od nich hodně lidí odvrací, takže já bych asi ten podpis k tomu dopisu přičinil určitě.

Vladimír KROC, moderátor

Podle amerického spisovatele Thomase /nesrozumitelné/ Williamse, který ten otevřený dopis spoluorganizoval, se lidé zaobírají zbytečnostmi místo toho, aby se pomohlo skutečným obětem, jak na to tedy správně, je rasismus problém, který díky globalizaci a multikulturalismu pomine, anebo je to něco, s čím se lidstvo bude týkat z většiny?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Dlouho, dlouho to vypadalo tak, že Amerika je vzorem takové té doopravdy multikulturní společnosti, kde se vlastně tím smícháním těch ras vznikne nějaká nová kvalita, ale nakonec to trochu připomíná, nedávno jsem se s vnukem díval na, na Madagaskar, film, pro děti, kde zebra prostě u příležitosti svých narozenin říká, už jsem stará, stále ještě nevím, jestli jsem bílá s černými pruhy nebo černá s bílými pruhy jo, ono to nakonec vypadá tak, že on ten multikulturní model až tak moc nefunguje, že ty minority nežijí spolu a leží vedle sebe a ve chvíli nějakých konfliktů ti, kteří zrovna na tom nejsou dobře, tak mají tendenci prostě společně trpět, ten rasismus z jedné strany doopravdy existuje. Z druhé strany se na ten rasismus kdekdo vymlouvá, když není úspěšný, já jsem zažil takové americké studenty, kteří přišli, cestovali po Evropě, je to /nesrozumitelné/ starý 20 let už starší v době, kdy jsem docela věřil na pozitivní diskriminaci, oni říkají, my tam v Americe neseženeme práci, já jsem prostě bílý, tak kdybych byl žena, gay anebo černoch, tak by mě vzali aspoň k hasičům, ale takhle nemám vůbec šanci, v tom, v tom systému pozitivní diskriminaci. Tedy poprvé jsem si říkal, asi je to doopravdy problém i v té multietnické společnosti může ten, ten problém zůstat, nakonec nejmenší problémy jsou tam, kde lidé odjakživa žijí spolu v tradičním společenstvím, vím, že dneska takový názor zní divně prostě, protože všichni cestují, každý má spoustu kontaktů a tak dál, ale možná, že sice do normálu vrátí díky sociální distanci, kterou přinesl koronavirus, kdo ví, to je už taková spekulace.

Vladimír KROC, moderátor

V sobotu jsme si připomněli čtvrt století od masakru v Srebrenici, mezinárodní soudní dvůr označil vraždu více než 8000 obyvatel Bosny muslimského vyznání za genocidu. Proč to někteří srbští činitelé do dnes nechtějí přiznat?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Ten příběh ve chvíli, když probíhal ten masakr, tak jsme vlastně neměli spoustu informací a a dnes s odstupem, když se člověk na to dívá, tak má i je, řekl bych v takové výhodnější asi pozici, více toho ví a ty emoce získali prostě jinou kvalitu, ale už tenkrát si pamatuji, že celý ten konflikt, když se rozhořel po rozpadu bývalé Jugoslávie. Hodně jsem si tenkrát o tom povídal s bosenským Chorvatem Igiorem Blažeovičem, který žil u nás za a hodně o tom věděl a ten měl pocit, že tam jsou spoluviníky všechny 3 strany, teda politika není vždy ten příběh boje dobra se zlem, velmi často politika je příběh boje zla se zlem a tam byli tři vůdci, politici, nacionalisté, kteří rozdmýchali vlastně celou, celou tu, celou tu válku a je potřeba říct, že na začátku ty vášně nacionalistické rozpoutaly především intelektuály, byli to novináři, historici, kteří najednou v tom prostředí, když se vzniklo takové vakuum, tak dá se říct, že poštváli lidi proti sobě. Ve chvíli, kdy do toho vstoupilo mezinárodní společenství, tak Srebrenica byla bezpečným místem, kde, kde se schovávala spousta lidí před násilím, hlídali to tam tenkrát holandský kontingent, který, který z toho nevyšel úplně šťastně, protože nakonec vydal spoustu těch mužů, mladíků, Srbům, kteří je potom strašlivým způsobem zmasakrovali, ale tomu něco předcházelo, tomu předcházelo to, že už předtím nebyli schopni stejní Holanďany zabránit tomu, že z té enklávy vycházeli ven ti bojovníci, pobili nějaké srbské civilisty kolem, vypálili domy a pak se zase vrátili do té bezpečné zóny ono, když vzniká ten koloběh toho násilí, tak to je, pak už velice těžké říct, co je příčina, co je důsledek, co se všechno pomotá, no a pochopitelně zpětně, když se vracejí všichni k minulosti, tak každý se spíše snaží najít vinu na tom druhém, než přiznat tu vinu svou, Srbové způsobili spoustu zla, ale nezpůsobili ho sami, tam vlastně v tom konfliktu způsoboval zlo každý každému, to je asi ten důvod, proč odpověď na tvou otázku, proč se k tomu nevracejí rádi.

Vladimír KROC, moderátor

Muži považovaní za hlavní strůjce genocidy Ratka Mladič a někdejší bosenskosrbský prezident Radovan Karadžić se dostali před mezinárodní trestní tribunál, pro bývalou Jugoslávii, můžeme toto považovat za spravedlnost?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Je to část spravedlnosti, oni těmi viníky jsou a tu vinu z nich nikdo nikdy nesejme, ale těch viníků bylo víc, to znamená, že pokud se debatuje o tom, jestli ten tribunál byl úplně spravedliví, tak možná v té době přece jenom ten, ten, to, ten politický vliv na to rozhodování, kdo je a kdo nebyl vinen, nějaký existoval, takže možná chybí potrestat některé viníky z té druhé strany anebo jiných stran sporu, nicméně v tom jejich případě ten verdikt určitě spravedlivý je, protože zabíjet lidi, masakrovat lidi preventivně, podle, podle takového toho hesla, dobrý Indián mrtvý Indián, je prostě preventivně zlikvidovat bojeschopné, protože tak taková byla tehdy definice těch, těch lidí kteří, kteří byli zabiti, bojeschopné muže a mladíky a tím, tím vlastně do budoucna se zbavit problému, zbavit příštího nepřítele, tak to je něco tak odporné a ohavné, že tam tam spravedlnost určitě v tom jejich potrestání je jasná.

Vladimír KROC, moderátor

Dnes je hostem Ivan Hoffman, polské prezidentské volby vyhrál ziskem 51 % a 0,21 % hlasů dosavadní prezident Andrzej Duda. O čem to svědčí, ptám se tedy na ten těsný rozdíl?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Svědčí to o naprostému rozdělení té polské společnosti, což je zvláštní tím, že ona je rozdělená nejen na staré a mladé, na progresivisty a konzervativce, ale také na východ a západ, to je až, až neuvěřitelné, ten výsledek je velmi těsný, jak ty volby dopadnou, nevíme, nemůžeme ani moc se opírat do nějaké průběžné výsledky, protože volební komise v Polsku se rozhodla, že žádné nezveřejní a že zveřejní až konečný výsledek, to na mě působí docela hrozivě, protože ti lidé jsou v nejistotě, přece jenom, když se zveřejňují ty průběžné výsledky, tak lidé si

tak postupně zvykají na tu situaci, ke komu se ta štěstěna přiklání víc, ke komu méně, tak to prostě čekají v napětí, nevědí, jak to bude, může to být doopravdy tak i onak a myslím, že to není moc chytrý tah, protože to určitě u té poražené strany, ať už to bude kterákoliv, vyvolá pocit nějaké nejistoty, manipulace, určitě, určitě se objeví snaha ty volby raději opakovat a tak dál, tak uvidíme, takže zatím říct o čem to svědčí, neumíme, je jasné, že.

Vladimír KROC, moderátor

No, já se chci ptát.

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Ano.

Vladimír KROC, moderátor

Jak si může Duda prohlásit se za vítěze ve chvíli, kdy šlo pouze o volební odhady a výsledky byly tedy mimořádně těsné v rámci statistické chyby, ono teď už to vypadá, že skutečně to, to číslo, které jsem uvedl, protože už je to výsledek z 99,97 % volebních místností.

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

No, já nevím, jestli hovoříš už o nějakém průběžném sčítání anebo odhadu.

Vladimír KROC, moderátor

Je to údaj, který teď přinesla ČTK, ale stále to zůstává jako odhad.

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Odhad, odhad, no stále hovoříme o odhadu, takže ono je to těžké říct, protože při takovémto rozložení sil je také těžké říct, jakým způsobem se chovali respondenti, kteří vychází z těch volebních místností, jestli prostě pod vlivem té silné propagandy, která byla pro stávajícího prezidenta, tak jestli prostě se třeba nebáli říct, koho volili a tak dál to, to je vždycky strašně ošidné ten odhad. To znamená já, já si myslím, že on, on to řekl z takového propagandistického důvodu, ale jeho protikandidát řekl, že je rovněž přesvědčen o tom, že vyhrál, takže oba dva, oba dva se sice tváří optimisticky.

Vladimír KROC, moderátor

Ještě jedno domácí téma, přes velké ambice nedokázal menšinový kabinet hnutí ANO a ČSSD za dosavadní dvouleté vládnutí realizovat dostatek svých programových priorit a nepřišel se žádnými zásadními reformami, tak po dvou letech od získání důvěry vládou hodnotí politologové, jak to vidí Ivan Hoffman?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

ČTK vybrala 3 politology, kteří se v některých věcech shodli, kdyby vybrala jiné, asi by ten obraz byl hodně podobný, všichni se shodli na tom a mám pocit, že i většina komentátorů by s nima souhlasila, že ta vláda spíše byla udržovací, spíše se do ničeho velkého nehnala, dá se říct, že to bylo možná i proto, že to je vláda menšinová, která velmi, velmi opatrně mohla hledat nějakou, nějakou shodu pro radikální řešení, nicméně, kdyby nějaké zásadní reformy zrealizovala, to znamená, kdyby napravila něco, co její předchůdci předchozí vlády dělali nějakým zásadním způsobem špatně, tak dnes už jsme chytří a víme že,, že by to jejich úsilí vyšlo nazmar díky koronavirové krizi, ale nechci to takto zlehčovat, řekl bych, že to podstatné co lze říct po těch dvou letech vlády je, že ta vláda měla štěstí na světovou konjunkturu, na nízkou nezaměstnanost, to znamená že, dalo by se říct, že mohla více šetřit, mohla se připravovat na nějaké horší časy, ale v dnešní době to hlavní co vlastně stojí za, za otázku je, jestli je to doopravdy to, co lidé od vlády chtějí, jestli od ní jednoduše nechtějí, aby se měli prostě teď a tady lépe a to ten Andrej Babiš pochopil a tím směrem se vydal.

Vladimír KROC, moderátor

Cituji ty tři tedy politology, jak jsi o tom mluvil Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně vyčítá vládě, že tedy do koronakrizy připomínal spíš udržovací kabinet, Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy hodnotí kabinet jako vládu údržbářů a podle Ladislava Mrklase z CEVRO institutu, premiér Andrej Babiš nemá vizi, proto vláda jen administratuje, administruje a utrácí, čili jak to, že to a ty už jsi to napověděl nějakým 32 % voličů, kteří by podle průzkumu volebních preferencí dali svůj hlas ano, to zjevně nevdí?

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Nevadí jim to proto, protože mají pocit, že, že ta vláda se o ně stará, že na ně myslí, že, že vlastně jste z toho, z té prosperity a úspěchu, který celosvětově existuje, takže také mají něco, vlastně pokud ten politik lidem slibuje svobodu, demokracii, zachování hodnot, právní stát a tak dál, to je všechno pěkné, ale lidé chtějí se mít dnes o něco lépe, než se měli včera a mají pocit, že pokud svět roste, pokud se daří, tak do toho taky mají nárok, když toto si politik neuvědomuje, tak velmi těžko vyhrává volby a velmi těžko se udržuje u moci a to, to Andrej Babiš prostě ví.

Vladimír KROC, moderátor

To byl v pořadu Jak to vidí komentátor Ivan Hoffman, děkuju, na shledanou.

Ivan HOFFMAN, spolupracovník Českého rozhlasu

Hezký den, ať se daří.

Vladimír KROC, moderátor

Zítřka bude hostem bezpečnostní expert Andor Šándor. Za pozornost děkuje Vladimír Kroc.

Někdejší šéf České televize Puchalský zasedl na letišti v představenstvu 14.7.2020 zdopravy.cz str. 00

Ve společnosti Letiště Praha došlo počínaje 1. červencem k výměně. Vrcholný orgán opustil Milan Špaček, kterého nahradil dosavadní šéf komunikace a neleteckého obchodu Jakub Puchalský (51). Špaček bude nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost, oznámilo letiště. Představenstvo zůstává čtyřčlenné, předsedou je šéf letiště Václav Řehoř.

Puchalský bude v představenstvu odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Na letišti působí už téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding, po jehož zániku se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha. Letos v únoru převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil téměř sedm let v Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. Široké veřejnosti je znám především z let 1998 až 1999, kdy byl generálním ředitelem České televize. Kariéru začínal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Důvod výměny Letiště Praha nesdělilo.

URL| <https://zdopravy.cz/nekdejsi-sef-ceske-televize-puchalsky-zasedl-na-letisti-v-predstavenstvu-54108/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

zdopravy.cz

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

14.7.2020 ttg.cz str. 00

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský. Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace.

Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha. Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998–1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

Více informací se dozvíte na Twitteru Letiště Praha: @PragueAirport.

Tweet Share Pin Mail Share

Enter the text or HTML code here

Foto: Letiště Praha.

URL| <https://www.ttg.cz/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky/>

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

14.7.2020 feedit.cz str. 00

Daniel Bradbury Dočekal

Praha, 14. července 2020 – Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský.

Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha. Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998–1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

Více informací se dozvíte na Twitteru Letiště Praha: @PragueAirport.

URL| <https://feedit.cz/2020/07/14/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

feedit.cz

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

14.7.2020 casopisczechindustry.cz str. 00

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský. Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha. Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998–1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře. (14.7.2020)

URL| <https://www.casopisczechindustry.cz/products/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky/>

Puchalský bude zodpovědný za marketing Letiště Praha. Míří do představenstva

14.7.2020 MaM.cz str. 00 Lidé
Redakce MAM

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský. Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha.

Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998–1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

URL| <https://mam.cz/zpravy/2020-07/puchalsky-bude-zodpovedny-za-marketing-letiste-praha-miri-do-predstavenstva/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
MaM.cz (Lidé)

---

4 % pro SPD. Cože?! Okamura: Pozadí průzkumu. Bakala a další jméno

14.7.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

jav

Blíží se krajské volby a pohotovost mají nejen politické strany a média, ale také agentury, zkoumající veřejné mínění a předvolební nálady. Podle Tomio Okamury se ale některé z těchto agentur aktivizují ne proto, aby zprostředkovaly názor veřejnosti, ale aby ho zmanipulovaly. Zejména jej zaujalo jedno pozoruhodné „centrum“.

Agentura, které Tomio Okamura věnoval své pondělní video, se jmenuje „Centrum pro výzkum veřejného mínění“. Od ostatních agentur se odlišuje tím, že funguje jako „výzkumné oddělení Sociologického ústavu Akademie věd České republiky“. Platíme si jej tedy skrze státní rozpočet my všichni.

A za vlastní peníze dostáváme podle Okamury velmi podivné informace. Předseda SPD připomněl, že „volební odhady“ centra akademiků se vyznačují setrvalým přeháněním preferencí „sluníčkářských“ stran a naopak snižováním výsledků stran vlasteneckých.

Aktuální „volební model“ CVVM přiřkl ČSSD 13 procent, zatímco jiné agentury ji drží těsně nad pětiprocentní hranicí vstupu do sněmovny nebo i pod ní. SPD pak tato agentura se 4 procenty posílá mimo sněmovnu, zatímco všechny ostatní agentury přisuzují Okamurovu hnutí výrazně více voličů.

V ojedinělém případě by se mohlo jednat o náhodu. Ale odhady CVVM v klíčových týdnech před volbami, kdy se voliči rozhodují, koho volit, se podle Okamury vyznačují omyly ve prospěch ČSSD a dalších „sluníčkářů“ pravidelně.

Okamura připomněl, jak například před eurovolbami v loňském roce CVVM odhadovalo, že ČSSD získá 8,5 procenta a SPD pouhých pět. Ve skutečnosti pár dní poté SPD získalo více než 9 procent a dva europoslance, zatímco ČSSD místo 8,5 jen 3,95 procenta. Ústav zaštitěný akademií věd se tedy sekl více než dvojnásobně.

Před sněmovními volbami na podzim 2017 věštili „akademici“ sociální demokracii 13,1 procenta, SPD pak 7,3. Ve skutečných volbách získala SPD 10,64 a ČSSD daleko za ní 7,27 %. Jen něco málo přes polovinu odhadu CVVM.

„Takže až uvidíte výzkum CVVM, asi neuděláte velkou chybu, když si preference hnutí SPD vynásobíte dvěma a preference ČSSD zase dvěma vydělíte,“ poradil Okamura, jak číst volební odhady vybrané v sociologickém ústavu.

Tabery a Bakala

„Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně,“ píše se na webu Centra.

Proč se tedy agentura zaštiťující se nejprestižnější akademickou institucí v zemi takto mýlí? Je to naprostá neprofesionalita, nebo záměr? Možné vysvětlení nachází Tomio Okamura v osobě šéfky CVVM, v organizační struktuře AV ČR „vedoucí oddělení“. Tou je Mgr. Et Mgr. Paulína Tabery.

Nejvyšší odborná úroveň je v případě této výzkumnice zajištěna magisterskými diplomami z oborů mediální studia a veřejná sociální politika, obojí na **Fakultě sociálních věd** UK. Až jako šéfka CVVM si doplňuje vzdělání v oboru sociologie.

Zajímavé rovněž je badatelské zaměření paní Tabery, která se věnuje oboru „formování a změny veřejného mínění“ společně s politickou komunikací.

Tomio Okamurovi ale přijde zajímavější rodinné zázemí paní Tabery, o které píše jako o manželce Erika Taberyho, šéfredaktora týdeníku Respekt, vlajkové lodi vydavatelství Economia – miliardáře a politického sponzora Zdeňka Bakaly.

Zde podle Okamury jsou kořeny úsměvně nízkých preferencí SPD, která od počátku svého působení tvrdě tlačí na vyšetření problematické privatizace OKD, která vytvořila základ Bakalova miliardářského impéria.

Naopak ČSSD, konkrétně ministr financí a pozdější premiér Bohuslav Sobotka, tuto privatizaci prováděl. Bakalovi dlouhodobě pomáhal i advokát Radek Pokorný, Sobotkův bývalý spolužák a vlivný zákulisní rádce. Bakalovo pohádkové zbohatnutí je zkrátka neoddelitelně spjato s ČSSD.

„Tyto vazby je dobré si uvědomit, když sledujeme, jaké „nezávislé“ průzkumy vznikají v CVVM,“ uzavírá Tomio Okamura, podle kterého je možné, že průzkumy zaštitěné ctihodnou Akademií věd vznikají podle zásady „ruka ruku myje“.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/4-pro-SPD-Coze-Okamura-Pozadi-pruzkumu-Bakala-a-dalsi-jmeno-630520>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz

---

Zlevňovat zatím nechceme my ani konkurence, říká šéf PSN Maximilian Skala

14.7.2020 e15-premium.cz str. 00

Daniel Novák

Prodej obchodního domu Kotva a nákup mrakodrapu City Empiria v Praze na Pankráci. Dvě velké realitní transakce nesou podpis realitní skupiny PSN. „Posledních pět let bylo velmi úspěšných a máme našetřeno. Všechno děláme s vlastními penězi, nepotřebujeme banky ani cizí investory, říká ve svém prvním velkém rozhovoru šéf PSN Maximilian Skala, syn zakladatele skupiny Václava Skaly. Fotit se ale vůbec nechtěl. Co všechno se od jara v realitním byznysu změnilo? Trh se určitě zpomalil. Lidé se báli dělat rozhodnutí. A to stále trvá. Nevíme, co nás dlouhodobě čeká. V našem případě rozestavené projekty stavíme dál. Máme radost, že to stavební firmy kapacitně zvládají. Prodeje bytů však zpomalily. Nyní se již začínají zrychlovat, přesto odbyt stále

není na číslech před covidem. Zároveň jsme nezaznamenali žádné velké příležitosti na investičním trhu. Tam bude setrvačnost o něco delší. Těžko říci, jestli to bude na přelomu roku, ale očekáváme, že by se nějaké distressy měly na trhu objevit. Na tyto příležitosti čekáme a těšíme se. Konjunktura přesluhovala už dlouho. Krizi všichni očekávali. Jen jsme netušili, že přijde tak rychle a razantně. Ale už je tady a musíme se jí přizpůsobit. My jsme připraveni.

Nakolik citelný je pro developery fakt, že z trhu zmizeli menší investoři kupující byty za účelem dalšího pronájmu? Investorům jsme vždy prodávali zhruba třetinu bytů. Byli to například fyzické osoby, drobní investoři, kteří se vždy jednou za dva roky vrátili a koupili si na hypotéku investiční byt. Byli i větší investoři, kteří byty kupovali po balcích. Ti všichni nyní vyčkávají na příležitost, případně si říkají o koronavirovou slevu. Takové slevy se však zatím neposkytují. My ani konkurence zatím nejsme ochotní zlevňovat. Dosud tu není nikdo, kdo by byl v nouzi a potřeboval na prodeje tlačit. Dříve nebo později se to však zase rozběhne. Nad jinými investičními aktivy je totiž ještě větší otázník. Nemovitosti jsou z dlouhodobého pohledu jistota. Závisí oživení investiční poptávky na restartu krátkodobých pronájmů svázaných s turistickými platformami typu Airbnb? Do jisté míry ano. Týkalo se to však jen bytů v absolutním centru Prahy. Také tam máme nějaké byty, které jsme pronajímali provozovatelům krátkodobého ubytování. Ti nyní nájem skutečně neplatí. Nebylo to ale jen o Airbnb, často to byli větší hráči, kteří provozovali vlastní incomingové agentury. Tam si musíme počkat, až se to znovu rozběhne. Zároveň se situace v centru Prahy trochu narovná. Každý byt už nebude pro turisty a to je dobře. Čas však ještě ukáže.

Praha je přece jen atraktivní turistická destinace. Většina investorů ovšem kupuje byty v méně centrálních lokalitách metropole. Je tam méně draho a výnos z pronájmu je o něco vyšší. Zatímco v centru jste se i u krátkodobých pronájmů zpravidla s výnosem nedostali přes tři procenta, u dlouhodobě pronajatého bytu někde v Praze 10 můžete mít i přes čtyři procenta. Jak velkým rizikem pro nemovitostní trh bude ukončení úvěrového moratoria na podzim? Na to bych potřeboval křišťálovou kouli. Osobně si však myslím, že chyba byla v plošnosti tohoto opatření. Určitě bylo potřeba pomoci všem, kteří přišli o práci či příjmy, a je to správně. Plošnost úvěrového moratoria ale pomohla tomu, že ho využívali i lidé, kteří to nutně nepotřebovali. Distressové příležitosti, o nichž jsem už mluvil, přijdou spíše na větším investičním trhu. Ale u zdravých nemovitostí na dobrém místě není k poklesu cen důvod. To už se spíše neprodají, pokud tedy majitel nebude pod tlakem. Kdo bude prodávat pod tlakem? Nutně to nemusejí být lokální investoři, ale například velcí zahraniční majitelé nemovitostí, kteří budou potřebovat peníze na jiném trhu nebo v jiném byznysu. Například majitel továrny, kterou budoval dvacet let a má 500 zaměstnanců, tak než aby ohrozil její výrobu, raději prodá dům v Praze, který si pořídil jen jako bezpečnou vedlejší investici. A možná v takovém případě prodá za stejné peníze, za které nemovitost pořídil v roce 2015, anebo půjde s cenou i trochu dolů.

Jaká je vaše aktuální taktika ohledně nových akvizic? Hledáme stále. Posledních pět let bylo velmi úspěšných a máme našetřeno. Věnujeme se každé potenciální příležitosti. Takže není to tak, že bych teď poslal celý akviziční tým na tříměsíční dovolenou a pak že začneme nakupovat. Vždy jsme kupovali velmi konzervativně. Dále velmi konzervativně kupujeme. Zároveň jsme schopni se velmi rychle a jednoduše rozhodnout. Zodpovídáme jen sami sobě, žádné složité struktury v zahraničí. Navíc všechno děláme s vlastními penězi, nepotřebujeme banky ani cizí investory. Pro prodávající jsme díky tomu nejjednodušší a nejpřímější partner. Dluh tedy nemáte žádný? S bankovním financováním jsme někde mezi pěti až deseti procenty z celkové hodnoty aktiv. Většinou jsou to úvěry, které jsme koupili i s nějakými nemovitostmi a bylo výhodnější tam to bankovní financování nechat. Externí financování jsme měli například u obchodního domu Kotva, který jsme prodali i s tímto dluhem. Budovu City Empiria jsme nedávno koupili za své. Zvažujeme tam refinancování, ale momentálně stejně nevíme, do čeho bychom peníze dali.

Takže svým přístupem k dluhu popíráte klasickou poučku, že není nic dražšího než vlastní peníze? Je hodně různých poradců, kteří za námi chodí a říkají, že jsme v době extrémně levných peněz zbytečně opatrní, že bychom mohli dělat násobky objemu a obratu. Držíme se však svého konzervativního přístupu. Navíc jsme se nikdy nedostali do situace, že bychom měli víc příležitostí než peněz. Opatrní jsou investoři, opatrné jsou banky. Co se musí stát, aby se realitní investice opět rozběhly? U bydlení je to jednoduché. Musí se vrátit pocit důvěry každého z nás v to, co bude za rok dva, zda budu mít práci, zda budu schopný splácet hypotéku. Teď to sice vypadá euforicky, že jsme odhodili roušky, vyrazili na zahrádky a všichni se objímáme, ale ekonomická pravda bude asi někde pokulhávat. V případě velkých investic bude klíčové, jak se zachovají banky. Velcí investoři nikdy nekupují jen za své, ale z velké části využívají páku. Pokud úvěr nedostanou, tak jim investice matematicky nevychází.

Proč jste se rozhodli koupit administrativní budovu City Empiria v Praze na Pankráci, když jste dosud v kancelářském segmentu tolik přítomní nebyli? O budově City Empiria na Pankráci jsme začali jednat na přelomu března a dubna. Jednání bylo hladké a rychlé. Generali prodávala už delší dobu, původně jsme o budovu zájem neměli. Je to kategorie nemovitostí, kde jsme dosud neviděli přidanou hodnotu, kterou bychom objektu dokázali přinést jeho transformací. Doba se však změnila, takže jsme na to začali nahlížet jinak. Ve firmě je nás sto, provoz něco stojí, všechno, co generovalo nějaký nájem, jsme úspěšně prodali v minulých letech. A City Empiria ročně přinese z nájmu přesně tolik, kolik jako firma provozně ročně spotřebujeme. Může nás tedy živit i v době, kdyby nastal výpadek cash flow z prodejů. Navíc máme i dostatek hotovosti. Takže nám to dalo smysl. Budete budovu renovovat? Je dobře pronajatá, patnáct let po kompletní rekonstrukci. Nájemníci jsou tam spokojení. Ale nějaké drobnější investice potřeba budou, protože minulý majitel tam s vidinou prodeje nemovitosti dva roky neinvestoval. Ale jinak je to zdravý a funkční dům s dobrými nájemníky.

V jaké kondici jsou vaše současné developerské projekty? Prodeje bytů se mírně zpomalily, stavíme dál, není nic, co bychom chtěli zastavovat. Většinu rozestavěných projektů jsme navíc už na začátku pandemie měli z větší části rozprodanou. Jaký největší projekt aktuálně připravujete? Určitě je to výstavba plánovaná na místě současné továrny Koh-i-noor ve Vršovicích. Bude to mezi 500 až 700 byty. Společnost, která nám areál prodala, tam je do konce roku 2021. Pokračujeme tam v přípravě rezidenčního projektu. Jednáme s městskou částí a rozhodujeme se, zda výstavbu rozdělíme do tří fází nebo postavíme projekt najednou. Současně zvažujeme, zda si část necháme dlouhodobě jako nájemní bydlení. Ukáže se zhruba za rok. Bude mít nájemní bydlení v realitním byznysu větší zastoupení než dosud? Naše portfolio se skládá ze dvou částí. První je stavění a následný rozprodej jednotlivých bytů. Na tom se nic nemění. Druhou část bytového portfolia dlouhodobě pronajímáme. To děláme už dvacet let a také zde se nic nemění. Navíc to není tak, že by tu žádné nájemní bydlení nebylo. Občas je slyšet politická kritika, že developeri prodávají řadu bytů investorům. Drtivou většinu těchto investičních bytů ale majitelé dál pronajímají. Představy, že byt koupí bohatý Rus a pak ho nechá deset let prázdný, jsou úplně liché. To jsou jednotky případů ročně.

Připojíte se k developerům, kteří již plánují prodávat nájemní byty investorům nikoliv po jednotkách, ale po větších celcích? Určitě se o tom na trhu hodně mluvilo před pandemií. Zatím je spíše problém s tím, že není produkt. Klasickému developerovi stále vychází lépe prodat projekt po jednotlivých bytech, protože hlad po nich je. Takže sážete na stabilitu cen bytů? Ceny neklesnou. Možná s výjimkou narovnání trhu v případě bytů dosud v centru Prahy pronajímaných přes Airbnb. K celkovému poklesu ale není důvod, protože poptávka je stále větší než nabídka. Naopak spíše hrozí, že se nabídka ještě ztenčí, protože někteří developeri kvůli horšímu cash flow zpomalí produkci. Dobře, ale zároveň to asi už nebude o růstu minulých let? Růst cen bytů se skutečně asi načas zastaví. Po nějaké době se ale zase rozběhne. Platí stará pravda, že nemovitosti rostou alespoň tolik co inflace, spíše ještě o něco více.

Budujete i stavebně náročný luxusní projekt Vanguard v Modřanech. Je tam nějakým rizikem, že jste stavbu zahájili ještě v době, kdy byly ceny stavebních prací na vrcholu? V tomto projektu už máme něco mezi čtvrtinou a třetinou rezidencí prodaných. Takže nějaký komfort tam máme. Samozřejmě ale se stavební firmou vyjednáváme o podmínkách, které tam jsou z hlediska termínu i financí. Celkově to však zatím nevypadá, že by byla velká příležitost stavět levněji než před půlrokem. Ale určitě to přijde. Stavební firmy budou mít více volných kapacit a určitě budou ochotnější se bavit o ceně. Nedávno jste od Sekyra Group koupili společnost Miškovická. Jaký projekt připravuje? Je to přesně potvrzení našeho oportunistického přístupu k akvizicím. V našem klasickém produktu, to znamená městském činžáku, už není dostatek příležitostí. Proto jsme se z jedné strany rozkročili jak do nemovitostí typu zmíněné City Empiria, tak z druhé strany do sféry rodinných domků, což je projekt připravovaný firmou Miškovická. Projekt je dobře rozjetý, shodli jsme se na ceně, takže jdeme zkusit něco nového. Navíc než se tam dobereme k územnímu rozhodnutí a stavebnímu povolení, tak už trh určitě bude aktivnější.

Proč jste prodali trofejní nemovitost, jakou byl obchodní dům Kotva? Byl to projekt, kterým jsme dlouho žili. Setkaly se tam dva protichůdné faktory. Koupili jsme Kotvu s tím, že z ní znovu uděláme obchodní dům. Bavili jsme se s poradci, jednali jsme na úřadech. Všechno běželo podle očekávání, spoluautorku Kotvy Věru Machoninovou jsme měli na naší straně. Dobře fungoval i předpronájem. Do budoucího konceptu jsme měli podepsaných 400 zahraničních značek. Nejvíce nás však doběhly stavební náklady na rekonstrukci. Přes veškerou snahu jsme se nedostali pod dvojnásobek původně předpokládaných investičních nákladů. Zčásti to bylo kvůli prohlášení Kotvy za památku, zčásti kvůli rostoucím cenám stavebních prací, zčásti kvůli rostoucímu standardu projektu. Už se tedy rekonstrukce Kotvy nevyplatila? Budoucí projekt tak z plánovaných 60 vyrostl na 100 zaměstnanců. Takže i budoucí provozní náklady začaly růst. Kombinace všech těchto faktorů nás dostala

na hranici něčeho, kde už to pro nás přestalo dávat smysl. Zároveň jsme již delší dobu sháněli finančního spoluinvestora, který by nám umožnil nadechnout se. Přece jen to byl náš největší projekt a mít všechna vejce v jednom koši není zdravé. Tyto investorské námluvy vyústily do jednání s Generali, která ale zase trvala na tom, že chce projekt celý.

Kdy jste se dohodli? Loni okolo Vánoc. Nejdříve jsem z toho měl rozporuplné pocity. Přece jen jsme s projektem tři roky žili a dali jsme řadu příslibů značkám i městu. Z toho jsme byli trochu smutní. Ale samozřejmě viděno zpětnou optikou z doby po koronaviru, je jasné, že kamenný retail bude složitý. Takže nemůžu popřít, že jsem rád, že jsme z Kotvy vystoupili. Jak máte ve firmě rozdělené rozhodování s vaším otcem Václavem Skalou? Veškerá provozní a strukturální rozhodnutí uvnitř firmy, dennodenní provoz a cílení produktů jsou už na mně. Mám štěstí, že jsem zdědil velice zkušený manažerský tým. Nejvíce se s otcem radíme o investičních rozhodnutích, ve kterých má i konečné slovo.

Bylo pro vás automatické, že jste pokračoval v rodinném byznysu? Z dlouhodobého pohledu jsem byl vždy veden k tomu, že PSN je naše rodinná firma, a viděl jsem se v tom. Pravdou je, že moje plány po škole možná počítaly s delším obdobím vlastní kariéry. Ale náš tehdejší jednatel se rozhodl již směřovat k zaslouženému odpočinku, takže jsem do firmy přišel o něco dříve, než jsem očekával. Ale byla to perfektní zkušenost. Maximilian Adam Skala (33) Vystudoval Institut ekonomických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. V institutu INSEEC v Paříži studoval realitní management. Krátkou praxi absolvoval v realitní společnosti Sotheby's Realty na francouzském Cote d'Azur. Do vedení PSN nastoupil ve svých 24 letech.

URL| <https://www.e15.cz/rozhovory/zlevnovat-zatim-nehceme-my-ani-konkurence-rika-sef-psn-maximilian-skala-1371419>

Mrakodrap je pojistka do špatných časů

14.7.2020 E15 str. 02 Rozhovor

Daniel NOVÁK

Prodej obchodního domu Kotva a nákup mrakodrapu City Empiria v Praze na Pankráci. Dvě velké realitní transakce nesou podpis realitní skupiny PSN. „Posledních pět let bylo velmi úspěšných a máme našetřeno. Všechno děláme s vlastními penězi, nepotřebujeme banky ani cizí investory, říká ve svém prvním velkém rozhovoru šéf PSN Maximilian Skala, syn zakladatele skupiny Václava Skaly.

* Co všechno se od jara v realitním byznysu změnilo?

Trh se určitě zpomalil. Lidé se báli dělat rozhodnutí. A to stále trvá. Nevíme, co nás dlouhodobě čeká. V našem případě rozestavěné projekty stavíme dál. Máme radost, že to stavební firmy kapacitně zvládají. Prodeje bytů však zpomalily. Nyní se již začínají zrychlovat, přesto odbyt stále není na číslech před COVIDEM. Zároveň jsme nezaznamenali žádné velké příležitosti na investičním trhu. Tam bude setrvačnost o něco delší. Těžko říci, jestli to bude na přelomu roku, ale očekáváme, že by se tam nějaké distressy měly objevit. Na tyto příležitosti čekáme a těšíme se. Konjunktura přesluhovala už dlouho. Krizi všichni očekávali. Jen jsme netušili, že přijde tak rychle a razantně. Ale už je tady a musíme se jí přizpůsobit. My jsme připraveni.

* Nakolik citelný je pro developery fakt, že z trhu zmizeli menší investoři kupující byty za účelem dalšího pronájmu?

Investorům jsme vždy prodávali zhruba třetinu bytů. Byli to například fyzické osoby, drobní investoři, kteří se vždy jednou za dva roky vrátili a koupili si na hypotéku investiční byt. Byli i větší investoři, kteří byty kupovali po balcích. Ti všichni nyní vyčkávají na příležitost, případně si říkají o koronavirovou slevu. Takové slevy se však zatím neposkytují. My ani konkurence zatím nejsme ochotni zlevňovat. Dosud tu není nikdo, kdo by byl v nouzi a potřeboval na prodeje tlačit. Dříve nebo později se to však zase rozběhne. Nad jinými investičními aktivy je totiž ještě větší otazník. Nemovitosti jsou z dlouhodobého pohledu jistota.

* Závísí oživení investiční poptávky na restartu krátkodobých pronájmů svázaných s turistickými platformami typu Airbnb?

Do jisté míry ano. Týkalo se to však jen bytů v absolutním centru Prahy. Také tam máme nějaké byty, které jsme pronajímali provozovatelům krátkodobého ubytování. Ti nyní nájmy skutečně neplatí. Nešlo ale jen o Airbnb, často to byli větší hráči, kteří provozovali vlastní incomingové agentury. Tam si musíme počkat, až se to znovu rozběhne. Zároveň se situace v centru Prahy trochu narovná. Každý byt už nebude pro turisty, a to je dobře. Čas však ještě ukáže. Praha je přeci jen atraktivní turistická destinace. Většina investorů ovšem kupuje byty v méně centrálních lokalitách metropole. Je tam méně draho a výnos z pronájmu je o něco vyšší. Zatímco v centru jste se i u krátkodobých pronájmů zpravidla s výnosem nedostali přes tři procenta, u dlouhodobě pronajatého bytu někde v Praze 10 můžete mít i přes čtyři procenta.

* Jak velkým rizikem pro nemovitostní trh bude ukončení úvěrového moratoria na podzim?

Na to bych potřeboval křišťálovou kouli. Osobně si však myslím, že chyba byla v plošnosti tohoto opatření. Určitě bylo potřeba pomoci všem, kteří přišli o práci či příjmy, to je správně. Plošnost úvěrového moratoria ale pomohla tomu, že ho využívali i lidé, kteří to nutně nepotřebovali. Distressové příležitosti, o nichž jsem už mluvil, přijdou spíše na větším investičním trhu. Ale u zdravých nemovitostí na dobrém místě není k poklesu cen důvod. To už se spíš neprodají, pokud tedy majitel nebude pod tlakem.

* Kdo bude prodávat pod tlakem?

Nutně to nemusejí být lokální investoři, ale například velcí zahraniční majitelé nemovitostí, kteří budou potřebovat peníze na jiném trhu nebo v jiném byznysu. Například majitel továrny, kterou budoval dvacet let a má 500 zaměstnanců, než aby ohrozil její výrobu, raději prodá dům v Praze, který si pořídil jen jako bezpečnou vedlejší investici. A možná v takovém případě prodá za stejné peníze, za které nemovitost pořídil v roce 2015, anebo půjde s cenou i trochu dolů.

* Jaká je vaše aktuální taktika u nových akvizic?

Hledáme stále. Posledních pět let bylo velmi úspěšných a máme našetřeno. Věnujeme se každé potenciální příležitosti. Takže není to tak, že bych teď poslal celý akviziční tým na tříměsíční dovolenou a pak začneme nakupovat. Vždy jsme kupovali velmi konzervativně. Dále velmi konzervativně kupujeme. Zároveň jsme schopni se velmi rychle a jednoduše rozhodnout. Odpovídáme jen sami sobě, žádné složité struktury v zahraničí. Navíc všechno děláme s vlastními penězi, nepotřebujeme banky ani cizí investory. Pro prodávající jsme díky tomu nejjednodušší a nejpřímější partner.

* Nemáte tedy žádný dluh?

S bankovním financováním jsme někde mezi pěti až deseti procenty z celkové hodnoty aktiv. Většinou jsou to úvěry, které jsme koupili i s nějakými nemovitostmi a bylo výhodnější tam to bankovní financování nechat. Externí financování jsme měli například u obchodního domu Kotva, který jsme prodali i s tímto dluhem. Budovu City Empiria jsme nedávno koupili za své. Zvažujeme tam refinancování, ale momentálně stejně nevíme, do čeho bychom peníze dali.

* Takže svým přístupem k dluhu popíráte klasickou poučku, že není nic dražšího než vlastní peníze?

Je hodně různých poradců, kteří za námi chodí a říkají, že jsme v době extrémně levných peněz zbytečně opatrní, že bychom mohli dělat násobky objemu a obrátu. Držíme se však svého konzervativního přístupu. Navíc jsme se nikdy nedostali do situace, že bychom měli víc příležitostí než peněz.

* Opatrní jsou investoři, opatrné jsou banky. Co se musí stát, aby se realitní investice opět rozběhly?

U bydlení je to jednoduché. Musí se vrátit pocit důvěry každého z nás v to, co bude za rok dva, zda budu mít práci, zda budu schopen splácet hypotéku. Teď to sice vypadá euforicky, že jsme odhodili roušky, vyrazili na zahrádky a všichni se objímáme, ale ekonomická pravda bude asi někde pokulhávat. V případě velkých investic bude klíčové, jak se zachovají banky. Velcí investoři nikdy nekupují jen za své, ale z velké části využívají páku. Pokud úvěr nedostanou, investice jim matematicky nevychází.

* Proč jste se rozhodli koupit administrativní budovu City Empiria v Praze na Pankráci, když jste dosud v kancelářském segmentu tolik přítomní nebyli?

O budově City Empiria jsme začali jednat na přelomu března a dubna. Jednání bylo hladké a rychlé. Generali prodávala už delší dobu, původně jsme o budovu zájem neměli. Je to kategorie nemovitostí, kde jsme dosud neviděli přidanou hodnotu, kterou bychom objektu dokázali přinést jeho transformací. Doba se však změnila, takže jsme na to začali nahlížet jinak. Ve firmě je nás sto, provoz něco stojí, všechno, co generovalo nějaký nájem, jsme úspěšně prodali v minulých letech. A City Empiria ročně přinese z nájmu přesně tolik, kolik jako firma provozně ročně spotřebujeme. Může nás tedy živit i v době, kdy by nastal výpadek cash flow z prodejů. Navíc máme i dostatek hotovosti. Takže nám to dalo smysl.

* Budete budovu renovovat?

Je dobře pronajatá, patnáct let po kompletní rekonstrukci. Nájemníci jsou tam spokojení. Ale nějaké drobnější investice potřeba budou, protože minulý majitel tam s vidinou prodeje nemovitosti dva roky neinvestoval. Ale jinak je to zdravý a funkční dům s dobrými nájemníky.

* V jaké kondici jsou vaše současné developerské projekty?

Prodeje bytů se mírně zpomalily, stavíme dál, není nic, co bychom chtěli zastavovat. Většinu rozestavěných projektů jsme navíc už na začátku pandemie měli z větší části rozprodané.

* Jaký největší projekt aktuálně připravujete?

Určitě je to výstavba plánovaná na místě současné továrny Koh-i-noor ve Vršovicích. Bude to mezi 500 až 700 byty. Společnost, která nám areál prodala, tam je do konce roku 2021. Pokračujeme tam v přípravě rezidenčního projektu. Jednáme s městskou částí a rozhodujeme se, zda výstavbu rozdělíme do tří fází nebo postavíme projekt najednou. Současně zvažujeme, zda si část necháme dlouhodobě jako nájemní bydlení. Ukáže se zhruba za rok.

* Bude mít nájemní bydlení v realitním byznysu větší zastoupení než dosud?

Naše portfolio se skládá ze dvou částí. První je stavění a následný rozprodej jednotlivých bytů. Na tom se nic nemění. Druhou část bytového portfolia dlouhodobě pronajímáme. To už děláme dvacet let a také zde se nic nemění. Navíc to není tak, že by tu žádné nájemní bydlení nebylo. Občas je slyšet politická kritika, že developeři prodávají řadu bytů investorům. Drtivou většinu těchto investičních bytů ale majitelé dál pronajímají. Představy, že byt koupí bohatý Rus a pak ho nechá deset let prázdný, jsou úplně liché. To jsou jednotky případů ročně.

* Připojíte se k developerům, kteří již plánují prodávat nájemní byty investorům nikoli po jednotkách, ale po větších celcích?

Určitě se o tom na trhu hodně mluvilo před pandemií. Zatím je problém spíš s tím, že není produkt. Klasickému developerovi stále vychází lépe prodat projekt po jednotlivých bytech, protože hlad po nich je.

* Takže sážete na stabilitu cen bytů?

Ceny neklesnou. Možná s výjimkou narovnání trhu v případě bytů v centru Prahy dosud pronajímaných přes Airbnb. K celkovému poklesu ale není důvod, protože poptávka je stále větší než nabídka. Naopak spíše hrozí, že se nabídka ještě ztenčí, protože někteří developeři kvůli horšímu cash flow zpomalí produkci.

* Dobře, ale zároveň tu asi už nebude růst minulých let.

Růst cen bytů se skutečně asi na čas zastaví. Po nějaké době se ale zase rozběhne. Platí stará pravda, že nemovitosti rostou alespoň tolik co inflace, spíše ještě o něco více.

* Budujete i stavebně náročný luxusní projekt Vanguard v Modřanech. Je tam nějakým rizikem, že jste stavbu zahájili ještě v době, kdy byly ceny stavebních prací na vrcholu?

V tomto projektu už máme něco mezi čtvrtinou a třetinou rezidencí prodaných. Takže nějaký komfort tam máme. Samozřejmě ale se stavební firmou vyjednáváme o podmínkách, které tam jsou z hlediska termínu i financí. Celkově to však zatím nevypadá, že by byla velká příležitost stavět levněji než před půl rokem. Ale určitě to přijde. Stavební firmy budou mít více volných kapacit a určitě budou ochotnější se bavit o ceně.

* Nedávno jste od Sekyra Group koupili společnost Miškovická. Jaký projekt připravuje?

Je to přesně potvrzení našeho přístupu k akvizicím. V našem klasickém produktu, to znamená městském činžáku, už není dostatek příležitostí. Proto jsme se z jedné strany rozkročili do nemovitostí typu zmíněné City Empiria a z druhé strany do sféry rodinných domků, což je projekt připravovaný firmou Miškovická. Projekt je dobře rozjetý, shodli jsme se na ceně, takže jdeme zkusit něco nového. Navíc než se tam dobereme k územnímu rozhodnutí a stavebnímu povolení, bude už trh určitě aktivnější.

* Proč jste prodali trofejní nemovitost, jakou byl obchodní dům Kotva?

Byl to projekt, kterým jsme dlouho žili. Setkali se tam dva protichůdné faktory. Koupili jsme Kotvu s tím, že z ní znovu uděláme obchodní dům. Bavili jsme se s poradci, jednali jsme na úřadech. Všechno běželo podle očekávání, spoluautorku Kotvy Věru Machoninovou jsme měli na naší straně. Dobře fungoval i předpronájem. Do budoucího konceptu jsme měli podepsaných 400 zahraničních značek. Nejvíce nás však dobřely stavební náklady na rekonstrukci. Přes veškerou snahu jsme se nedostali pod dvojnásobek původně předpokládaných investičních nákladů. Zčásti to bylo kvůli prohlášení Kotvy za památku, zčásti kvůli rostoucím cenám stavebních prací, zčásti kvůli rostoucímu standardu projektu.

* Už se tedy rekonstrukce Kotvy nevyplatila?

Budoucí projekt tak z plánovaných 60 vyrostl na 100 zaměstnanců. Takže i budoucí provozní náklady začaly růst. Kombinace všech těchto faktorů nás dostala na hranici něčeho, kde už to pro nás přestalo dávat smysl. Zároveň jsme již delší dobu sháněli finančního spoluiinvestora, který by nám umožnil se nadechnout. Přece jen to byl náš největší projekt a mít všechna vejce v jednom koši není zdravé. Tyto investorské námluvy vyústily do jednání s Generali, která ale zase trvala na tom, že chce projekt celý.

* Kdy jste se dohodli?

Loni okolo Vánoc. Nejdříve jsem z toho měl rozporuplné pocity. Přece jen jsme s projektem tři roky žili a dali jsme řadu příslibů značkám i městu. Z toho jsme byli trochu smutní. Ale samozřejmě, viděno zpětnou optikou z doby po koronaviru, je jasné, že kamenný retail bude složitý. Takže nemůžu popřít, že jsem rád, že jsme z Kotvy vystoupili.

* Jak máte ve firmě rozdělené rozhodování s otcem Václavem Skalou?

Veškerá provozní a strukturální rozhodnutí uvnitř firmy, dennodenní provoz a cílení produktů jsou už za mně. Mám štěstí, že jsem zdědil velice zkušený manažerský tým. Nejvíce se s otcem radíme o investičních rozhodnutích a v nich má i konečné slovo.

* Bylo pro vás automatické, že jste pokračoval v rodinném byznysu?

Z dlouhodobého pohledu jsem byl vždy veden k tomu, že PSN je naše rodinná firma, a viděl jsem se v tom. Pravda, moje plány po škole možná počítaly s delším obdobím vlastní kariéry. Ale náš tehdejší jednatel se rozhodl již směřovat k zaslouženému odpočinku, takže jsem do firmy přišel o něco dříve, než jsem očekával. Ale byla to perfektní zkušenost.

Na příležitosti na investičním trhu čekáme a těšíme se na ně.

Maximilian Adam SKALA(55)

• Vystudoval Institut ekonomických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. V institutu INSEEC v Paříži studoval realitní management. • Krátkou praxi absolvoval v realitní společnosti Sotheby's Realty na francouzském Cote d'Azur. • Do vedení PSN nastoupil ve 24 letech.

Je jasné, že kamenný retail po koronaviru bude složitý. Takže jsem rád, že jsme z Kotvy vystoupili.

Foto autor| Foto E-15 Michael Tomeš 2x

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

15.7.2020 icot.cz str. 00

COT

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský, dosavadní výkonný ředitel neleteckého obchodu společnosti. Ve vedení je nyní nově odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Představenstvo zůstává i nadále čtyřčlenné, když jeho dosavadní člen Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost, která bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

Nový člen představenstva působí ve společnosti Letiště Praha téměř šest let, když v září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. V letech 1998–1999 krátce působil jako generální ředitel České televize. Významně se prosadil po roce 2003, kdy nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky ootravinářského koncernu Unilever, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci.

Foto: Letiště Praha

URL| <https://www.icot.cz/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky/>

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

15.7.2020 icot.cz str. 00

COT

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský, dosavadní výkonný ředitel neleteckého obchodu společnosti. Ve vedení je nyní nově odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Představenstvo zůstává i nadále čtyřčlenné, když jeho dosavadní člen Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost, která bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

Nový člen představenstva působí ve společnosti Letiště Praha téměř šest let, když v září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. V letech 1998–1999 krátce působil jako generální ředitel České televize. Významně se prosadil po roce 2003, kdy nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky ootravinářského koncernu Unilever, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci.

Foto: Letiště Praha

URL| <https://regiony.icot.cz/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky/>

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

15.7.2020 dnoviny.cz str. 00

15.7. - Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský. Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha. Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v nizozemské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998 až 1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

(lan)

Foto: Letiště Praha

URL| <http://www.dnoviny.cz/letecka-doprava/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

dnoviny.cz

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

15.7.2020 managementnews.cz str. 00

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský.

Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha. Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998–1999 byl jmenován generálním

ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

ZDARMA Vám doporučíme trenéry, lektory, kouče a dodavatele školení, kurzů či poradenství.

URL| <https://www.managementnews.cz/personalni-zmeny/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky-id-3943116>

„Pryč s Moskvou.“ Východní Sibiř se vzbouřila Putinovi, Kreml má podle experta obavy z šíření protestů

15.7.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Moskva nebo Petrohrad mají s tisícovými protesty proti režimu bohaté zkušenosti, tentokrát se ale transparenty kritizující prezidenta Vladimira Putina dostávají i na ruský Dálný východ. V Chabarovsku, odkud to je do Moskvy vzdušnou čarou přes 6000 kilometrů, o víkend vyšly do ulic desetitisíce lidí. Pobouření vyvolalo zatčení oblíbeného gubernátora Sergeje Furgala, který byl Moskvě a jejím notám vzdálenější, než by si přála.

„Vraťte Furgala zpátky, pryč s Moskvou, Putin je zloděj“ – i takováto hesla zaznívala během víkendových protestů v ruském Chabarovsku nedaleko čínských hranic.

Nejmasovější byly demonstrace v sobotu, kdy do ulic vyšlo asi třicet tisíc lidí, v neděli to bylo několik tisíc. Podle médií se jedná o největší protesty za poslední roky.

Důvodem rozhořčení se stalo čtvrtelní zatčení padesátiletého gubernátora a bývalého lékaře a podnikatele Sergeje Furgala. Vyšetřovatelé ho podezírají ze zorganizování vražd několika podnikatelů před 15 lety, Furgal obvinění odmítá a za politicky motivované považují jeho zadržení i obyvatelé odlehlého ruského regionu.

„Lidé si ho zvolili a teď jim ho najednou někdo z centra bere kvůli nějakému ‚pofidérnímu obvinění‘. Nechci to nazývat separatismem, ale jde o takový regionální pocit, že jim centrum něco nařizuje. Vidím v tom tento rozměr, že ‚nám Moskva diktuje, co máme dělat a chtít‘,“ popisuje pro iROZHLAS.cz náladu mezi protestanty odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Karel Svoboda.

Únava z Putina

Podle listu Wall Street Journal demonstrace, které se konaly jen týden po ukončení „všeruského hlasování“ o ústavních změnách a za zhoršující se ekonomické situace, dokreslují také širší nespokojenost lidí s působením Vladimira Putina.

Poukazuje přitom na průzkumy nezávislého centra Levada, podle kterého se popularita šéfa Kremlu dostává na dvacetileté minimum – ještě v roce 2018 měl Putin podporu kolem 82 procent, v červnu už toto číslo kleslo na 60.

„Během protestů hraje roli i to, že lidé jsou z Putina unavení. Není to tak, že by ho celé Rusko nenávidělo, ale určitá únava tam je a dovedu si představit, že požadavek, aby Putin odešel a přenechal místo někomu jinému, je celkem silný. Určitě tam je i tento rozměr, což je vidět i při pohledu na transparenty protestujících,“ míní Svoboda.

Furgalovo vítězství

Sergej Furgal není jediným úřadujícím gubernátorem, který by byl v Rusku trestně stíhán. Většinou se ale jednalo o podezření z korupce, zpronevěry, podvody či zneužití pravomocí. Furgal čelí mnohem vážnějšímu obvinění.

Vyšetřovatelé ho podezírají z organizace vražd podnikatelů v letech 2004 a 2005, konkrétně má jít o zastřelené Jevgenije Zorji a Olega Bulatova a pokus o vraždu Alexandra Smolského.

Policie si pro Furgala přišla ve čtvrtek a přepravila ho do Moskvy, kde na něj byla v pátek uvalena vyšetřovací vazba. V ní má strávit dva měsíce.

„Skutečnost, že nemohou najít nic nového, na základě čeho by ho mohli obvinít, je jasným signálem, že jde o akt politické represe... Říkají tak místním elitám, že pokud mohou zatknout úřadujícího gubernátora za zločiny staré 15 nebo 20 let, mohou zatknout kohokoliv,“ uvedl pro New York Times ruský analytik Nikolaj Petrov.

Americký deník podotýká, že Furgal, který před vstupem do politiky obchodoval se dřevem a dalšími surovinami, mohl být v minulosti zapleten do nejrůznější trestné činnosti. Protestující se ale ptají, proč zatčení přichází teď, 15 let od spáchání údajných zločinů. Pro Furgala zároveň požadují spravedlivý proces, popisuje reportáž Rádia Svobodná Evropa pokrývající dění během sobotní demonstrace.

Furgal stojí v čele Chabarovského kraje na východě Ruska od září 2018. Na post kandidoval za nacionalistickou Liberálně-demokratickou stranu Ruska (LDPR) Vladimira Žirinovského, kdy se mu podařilo překvapivě vyhrát volby s téměř 70 procenty hlasů a porazit tak dosavadního gubernátora a kandidáta Putinovy strany Jednotné Rusko Vjačeslava Športa.

Dva roky staré vítězství je podle odborníka Univerzity Karlovy pro Moskvu trnem v oku dodnes. „Kremlu vadí především to, že porazil Jednotné Rusko takto výrazným způsobem. Furgal byl navíc pověstný tím, že si stavěl vlastní vertikálu moci. Struktura moci, kterou si ve své gubernii budoval, byla jiná než ve zbytku Ruska. Ani to nebylo pro Moskvu přijatelné,“ vysvětluje Svoboda pro iROZHLAS.cz.

„Myslím, že jde o čistě politickou záležitost – Furgal vyjadřoval nezávislost na centru a hrozilo, že Moskvu nebude poslouchat, jak by Moskva chtěla a potřebovala,“ dodává.

Nízká účast při hlasování

Zatčení chabarovského gubernátora se odehrálo týden po ohlášení výsledků hlasování o změnách ruské ústavy, které Vladimiru Putinovi mimo jiné zajistily, že se bude moci o prezidentský úřad ucházet i po roce 2024. V čele země tak současný šéf Kremlu může setrvat až do roku 2036.

Hlasování, které doprovázely stížnosti na nejrůznější machinace s hlasy, ale v Chabarovském kraji nedopadlo pro Kreml tak dobře jako ve většině ostatních regionů. Účast se zde pohybovala jen lehce přes 44 procent – to je podle Rádia Svobodná Evropa druhý nejmenší počet po Kamčatském kraji. Celková účast se přitom dostala na 68 procent.

„V Chabarovsku maškaráda kolem hlasování o ústavních změnách příliš úspěšná nebyla. Podle některých komentátorů může být důvodem Furgalova zatčení to, že nedokázal zajistit dostatečnou podporu. Ale podle mého za tím musí být něco víc, protože nezajištění dostatečné podpory by se asi řešilo trochu jinak, například postupnými skandalizacemi jeho osoby. K tomuto velkolepému stylu sesazení mi tento důvod neseď. Podle mě tedy jde skutečně o to, že si Furgal v Chabarovsku budoval svoje a Jednotné Rusko si tam ani neškrtilo,“ míní Svoboda.

Furgalův stranický šéf čtvrtelní zatčení označil za politicky motivované a přirovnal ho ke stalinským dobám. „Byl zatčen za to, že pro svůj region odváděl dobrou práci a protože měl velkou podporu obyvatel. Našeho gubernátora budeme nadále podporovat,“ napsal minulý týden na twitteru Žirinovskij.

Obavy Kremlu

Chabarovsk, který je od Moskvy vzdálen tisíce kilometrů, tak o víkendu zažil jedny z nejmasovějších protestů posledních let. V pondělí se situace uklidnila a na podporu Furgala už do ulic vyšly jen stovky lidí. Víkendové obrázky tisíců Rusů nespokojených se zásahem z centra ale pro Moskvu nejsou ničím příjemným.

„Furgalovo zatčení vyvolalo širší protesty, které jsou silným ukazatelem nálady ve společnosti... Putinovi stoupenci obvykle říkají, že to jsou jen moskevští hipsteři, kteří protestují, tohle ale ukazuje, že odpor vůči jeho vládě je v Rusku mnohem rozšířenější,“ tvrdí pro WSJ moskevský politický expert Abbas Galljamov, který v minulosti psal Vladimíru Putinovi projevy.

Po třech dnech demonstrací se tak Kreml rozhodl do Chabarovsku vyslat zmocněnce prezidenta pro Dálný východ Jurije Trutněva, který má situaci v regionu uklidnit.

Odborník Univerzity Karlovy přitom podotýká, že podobné protesty vyvolávají v Moskvě velké obavy. Šestisetisícový Chabarovsk není zrovna malé město, v Kremlu tak poslední události mohou vést k obavám, aby se nespokojenost nerozšířila do dalších regionů.

„V Moskvě podpoře lidí moc nevěří, protože se objevují průzkumy veřejného mínění, které o Putinovi nemluví jako o nezpochybnitelném, jediném možném kandidátovi na doživotní prezidentství. Podle mě se tedy bojí, že by situace v Chabarovsku mohla přerůst někam dál,“ míní Svoboda.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/rusko-protesty-sergej-furgal-chabarovsk-vladimir-putin_2007150651_eku

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) (*Zprávy ze světa*)

Do představenstva Letiště Praha byl jmenován Jakub Puchalský

16.7.2020 [cysnews.cz](https://www.cysnews.cz) str. 00

Jana Bečková

Novým členem představenstva společnosti Letiště Praha, a. s., se od 1. července 2020 stal Jakub Puchalský.

Ve vedení firmy bude odpovědný za oblast leteckého a neleteckého obchodu, marketingu a komunikace. Do představenstva přechází z pozice výkonného ředitele neleteckého obchodu Letiště Praha. Představenstvo Letiště Praha, a. s., zůstává i nadále čtyřčlenné. Dosavadní člen představenstva Milan Špaček bude ve společnosti nadále působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost.

Jakub Puchalský

působí na Letišti Praha téměř šest let. V září 2014 nastoupil do společnosti Český Aeroholding s odpovědností za korporátní a marketingovou komunikaci. Po spojení Českého Aeroholdingu a Letiště Praha v roce 2018 se stal výkonným ředitelem korporátní komunikace, marketingu a zákaznické zkušenosti Letiště Praha a následně v únoru 2020 převzal odpovědnost za neletecký obchod.

Před příchodem na pražské letiště působil Jakub Puchalský téměř sedm let ve společnosti Raiffeisenbank, kde řídil externí a interní komunikaci. Od roku 2003 pracoval v potravinářském koncernu Unilever, kde nejdříve řídil komunikaci české a slovenské pobočky, poté působil více než dva roky v holandské centrále společnosti jako ředitel interní komunikace pro Evropu. V letech 1998–1999 byl jmenován generálním ředitelem České televize. Svou profesní kariéru začal v ČTK a v zahraničním vysílání BBC, nejdříve v Londýně a poté v Praze. Jakub Puchalský je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dosavadní člen představenstva Letiště Praha Milan Špaček zůstává ve společnosti a nadále bude působit na pozici výkonného ředitele pro bezpečnost. Tato oblast bude nyní v přímé působnosti předsedy představenstva Václava Řehoře.

URL| <https://www.cysnews.cz/ostatni/do-predstavenstva-letiste-praha-byl-jmenovan-jakub-puchalsky/>

Je kosmopolitní charakter vesmíru v ohrožení?

16.7.2020 iHNed.cz str. 00

Martin Švec, Nikola Schmidt, politolog

Úspěšný let vesmírné lodi Crew Dragon soukromé společnosti SpaceX k Mezinárodní vesmírné stanici je právem považován za historický milník v dobývání vesmíru. Není pochyb o tom, že komercializace vesmírných aktivit podpoří další vývoj technologií, stejně jako jejich dostupnost, a otevře lidstvu nové možnosti využívání kosmického prostoru. Ve všeobecném (a oprávněném) vzrušení z opětovného navázání na tradici letů vesmírných lodí s lidskou posádkou z území USA zůstala poněkud upozaděna jiná a neméně významná událost. 15. května 2020 NASA veřejně představila strategický dokument Artemis Accords, který má ambici změnit optiku, kterou na kosmický prostor nahlížíme posledních padesát let.

Národní kosmické programy jsou tradičně vnímány jako demonstrace výjimečnosti, technologické vyspělosti a ekonomické síly jednotlivých států. Když byl v roce 2017 prezidentem USA zvolen Donald Trump, bylo jen otázkou času, kdy si pro materializaci svých nekonečných ambic vybere vesmír a ohlásí velkolepé cíle. V roce 2018 vytvořila administrativa USA samostatnou složku ozbrojených sil dohlížející na vesmírné aktivity – Space Force a rok nato, ředitel NASA, James Bridenstine, představil program Artemis, jehož cílem je lidstvo nejenom vrátit zpět na povrch Měsíce, ale umožnit jeho trvalou obyvatelnost. Za tímto účelem má být na Měsíci vybudována základní infrastruktura, což však bude vyžadovat nezbytné zásahy do měsíčního povrchu a využití jeho přírodních zdrojů (jedná se zejména o vodu a nerostné suroviny). Potom, co si lidstvo podmanilo a přizpůsobilo planetu Zemi, má nakročeno podmanit si též její měsíc. Strategický dokument Artemis Accords má potom zajistit, aby byl návrat lidstva na Měsíc bezpečný, dlouhodobý a legální.

Artemis Accords identifikují oblasti, ve kterých má diplomacie USA usilovat o nezbytnou specifikaci následujících, doposud relativně vágně formulovaných pravidel/principů: a) zajištění mírového využití vesmíru, b) zajištění transparentnosti vesmírných aktivit, c) interoperabilita (zejména ve formě standardizace), d) záchrana a pomoc, e) registrace vesmírných objektů, f) zveřejňování a sdílení dat, g) ochrana dědictví (zejména ochrana míst přistání historických misí a artefaktů na Měsíci při nich zanechaných, které dokládají lidské úsilí objevit a poznat Měsíc), h) využití přírodních zdrojů, i) koordinace vesmírných aktivit za účelem předejití možných škod a j) omezení kosmického smetí. Z tohoto hlediska by bylo možné Artemis Accords vítat, jenže celá situace má několik podstatných ale. Seznam priorit totiž zahrnuje jak oblasti, na kterých panuje všeobecná shoda (zajištění mírového využití vesmíru) a které jsou již mezinárodním právem relativně podrobně upraveny (záchrana a pomoc, registrace vesmírných objektů), tak oblasti, které mezinárodní společenství názorově štěpí (podmínky za kterých je možné využít přírodních zdrojů ve vesmíru). Po zbytek tohoto textu se budeme soustředit na způsob, kterým jsou pravidla v Artemis Accords prosazována, a na oblast, kterou považujeme za nejvíce problematickou – těžbu nerostných surovin ve vesmíru.

Program Artemis, a s ním spojený strategický dokument Artemis Accords, nevznikají v právním vakuu. Obrýsy právního rámce aplikovaného na vesmírné aktivity byly položeny již v roce 1967 uzavřením Kosmické smlouvy (Outer Space Treaty – známá též pod zkratkou OST). Navzdory tomu, že prvotní motivací k jejímu sjednání byl vojensko-politický pragmatismus ze strany USA a Sovětského svazu na pozadí studené války a jejich neochota riskovat potenciální rozmach druhé velmoci, Kosmická smlouva se svým obsahem stala manifestem kosmopolitismu. Z hlediska mezinárodního práva učinila z kosmického prostoru oblast, kterou vedle volného moře a mořského dna za hranicemi jurisdikce států označujeme jako res communis omnium. Zavedla nové revoluční principy – společný zájem celého lidstva na pokroku ve výzkumu a využívání kosmického prostoru, podmínění využití vesmíru zájmy a pro blaho všech zemí bez ohledu na jejich stupeň hospodářského a vědeckého vývoje, prohlášení kosmonautů za vyslance lidstva či prohlášení kosmického prostoru za oblast, kterou si žádný stát nemůže přivlastnit. Tím nejenom určila, jak kosmický prostor i dnes, po více než padesáti letech, vnímáme, ale naznačila též možnosti, které se před mezinárodním společenstvím otevřely, bude-li se vnímat nikoliv jako společenství států, ale jako lidstvo.

Skutečnost, že si státy nemohou žádnou část kosmického prostoru přivlastnit (non-appropriation principle), má nezanedbatelné praktické důsledky pro normotvorbu v této oblasti. Nemůže-li stát v kosmickém prostoru uplatňovat územní suverenitu, nemůže přijímat ani obecně aplikovatelné normy. Stát disponuje pouze osobní výsostí, která na základě principu personalitativity státu umožňuje uplatňovat státní moc vůči jeho vlastním občanům,

stejně jako vůči objektům, které zaregistroval za účelem vypuštění do kosmu a jejich posádce. Jinými slovy, státem přijatá norma aplikovaná v oblasti mimo jurisdikci státu není pro občany ostatních států jakkoliv závazná. Pro svůj ojedinělý charakter a omezené regulační možnosti států je kosmický prostor regulován primárně právem mezinárodním, přičemž zcela zásadní roli na jeho formování má Výbor OSN pro mírové využívání kosmického prostoru (dále i jako COPUOS). V tomto kontextu je vhodné zmínit, že všem doposud přijatým mezinárodním smlouvám regulujícím kosmický prostor, předcházely rezoluce Valného shromáždění OSN.

Hledání kompromisů v COPUOS, ostatně jako v případě většiny institucí OSN, jsou často komplikovaná a zdoluhavá. To, co ovšem jeden může považovat za těžkopádnost a neefektivitu je spíše důsledkem univerzality OSN, diverzity světového společenství a vůbec přirozené těžkosti spojené se správou oblastí mimo jurisdikce států. Vytykaná neefektivita může být přičítána jen a pouze nezralosti a neschopnosti mezinárodního společenství. Následně i neexistence volené exekutivní moci na globální úrovni opřené o globální parlament efektivitě samozřejmě nepřispívá.

Spolupráce je vždy náročnější než unilaterální jednání silné mocnosti. Navíc lze důvodně předpokládat, že unilaterální jednání jedné silné mocnosti bude pouze předcházet podobnému jednání jiné mocnosti. V kontextu čtyřnásobného odmítnutí Číny Spojenými státy v programu Mezinárodní kosmické stanice a z toho plynoucí masivní investice do čínského kosmického programu mířícího i na Měsíc je naprosto zřejmé, že Čína může vystavět paralelní iniciativu, kam pozve zahraniční partnery. Ostatně to už ve svém programu vlastní orbitální stanice dělá. Kdyby tehdy Čínu Spojené státy opakovaně neodmítaly, mohli jsme dnes na oběžné dráze mít výrazně větší Mezinárodní kosmickou stanici s bohatším výzkumným programem, protože by Čína nemusela investovat do vlastního raketového programu.

Na Měsíci to však může být ještě komplikovanější, protože těžba vody dává smysl pouze v trvale zastíněných krátech (kde je voda v podobě ledu), kterých jsou na Měsíci řádově jednotky kolem pólů. Multilaterální dohoda mající širokou podporu je nejen předcházení potenciálnímu konfliktu na Měsíci, má ale i potenciál vytvořit dlouhodobě stabilní a předvídatelné prostředí, ze kterého budou profitovat všichni zapojení aktéři. Je tedy v zájmu všech kosmopolitně smýšlejících států, aby tomuto potenciálně konfliktnímu vývoji zabránily.

Ideály kosmopolitismu sdílí globální kosmická komunita, která je až překvapivě sounáležitá. Sdílí vize kolonizace vesmíru a uvědomuje si, že bez globálního politického konsensu se lidstvo do vesmíru jen tak nerozšíří, rozhodně ne udržitelně. Takováto epistemická komunita sice nemá žádnou politickou moc, ale má jednoznačně silný hlas, kterým může ovlivnit nálady státních aktérů i průmyslu.

Osídlení vesmíru, a především jeho zmíněná udržitelnost, je základním motivem v programech Deep Space Gateway s cílem vybudovat základnu na oběžné dráze Měsíce a Artemis Program, který oproti programu Apollo má za cíl vybudovat stálou základnu na povrchu Měsíce („this time we go to stay“). Udržitelnost je ale závislá i na stabilitě mezinárodní spolupráce stojící nejen na shodě stran výkladu mezinárodního práva, ale především na předcházení nahodilému politickému rozhodování na národních úrovních. Standardně tuto stabilitu a synchronizaci na globální úrovni ovlivňují lokální volby, s čímž se pojí i kontinuita industriálního prostředí špičkových technologií využitelných k dlouhodobým misím ve vesmíru závislá na politickém rozhodnutí lokálních vlád. Globální shoda tak přispěje i ke správnému nasměrování dračích firem typu SpaceX dělajících rády, co se jim zlíbí. Ideály kosmopolitismu tak nejsou jen nedosažitelnými vizemi, ale nutným a pragmatickým předpokladem k úspěšnému udržitelnému rozšíření lidstva do vesmíru. Unilaterální jednání silného státu má potenciál přetavit ambice programu Artemis v dočasnou misi, jakou byl program Apollo.

Navzdory její nadčasovosti a vizionářství je třeba konstatovat, že Kosmická smlouva v řadě otázek reflektuje technologické možnosti lidstva v době, v níž byla sjednána, a na řadu dnes již relevantních otázek neposkytuje jasné odpovědi. Tou dnes snad nejvíce palčivou je právní nejistota spojená s podmínkami, za jakých lze využívat přírodní bohatství ve vesmíru, tolik nutné pro zajištění udržitelnosti základny. Právní aspekty jeho využívání je již třetím rokem na programu právního podvýboru COPUOS, avšak žádná dohoda pro rozdílné názory států není na obzoru. To vyvolává na straně kapitálově silných soukromých společností (SpaceX anebo Blue Origin) frustraci, jelikož k masivním investicím do technologií k osídlení vesmíru potřebují právě právní jistotu a předvídatelnost regulačního prostředí.

Tato nejistota neomezuje pouze viditelně rostoucí vesmírné firmy, ale i třeba těžbařské společnosti disponující ohromným kapitálem. S právní jistotou, znalostí složení hornin a ekonomickou racionalizací je víc než pravděpodobné, že těžba ve vesmíru začne okamžitě. Jeff Bezos (vlastník Blue Origin a Amazon) mimo jiné

pravidelně opakuje, že nastupující racionální environmentální orientace na Zemi bude zvyšovat racionalizaci přesunu špinavého průmyslu do vesmíru. Pokud vynecháme vysněné asteroidy z platiny nebo zlata, je to právě program Artemis, který v otázce těžby vody na Měsíci přináší ekonomickou racionalizaci, a má tak potenciál otevřít vesmírnou ekonomiku.

Strategie Artemis Accords se má stát nejenom řešením praktických i právních otázek spojených s realizací mise Artemis, ale i řešením výše popsané neefektivní multilateralismu a kosmopolitismu (vesmír ostatně není jedinou oblastí, kde Spojeným státům evidentně dochází s multilateralismem trpělivost, přičemž vztah USA ke Světové obchodní organizaci či Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu včetně jejích protokolů nebo nakonec úplně zbytečný odchod ze Světové zdravotnické organizace jsou toho názorným příkladem). Hlavním důvodem, pro který by strategie Artemis Accords měla vzbuzovat obezřetnost je kompatibilita způsobu, kterým USA usiluje nová pravidla zakotvit, s kosmopolitním charakterem kosmického prostoru. USA totiž deklarovaly úmysl diskutovat výše uvedené otázky pouze se státy, s nimiž USA sdílejí pohled na to, jak by měl být vesmír využíván a s jejichž vesmírnými agenturami plánuje NASA na programu Artemis spolupracovat. S těmito státy mají být následně uzavřeny bilaterální smlouvy. Strategie Artemis Accords ve svém důsledku obchází OSN a multilaterální diskusi na půdě COPUOS.

Strategii vnímáme zejména jako návrh modelu spolupráce, který má potenciál stát se precedentem v dalším osídlování, a tak modelem vládnutí nad dalšími plánovanými základnami (povrch Marsu, horní vrstvy atmosféry Venuše, měsíc Europa u Jupitera a další), možná i na další stovky let. Důvody k ostrážitosti sledujeme především v tom, že strategie Artemis Accords byla oznámena zcela nečekaně, bez diskuse v COPUOS, bez sebemenšího kontaktu s mezinárodním společenstvím.

Ačkoliv je možné namítat, že širší diskuse například na úrovni OSN, stejně jako obecný konsenzus na řešení praktických otázek využívání kosmického prostoru, je z dlouhodobého hlediska užitečnější, bilaterální úprava vzájemných vztahů mezi státy je v zásadě možná. Zejména stran interoperability a standardizace může být užší spolupráce mezi klíčovými aktéry užitečná a vést k relativně rychlému zavedení pravidel uplatňovaných na recipročním principu. Stejně žádoucí je harmonizace národních úprav, která může ve svém důsledku vést k předcházení kolizí a obecně vyšší bezpečnosti vesmírných misí. Při ekonomické síle USA to však bude s největší pravděpodobností harmonizace se standardy a národní úpravou USA. Zvláště státy, které po sedmdesát let budovaly Evropskou unii na bázi multilaterálního konsenzu, by měly zbystřit. Nebudujeme novou Mezinárodní vesmírnou stanici, ale trvalé osídlení Měsíce, které jednoduše precedent založí.

Co se ovšem týká využití nerostných surovin ve vesmíru, je situace ještě složitější. Nerostné suroviny jsou ze své podstaty vyčerpateľné, protože výkon práva volně využívat kosmický prostor ve formě těžby je implicitně omezen tímtož právem ostatních států. Jak bylo již navíc výše referováno, Kosmická smlouva vyžaduje, aby byl výzkumu a využívání kosmického prostoru prováděn v zájmu a pro blaho všech zemí bez ohledu na jejich stupeň hospodářského a vědeckého vývoje. Způsob naplnění tohoto požadavku je jedním z nejvíce sporých aspektů, pro které se doposud nepodařilo přijmout režim pro využití přírodního bohatství ve vesmíru na mezinárodní úrovni. Podmínky těžby nerostných surovin nastavené na bilaterální úrovni, jak anticipuje strategie Artemis Accords, může být však jen stěží kompatibilní s kosmopolitním charakterem Kosmické smlouvy. Jinými slovy, bilaterální úprava z podstaty věci nemůže determinovat zájmy a blaho všech zemí. Pro úplnost uvádíme, že ze strany USA není patrná ani upřímná snaha řešit výše uvedené praktické a právní otázky na úrovni OSN, kam tato debata bez pochyby patří.

V historii lidstva existuje pouze jediný srovnatelný příklad, kdy mezinárodní společenství nastavovalo komplexní pravidla pro využití nerostných surovin v oblasti mimo hranice jurisdikce států. Vyjednávání mezinárodněprávního režimu pro těžbu nerostných surovin z mořského dna za hranicemi jurisdikce států se vedla desítky let. Trpělivost a úsilí diplomatů ovšem vedlo k přijetí Úmluvy OSN o mořském právu doplněné Dohodou týkající se implementace části XI Úmluvy OSN o mořském právu. S ohledem na to, že obě mezinárodní smlouvy dnes ratifikovalo na 150 států světa, jedná se o jeden z nejvýznamnějších úspěchů při kodifikaci mezinárodněprávních obyčejů a mezinárodněprávní normotvorby. Nicméně trvalé osídlení jiných planet je paradoxně více pravděpodobné než lidské osídlení mořského dna, což by mělo být o důvod víc pro usilovat o multilaterální řešení.

Vesmír je unikátní prostor a Kosmická smlouva je ojedinělým příkladem schopnosti mezinárodního společenství nevnímat rozdíly mezi národy, ale stavět na univerzálních principech humanismu a kosmopolitismu. Bude-li mezinárodní společenství schopno uchovat si principy, na kterých je Kosmická smlouva postavena, otevrou se

před lidstvem velké možnosti. Pokud bude strategie Artemis Accords (v podobě, v jaké byla 15. května 2020 navržena) vskutku dláždít cestu na Měsíc, bude to možná výhra pro USA, ale prohra pro lidstvo. Vzhledem ke strategickému významu přírodních zdrojů v kosmickém prostoru nelze vyloučit ani riziko otevřeného konfliktu. Artemis Accords je třeba vnímat s velkou obezřetností. Diplomacie, včetně té české, by se ale mohla této situaci zhostit velmi konstruktivně, protože kdy jindy nastavovat pravidla osidlování vesmíru než tehdy, kdy tato doba klepe na dveře.

Martin Švec je vědecký pracovník **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Nikola Schmidt je vedoucím Centra governance nových technologií na Ústavu mezinárodních vztahů.

URL| <http://nazory.ihned.cz/komentare/c1-66790680-je-kosmopolitni-charakter-vesmiru-v-ohrozeni>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:
iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz, iHNed.cz

Člověk budoucnosti? Musí reagovat, měnit práci, říká Plaga. Proto chystá proměnu školství

17.7.2020 ct24.cz str. 00 Domáci
hridelj

Pro člověka budoucnosti bude zásadní schopností učit se nové věci. To mu umožní měnit práci a reagovat na dynamické proměny světa, říká ministr školství Robert Plaga (ANO). Právě to má podle něj umožnit nová strategie vzdělávání k roku 2030, na které resort pracuje. O situaci českého školství nebo opatřeních proti koronaviru debatoval se zástupci opozice v pořadu Události, komentáře.

Česká republika měla už v minulosti skvělé strategie vzdělávání, nejtěžší je ale přetavit je v konkrétní a reálné výsledky, domnívá se Plaga. Školství se podle něj musí proměnit, aby připravilo žáky na rychlé společenské změny.

„Ptáte se, jak má vypadat člověk budoucnosti. Není to o tom, že by měl mít nadrcené nějaké věci, ale měl by to být člověk, který bude schopen za život pětkrát šestkrát změnit práci, přizpůsobit se měnícímu se světu,“ uvažuje ministr.

Svět je totiž výrazně dynamičtější než v minulosti. „A tomu musí být uzpůsobeny i kompetence, tedy schopnosti, které člověk získává. Ne všechno se naučí ve škole, ale musí se naučit reagovat a učit se vlastně celý život. To je to podstatné,“ zdůraznil Plaga.

Baxa z ODS vidí dva problémy

Místopředseda ODS a člen sněmovního výboru pro vědu a vzdělání Martin Baxa uvedl, že předkládaná strategie je velmi ambiciózní a v mnohých ohledech správná a dobře zpracovaná. „Ale obsahuje už v samém základu dva klíčové problémy. První z nich je, jak tu strategii přiblížit učitelům. Těch 150 tisíc učitelů přesvědčit o tom, že další strategie, která často navrhuje velmi zásadní změny, je smysluplná,“ vypíchl Baxa.

„A druhý problém je to, že pokud by ta strategie měla být naplněna, tak přinese obrovské finanční nároky. A mělo by být jasně řečeno, jestli stát je připraven na to ty peníze dát. České školství je v rámci zemí OECD podfinancované,“ připomíná poslanec ODS.

Místopředseda hnutí STAN a taktéž člen výboru pro vědu a vzdělání Petr Gazdík říká, že reforma nesmí spočívat pouze v osekávání probírané látky. Důraz je podle něj třeba klást na takzvané klíčové kompetence.

„Dnes nevíme, co bude polovina lidí dělat za dvacet let. Z toho by mělo vycházet školství,“ uvedl. „Ta základní dovednost, kterou by každý absolvent jakékoli školy měl mít, je to, že se umí učit novým věcem,“ souhlasí s ministrem Gazdík.

Strategie pro další dekády

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, má několik různých cílů. Mezi ty hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo snížení nerovností. Úkoly budou v příští dekádě rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech.

Podklady k budoucí strategii vzdělávání připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Odkaz

Děti se ve školách často učí příliš, míní expert. Omezení gymnázií podle něj pomůže zmenšit nerovnosti

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3142049-clovek-budoucnosti-musi-reagovat-menit-praci-rika-plaga-proto-chysta-promenu-skolstvi>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Práce s lidmi je disciplína, kterou vás v žádné škole nenaučí

17.7.2020 iforum.cuni.cz str. 00

„Naše stanice jsou rozvrstveny tak, aby pokrývaly celé spektrum společnosti – věkové i sociální. Každý si může vybrat to své, co ho zajímá. Na tom nic nezměnila ani situace kolem koronaviru,“ říká René Zavoral, generální ředitel Českého rozhlasu a absolvent **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

O kolik se zvedla poslechovost Českého rozhlasu v době koronavirové krize?

Data pravidelně přináší Radioprojekt. Český rozhlas i komerční vysílatelé se ovšem tentokrát dohodli, že jeho výsledky za období koronavirové krize nebudou zveřejněny a nahradí je výzkum, který nebude sledovat konkrétní rádia. Podle našich údajů z online prostředí ale jde Český rozhlas jednoznačně strmě nahoru. Například zpravodajský server iRozhlas zaznamenal v březnu přes tři miliony reálných uživatelů, což je trojnásobek oproti jeho běžným výsledkům.

Daří se vám „přelévat“ jeho návštěvníky i k jiným pořadům?

Rozhlas má tu výhodu, že se jeho audioformáty s online prostředím velmi dobře doplňují. Je zde tedy například řada posluchačů z řad mladší generace, kteří cílí hlavně na naše podcasty a poslouchají je prostřednictvím Spotify nebo jiných třetích stran. Obecně do online prostředí směřují lidé, kteří nemají čas na kontinuální poslech našich stanic a vybírají si konkrétní pořad či formát. Proto jsme loni v prosinci spustili audioportál mujRozhlas.cz, který je jakousi branou do Českého rozhlasu, jejímž prostřednictvím se snažíme oslovovat další skupiny potenciálních uživatelů. Mohou zde poslouchat naše stanice živě i z archivu a tvořit si vlastní playlisty.

Změnil se profil vašich posluchačů?

Naše stanice jsou rozvrstveny tak, aby pokrývaly celé spektrum společnosti – věkové i sociální. Každý si může vybrat to své, co ho zajímá. Na tom nic nezměnila ani situace kolem koronaviru. Vysílání jsme ovšem rychle přizpůsobili podmínkám karantény v České republice a přinesli speciální formáty – pro děti vzdělávací na Rádiu

Junior, pro starší generaci kontaktní či poradenské pořady na Dvojce či regionálních stanicích. Obrovský zájem je o zpravodajství, ale zároveň jsou vyhledávané i zábavné pořady či četba.

Nebojíte se, že zájem o koronavirovou problematiku začne opadat – že už z ní veřejnost bude unavená?

Každé téma, které je příliš dlouho na špici pozornosti, začne být po čase trochu zatěžující. Samozřejmě se mu nemůžeme vyhýbat, je naší povinností o něm vysílat a psát. Vedle toho si ale udržujeme pestrost, aby si lidé měli z čeho vybírat a mohli si od tématu koronaviru kdykoli odpočinout, třeba na něj i na chvíli zapomenout a věnovat se něčemu jinému.

Jakým způsobem témata vybíráte, aby byla věcně přínosná a přitom uživatelsky přitažlivá?

Staré osvědčené pravidlo je, že musejí být vždy v rovnováze a ideálním souladu obsah a forma. Máme k dispozici nejrůznější průzkumy o preferencích posluchačů, stavíme na našich zkušenostech i tradičních pořadech. Ve zpravodajství se samozřejmě věnujeme všemu aktuálnímu a důležitému, ale sledujeme také trendy – nové formáty a technologie. Rozjeli jsme takto ve velkém například podcasty, což je obrovský fenomén dnešní doby.

Máte plán, jak počty posluchačů rozhlasu a návštěvníků webových stránek udržet i ve chvíli, kdy se to nejhorší přežene?

Současná situace je specifická a je třeba zcela realisticky říci, že aktuální extrémně příznivá čísla asi neudržíme. Byl bych ale rád, kdybychom na nich dál stavěli. Hlavním předpokladem úspěchu je ve správnou chvíli nabídnout posluchačům další atraktivní obsah. Budou si nejspíše chtít od nynější krize odpočinout, což je však ještě daleko. S kolegy, kteří mají na starosti program a vysílání, se o tomto tématu samozřejmě průběžně bavíme a připravujeme se i na dobu „pokoronavirovou“. V dlouhodobém horizontu přemýšlíme zejména o tom, jakým způsobem budou posluchači chtít konzumovat náš obsah. Je docela dobře možné, že se Český rozhlas v budoucnu stane spíše výrobcem než vysílatelem.

Jak to myslíte? Už nebudou klasické rozhlasové stanice, ale jejich obsah se přesune do online prostředí?

To určitě ne. Myslím, že vedle klasického vysílání zde bude několik dalších distribučních platform, na které bude Český rozhlas umísťovat svůj obsah. A je možné, že budou časem stejně silné jako klasické vysílání.

Jaká opatření jste v rozhlase zavedli, abyste snížili riziko nakažení covidem-19?

V budovách Českého rozhlasu jsme snížili stav zaměstnanců zhruba z 1400 na tři stovky. Vytvořili jsme v Praze na Vinohradské dvě studia se vstupem z veřejných prostor, kde odbavujeme většinu hostů do vysílání. Všichni jsou měřeni bezkontaktním teploměrem. Až do odvolání jsme pozastavili výrobu slovesných a hudebních pořadů. Zvýšili jsme úklid všech prostor rozhlasu a několikrát denně je dezinfikujeme. Všichni zaměstnanci i hosté jsou povinni mít zakrytá ústa a nos.

Byli někteří z nich v karanténě?

Vystřídalo se jich v ní dost. Zpočátku to byli všichni, kdo se vraceli ze zahraničí, a pak také ti, kteří měli nějaké příznaky možné nemoci. Dva naši zaměstnanci se koronavirem nakazili, ale naštěstí neměli vážné zdravotní problémy a nyní již jsou již vyléčení.

Máte připravené varianty pro případ, že by pracovníků onemocnělo více?

Jednoznačně chceme udržet vysílání všech stanic. Počty lidí na jednotlivých pracovištích jsme tudíž omezili na nejnutnější minimum, v němž je možné zabezpečit vysílání. Měli jsme vytvořeny jednotlivé týmy, které se střídaly, i záložní skupinu, která by nastoupila v případě, že by se nakazil větší počet zaměstnanců. V současnosti probíhá pomalý návrat do plného počtu na pracovištích.

Většina lidí tedy pracovala z domova?

Ano. Z někdejšího benefitu zvaného home office se stala náročná disciplína, zejména pokud bylo nutné se zároveň starat o rodinu. Řada rozhlasáků však denně do redakcí docházela. Oba pracovní modely představují značnou fyzickou i psychickou zátěž, proto jsme pro zaměstnance zajistili psychologickou pomoc, na kterou se mohou kdykoli obrátit, a také online lékařské poradenství.

Co se změnilo pro vás osobně?

Upřímně přiznávám, že pro mě byl současný stav nesmírně otravný a zatěžující a jsem velmi rád, že se pomalu vracíme k normálnímu provozu. Ale k situaci jsme všichni přistoupili maximálně zodpovědně a s respektem ke všem pravidlům a nařízením. Já osobně jsem do rozhlasu docházel denně – až na řídké výjimky, kdy jsem pracoval z domova. Většinu pracovních schůzek jsem řešil telefonicky či online.

Vondra žádá rezignaci Vojtěcha

20.7.2020 pravyprostor.cz str. 00

Jan Bartoň

barton Místopředseda ODS Alexandr Vondra v Událostech požadoval okamžitou rezignaci ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha. Důvodem je údajné nezvládnutí situace v Moravskoslezském kraji.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch prošel poměrně značnou zatěžkávací zkouškou během počátku virové pandemie v Česku. Vojtěch má dva tituly Mgr. – V letech 2006 až 2012 vystudoval právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (získal titul Mgr.). Na stejné univerzitě absolvoval i mediální studia na **Fakultě sociálních věd** (v letech 2006 až 2009 bakalářský stupeň a následně v letech 2011 až 2013 navazující magisterský stupeň, získal druhý titul Mgr.). V roce 2018 získal titul MHA – Master of Healthcare Administration na pražském Advance Healthcare Management Institute s.r.o. Ten se věnuje vzdělávání manažerů nemocnic a dalších pracovníků ve zdravotnictví. Tím, že u nich získal titul MHA se však tento institut nijak na svých stránkách nechlubí. Vojtěch by tedy měl být docela dobře seznámen s problematikou řízení českého zdravotnictví. Není sice lékař, jako řada jeho předchůdců, ale o českém zdravotnictví by něco vědět měl.

Alexandr Vondra, místopředseda ODS, v Událostech prohlásil (parafrázuji) že Vojtěch nezvládá svůj resort a měl by proto okamžitě rezignovat. Měla by to být Vojtěchova reakce na opětovné „přítvrzení“ opatření proti šíření viru COVID-19 v tomto regionu. Události se ostatně stavu nemoci věnovaly hodně podrobně a referovaly mimo jiné o tom, že v Česku je v současné době počet infikovaný stejný jako v dubnu během prvního nárazu infekce v Česku. Nicméně, zatímco v dubnu byl počet těžkých případů z celkového počtu infikovaných téměř 13 %, v současnosti jsou to asi 2 %. Vojtěch se brání tím, že o situaci rozhoduje místně příslušná KHS. Představitelka této krajské organizace naopak tvrdila, že opatření s ministrem konzultovali a ten podle ní požadoval co nejrychlejší zavedení. Něco tedy v komunikaci „zaskřípalo“ a reagoval i ministr zahraničí Tomáš Petříček. Podle něj by se měla „zlepšit komunikace“. To rozhodně.

Požadavek na rezignaci Vojtěcha byl vysloven v tom samém týdnu, co jiní opoziční politici požadovali rezignaci ministra dopravy Karla Havlíčka. Na dráze došlo během několika dnů k několika nehodám, z nichž dvě si vyžádaly i lidské oběti. Proti Havlíčkovi vytáhl bývalý ministr dopravy za ODS Zbyněk Stanjura. Ten byl ministrem pouze půl roku a za jeho ministrování se nic vážného nestalo. Nicméně, kritika se opět na Havlíčka snášela za to, že řídí dvě ministerstva a že dopravu zanedbává. Zde na rozdíl od situace ve zdravotnictví se Havlíčkovo dvojí angažmá v roli ministra občas jako klacek na ministra použije. Pokud by Havlíček přijal „politickou odpovědnost“ za dvě havárie na dráze v krátkém čase s oběti na životě, asi by to bylo některými médii i oceněno, nicméně tím by to skončilo. Havlíček v jednom rozhovoru na ČT odpověděl i na „chytrou“ otázku moderátorky, zda by se lidé měli bát cestovat vlakem. Prohlásil, že ačkoliv se na silnicích stávají smrtelné nehody každý týden, naprostá většina řidičů nepřestane jezdit autem. Z hlediska „komunikace“ tak Havlíček bodoval více než Vojtěch.

Co se virové pandemie týče, téměř ve všech státech, v nichž došlo k rozvolnění opatření proti šíření viru, se počty infikovaných osob zvyšují. Stalo se to v Izraeli, v řadě států USA i v některých evropských zemích. Restriktivní opatření jsou však obyvatelstvem přijímána s mnohem menší chutí než na počátku pandemie. Vojtěch tak bude v následujících týdnech čelit dalším výzvám k rezignaci, pokud se infekce v Česku udrží na současném stavu a „nezmizí“, jak prorokovala například vedoucí mediálně proslavené laboratoře, která nejprve nedostala souhlas s prováděním testů. COVID-19 je dnes ve světě více méně otázka politického boje. V USA infekce velmi zkomplikovala situaci stávajícímu prezidentovi Donaldu Trumpovi. Nezaměstnanost prudce stoupla až na 15 % a její návrat ke stavu před pandemií bude do listopadu velmi obtížné dosáhnout. Proto Trump tlačí na co nejrychlejší návrat americké ekonomiky do „normálu“ a proto jeho pravděpodobný soupeř Joe Biden hovoří o „nezvládnutí“ situace a snaží se Trumpa vykreslit jako strůjce obětí s virem. V USA dnes probíhá bezmála milion testů denně a nákaza se zjišťuje asi u 8-10 % odbraných vzorků. Naprostá většina lidí s virem však má buď bezpříznakový průběh infekce nebo jen s malými obtížemi. O to víc se v médiích straší tím, že je virus až desetkrát nebezpečnější než virus chřipky ve „vedlejších“ následcích.

Ministr Vojtěch by proto měl oné „komunikaci“ skutečně věnovat mnohem více času. Dnes už ani v Česku nejde o záchranu zdravotního systému. Je to vlastně „čistá politika“. Vojtěch by tak měl s hlavní hygieničkou věnovat mnohem více času způsobu informování o všech připravovaných opatřeních. Není dle

mého soudu taktické vykládat do médií, že se situace v OKD lepší a po několika dnech oznámit přes KHS v Ostravě návrat restrikcí v Moravskoslezském kraji. A je těžko pochopitelné, že Vojtěch (za ANO) údajně neinformoval o připravovaných opatřeních ani hejtmana Moravskoslezského kraje Ivo Vondráka (rovněž za ANO). Zdá se jakoby rivalita mezi vládními představiteli za ANO a „pouhými“ hejtmany za ANO bránila oně správné komunikaci. A ještě jedna věc platí v politice stoprocentně – staré úspěchy, třeba jen několik týdnů či měsíců, nikoho v politice natrvalo neudrží. I pro ANO platí, že se blíží krajské a senátní volby a podzimní utužování restrikcí, o kterých hovoří někteří epidemiologové, by nemuselo pro ANO přinést politické body. Ba právě naopak. Dle mého soudu nelze vstoupit dvakrát do stejné řeky – to, co lidé ocenili v březnu a dubnu sotva ocení v září a říjnu.

URL| <https://pravvyprostor.cz/vondra-zada-rezignaci-vojtecha/>

Vondra žádá rezignaci Vojtěcha

20.7.2020 blog.idnes.cz str. 00

Jan Bartoň

Místopředseda ODS Alexandr Vondra v Událostech požadoval okamžitou rezignaci ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha. Důvodem je údajné nezvládnutí situace v Moravskoslezském kraji.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch prošel poměrně značnou zatěžkávací zkouškou během počátku virové pandemie v Česku. Vojtěch má dva tituly Mgr. - V letech 2006 až 2012 vystudoval právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (získal titul Mgr.). Na stejné univerzitě absolvoval i mediální studia na **Fakultě sociálních věd** (v letech 2006 až 2009 bakalářský stupeň a následně v letech 2011 až 2013 navazující magisterský stupeň, získal druhý titul Mgr.). V roce 2018 získal titul MHA – Master of Healthcare Administration na pražském Advance Healthcare Management Institute s.r.o.

Ten se věnuje vzdělávání manažerů nemocnic a dalších pracovníků ve zdravotnictví. Tím, že u nich získal titul MHA se však tento institut nijak na svých stránkách nechlubí. Vojtěch by tedy měl být docela dobře seznámen s problematikou řízení českého zdravotnictví. Není sice lékař, jako řada jeho předchůdců, ale o českém zdravotnictví by něco vědět měl.

Alexandr Vondra, místopředseda ODS, v Událostech prohlásil (parafrázuji) že Vojtěch nezvládá svůj resort a měl by proto okamžitě rezignovat. Měla by to být Vojtěchova reakce na opětovné „přitvrzení“ opatření proti šíření viru COVID-19 v tomto regionu. Události se ostatně stavu nemoci věnovaly hodně podrobně a referovaly mimo jiné o tom, že v Česku je v současné době počet infikovaný stejný jako v dubnu během prvního nárazu infekce v Česku. Nicméně, zatímco v dubnu byl počet těžkých případů z celkového počtu infikovaných téměř 13 %, v současnosti jsou to asi 2 %. Vojtěch se brání tím, že o situaci rozhoduje místně příslušná KHS. Představitelka této krajské organizace naopak tvrdila, že opatření s ministrem konzultovali a ten podle ní požadoval co nejrychlejší zavedení. Něco tedy v komunikaci „zaskřípalo“ a reagoval i ministr zahraničí Tomáš Petříček. Podle něj by se měla „zlepšit komunikace“. To rozhodně.

Požadavek na rezignaci Vojtěcha byl vysloven v tom samém týdnu, co jiní opoziční politici požadovali rezignaci ministra dopravy Karla Havlíčka. Na dráze došlo během několika dnů k několika nehodám, z nichž dvě si vyžádaly i lidské oběti. Proti Havlíčkovi vytáhl bývalý ministr dopravy za ODS Zbyněk Stanjura. Ten byl ministrem pouze půl roku a za jeho ministrování se nic vážného nestalo. Nicméně, kritika se opět na Havlíčka snášela za to, že řídí dvě ministerstva a že dopravu zanedbává. Zde na rozdíl od situace ve zdravotnictví se Havlíčkovo dvojí angažmá v roli ministra občas jako klacek na ministra použije. Pokud by Havlíček přijal „politickou odpovědnost“ za dvě havárie na dráze v krátkém čase s oběti na životě, asi by to bylo některými médii i oceněno, nicméně tím by to skončilo. Havlíček v jednom rozhovoru na ČT odpověděl i na „chytrou“ otázku moderátorky, zda by se lidé měli bát cestovat vlakem. Prohlásil, že ačkoliv se na silnicích stávají smrtelné nehody každý týden, naprostá většina řidičů nepřestane jezdit autem. Z hlediska „komunikace“ tak Havlíček bodoval více než Vojtěch.

Co se virové pandemie týče, téměř ve všech státech, v nichž došlo k rozvolnění opatření proti šíření viru, se počty infikovaných osob zvyšují. Stalo se to v Izraeli, v řadě států USA i v některých evropských zemích. Restriktivní opatření jsou však obyvatelstvem přijímána s mnohem menší chutí než na počátku pandemie. Vojtěch tak bude v následujících týdnech čelit dalším výzvám k rezignaci, pokud se infekce v Česku udrží na současném stavu a „nezmizí“, jak prorokovala například vedoucí mediálně proslavené laboratoře, která nejprve

nedostala souhlas s prováděním testů. COVID-19 je dnes ve světě více méně otázka politického boje. V USA infekce velmi zkomplikovala situaci stávajícímu prezidentovi Donaldu Trumpovi. Nezaměstnanost prudce stoupla až na 15 % a její návrat ke stavu před pandemií bude do listopadu velmi obtížné dosáhnout. Proto Trump tlačí na co nejrychlejší návrat americké ekonomiky do „normálu“ a proto jeho pravděpodobný soupeř Joe Biden hovoří o „nezvládnutí“ situace a snaží se Trumpa vykreslit jako strůjce obětí s virem. V USA dnes probíhá bezmála milion testů denně a nákaza se zjišťuje asi u 8-10 % odebraných vzorků. Naprostá většina lidí s virem však má buď bezpříznakový průběh infekce nebo jen s malými obtížemi. O to víc se v médiích straší tím, že je virus až desetkrát nebezpečnější než virus chřipky ve „vedlejších“ následcích.

Ministr Vojtěch by proto měl oné „komunikaci“ skutečně věnovat mnohem více času. Dnes už ani v Česku nejde o záchranu zdravotního systému. Je to vlastně „čistá politika“. Vojtěch by tak měl s hlavní hygieničkou věnovat mnohem více času způsobu informování o všech připravovaných opatřeních. Není dle mého soudu taktické vykládat do médií, že se situace v OKD lepší a po několika dnech oznámit přes KHS v Ostravě návrat restrikcí v Moravskoslezském kraji. A je těžko pochopitelné, že Vojtěch (za ANO) údajně neinformoval o připravovaných opatřeních ani hejtmana Moravskoslezského kraje Ivo Vondráka (rovněž za ANO). Zdá se jakoby rivalita mezi vládními představiteli za ANO a „pouhými“ hejtmany za ANO bránila oné správné komunikaci. A ještě jedna věc platí v politice stoprocentně – staré úspěchy, třeba jen několik týdnů či měsíců, nikoho v politice natvalo neudrží. I pro ANO platí, že se blíží krajské a senátní volby a podzimní utužování restrikcí, o kterých hovoří někteří epidemiologové, by nemuselo pro ANO přinést politické body. Ba právě naopak. Dle mého soudu nelze vstoupit dvakrát do stejné řeky – to, co lidé ocenili v březnu a dubnu sotva ocení v září a říjnu.

URL| <http://janbarton.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=754602>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
blog.idnes.cz

Je kosmopolitní charakter vesmíru v ohrožení?

21.7.2020 iir.cz str. 00

Vedoucí Centra governance nových technologií na ÚMV, Nikola Schmidt, společně s Martinem Švecem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy ve svém článku pro Hospodářské Noviny analyzují a hodnotí nové principy pro spolupráci ve vesmíru, které představila na jaře NASA.

Úspěšný let vesmírné lodi Crew Dragon soukromé společnosti SpaceX k Mezinárodní vesmírné stanici je právem považován za historický milník v dobývání vesmíru. Z hlediska objevování vesmíru se však nejedná o jedinou významnou událost poslední doby. 15. května 2020 NASA veřejně představila strategický dokument Artemis Accords, který má ambici změnit optiku, kterou na kosmický prostor nahlížíme posledních padesát let. Autoři upozorňují na nutnost vnímat problematičnost návrhů, které by v budoucnu mohly zvýšit riziko otevřeného konfliktu a byly by výhrou především pro USA.

Celý článek si můžete přečíst [zde](#).

URL| <https://www.iir.cz/article/je-kosmopolitni-charakter-vesmiru-v-ohrozeni>

Východní Sibiř se bouří, reakce Moskvy ale nepřichází. Kreml tápe, jak se situací naložit

21.7.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa
Eliška Kubátová

Mohutné protesty ve městě Chabarovsk na ruském Dálném východě, které odstartovalo zatčení oblíbeného gubernátora Sergeje Furgala, pokračují už více než týden. Zatím nejmasovější akce na jeho podporu se odehrála v sobotu, kdy se v ulicích půlmilionového města sešlo několik desítek tisíc lidí. Přestože hromadné akce jsou kvůli šíření koronaviru zakázané, Kreml k žádnému zásahu nepřikročil. Zatýkání by totiž mohlo zafungovat jako rudý hadr na býka.

Přesný počet demonstrantů, kteří v sobotu zaplavili centrum Chabarovsku, není jasný, tamní média ale hovoří o 15 až 50 tisících účastníků. Stejně jako minulý víkend se zde sešli, aby vyjádřili podporu Sergeji Furgalovi – oblíbenému gubernátorovi z nacionalistické Liberálně demokratické strany, který ve volbách v roce 2018 dokázal drtivě porazit kandidáta strany Jednotné Rusko prezidenta Vladimira Putina.

Kvůli podezření ze spáchání vražd, které se odehrály před 15 lety, byl Furgal druhý červencový týden zatčen a poslán do Moskvy, kde na něj uvalili dvouměsíční vyšetřovací vazbu. Obyvatelé 600tisícového Chabarovsku, kteří nyní vycházejí do ulic, obvinění označují za politicky motivované.

„My jsme si tohoto člověka zvolili, cítíme se proto, jako bychom byli okradeni, jako kdyby nám ho z politických důvodů ukradli. Lidé mají pocit, že jim Moskva plivla do tváře,“ popsal reportérovi televize BBC jeden z protestujících. Na argument, že se Furgal možná dopustil těžkých zločinů, přitom odpovídá: „V Rusku existuje složka na každého politika, aby se v určitý čas mohla vytáhnout z krabice. Osoba pak může být obviněna z čehokoliv.“

Kvůli zatčení populárního gubernátora obyvatelé východosibiřského regionu, odkud je to vzdušnou čarou do ruské metropole přes 6000 kilometrů, nyní obrací svůj hněv proti centrální vládě vedené prezidentem Vladimírem Putinem. Pokračující protesty vyvolávají obavy, v odpovědi na bouřlivé dění v Chabarovsku ale ruské vedení zatím tápe.

„Kreml je v šoku,“ tvrdí podle Rádia Svobodná Evropa moskevský politický expert Abbas Galljamov, který v minulosti psal Vladimíru Putinovi projevy, a dodává: „Nikdo neví, jak na to zareagovat.“

Furgalovo vítězství v živé paměti

Vyšetřovatelé si pro Furgala přišli ve čtvrtek 9. července. Následně 50letého gubernátora přepravili do moskevské vazební věznice Lefortovo, kde má dva měsíce počkat na očekávaný soudní proces. Podezřívají ho z organizace vražd podnikatelů, ke kterým došlo v letech 2004 a 2005. Konkrétně má jít o zastřelené Jevgenije Zorju a Olega Bulatova a pokus o vraždu Alexandra Smolského.

Americký deník The New York Times podotýká, že Furgal, který před vstupem do politiky obchodoval se dřevem a železným šrotem, mohl být v minulosti zapleten do nejrůznější trestné činnosti. Protestující se ale ptají, proč zatčení přichází s odstupem tak dlouhé doby, kdy vykonával několik politických funkcí na regionální i celonárodní úrovni a kdy proti němu nikdo žádné obvinění nevzněl.

Část demonstrantů připouští, že do 15 let starých událostí mohl být zapletený, motiv Moskvy je ale podle nich jasný – snaha Kremlu zbavit se politického protivníka, který dokázal Putinovo Jednotné Rusko s přehledem porazit.

Furgalovo vítězství, které má Moskva i obyvatelé Chabarovského kraje stále v živé paměti, se odehrálo ve druhé polovině roku 2018. Na post gubernátora tehdy Furgal kandidoval za nacionalistickou Liberálně-demokratickou stranu Ruska (LDPR) Vladimira Žirinovského. Druhé kolo voleb se mu podařilo překvapivě vyhrát s téměř 70 procenty hlasů, porazil tak dosavadního gubernátora a kandidáta Jednotného Ruska Vjačeslava Športa.

„Kremlu vadí především to, že porazil Jednotné Rusko takto výrazným způsobem. Furgal byl navíc pověstný tím, že si stavěl vlastní vertikálu moci. Struktura moci, kterou si ve své gubernii budoval, byla jiná než ve zbytku Ruska. Ani to nebylo pro Moskvu přijatelné,“ vysvětlil minulý týden pro iROZHLAS.cz odborník **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Karel Svoboda, podle kterého Furgalovo zatčení v protestujících vyvolalo pocit, že jim „Moskva diktuje, co mají dělat a chtít“.

Reakce Moskvy

Prvotní tisícové protesty v Chabarovsku, kde zaznívala hesla jako „Pryč s Moskvou“ nebo „Putin je zloděj“ vyvolaly v Kremlu šok, píše zpravodaj BBC v Rusku s odvoláním na nejmenovaného pracovníka prezidentské správy. Jak totiž poukazují zahraniční média, takto mohutné demonstrace namířené proti ruskému vedení jsou na rozdíl od Moskvy nebo Petrohradu v odlehlých regionech země spíše ojedinělé.

Po třech dnech demonstrací se tak Kreml rozhodl do Chabarovsku vyslat zmocněnce prezidenta pro Dálný východ Jurije Trutněva, který dostal za úkol situaci v regionu uklidnit. Dění z uplynulé soboty ale naznačuje, že se jeho snaha příliš nezdařila.

Během minulého týdne se účast na demonstracích pohybovala jen v řádech několika stovek účastníků, kritické hlasy ale neutichly a tuto sobotu se do protestů opět zapojilo několik desítek tisíc lidí. Demonstrace se přitom konají nejen v Chabarovsku, ale také Vladivostoku a Komsomolsku na Amuru.

Odborník Univerzity Karlovy už minulý týden pro iROZHLAS.cz uvedl, že protesty na ruském Dálném východě vyvolávají v Moskvě značné obavy, aby se nespokojenost obyvatel šestisetisícového města nerozšířila do dalších regionů.

„V Moskvě podpoře lidí moc nevěří, protože se objevují průzkumy veřejného mínění, které o Putinovi nemluví jako o nezpochybnitelném, jediném možném kandidátovi na doživotní prezidentství. Podle mě se tedy bojí, že by situace v Chabarovsku mohla přerůst někam dál,“ míní Svoboda.

Například průzkumy nezávislého centra Levada totiž ukazují, že se popularita šéfa Kremlu dostává na dvacetileté minimum – ještě v roce 2018 měl Putin podporu kolem 82 procent, v červnu už toto číslo kleslo na 60 procent. Podle Svobody tak během protestů hraje roli i jistá unavenost lidí z Putina. Tyto nálady přitom umocnilo i červnové „všeruské hlasování“ o změnách ruské ústavy, díky kterému si Putin zjistil možnost ucházet se o prezidentský úřad i po roce 2024.

Rudý hadr

Přestože se navzdory koronavirové pandemii napětí ve východosibiřském regionu stupňuje, odpověď ze strany ozbrojených složek zatím nepřišla.

„Protesty dosáhly takového měřítka, že to úřady vyvádí z míry,“ popisuje někdejší autor Putinových projevů důvod, proč se podle něj Moskva v reakci na demonstrace stále drží zpátky. „Není jasné, jak by lidé reagovali na případné zatýkání. Mohlo by to být jako rudý hadr na býka,“ dodává Galljamov.

Stále tak zůstává otázkou, kam protesty nakonec povedou a zda budou v dalších dnech a týdnech sílit. O oblíbeného gubernátora přitom obyvatelé Chabarovsku už definitivně přišli.

V pondělí Putin Furgala formálně definitivně odvolal z funkce a jmenoval na místo něj jiného člena LDPR, poslance Michaila Degťarjova. Ten má funkci zastávat do voleb, které se mají konat v září příštího roku.

Přestože je pro demonstranty „výhodou“, že je 39letý Degťarjov představitelem právě strany Vladimira Žirinovského, podle komentátora Českého rozhlasu Libora Dvořáka tento krok ke zklidnění situace pravděpodobně nepovede.

„Protesty určitě neustanou, protože trvají už desátý den, je to takříkajíc daleko od Moskvy a tam se zkrátka a dobře někdo na nějakou Moskvu, nějaký Kreml příliš neohlíží,“ vysvětlil v pondělí pro Český rozhlas Plus Dvořák.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/rusko-protesty-sergej-furgal-chabarovsk-vladimir-putin-protesty_2007210711_eku

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
[irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#), [irozhlas.cz \(Zprávy ze světa\)](#)

POLITIKA: Vondra žádá rezignaci Vojtěcha

21.7.2020 neviditelnypes.cz str. 00 Politika

Jan Bartoň

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch prošel poměrně značnou zatěžkávací zkouškou během počátku virové pandemie v Česku. Má dva tituly Mgr. - V letech 2006 až 2012 vystudoval právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (získal titul Mgr.). Na stejné univerzitě absolvoval i mediální studia na **Fakultě sociálních věd** (v letech 2006 až 2009 bakalářský stupeň a následně v letech 2011 až 2013 navazující magisterský stupeň, získal druhý titul Mgr.). V roce 2018 získal titul MHA – Master of Healthcare Administration na pražském Advance Healthcare Management Institute s.r.o. Ten se věnuje vzdělávání manažerů nemocnic a dalších pracovníků ve zdravotnictví. Tím, že u nich získal titul MHA, se však institut nijak na svých stránkách nechlubí. Vojtěch by tedy měl být docela dobře seznámen s problematikou řízení českého zdravotnictví. Není sice lékař jako řada jeho předchůdců, ale o českém zdravotnictví by něco vědět měl.

Alexandr Vondra, místopředseda ODS, v Událostech ČT prohlásil (parafrázuji), že ministr nezvládá svůj resort, a měl by proto okamžitě rezignovat. Měla by to být Vojtěchova reakce na opětovné „přítvrzení“ opatření proti šíření viru covid-19 v tomto regionu. Události se ostatně stavu nemoci věnovaly hodně podrobně a referovaly mimo jiné o tom, že v Česku je v současné době počet infikovaných stejný jako v dubnu během prvního nárazu infekce. Nicméně, zatímco v dubnu byl počet těžkých případů z celkového počtu infikovaných téměř 13 %, v současnosti jsou to asi 2 %. Vojtěch se brání tím, že o situaci rozhoduje místně příslušná KHS. Představitelka této krajské organizace naopak tvrdila, že vše s ministrem konzultovali a ten podle ní požadoval co nejrychlejší zavedení opatření. Něco tedy v komunikaci „zaskřípalo“ a reagoval i ministr zahraničí Tomáš Petříček. Podle něj by se měla „zlepšit komunikace“. To rozhodně.

Požadavek na Vojtěchovu rezignaci byl vysloven v tom samém týdnu, co jiní opoziční politici požadovali rezignaci ministra dopravy Karla Havlíčka. Na dráze došlo během několika dnů k několika nehodám, z nichž dvě si vyžádaly i lidské oběti. Proti Havlíčkovi vytáhl bývalý ministr dopravy za ODS Zbyněk Stanjura. Ten byl ministrem pouze půl roku a za jeho ministrování se nic vážného nestalo. Nicméně, kritika se na Havlíčka opět snášela za to, že řídí dvě ministerstva a že dopravu zanedbává. Zde na rozdíl od situace ve zdravotnictví se Havlíčkovo dvojí angažmá v roli ministra občas jako klacek na ministra použije. Pokud by ministr přijal „politickou odpovědnost“ za dvě havárie na dráze v krátkém čase s oběťmi na životě, asi by to bylo některými médii i oceněno, tím by to ale skončilo. Havlíček v jednom rozhovoru na ČT odpověděl i na „chytrou“ otázku moderátorky, zda by se lidé měli bát cestovat vlakem. Prohlásil, že ačkoliv se na silnicích stávají smrtelné nehody každý týden, naprostá většina řidičů nepřestane jezdit autem. Z hlediska „komunikace“ tak Havlíček bodoval více než Vojtěch.

Co se virové pandemie týče, téměř ve všech státech, v nichž došlo k rozvolnění opatření proti šíření viru, se počty infikovaných osob zvyšují. Stalo se to v Izraeli, v řadě států USA i v některých evropských zemích. Restriktivní opatření jsou však obyvatelstvem přijímána s mnohem menší chutí než na počátku pandemie. Vojtěch tak bude v následujících týdnech čelit dalším výzvám k rezignaci, pokud se infekce v Česku udrží na současném stavu a nezmizí, jak prorokovala například vedoucí mediálně proslavené laboratoře, která nejprve nedostala souhlas s prováděním testů.

Covid-19 je dnes ve světě více méně otázkou politického boje. V USA infekce velmi zkomplikovala situaci stávajícímu prezidentovi Donaldu Trumpovi. Nezaměstnanost prudce stoupla až na 15 % a dosáhnout jejího návratu ke stavu před pandemií bude do listopadu velmi obtížné. Proto prezident tlačí na co nejrychlejší návrat americké ekonomiky do normálu a proto jeho pravděpodobný soupeř Joe Biden hovoří o „nezvládnutí“ situace a snaží se Trumpa vykreslit jako viníka obětí s virem. V USA dnes probíhá bezmála milion testů denně a nákaza se zjišťuje u asi 8-10 % odebraných vzorků. Naprostá většina lidí s virem však má buď bezpříznakový průběh infekce, nebo jen s malými potížemi. O to víc se v médiích straší, že ve „vedlejších“ následcích je virus až desetkrát nebezpečnější než virus chřipky.

Ministr Vojtěch by proto měl komunikaci skutečně věnovat mnohem více času. Dnes už ani v Česku nejde o záchranu zdravotního systému. Je to vlastně čistá politika. Vojtěch by tak měl s hlavní hygieničkou věnovat mnohem více času způsobu informování o všech připravovaných opatřeních. Není dle mého soudu taktické vykládat do médií, že se situace v OKD lepší, a po několika dnech oznámit přes KHS v Ostravě návrat restrikcí v Moravskoslezském kraji. A je těžko pochopitelné, že ministr (za ANO) údajně neinformoval o

připravovaných opatřeních ani hejtmana Moravskoslezského kraje Ivo Vondráka (rovněž za ANO). Zdá se, jako by rivalita mezi vládními představiteli za ANO a „pouhými“ hejtmany za ANO bránila oně správné komunikaci.

A ještě jedna věc platí v politice stoprocentně – staré úspěchy, třeba jen několik týdnů či měsíců, nikoho v politice natrvalo neudrží. I pro ANO platí, že se blíží krajské a senátní volby, a podzimní utužování restrikcí, o kterých hovoří někteří epidemiologové, by nemuselo pro ANO přinést politické body. Ba právě naopak. Dle mého soudu nelze vstoupit dvakrát do stejné řeky – to, co lidé ocenili v březnu a dubnu, sotva ocení v září a říjnu.

Převzato se svolením autora z [JanBarton.blog.idnes.cz](https://janbarton.blog.idnes.cz)

URL| https://neviditelnypes.lidovky.cz/politika/politika-vondra-zada-rezignaci-vojtecha.A200720_095721_p_politika_wag

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
neviditelnypes.cz (*Politika*)

NA CO SI DÁT POZOR U POMOCI SMARTWINGS

22.7.2020 **Hospodářské noviny str. 10** **Názory**

Jiří Novák

ZDA POMOCI LETECKÉ SPOLEČNOSTI SMARTWINGS, BUDE POLITICKÉ ROZHODNUTÍ. PRVNÍ KROK ALE MUSÍ UDĚLAT JEJÍ VLASTNÍCI. POKUD NEMAJÍ ZÁJEM, ZŘEJMĚ V BUDOUCNOST FIRMY SAMI NEVĚŘÍ.

Vláda má před sebou složité rozhodnutí o možné kapitálové pomoci česko-čínské firmě Smartwings. Pro takové rozhodnutí je klíčový odhad budoucího vývoje leteckého průmyslu. Ten bude především záviset na rychlosti zvládnutí pandemie u nás i ve světě a na hloubce a délce trvání ekonomického propadu. Názory odborníků na tyto otázky se různí. Není proto překvapivé, že ani vláda nemá jasno a její názor se v čase vyvíjí.

Při rozhodování, zda pomoci, by měla vláda bedlivě sledovat signály, které o životaschopnosti firmy vysílají její stávající vlastníci a komerční banky. Ti jsou schopni lépe posoudit ekonomické vyhlídky firmy. Při rozhodování, jak pomoci, by vláda měla vlastníkům ponechat dostatek volnosti, ale měla by podmínky nastavit tak, ať jsou co nejvíce zainteresovaní na úspěchu.

Odpůrci vládní pomoci často argumentují, že jde o nežádoucí zásah do volného fungování trhu. Pokles zájmu o leteckou dopravu v důsledku epidemii patří mezi běžná obchodní rizika. Současná pandemie není ani první, ani poslední v historii lidstva. Dále společnost nemá zvláštní schopnosti vyžadující ochranu. S ekonomickými obtížemi se potýkala už před příchodem pandemie. Není důvod se domnívat, že v budoucnu bude schopna zajistit leteckou dopravu lépe než konkurence.

Proč vlastně pomáhat nebo nepomáhat

Soukromí dopravci jsou často úspěšnější. Rok před krachem maďarské společnosti Malév odbavila letiště v Budapešti 8 911 273 a v Praze 11 788 629 cestujících. V roce 2019 to bylo v Budapešti 16 173 489 (nárůst o 81 procent) a v Praze 17 804 900 (nárůst o 51 procent). Přes mnohé obavy rostla Budapešť bez národního dopravce rychleji než Praha.

Nepomůže-li česká vláda, koupí patrně společnost nový vlastník, restrukturalizuje ji, reviduje některé nevýhodné smlouvy a závazky a zvýší efektivitu. Bude-li navíc novým majitelem letecká společnost, mohla by se stát tím silným partnerem, kterého ČSA dlouho marně hledaly. K podobnému efektu dojde, pokud jiná letecká společnost převezme trasy, které Smartwings zajišťují. Intenzivnější konkurence může snížit ceny a – podobně jako v Budapešti – přitáhnout více cestujících. To může být zajímavé především pro cestující charterových letů, u nichž je konkurence nejsilnější a citlivost na cenu nejvyšší.

Konečně lze také argumentovat, že pomáhat jedné konkrétní firmě nad rámec standardních programů není fér. Vládě komplikuje situaci, že premiéra a prezidenta pojí s některými osobami českého a čínského průmyslu zainteresovanými ve Smartwings úzké vazby. Bude obtížné přesvědčit občany, že případná zvláštní pomoc pro Smartwings placená z jejich daní je výsledkem racionálního rozhodnutí a není motivovaná snahou

pomoci přátelům nebo se zavděčit někomu, kdo by mohl být v budoucnu užitečný. Velkou výhodou mají vlády, u kterých nelze premiéra nebo premiérku podezírat ze střetu zájmů (například ty nordické). Premiér v této konfliktní situaci by měl alespoň usilovat o maximální transparentnost a neměl by ignorovat doporučení svých poradních orgánů.

Na druhou stranu, pandemie tohoto rozsahu je bezprecedentní událostí, která má disproporční dopad na letecký průmysl. Vláda kompenzuje zemědělcům škody způsobené suchem, mokrem, větrem nebo jinou běžnou nepřízní počasí. Lze tedy argumentovat, že by tak měla učinit i v tomto případě. Pomoc by nijak nevybočovala z evropského normálu. Také jiné vlády již deklarovaly připravenost „svým“ aerolinkám pomoci.

Oba pohledy jsou legitimní a nelze jednoznačně říct, který by měl převážet. Vláda bude muset rozhodnout politicky. Pokud se ale rozhodne pomoci, bude důležité, jakým způsobem to udělá. Především by měla trvat na tom, ať firmě primárně pomohou její stávající vlastníci. Ti mají určitě nejlepší schopnost odhadnout, jaká budoucnost firmu čeká. Pokud nebudou ochotni pomoci vlastníci, znamená to, že sami nevěří v obnovu firmy. V takovém případě by neměla pomáhat ani vláda.

Pokud dodatečný kapitál poskytnou a vláda se rozhodne k nim připojit, může tak nejsnáze učinit navýšením vlastního jmění („equity“). To by jí umožnilo zhodnotit investici v případě, že se firma zotaví (viz záchrana amerických automobilek). Bohužel, stát nebývá dobrým vlastníkem. Jistě si vzpomeneme na tristní hospodaření ČSA v době, kdy management vybíral a dozoroval stát. Vlastnický vstup státu by mohl ohrozit efektivitu obnovy firmy.

Nezaujatý pohled banky

Lepší alternativou je poskytnout půjčku nebo ještě lépe garanci běžného bankovního úvěru. Garance bude patrně muset být vyšší než u běžných covidových programů. Neměla by ale být stoprocentní, aby i banky musely nést svou kůži na trh („skin in the game“). Ze stejného důvodu by vláda také měla vyžadovat, aby bankovní úvěr nebyl zajištěn aktivy firmy (např. nemovitostmi). Jen tak budou mít totiž banky motivaci pečlivě posoudit kvalitu plánu obnovy.

Pokud firma nepřesvědčí banky, bude to pro vládu signálem, že by pomoc neměla poskytovat ani ona. Po vzoru britské vlády může i ta česká požadovat, aby se garance automaticky přeměnila ve vlastní jmění, pokud firma přestane splácet. Tím předejde strategickému nesplácení, kdy firma částečně úvěr nesplatí a využije státní garance, i když by bylo v jejích silách půjčku splatit celou. Také to zvýší motivaci stávajících vlastníků firmu úspěšně reorganizovat, splatit bankovní úvěr a vyhnout se rozředění svého vlastnického podílu.

Vláda by neměla vlastníky příliš omezovat v rozhodování, jak se nejlépe současné situaci přizpůsobit. Ani úsměvným požadavkem na přejmenování firmy, ani limity na počet propuštěných. Svazovala by tím vlastníků ruce při hledání nejhodnějšího řešení. Naopak se vláda může chtít podílet na případném zhodnocení firmy, například formou opce na nákup vlastního jmění („call option“), která by ovšem byla vyrovnána pouze finančně.

Při rozhodování, zda pomoci, by měla vláda bedlivě sledovat signály, které o životaschopnosti firmy vysílají její stávající vlastníci a komerční banky.

Bohužel, stát nebývá dobrým vlastníkem. Jistě si vzpomeneme na tristní hospodaření ČSA v době, kdy management vybíral a dozoroval stát.

O autorovi| Jiří Novák, Autor působí na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK
Foto popis|

Studenti zapojení do Inovační laboratoře bodovali v soutěži Nakopni Prahu

22.7.2020 ff.cuni.cz str. 00

Na druhém a třetím místě se umístily projekty, které vznikly v „dílňě“ praktického semináře vyučovaného v Kampusu Hyberská. Během jednoho semestru je připravili studenti z Univerzity Karlovy.

E-čtečky pro seniory a web pro vzdělávání v oblasti informatiky. To jsou projekty studentů Univerzity Karlovy, které uspěly v inovačním maratonu Nakopni Prahu. Do soutěže se mohl přihlásit kdokoli, kdo si se svým týmem troufl během pár měsíců vymyslet prototyp řešení jedné z vyhlášených výzev. Inovace měla mít pozitivní dopad na společnost a prostředí a zároveň měla pomoci zlepšit život obyvatel Prahy.

Vítězné projekty pomohla studentům během letního semestru zrealizovat Inovační laboratoř – kurz vyučovaný v Kampusu Hybernská. Účastníci semináře pod vedením Jana Veselého pracovali na projektu, při kterém se snažili naučit přistupovat k jeho realizaci takovým způsobem, aby minimalizovali ztrátu času, financí i svého potenciálu.

Studenti si tak vyzkoušeli ověřovací metody eliminující rizika při práci na projektu, business modelování, prototypování a další nástroje a techniky, které mohou v budoucnu využít například při zakládání vlastního podnikání. Navíc během kurzu každý tým získal cennou zpětnou vazbu od potenciálních uživatelů, mentorů i od sebe navzájem.

Web o informatice pro studenty i učitele

Studentky Zuzana Drázdová z Matematicko-fyzikální fakulty a Karin Strouhalová z Pedagogické fakulty UK, které se účastnily letošního semináře, získaly v soutěži druhé místo. Společně navrhly Sagittu neboli interaktivní vzdělávací portál, který má veřejnost seznámit s programováním a zároveň vylepšit výuku informatiky na středních školách.

„Uvažovaly jsme, jaké výzvy budou Prahu v příštích dekádách čekat. Rozvoj technologií je nevyhnutelný, a právě díky zkvalitnění výuky informatiky na středních školách připravíme budoucí generace,“ říkají tvůrkyňe webu. Portál středoškoláky seznámí s tím, jak lze programování využít v umělé inteligenci, při práci s grafikou či zpracování dat. Navíc si zde mohou své znalosti ověřit i řešením různě obtížných úloh.

Podle studentek je ta nejnáročnější práce teprve čeká – a to celý projekt zprovoznit. Od září 2021 chtějí pomáhat se spuštěním pilotní výuky umělé inteligence na několika středních školách v Praze a zároveň se plánují věnovat školení učitelů informatiky. „Rády bychom středoškolákům poskytovaly kvalitní materiály, představovaly jim studium na vysoké škole a společně se spolkem prg.ai utvářeli komunitu technicky nadšených studentů.“

Kompletní fond knihovny doma ve čtečce

Na třetím místě se umístil projekt Knihy na Prahu, s nímž chtějí studenti z **Fakulty sociálních věd** UK Marta Batíková, Jakub Stuchlík a Petr Pham vylepšit životní úroveň seniorů, a to prostřednictvím asistovaných výpůjček čteček elektronických knih. Senior si v několika pobočkách v Městské knihovně v Praze může vypůjčit na klasickou výpůjční dobu 4 týdnů čtečku s libovolným počtem titulů z digitálního fondu knihovny. Zároveň bude na místě vyškolenou osobou instruován, jak čtečku používat.

„Naši vizí je zařadit tuto službu do portfolia běžně nabízených služeb MKP a navázat tak na jejich dlouhodobý trend digitalizace knižního fondu. Čtečka je pro seniory ideální přístroj díky své relativní jednoduchosti a jasnému smyslu použití. Navíc je člověk, který se naučil ovládat novou technologii, více zapojen do moderní společnosti a má ze sebe radost,“ uvádí trojice studentů.

Celý projekt začali spolužáci připravovat v době vypuknutí pandemie. „Seděli jsme doma a došlo nám, že všechno, co děláme a čím se bavíme, je online. Jenže právě ta nejohroženější skupina, senioři, byla často odkázána na televizní vysílání a jejich osobní knihovny. A tak jsme společně došli k nápadu půjčování čteček e-knih seniorům. Služba má snižovat digital gap mezi generacemi a navíc osobním kontaktem v knihovně redukovat pocit osamělosti, kterým mohou senioři trpět.“

Učit seniory pracovat se čtečkami může znít jako jednoduchý projekt, pro studenty však znamenal komplexní přípravu včetně vytvoření prototypu služby, který prezentovali v soutěži. „Museli jsme si přesně vydefinovat, kam se chceme s naším projektem dostat, a tento krok několikrát opakovat během vývoje celého projektu. Museli jsme si ujasnit, kolik času jsme ochotní projektu věnovat, a následně se společně sladit.“ Nyní studenti s Městskou knihovnou dotahují detaily, aby mohli na podzim spustit pilotní provoz asistovaných čteček.

Seminář Inovační laboratoř je koncipovaný jako zážitkový kurz, který studentům poskytuje příležitost získat především praktické zkušenosti, včetně vedení rozhovorů a prezentace projektu. „Tento semestr byl silně ovlivněn uzavřením školy a přechodem na online setkávání. Jsem studentům velice vděčný, že tuto změnu zvládli a udrželi tempo celý semestr. Někteří dokonce proměnili ve svém projektu tuto velmi nepříjemnou situaci v příležitost. Všem patří velký dík,“ dodává k průběhu kurzu jeho vedoucí Jan Veselý.

Předmět je určený je pro všechny studenty UK, v SISu jej zájemci najdou pod kódem AINO2051.

URL| <https://www.ff.cuni.cz/2020/07/studenti-zapojeni-inovacni-laboratore-bodovali-v-soutezi-nakopni-prahu/>

Dětská práce nebo muž umírající na AIDS. Fotografie, které změnily svět

23.7.2020 denikn.cz str. 00 Kontext N

Eliška Černá

V historii se objevila řada fotografií, které otřásly společností. Snad každý si vybaví ikonický snímek dětí s pláčem a hrůzou v očích prchajících před napalмовým útokem ve Vietnamu. Portrét znetvořené Afghánky Bibi Aishaové, kterou po jejím útěku otec vrátil násilnickému manželovi, který ji zmrzačil a nechal zemřít někde v horách. Nebo americká dvojčata po teroristickém útoku 11. září 2001 a řadu dalších. Pak jsou tu ale fotografie, které doslova změnily svět.

Tento text je součástí letního seriálu Deníku N – Příběhy moderní novinářiny. Každý týden až do konce srpna vám v něm budeme představovat fenomény, osobnosti i nové metody v oboru, který je nám nejbližší.

Sadie Pfeiferové bylo devět let, když se musela den co den místo školy a dětských kratochvílí vracet do továrny na zpracování bavlny v americkém Lancasteru. Dlouhé hodiny zakládala nitě a obsluhovala rozměrný a nebezpečný stroj, který byl téměř dvakrát těžší ona. V roce 1908 ale potkala muže, který měl změnit budoucnost všech dětí ve Spojených státech a zajistit, že už se na polích, plantážích, v továrnách, manufakturách a dolech nebudou muset dál lopotit.

K této sérii textů pořádáme soutěž o roční předplatné a knihy Deníku N. Na soutěžní otázky můžete odpovídat každý týden po vydání článku.

Než Lewis Hine potkal Sadie, byl učitelem a sociologem na newyorské škole etiky. Svě jisté místo ale v roce 1906 opustil, aby se nechal najmout Národní komisí pro dětskou práci jako investigativní fotograf. V té době už měl za sebou fotodokumentaci imigrantů přijíždějících přes moře na Ellis Island a práce ocelářů v Pittsburghu. Portrét děvčete stojícího před řadou cívek, které stejně monotónně ubíhají do ztracena jako její dětský svět, byl jedním z mnohých, na kterých Hine zachytil nuznost podmínek a náročnost dětské práce. Děti tehdy za minimální mzdu pracovaly až 14 hodin denně.

Přečtěte si také Hledá se rozumbrada s názorem na cokoli. O žánru, v němž Leoš Mareš pohořel

Stejný osud jako Sadie potkal ve Spojených státech na začátku 20. století téměř dva miliony dětí. Přesto se o dětské práci téměř nemluvalo a téma bylo odstrčeno na okraj společnosti, stejně jako nejchudší vrstva, ze které pracující děti pocházely.

Malá Lottie už ve čtyřech letech otevírala společně s dalšími dětmi nalovené ústřice. Foto: Wikimedia Commons, U.S. National Archives and Records Administration

Právě fotografie umouněných chlapců, kteří v uhelných dolech dlouhé hodiny třídili vytěžený materiál, čtyřletých „dělnic“ v továrnách na sardinky a dalších pracujících dětí, byly tím, co společností otřásl natolik, že se o jejich podmínkách a vůbec dětské práci začalo ve Spojených státech mluvit s dostatečnou razancí. Samotný Hine vystupoval proti dětské práci i poté, co dokončil svoje cesty napříč Amerikou, ze kterých přinesl svědectví o dětské bídě, zraněních a podmínkách zachycených na fotkách.

Těžká práce v přádelně byla pro devítiletou Sadie Pfeiferovou na denním pořádku. O to, aby další děti už nemusely takto dřít, se zasloužila i tato fotka. Foto: The J. Paul Getty Museum

„Jsou práce, ze kterých mají děti užitek, ale jsou také práce, ze kterých profituje pouze jejich zaměstnavatel. Smyslem zaměstnávání dětí dnes většinou není něco je naučit, ale získat za jejich práci co nejvíce peněz,“ pronesl Hine, když své snímky představoval americkým zákonodárcům. Národní komise pro dětskou práci souběžně se snahou zákonně prosadit její zákaz zajistila, aby se Hineho snímky objevily v časopisech, na plakátech a stáncích kampaně proti dětské práci.

První změna přišla ve Spojených státech už v roce 1914, kdy pětadvacet států USA přijalo zákon, který zakazoval zaměstnávat děti pod 14 let a stanovil maximálně osmihodinovou pracovní dobu pro děti do 16 let. Tento zákon snížil počet pracujících dětí téměř o polovinu. Definitivní zákaz dětské práce ale přišel až po první světové válce

v roce 1938, kdy Kongres schválil nařízení, podle něhož byla minimální věková hranice stanovena na šestnáct let.

Být hladovějícím albínem v Africe

Průmyslníci, vlastníci továren, plantáží a dolů ale neviděli rádi, když se kolem dětí ochomýtal cizí člověk. Řada z více než stovky fotek zachycovala i dospělé, kteří dětské práci dozorovali. Proto Hine, aby se k dětem dostal, využíval přestrojení. V obleku prodejce biblí, pojišťovacího agenta nebo fotografa průmyslových budov získával důkazy, které měly společnost konfrontovat s každodenní realitou dětské práce a přesvědčit americké občany, aby požadovali po vládě změnu.

Hine už na začátku 20. století fotil způsobem, kterému by se dnes říkalo „skrytou kamerou“. Přesto mají jeho snímky promyšlenou kompozici a uměleckou hloubku. Reportážní fotografie, kterou známe dnes, tehdy ještě nepřicházela v úvahu kvůli dlouhým expozičním časům a seřizování aparátu. Hine se tak se svými fotkami stává zakladatelem dokumentární fotografie a předchůdcem reportážního přístupu k fotce. Rychle se pohybovat po scéně s malým fotoaparátem umožnily až přístroje typu Leica vynalezené roku 1913 Oskarem Barnakem.

Fotografie Roberta Capy z 5. září 1936 na výstavě. Foto: ČTK

První ikonické reportážní snímky a základ moderního fotožurnalismu tak pocházejí z dob španělské občanské války a velké hospodářské krize ve Spojených státech. Nejznámější ze snímků je kontroverzní opředný republikánský voják padající nazad po zásahu kulkou, zachycený válečným fotografem Robertem Capou. Podobně známá je fotka zoufalé a hladové třicátnice Francis Thompsonové se třemi dětmi. V kompozici odkazující na Pannu Marii ji zachytila v roce 1936 fotografka Dorothea Langová krátce poté, co Thompsonová prodala pneumatiky auta, aby koupila dětem normální jídlo a nemusely alespoň chvíli jíst mrtvé ptáky.

Fotografie od Dorothee Langeové s názvem Kočující matka. Foto: Dorothea Langeová, Wikimedia Commons

Fotky samy o sobě sice ukazovaly hrůzy války a humanizovaly utrpení lidí, ale nevedly k nápravě. „Snímek Francis Thompsonové je spíš symbolem krize. Dorothea Langová ukázala nuznou situaci, ale ke změně nedošlo, bylo to jen zdokumentování následků krize. Oproti tomu Hineovy fotky pomohly ke změně legislativy a způsobily, že přestala být ve Spojených státech dětská práce legální,“ vysvětluje rozdíly mezi jednotlivými snímky specialista na fotožurnalistiku Filip Láb z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Podobně jako v Hineho případě pohnul světem a lidmi obraz veterána válečné fotografie Dona McCullina. „Být hladovějícím sirotkem v Biaře je jednou z nejpohorlivějších situací, ovšem být v Biaře hladovějícím albínem je zcela nepopsatelné. I když umíral hladem, stále byl mezi svými vrstevníky terčem posměchu, urážek a byl odstrkován,“ napsal McCullin v roce 1969, když fotku devítiletého albínského Afričana zveřejnil.

Situace ve válkou zmítaném státě Biafra byla medializovaná a svět věděl o hladomoru, bombardování nemocnic i křesťanských kostelů a zvrstvech páchaných nigerijskou vládou na kmeni Igbů, který se pokusil získat autonomii nad svým územím. Přesto to byl až McCullinův snímek, který pohnul západní společností natolik, že lidé začali tlačit na vlády, aby okamžitě jednaly. Nátlak spustil masivní humanitární pomoc a Západ vytvořil letecké mosty dodávající do zdecimované země potraviny, léky i zbraně.

Přečtěte si také Reportérky, které rozkryly kauzu Weinstein a zažehly globální hnutí

Igbům to k autonomii nepomohlo, Biafra byla po čtyřech letech opět připojena k Nigérii. Společenský tlak byl ovšem impulzem pro vznik organizace Lékaři bez hranic, která dnes operuje na celém světě ve státech zmítaných válkami, postiženými katastrofami a epidemiemi. „McCullin situaci fotil s vědomím, že má snímek potenciál vzbudit pozornost, protože je velmi intenzivní. Její efekt byl nejen okamžitý, ale i dlouhodobý,“ doplňuje Filip Láb.

Červená stužka

Celosvětové hnutí, které má dodnes své významné společenské postavení, rozpoutala i fotografie umírajícího vyzábělého muže s vizáží Ježíše Krista. Dvaatřicetiletého Davida Kirbyho na smrtelné posteli obklopeného plačícími otcem a matkou zachytila v roce 1990 Theresa Frareová.

Srdceryvný rodinný portrét obletěl Spojené státy. David Kirby zemřel na následky AIDS, nemoci, která byla do té doby považovaná za neduh narkomanů a homosexuálů. Ani lékaři a vláda jí proto nevěnovali dostatečnou pozornost. Fotografka ale přinesla svědectví o tom, že se AIDS týká nejen postižených, ale i pozůstalých a že nemoc není jen problémem lidí na okraji společnosti, ale i lidí ze střední třídy, jako byl umírající muž na fotce. Nemoc tak byla poprvé ukázána jiným než skandalizujícím způsobem.

První fotka člověka s AIDS, která nemoc neskandalizovala. Foto: Wikimedia Commons

Už za rok od Kirbyho smrti skupina umělců z New Yorku založila projekt „Red ribbon“ a červená stužka se stala symbolem solidarity a účasti s lidmi trpícími touto smrtelnou nemocí. Dodnes nosí lidé na klopách malý znak upozorňující na zrádnost nemoci a jako symbol soucitu s postiženými.

K boji proti AIDS přispěla, byť kontroverzním způsobem, i oděvní společnost Benetton. Kolorovanou fotku Theresy Frareové použil reklamní stratég a fotograf Oliviero Toscani v reklamní kampani společnosti. Mnoho časopisů odmítlo reklamu zveřejnit, Kirbyho rodina ale s využitím fotky souhlasila. „Cítili jsme, že přišel čas, aby lidé zjistili pravdu o AIDS,“ řekla tehdy Kirbyho matka Kay. Pozůstalí chtěli, aby se zvýšilo povědomí o nemoci a aby vláda urychlila vývoj nových léků.

Přečtěte si také Příběh televize „Žena“ – muslimky nechce na obrazovce ani manžel, ani matka

V roce 1993, který následoval kampaň Benettonu, vytvořil prezident Bill Clinton při Bílém domě úřad pro národní politiku AIDS, který se začal tematikou aktivně zabývat, a nemoc si zasloužila i ve vládních kruzích dostatečnou reflexi.

Banální princip

Podobně překročila fotka hranice původního dokumentárního účelu v případě ikonického snímku Charlese Moora, který vyfotil v 60. letech v Alabamě začátky boje, jenž dnes pokračuje v hnutí Black Lives Matters. Moore v létě roku 1963 vyfotil v Birminghamu sérii fotek, která ilustrovala opakované střety mezi černošskými obyvateli a bělošskou mocenskou strukturou.

Na obrázku, který později využil a dále proslavil výtvarník Andy Warhol, je zachycená dobová rutinní brutalita – policejní pes vedený bílým strážníkem trhá kalhoty protestujícímu černochovi. Teprve tato fotka otevřela lidem oči a dosud váhající politici o rok později schválili zákon zaručující všem stejná občanská práva. Jak je z posledních událostí v USA vidět, postavení černošského obyvatelstva přesto dál hýbe společností.

Přečtěte si také Projekt, který se stal noční můrou ruských špionů, začal v obýváku

Ovšem v tomto případě nejspíš fotografie nebyla tím, co změnilo zákony a celkové nastavení společnosti – klíčovou roli sehrály sílící černošské protesty. Díky fotkám ale začaly být jednotlivé společenské problémy viditelné. To, co jim dává silnější výpovědní hodnotu než zpravodajskému textu popisujícímu události, je jednoduché sdělení, jasné pojmenování a zobrazení situace, do které se může každý vcítit a nechat se pohnout.

Graffiti na motivy fotografie tříletého Alana Kurdího. Foto: Wikimedia Commons

„To, proč všichni dodnes používají fotky, je banální princip zafixování světa, který okolo nás jinak proletí. Díky fotce si ho můžete prohlížet, jak dlouho chcete. To jim dává sílu působit,“ vysvětluje Filip Láb. Podle něj ale v novém miléniu oproti 20. století došlo k jedné změně. Díky internetu, mobilní fotografii a sociálním sítím se fotky stávají těkavějšími – zazní a hned zmizí.

První snímek poslaný do světa přes mobil způsobil v historii fotografie větší revoluci než nástup digitálních fotoaparátů. Foto: Wikimedia Commons, Philippe Kahn

Snímky, které dřív dokázaly pohnout společností prakticky ihned, dnes musí obstát v široké konkurenci. Až s odstupem let se tak dozvíme, jestli fotka Alana Kurdího, tříletého syrského chlapce vyplaveného na břehu Turecka, zůstane v kolektivní paměti a stane se symbolem uprchlické krize. Nebo jestli se nekvalitní fotka v Teheránu zastřelené Nedy Agha-Soltanové stane ikonou iránských protestů.

Co už ale jisté je, že se symbolem nové éry fotografií – těch zachycených na telefony a šířených po internetu – stane fotka novorozené Sophie Kahnové. Její otec Philippe během porodu napsal stručný program, který přes

mobilní data jeho černobílého telefonu ihned odeslal z počítače do světa dceřinu fotku pořízenou jen pár minut po jejím narození.

URL| <https://denikn.cz/404198/detska-prace-nebo-muz-umirajici-na-aids-fotografie-ktere-zmenily-svet/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (*Kontext N*)

Problémy v Turkmenistánu

24.7.2020 Seznam.cz TV str. 10 19:25 Večerní zprávy

Klára BRUNCLÍKOVÁ, moderátorka

Problémy v Turkmenistánu. K ekonomické krizi se přidává i koronavirus. Ten sice oficiálně v diktátorské zemi není, i přesto se zavádí mnohá opatření. Životu Turkemů se výrazně komplikuje. Protirežimní nálady rostou, ale šance na změnu je minimální.

Valérie DVORÁKOVÁ, redaktorka

Tváří se šťastně. Ve skutečném Turkmenistánu ale zabíjí koronavirus a stupňuje se tu ekonomická krize, která úzce souvisí s pádem ceny zemního plynu. Lidem klesají platy, v bankomatech chybí peníze a v obchodech jídlo.

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ta situace se zhoršuje už několik let. Zejména v souvislosti s tím, jak Turkmenistán postupně otevírá nebo zavírá hranice. Druhý faktor je nenasytost rodiny, která získává stále větší podíl v turkmenské ekonomice a v podstatě ovládá ty klíčové sektory ekonomiky a to včetně třeba dovozu potravin a distribuce potravin.

Valérie DVORÁKOVÁ, redaktorka

V životě vůdce se tak problémy nevyskytují. Svoji zemi zkrášluje zlatem a bílým mramorem. Pořádá vlastní hudební vystoupení a je milovníkem koní, psů a všestranným sportovcem. Existenci koronaviru trápícího celý svět popírá.

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Podle těch zpráv, které máme z Turkmenistánu, tak se zdá, že tam dochází k poměrně silnému rozšíření epidemie COVID-19, byť se to momentálně maskuje pod nejrůznějšími pojmy.

Valérie DVORÁKOVÁ, redaktorka

Všichni tak musí nosit roušky, které mají chránit před údajným zákeřným prachem. Kvůli němu dokonce letadla dezinfikují hranice. Od úterý pak platí karanténa. Tamní zdravotnictví se s epidemií může jen těžko vypořádat.

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Turkmenské zdravotnictví je dneska sice formálně neplacené, ale reálně bez úplatků a bez hrazení aspoň části nákladů na léčení vůbec nemáte šanci být léčení.

Valérie DVORÁKOVÁ, redaktorka

Turkmenům dochází trpělivost. Mocenský aparát ale pokusy o protesty tvrdě potlačuje. Navíc mnoho z nich má větší starosti o každodenní vyžití. Matěj Karger a Valérie Dvořáková, televize Seznam.

Klára BRUNCLÍKOVÁ, moderátorka

Večerní zprávy právě teď končí. Nenechte si ale ujít taky sport, začíná už za okamžik. Hezký večer.

Fotografie, které zásadně proměnily společnost

24.7.2020 Deník N str. 04 Příloha - Kontext

ELIŠKA ČERNÁ

Historie zná řadu fotografií, které otřásly společností. Snad každý si vybaví ikonický snímek dětí s pláčem a hrůzou v očích prchajících před napalмовým útokem ve Vietnamu. Portrét znetvořené Afghánky Bibi Aishaové, kterou po jejím útěku otec vrátil násilnickému manželovi, který ji zmrzačil a nechal zemřít někde v horách. Nebo americká dvojčata po teroristickém útoku 11. září 2001 a řadu dalších. Pak jsou tu ale fotografie, které doslova změnily svět.

PORTRÉT DĚVČETE

Sadie Pfeiferové bylo devět let, když se musela den co den místo školy a dětských kratochvílí vracet do továrny na zpracování bavlny v americkém Lancasteru. Dlouhé hodiny zakládala nitě a obsluhovala rozměrný a nebezpečný stroj, který byl téměř dvakrát těžší ona. V roce 1908 ale potkala muže, který měl změnit budoucnost všech dětí ve Spojených státech a zajistit, že už se na polích, plantážích, v továrnách, manufakturách a dolech nebudou muset dál lopotit.

Než Lewis Hine potkal Sadie, byl učitelem a sociologem na newyorské škole etiky. Svě jisté místo ale v roce 1906 opustil, aby se nechal najmout Národní komisí pro dětskou práci jako investigativní fotograf. V té době už měl za sebou fotodokumentaci imigrantů přijíždějících přes moře na Ellis Island a práce ocelářů v Pittsburghu.

Portrét děvčete stojícího před řadou cívek, které stejně monotónně ubíhají do ztracena jako její dětský svět, byl jedním z mnohých, na kterých Hine zachytil nuznost podmínek a náročnost dětské práce. Děti tehdy za minimální mzdu pracovaly až 14 hodin denně.

Stejný osud jako Sadie potkal ve Spojených státech na začátku 20. století téměř dva miliony dětí. Přesto se o dětské práci téměř nemluvalo a téma bylo odstrčeno na okraj společnosti, stejně jako nejchudší vrstva, ze které pracující děti pocházely.

Právě fotografie umouněných chlapců, kteří v uhelných dolech dlouhé hodiny třídili vytěžený materiál, čtyřletých „dělnic“ v továrnách na sardinky a dalších pracujících dětí, byly tím, co společností otřásl natolik, že se o jejich podmínkách a vůbec dětské práci začalo ve Spojených státech mluvit s dostatečnou razancí. Samotný Hine vystupoval proti dětské práci i poté, co dokončil svoje cesty napříč Amerikou, ze kterých přinesl svědectví o dětské bídě, zraněních a podmínkách zachycených na fotkách.

„Jsou práce, ze kterých mají děti užitek, ale jsou také práce, ze kterých profituje pouze jejich zaměstnavatel. Smyslem zaměstnávání dětí dnes většinou není něco je naučit, ale získat za jejich práci co nejvíce peněz,“ pronesl Hine, když své snímky představoval americkým zákonodárcům. Národní komise pro dětskou práci souběžně se snahou zákonně prosadit její zákaz zajistila, aby se Hineho snímky objevily v časopisech, na plakátech a stáncích kampaně proti dětské práci. První změna přišla ve Spojených státech už v roce 1914, kdy pětatřicet států USA přijalo zákon, který zakazoval zaměstnávat děti pod 14 let a stanovil maximálně osmihodinovou pracovní dobu pro děti do 16 let. Tento zákon snížil počet pracujících dětí téměř o polovinu. Definitivní zákaz dětské práce ale přišel až po první světové válce v roce 1938, kdy Kongres schválil nařízení, podle něhož byla minimální věková hranice stanovena na šestnáct let.

BÝT HLADOVĚJÍCÍM ALBÍNEM V AFRICE

Průmyslníci, vlastníci továren, plantáží a dolů ale neviděli rádi, když se kolem dětí ochomýtal cizí člověk. Řada z více než stovky fotek zachycovala i dospělé, kteří dětské práci dozorovali. Proto Hine, aby se k dětem dostal, využíval přestrojení. V obleku prodejce biblí, pojišťovacího agenta nebo fotografa průmyslových budov získával důkazy, které měly společnost konfrontovat s každodenní realitou dětské práce a přesvědčit americké občany, aby požadovali po vládě změnu.

Hine už na začátku 20. století fotil způsobem, kterému by se dnes říkalo „skrytou kamerou“. Přesto mají jeho snímky promyšlenou kompozici a uměleckou hloubku. Reportážní fotografie, kterou známe dnes, tehdy ještě nepřicházela v úvahu kvůli dlouhým expozičním časům a seřizování aparátu.

Hine se tak se svými fotkami stává zakladatelem dokumentární fotografie a předchůdcem reportážního přístupu k fotce. Rychle se pohybovat po scéně s malým fotoaparátem

umožnily až přístroje typu Leica vynalezené roku 1913 Oskarem Barnakem. První ikonické reportážní snímky a základ moderního fotožurnalistiky tak pocházejí z dob španělské občanské války a velké hospodářské krize ve Spojených státech. Nejznámější ze snímků je kontroverzní opředený republikánský voják padající nazad po zásahu kulkou, zachycený válečným fotografem Robertem Capou.

Podobně známá je fotka zoufalé a hladové třicátnice Francis Thompsonové se třemi dětmi. V kompozici odkazující na Pannu Marii ji zachytila v roce 1936 fotografka Dorothea Langová krátce poté, co Thompsonová prodala pneumatiky auta, aby koupila dětem normální jídlo a nemusely alespoň chvíli jíst mrtvé ptáky.

Fotky samy o sobě sice ukazovaly hrůzy války a humanizovaly utrpení lidí, ale nevedly k nápravě. „Snímek Francis Thompsonové je spíš symbolem krize. Dorothea Langová ukázala nuznou situaci, ale ke změně nedošlo, bylo to jen zdokumentování následků krize. Oproti tomu Hineovy fotky pomohly ke změně legislativy a způsobily, že přestala být ve Spojených státech dětská práce legální,“ vysvětluje rozdíl mezi jednotlivými snímky specialista na fotožurnalistiku Filip Láb z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Podobně jako v Hineho případě pohnul světem a lidmi obraz veterána válečné fotografie Dona McCullina. „Být hladovějícím sirotkem v Biaře je jednou z nejpohorlivějších situací, ovšem být v Biaře hladovějícím albínem je zcela nepopsatelné. I když umíral hladem, stále byl mezi svými vrstevníky terčem posměchu, urážek a byl odstrkovan,“ napsal McCullin v roce 1969, když fotku devítiletého albínského Afričana zveřejnil.

Situace ve válkou zmítaném státě Biafra byla medializovaná a svět věděl o hladomoru, bombardování nemocnic i křesťanských kostelů a zvrstvech páchaných nigerijskou vládou na kmenech Igbů, který se pokusil získat autonomii nad svým územím.

Přesto to byl až McCullinův snímek, který pohnul západní společností natolik, že lidé začali tlačit na vlády, aby okamžitě jednaly. Nátlak spustil masivní humanitární pomoc a Západ vytvořil letecké mosty dodávající do zdecimované země potraviny, léky i zbraně.

Igbům to k autonomii nepomohlo, Biafra byla po čtyřech letech opět připojena k Nigérii. Společenský tlak byl ovšem impulzem pro vznik organizace Lékaři bez hranic, která dnes operuje na celém světě ve státech zmítaných válkami, postiženými katastrofami a epidemiemi.

„McCullin situaci fotil s vědomím, že má snímek potenciál vzbudit pozornost, protože je velmi intenzivní. Její efekt byl nejen okamžitý, ale i dlouhodobý,“ doplňuje Filip Láb.

ČERVENÁ STUŽKA

Celosvětové hnutí, které má dodnes své významné společenské postavení, rozpoutala i fotografie umírajícího vyzábělého muže s vizáží Ježíše Krista. Dvaatřicetiletého Davida Kirbyho na smrtelné posteli obklopeného plačícím otcem a matkou zachytila v roce 1990 Theresa Frareová.

Srdceryvný rodinný portrét obletěl Spojené státy. David Kirby zemřel na následky AIDS, nemoci, která byla do té doby považovaná za neduh narkomanů a homosexuálů. Ani lékaři a vláda jí proto nevěnovali dostatečnou pozornost. Fotografka ale přinesla svědectví o tom, že se AIDS týká nejen postižených, ale i pozůstalých a že nemoc není jen problémem lidí na okraji společnosti, ale i lidí ze střední třídy, jako byl umírající muž na fotce. Nemoc tak byla poprvé ukázána jiným než skandalizujícím způsobem.

Už za rok od Kirbyho smrti skupina umělců z New Yorku založila projekt „Red ribbon“ a červená stužka se stala symbolem solidarity a účasti s lidmi trpícími touto smrtelnou nemocí. Dodnes nosí lidé na klopách malý znak upozorňující na zrádnost nemoci a jako symbol soucitu s postiženými.

K boji proti AIDS přispěla, byť kontroverzním způsobem, i oděvní společnost Benetton. Kolorovanou fotku Theresy Frareové použil reklamní stratég a fotograf Oliviero Toscani v reklamní kampani společnosti. Mnoho časopisů odmítlo reklamu zveřejnit, Kirbyho rodina ale s využitím fotky souhlasila. „Cítili jsme, že přišel čas, aby lidé zjistili pravdu o AIDS,“ řekla tehdy Kirbyho matka Kay. Pozůstalí chtěli, aby se zvýšilo povědomí o nemoci a aby vláda urychlila vývoj nových léků.

V roce 1993, který následoval kampaň Benettonu, vytvořil prezident Bill Clinton při Bílém domě úřad pro národní politiku AIDS, který se začal tematikou aktivně zabývat, a nemoc si zasloužila i ve vládních kruzích dostatečnou reflexi.

BANÁLNÍ PRINCIP

Podobně překročila fotka hranice původního dokumentárního účelu v případě ikonického snímku Charlese Moora, který vyfotil v 60. letech v Alabamě začátky boje, jenž dnes pokračuje v hnutí Black Lives Matters. Moore v létě roku 1963 vyfotil v Birminghamu sérii fotek, která ilustrovala opakované střety mezi černošskými obyvateli a bělošskou mocenskou strukturou. Na obrázku, který později využil

a dále proslavil výtvarník Andy Warhol, je zachycená dobová rutinní brutalita – policejní pes vedený bílým strážníkem trhá kalhoty protestujícímu černochovi. Teprve tato fotka otevřela lidem oči a dosud váhající politici o rok později schválili zákon zaručující všem stejná občanská práva. Jak je z posledních událostí v USA vidět, postavení černošského obyvatelstva přesto dál hýbe společností.

Ovšem v tomto případě nejspíš fotografie nebyla tím, co změnilo zákony a celkové nastavení společnosti – klíčovou roli sehrály silící černošské protesty. Díky fotkám ale začaly být jednotlivé společenské problémy viditelné. To, co jim dává silnější výpovědní hodnotu než zpravodajskému textu popisujícímu události, je jednoduché sdělení, jasné pojmenování a zobrazení situace, do které se může každý vcítit a nechat se pohnout.

„To, proč všichni dodnes používají

fotky, je banální princip zafixování světa, který okolo nás jinak proletí. Díky fotce si ho můžete prohlížet, jak dlouho chcete. To jim dává sílu působit,“ vysvětlují Filip Láb. Podle něj ale v novém miléniu oproti 20. století došlo k jedné změně. Díky internetu, mobilní fotografii a sociálním sítím se fotky stávají tekutějšími – zazní a hned zmizí.

Snímky, které dřív dokázaly pohnout společností prakticky ihned, dnes musí obstát v široké konkurenci. Až s odstupem let se tak dozvíme, jestli fotka Alana Kurdiho, tříletého syrského chlapce vyplaveného na břehu Turecka, zůstane v kolektivní paměti a stane se symbolem uprchlické krize. Nebo jestli se nekvalitní fotka v Teheránu zastřelené Nedy Agha-Soltanové stane ikonou iránských protestů.

Co už ale jisté je, že se symbolem nové éry fotografií – těch zachycených na telefony a šířených po internetu – stane fotka novorozené Sophie Kahnové. Její otec Phillipe během porodu napsal stručný program, který přes mobilní data jeho černobílého telefonu ihned odeslal z počítače do světa dceřinu fotku pořízenou jen pár minut po jejím narození.

***

Letní soutěž

Vyhrajte roční klubové předplatné Deníku N a knihy z Edice N.

Soutěžní otázku zveřejníme každý pátek, odpovídat bude možné vždy do čtvrtka na stránce denikn.cz/letnisoutez

Zde najdete také pravidla soutěže a správné odpovědi z předchozích týdnů.

Otázka pro tento týden:

Kdo pořídil ve Spojených státech přelomové snímky dětské práce?

a) Dorothea Langová b) Lewis Hine c) Jacob Holdt

O autorovi| ELIŠKA ČERNÁ, redaktorka Deníku N

Foto autor| FOTO: WIKIMEDIA COMMONS, U. S. NATIONAL ARCHIVES AND RECORDS ADMINISTRATION

Foto popis| Hineovým fotografiím dává sílu a hloubku i promyšlená kompozice.

Foto popis| Těžká práce v přádelně byla pro devítiletou Sadie Pfeiferovou na denním pořádku. O to, aby další děti už nemusely takto dřít, se zasloužila i tato fotografie.

Doufáme, že lidi nebude otravovat články psané strojem číst

25.7.2020 finmag.cz str. 00 Kaleidoskop

Nikol Mudrová

Vědci z několika vysokých škol se spojili s ČTK a učí počítač psát jednoduché zpravodajské texty. Proti kolegům ze Západu před nimi stojí zásadní překážka: česká gramatika. Proč je pro umělou inteligenci čeština těžší než

angličtina? A proč se stroje nejdřív učí psát o burze a sportu? Ptáme se Ondřeje Pražáka ze Střediska žurnalistiky umělé inteligence.

Snažíte se vytvořit systém, který by generoval zpravodajské texty místo lidí. Proč?

Ve světě najdete čím dál víc metod, které usnadňují novinářům práci, třeba v anglicky mluvících zemích už systémy generují sportovní a podobné zprávy. Na základě toho přišla iniciativa od novinářů z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Cítili, že by se něco podobného dalo dělat i v češtině.

Takže teď zkoumáme možnosti, jak bychom jim v českém jazyce mohli s využitím umělé inteligence pomoci.

Zatím generujete zprávy zpražské burzy, pozornost věnujete i sportovnímu zpravodajství. Kde ještě vidíte novinářský potenciál umělé inteligence?

Abych to upřesnil, texty referující o pražské burze velkého zásahu umělé inteligence ani moc nevyužívají, generujeme je velice šablonovitě. Teď se ale pouštíme do průzkumu metod, které by byly schopné generovat obecnější texty, například shrnutí z více už existujících zpráv o dané události, která se vyvíjí. Zatím jsme ale nedosáhli výsledků, které by byly použitelné. Můžu ale říct, že k tomu směřujeme.

Naznačujete, že pouhé naplňování šablony skoro ani není umělá inteligence. Co tedy považujete za umělou inteligenci generovaný text?

Umělá inteligence je hodně široký pojem, omezme se na strojové učení. Systém využívající strojové učení se samozřejmě musí učit. To znamená, že když například vytváří text a dostane zpětnou vazbu, že je něco špatně, musí být schopný se zté informace bez zásahu člověka poučit a změnit své chování tak, aby příště vyprodukoval text lépe.

Narazili jste na oblast, kde strojové učení aplikovat nejde?

Dneska je například hodně moderní identifikace fake news, jenže jak vlastně fake news definovat? Ani po stroji tedy nemůžeme chtít, aby poznal, co ještě za dezinformaci považovat a co už ne. Rozhodování stroje navíc spočívá ve frekventistické interpretaci, to znamená, že tu informaci, kterou najde nejčastěji, považuje stroj za pravdivou. To pro fake news aplikovatelné není.

Různé studie o generování textu strojovým učení mluví o potížích s přirozeným jazykem. V čem spočívají?

Přirozený jazyk je jazyk, kterým mluví člověk. Oproti pevně definovanému fungování počítače je volnější, využívá spousty možností, jak něco vyjádřit a jemné nuance vedou ke změně významu.

Generuje už váš systém texty v přirozeném jazyce?

Zatím jen velmi omezeně. Upřímně spíš doufáme, že dosáhneme takového vylepšení, že lidi nebude otravovat články psané strojem číst. Třeba poznají, že to psal stroj, ale bude to pro ně čtivé a čitelné. Ale samozřejmě ideál je, aby počítač vyprodukoval takovou zprávu, která ve srovnání se zprávou psanou novinářem rozpoznatelná nebude.

Česká tisková kancelář už ale články vašeho systému zveřejňuje při referování o pražské burze, ne?

To ano.

A jaké jsou ohlasy? Kdyby to konzumenty otravovalo číst, ČTK by to přece nepublikovala.

Zprávy zpražské burzy generujeme úspěšně, ale jak jsem říkal, tam není potřeba moc bohatého jazyka a střídá se tam jen několik málo frází pořád dokola.

Jak jste tedy daleko se složitějšími texty? Na jaké překážky jste narazili v generování shrnutí jiných zpravodajských textů?

Pokud chceme, aby počítač generoval celý text, musí pochopit všechna pravidla jazyka a ta jsou v češtině mnohem složitější než třeba v angličtině. U angličtiny stačí oklasifikovaná data nasypat do neuronové sítě, ta se to naučí a vygeneruje správný text. U češtiny budeme muset do modelu zřejmě hlouběji zasáhnout.

Co je v českém jazyce to nejproblematičtější?

Máme spoustu pádů, tvarů slov, složitou morfologii, nemáme pevný slovosled. Jinými slovy máme mnohem víc možností, jak text může ve výsledku vypadat. Máme také složité závislosti – třeba když věta začíná nějakým způsobem, na konci musí vypadat tak a tak – a to je pro stroje těžké.

Sam Bowman, počítačový lingvista, který pracuje na zlepšování tvorby přirozeného textu na NYU řekl Voxu, že jeho model umělé inteligence se učil z osmi milionů internetových článků, a stále není dokonalý. V češtině nejspíš nebudete mít ani k dispozici tak velký soubor textů kučení...

To je obrovský problém. Dostali jsme přístup do celé databáze ČTK, a stejně jsme narazili na to, že dat v rozumné kvalitě pro generování shrnutí je strašně málo. Na to, aby se neuronová síť naučila generovat shrnutí úplně od nuly jich nikdy nebude dost.

Kolik dat v porovnání s těmi osmi miliony článků na NYU máte?

Přesné číslo si nepamatuji, ale určitě to není v milionech, spíš v desítkách tisíců.

Nespolupracujete třeba i s Českým národním korpusem, který má k dispozici spoustu dat?

V současnosti nespolečně pracujeme na ničem, ale dřív jsme nějaká jejich data využívali. Teď zvažujeme jejich využití při natrénování state-of-the-art modelů sémantických textů pro češtinu, které by následně měly být využity třeba i ve shrnutích, o kterých jsme mluvili. Je v nich totiž potřeba velké množství psaného textu z různých domén.

Vzorové články vybíráte podle nějakých kvalitativních kritérií nebo do sítě sypete takřka všechno, co máte k dispozici?

Sypali jsme tam víceméně cokoliv, spoustu článků jsme ale přesto museli vyřadit. Většina zpráv například byla o sportu, což jsou texty opět spíše šablonovité. V některých shrnutích, která psali novináři ČTK a jaká my se teď snažíme generovat pomocí strojového učení, se oproti předchozím zprávám o události objevovaly úplně nové informace, to se naše síť vůbec nemůže naučit. Dokáže vyprodukovat nějakou kombinaci předchozích textů a shrnout je do jednoho, ale odkud by vzala nové informace?

Myslíte, že umělá inteligence dokáže někdy psát takové texty, že čtenář nepozná rozdíl od textu psaného člověkem?

My si samozřejmě myslíme, že ano. Kdybychom o tom nebyli přesvědčeni, tak vůbec s projektem nezačínáme.

=====

Ondřej Pražák

Výzkumný pracovník Katedry informatiky a výpočetní techniky Fakulty aplikovaných věd plzeňské univerzity. Věnuje se zpracování přirozeného jazyka. Zaměřuje se na to, jak fungují strojové učení a neuronové sítě a jak automaticky určovat význam textu.

=====

Středisko žurnalistiky umělé inteligence

Ve středisku se spojili vědci z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity a Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického. Spolupracují s ČTK,

kteřá uŷ nynı jejich poznatky vyuŷiv ke generovnı zpráv zpraŷsk burzy. Souasn pracují na systému, kter by na základě strojového uenı generoval shrnutı udlostı.

Zpracovnı prozenho jazyka se veSKU věnují i jin pracovit – napıklad vPaze stav formlnı a aplikovan lingvistiky na Matfyzu, v Brně Fakultě informatiky Masarykovy univerzity (FI MU) nebo Fakultě informanıch technologií Vysokého uenı technického.

=====

=====

Institut komunikanıch studií a ŷurnalistiky

lnek je souastı série textů, kter ve spolupráci s Finmagem ppravili studenti Institutu komunikanıch studií a ŷurnalistiky **Fakulty socilnıch věd** Univerzity Karlovy v rámci kurzu Zpravodajstvı uml inteligence. Aktulnı dnı na institutu a dalı studentsk prace mŷete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

Zatím vylo

Roboti a ŷurnalistika

Rozhovor Anny Mikolandov a Barbory Soukov s Václavem Moravcem

... a robot zbavn odpoví

Rozhovor Alŷbty Holcov s programátorem chatbotů Janem Pichlem

as terminátorů

Uml inteligence a smrtıci zbran v analýze Luke Skládala

Proti deepfake videu umělou inteligencı

Rozhovor Martiny Arlov o tom, pro nevěřit vlastnım oım

Spı neŷ robotm budeme otroit toustovam

Recenzetvt revoluce Luciana Floridiho od Zvie Dobiaovskho

tykrt zetvt revoluce

Výpisky Adama Prause z te knihy

=====

URL| <https://finmag.penize.cz/kaleidoskop/419119-doufame-ze-lidi-nebude-otravovat-clanky-psane-strojem-cist>

Doufáme, ŷe lidi nebude otravovatlnky psan strojemcıt

25.7.2020 finmag.penize.cz str. 00

Vědci z několika vysokých ŷkol se spojili sTK a uı poıta psát jednoduch zpravodajsk texty. Proti kolegům ze Západu před nimi stojí zsadnı pekŷka:esk gramatika. Pro je pro umělou inteligencietina tŷı neŷ anglitina? A pro se stroje nejdv uı psát o burze a sportu? Ptáme se Ondreje Praŷka ze Strediska ŷurnalistiky uml inteligence.

Snažíte se vytvořit systém, který by generoval zpravodajské texty místo lidí. Proč?

Ve světě najdete čím dál víc metod, které usnadňují novinářům práci, třeba v anglicky mluvících zemích už systémy generují sportovní a podobné zprávy. Na základě toho přišla iniciativa od novinářů z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Cítili, že by se něco podobného dalo dělat i v češtině.

Takže teď zkoumáme možnosti, jak bychom jim v českém jazyce mohli s využitím umělé inteligence pomoci.

Zatím generujete zprávy z pražské burzy, pozornost věnujete i sportovnímu zpravodajství. Kde ještě vidíte novinářský potenciál umělé inteligence?

Abych to upřesnil, texty referující o pražské burze velkého zásahu umělé inteligence ani moc nevyužívají, generujeme je velice šablonovitě. Teď se ale pouštíme do průzkumu metod, které by byly schopné generovat obecnější texty, například shrnutí z více už existujících zpráv o dané události, která se vyvíjí. Zatím jsme ale nedosáhli výsledků, které by byly použitelné. Můžu ale říct, že k tomu směřujeme.

Naznačujete, že pouhé naplňování šablony skoro ani není umělá inteligence. Co tedy považujete za umělou inteligenci generovaný text?

Umělá inteligence je hodně široký pojem, omezme se na strojové učení. Systém využívající strojové učení se samozřejmě musí učit. To znamená, že když například vytváří text a dostane zpětnou vazbu, že je něco špatně, musí být schopný se z té informace bez zásahu člověka poučit a změnit své chování tak, aby příště vyprodukoval text lépe.

Narazili jste na oblast, kde strojové učení aplikovat nejde?

Dneska je například hodně moderní identifikace fake news, jenže jak vlastně fake news definovat? Ani po stroji tedy nemůžeme chtít, aby poznal, co ještě za dezinformaci považovat a co už ne. Rozhodování stroje navíc spočívá ve frekventistické interpretaci, to znamená, že tu informaci, kterou najde nejčastěji, považuje stroj za pravdivou. To pro fake news aplikovatelné není.

Různé studie o generování textu strojovým učením mluví o potížích s přirozeným jazykem. V čem spočívají?

Přirozený jazyk je jazyk, kterým mluví člověk. Oproti pevně definovanému fungování počítače je volnější, využívá spousty možností, jak něco vyjádřit a jemné nuance vedou ke změně významu.

Generuje už váš systém texty v přirozeném jazyce?

Zatím jen velmi omezeně. Upřímně spíš doufáme, že dosáhneme takového vylepšení, že lidi nebude otravovat články psané strojem číst. Třeba poznají, že to psal stroj, ale bude to pro ně čtivé a čitelné. Ale samozřejmě ideál je, aby počítač vyprodukoval takovou zprávu, která ve srovnání se zprávou psanou novinářem rozpoznatelná nebude.

Česká tisková kancelář už ale články vašeho systému zveřejňuje při referování o pražské burze, ne?

To ano.

A jaké jsou ohlasy? Kdyby to konzumenty otravovalo číst, ČTK by to přece nepublikovala.

Zprávy z pražské burzy generujeme úspěšně, ale jak jsem říkal, tam není potřeba moc bohatého jazyka a střídá se tam jen několik málo frází pořád dokola.

Zprávy z burzy generované umělou inteligencí. Burzovní zpravodajství má tu výhodu, že denně může využívat tutéž šablonu – ostatně postupují tak i živí burzovní zpravodajové

Jak jste tedy daleko se složitějšími texty? Na jaké překážky jste narazili v generování shrnutí jiných zpravodajských textů?

Pokud chceme, aby počítač generoval celý text, musí pochopit všechna pravidla jazyka a ta jsou v češtině mnohem složitější než třeba v angličtině. U angličtiny stačí oklasifikovaná data nasypat do neuronové sítě, ta se to naučí a vygeneruje správný text. U češtiny budeme muset do modelu zřejmě hlouběji zasáhnout.

Co je v českém jazyce to nejproblematičtější?

Máme spoustu pádů, tvarů slov, složitou morfologii, nemáme pevný slovosled. Jinými slovy máme mnohem víc možností, jak text může ve výsledku vypadat. Máme také složité závislosti – třeba když věta začíná nějakým způsobem, na konci musí vypadat tak a tak – a to je pro stroje těžké.

Sam Bowman, počítačový lingvista, který pracuje na zlepšování tvorby přirozeného textu na NYU řekl Voxu, že jeho model umělé inteligence se učil z osmi milionů internetových článků, a stále není dokonalý. V češtině nejspíš nebudete mít ani k dispozici tak velký soubor textů k učení...

To je obrovský problém. Dostali jsme přístup do celé databáze ČTK, a stejně jsme narazili na to, že dat v rozumné kvalitě pro generování shrnutí je strašně málo. Na to, aby se neuronová síť naučila generovat shrnutí úplně od nuly jich nikdy nebude dost.

Kolik dat v porovnání s těmi osmi miliony článků na NYU máte?

Přesné číslo si nepamatuji, ale určitě to není v milionech, spíš v desetitisících.

Nespolupracujete třeba i s Českým národním korpusem, který má k dispozici spoustu dat?

V současnosti nespolupracujeme na ničem, ale dřív jsme nějaká jejich data využívali. Teď zvažujeme jejich využití při natrénování state-of-the-art modelů sémantických textů pro češtinu, které by následně měly využití třeba i ve shrnutích, o kterých jsme mluvili. Je v nich totiž potřeba velké množství psaného textu z různých domén.

Vzorové články vybíráte podle nějakých kvalitativních kritérií nebo do sítě sypete takřkajíc všechno, co máte k dispozici?

Sypali jsme tam víceméně cokoliv, spoustu článků jsme ale přesto museli vyřadit. Většina zpráv například byla o sportu, což jsou texty opět spíše šablonovité. V některých shrnutích, která psali novináři ČTK a jaká my se teď snažíme generovat pomocí strojového učení, se oproti předchozím zprávám o události objevovaly úplně nové informace, to se naše síť vůbec nemůže naučit. Dokáže vyprodukovat nějakou kombinaci předchozích textů a shrnout je do jednoho, ale odkud by vzala nové informace?

Myslíte, že umělá inteligence dokáže někdy psát takové texty, že čtenář nepozná rozdíl od textu psaného člověkem?

My si samozřejmě myslíme, že ano. Kdybychom o tom nebyli přesvědčení, tak vůbec s projektem nezačínáme.

URL| <http://finmag.penize.cz/kaleidoskop/419119-doufame-ze-lidi-nebude-otravovat-clanky-psane-strojem-cist>

Chybí nám velký společný příběh

27.7.2020 HROT str. 16 Rozhovor

Václav Drchal

O DOPADECH KRIZE, PANDEMII A ČESKÉ SPOLEČNOSTI SE SOCIOLOGEM A ŘEDITELM NEZISKOVÉHO ÚSTAVU STEM MARTINEM BUCHTÍKEM

Poslední jednotící příběh – sametovou revoluci – má podle Buchtíka generace padesátníků. Jenže lidé, kterým je dnes okolo třiceti let, ho zažili maximálně jako děti a moc ho neuznávají: „Respektujeme, že si v srpnu musíte pustit, tančíky“ a v listopadu máte v televizi, klíčiky“. O. k., my ale na televizi stejně moc nekoukáme, takže si to tam pusťte, ale hlavně nás s tím, prosím vás, moc nezatěžujte.“

* Minulá krize přinesla vzestup čistokrevného populisty Andreje Babiše. Co s českou společností udělá nová krize, navíc „zkřížená“ s pandemií?

Nejsem prorok. Myslím ale, že hnutí ANO s největší pravděpodobností potvrdí svou sílu a sestaví zase vládu. Velmi pravděpodobně jen s jednou další stranou, ale těch scénářů je samozřejmě několik.

* Hrozí nám vyloženě katastrofický scénář? Řekněme nezvladatelná vlna nacionalismu, odmítnutí demokracie nebo našeho západního směřování?

Kdyby taková pandemie přišla v roce 2012 nebo 2013, kdy u nás kulminovala ekonomická krize a zároveň u nás existovala obrovská skepse vůči politické reprezentaci, která vyvrcholila pádem vlády Petra Nečase – protože kdybyste ten příběh nabídl Hollywoodu, tak vám řeknou, že je to přitažené za vlasy, že je to nepravděpodobné, že by tomu nikdo nevěřil...

* ... no, politik si opravdu nemůže dovolit, aby se mu lidé smáli...

...nebo kdyby přišla v roce 2015 po „vítacím“ projevu Angely Merkelové, který tehdy způsobil obrovský propad její popularity nejen v Česku ale také v Německu, tak bych řekl, že demokracie je naprosto reálně ve vážném ohrožení a že všechny populistické tendence, které jsme doteď měli možnost vidět, jsou jen slabý odvar toho, co přijde. Jsme nicméně o pět, respektive o sedm let dál. Česká společnost je v poměrně pozitivní náladě – i když se to nezdá, protože pořád trochu falešně hovoříme o rozdělené společnosti – a v únoru jsme byli na vrcholu hospodářské konjunktury, během které navíc české domácnosti vůbec poprvé za posledních 30 let subjektivně vnímaly, že zažívají ekonomickou pohodu.

* Teď ale ekonomika půjde dolů.

Ovšem z toho nejvyššího možného bodu. Abych ale odpověděl na vaši otázku. Budou sílit různé populistické tendence, protože té „notě“, abychom se uzavřeli před okolním světem, se nyní samozřejmě bude dařit líp. Stoprocentně se také znovu objeví výzvy, abychom odešli z Evropské unie, které přestaly fungovat v roce 2018, když se ukázalo, že ANO nepůjde do koalice s SPD. Problém je v tom, že Evropská unie je u nás vnímána jako okrajové téma a většina veřejnosti nedokáže rozlišit ty, kteří by z Unie rovnou vystoupili, což se týká SPD, od kritiků, kteří naši budoucnost vidí ve zreformované Unii, což je, řekněme, případ části ODS. Pro většinu lidí tyto dva typy argumentace splývají, a to v situaci, kdy u nás existuje jen pár procent těch, kteří Unii jednoznačně podporují coby hodnotu samu o sobě. Důležité také bude, jestli se neobnoví migrační krize, neprohloubí konflikt na Ukrajině, jak Evropa naloží se záchranými balíčky a jestli se eurozóna nepropadne do vleklé krize.

* Z toho, co říkáte, mi Babiš paradoxně vychází jako zachránce demokracie, v tom smyslu, že kdyby nepřišel on, bylo by mnohem hůř.

Říkáte paradoxně, nicméně – a není v tom žádný můj politický názor – Andrej Babiš nedělá žádné zjevné věci, které by vedly k omezení demokratické správy. Nevidím tady scénáře, které nastávají v Polsku či v Maďarsku nebo které označoval za ohrožení demokracie sociolog Zygmunt Bauman, popřípadě autoři knihy How Democracies die Steven Levitsky a Daniel Ziblatt. To znamená, nevidím tady aktivní snahu o změnu volebního systému, o ovládnutí veřejnoprávních médií – spíš jde o jejich dlouhodobou kritiku – ani soudního systému. Nejsem odborník na silové složky, jako jsou policie či BIS, ale Babiš si v tomto ohledu celkově nepočíná významně jinak než předchozí vlády.

* Nepochybně jde ale z jeho strany o kažení, podkopávání a oslabování demokracie.

Dobře, ale uvědomte si, že Babiš už nastoupil v době, kdy bylo třeba před slovo demokracie přidávat přívlastek liberální. Část politického spektra má stále představu, že se všechno jednou vrátí do stavu, jaký tady byl, řekněme, před ekonomickou krizí v roce 2008. To už je ale nenávratně pryč. Demokracie je dnes bohužel docela prázdný pojem, který nedokážeme efektivně uchopit. Všichni tušíme, co to je; víme, jak se liší od autoritářství, diktatury nebo tyranie, ale stejně ji nedokážeme naplnit hodnotami, na kterých by se společnost shodla.

* Koronavirus byl zatím jako rychlý, tvrdý „úder“, který – stejně jako povodně – dovede lidi semknout. Pomalu ale přichází skutečná krize. Přijde rozčarování už na podzim?

Nepřijde. Vládní opatření – a můžeme se bavit o tom, jestli jsou dostatečná a jestli přišla včas – se týkají zhruba milionu lidí, ať už jde o kurzarbeit, nebo o ošetřovné. Zhruba milion lidí je tedy subvencováno státem a zároveň se zdá, že nezaměstnanost nijak dramaticky neroste. Zatím to vypadá tak, že do konce roku nestoupne na 15 procent, jak někteří předpovídali, ale jen třeba na šest. Samozřejmě to bude ovlivněno tím, jak dlouho budou zmíněné subvence pokračovat, jenže v říjnu jsou krajské a senátní volby, a tak je vláda prostě udrží – to by udělala každá vláda.

* Voliče je třeba uplatit.

Andrej Babiš už navíc avizoval, že příští schodek rozpočtu bude také velký. Jinak řečeno, bude se snažit lít do ekonomiky další a další peníze, a to až do parlamentních voleb v roce 2021.

* Jak podle vás volby dopadnou? Myslím ty krajské a senátní letos na podzim.

Část veřejnosti vůbec neví, že krajské volby budou, takže se lidé začnou rozhodovat až někdy na začátku září. Jsou to navíc takzvané volby druhého řádu, ke kterým chodí jen zhruba 40 procent obyvatel a rozhodují v nich pevná voličská jádra. Hnutí ANO podle mě příliš neublíží vnitřní skandály – rozklížení brněnské organizace ani mediální obraz střežedčeské hejtmanky Jermanové. Může mu ale uškodit návrat epidemie koronaviru, kvůli kterému by se k volbám báli přijít starší lidé...

* To samé se stalo v Polsku.

Přesně tak. Je to zajímavý fenomén, který může ANO ve volbách připravit o jeden až dva procentní body.

* A co parlamentní volby v příštím roce?

To už je trochu věštění, ale podle mě existují tři scénáře. Zaprvé se krize může v příštím roce prohloubit a hnutí ANO se zároveň dopustí nějaké výrazné strategické chyby. V takovém případě by se volební zisk ANO propadl, a to ne o jednotky procent, ale ze současných 30 na třeba 20 procent, což by mohlo otevřít cestu pro nějakou jinou koalici. Druhý scénář – a sice, že se opoziční strany dokážou sdružit do nějakých koalic – mi připadá relativně nepravděpodobný, a to z mnoha důvodů. Ať už jde o programové preference, schopnost šéfů stran se dohodnout nebo o schválení členskou základnou. No a zatřetí, pokud tyto koalice nevzniknou, bude tu hrozba silné hegemonie hnutí ANO, kterému k sestavení vlády postačí pouze jedna další strana – SPD, Trikolóra nebo podpora od KSČM. To by pak skutečně mohlo ohrozit naše prozřadné směřování.

* Ať už to dopadne jakkoliv, čeká nás kvůli volbám „krásný“ schodek.

Ano, jenže pro většinu veřejnosti je nějaký dluh abstraktní pojem.

* Samozřejmě, jsou to jen čísla, dokud to nedopadne jako v Řecku. Donekonečna ale dopady krize

* zmírňovat nejde. Na koho dopadne nejhůř?

Jako ve všech krizích na tom budou nejvíce trpět ti chudší, byť tato konkrétní krize má na rozdíl od té předchozí jinou strukturu. Velmi silně zasáhla služby – hospody, obchody, kadeřnictví..., tedy nižší střední třídu. To jsou všechno profese, které nejsou moc dobře placené, a navíc jsou v nich častěji zastoupené ženy. Do problémů zatím spadli hlavně lidé, kteří už v nich před tím částečně byli nebo se pohybovali na hraně. Uvědomte si, že jsme na vrcholu ekonomické konjunktury měli 780 tisíc lidí v exekuci a z nich stovky tisíc v několikanásobné exekuci. Bohužel krize bude mít dlouhodobé dopady i na děti. Školy byly tři měsíce zavřené a část dětí se vůbec nevzdělávala nebo jen omezeně. To by se ještě dalo překonat, ovšem pokud se školy na podzim plně neotevřou, bude nerovnost ve vzdělávání narůstat mnohem rychleji než dosud. Na druhé straně vynucovat školní docházku může být složitý etický problém. Představte si, že se ve škole rozšíří nákaza a vy bydlíte s někým, kdo je starý nebo nemocný.

* Myslíte, že to postihne celou jednu generaci?

Část generace. My – jak tady spolu mluvíme – si můžeme jen těžko představit, že by se naše děti nemohly vzdělávat. Pokud potřebovaly kvůli škole tablet, tak tím největším problémem bylo pro nás zajít do „AlzaBoxu“. Jenže co uděláte, když je v rodině jen jeden počítač, což je vcelku běžný stav, musíte na něm pracovat a nemáte na další? Ostatně ta nerovnost je obrovská už teď: Pokud jste třicátník a vaši rodiče měli vysokoškolský diplom, měl jste dvoutřetinovou šanci vystudovat vysokou školu; pokud byste ale měl rodiče s „učňákem“, byla by ta šance jen třináctiprocentní.

* Minulá krize měla některé na první pohled neviditelné dopady. Zvedla se třeba rozvodovost. Co můžeme čekat teď?

Žijeme v dynamickém světě, který se neustále tekutě proměňuje, a tak jsou všechna srovnání strašně ošidná. Pokud se ale epidemie vrátí, bude důležitým faktorem osamění a izolace. Máme sice takové ty prima příběhy o tom, jak jsme babičku naučili zacházet s tabletem a volat si, což nás trochu štve, protože je to i s videem, a nemůžeme tak snadno maskovat, že zrovna sedíme v hospodě, ale někteří lidé se opravdu cítí izolovaní a ohrožení. Psychiatři a terapeuti už teď upozorňují, že výrazně narůstá počet lidí, kteří mají duševní obtíže.

* Nechme už krize. Kdysi – po „listopadu“ – měla česká společnost jedno velké společné téma, a tím byl návrat do Evropy, do civilizovaného světa...

... a svobodné volby.

* Toto téma každopádně zůstalo někde vzadu a mám pocit, že se dnes česká politika potácí od ničeho k ničemu. Co dělat, když se ztratí „státní idea“?

Chybí nám veliký společný příběh. Poslední jednotící příběh má generace padesátníků, a tím je sametová revoluce, a možná to ani není jednotící příběh, ale spíš pojítka, se kterým se buďto identifikujete, nebo se vůči němu vymezujete. Jenže lidé, kterým je dnes třicet pětadvacet let, to berou úplně jinak: Respektujeme, že si v srpnu musíte pustit „tančíky“ a v listopadu máte „klíčky“. O. k., my ale na televizi stejně moc nekoukáme, takže si to tam pusťte, ale hlavně nás s tím, prosím vás, moc nezatěžujte.

* Čím je to dané?

V Česku existuje mimořádně silný odpor k vyprávění velkých příběhů, respektive tu není snaha tyto příběhy znovu pojmenovat, znovu naplnit a vůbec hledat vizi nějakého většího příběhu, který překračuje naši každodennost. Velmi slabou pozici má u nás náboženství, nenávidíme ideologie, a navíc máme pocit, že se svět dá řídit čistě pomocí racionálních rozhodnutí. Profesor Pavel Říčan by řekl, že Češi jsou „něcisti“, protože sice v něco věří, ale nevědí, co to je, a v kostele se to rozhodně nenachází. V tom Andrej Babiš naprosto přesně vystihl nálady veřejnosti. On je dokonalý pragmatik a skvělý taktik, který naprosto přesně ví, co bude dělat další tři dny. Stačí mu sebemenší záminka, aby na poměrně dlouhou dobu obsadil mediální prostor nějakým menším tématem. Jeho problém ale je – i když nevím, jestli to on sám jako problém vnímá – že není stratég a neví, kam tuto zemi směřovat.

* Je z toho nějaká cesta ven?

Já osobně jsem hluboce přesvědčen, že potřebujeme nějaká základní pravidla hry. Ještě před deseti lety jsme je měli, ale ztratili jsme je. Mimo jiné proto, že jsme si je nepojmenovali. Myslím, že musíme hledat nějakou bazální shodu, která v naší společnosti stále existuje, ale znamenalo by to přesměřovat politickou kulturu z orientace na okamžité jepičí problémy konzumované rychlostí sociálních sítí na nějaký dlouhodobý diskurz. Vůbec si ale nejsem jistý, že je to v naší společnosti při jejím současném mentálním nastavení možné. Museli bychom projít nějakou společenskou katarzí.

* Obávám se, že morální étos, který je k něčemu takovému nutný, současné vládě Andreje Babiše naprosto schází.

To schází, zároveň si ale můžeme představit mnohem horší situace. ×

***

BABIŠOVI MŮŽE UŠKODIT NÁVRAT EPIDEMIE KORONAVIRU, KVŮLI KTERÉMU BY SE K VOLBÁM BÁLI PŘIJÍT STARŠÍ LIDÉ...

Martin Buchtík (35)

• Sociolog a ředitel neziskového ústavu STEM. • Zabývá se tématy spojenými s dynamicky se proměňující společností a dalšími otázkami, jako jsou formování veřejného mínění, kvalita života, soudržnost a nerovnosti. • V minulosti mimo jiné řídil CVVM. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd** na Univerzitě Karlově. • Je členem občanské iniciativy KoroNERV-20.

Foto autor| Tomáš Novák

Klaus a Zeman udělali nemálo pro to, aby nás Kreml opět bral jako své vazaly. Jindrákova mise na tom sotva něco změnil

27.7.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Zemanův člověk, odborník na střední Evropu a Visegrád, bývalý velvyslanec v Německu a Rakousku Rudolf Jindrák, který je pověřen napravit pošramocené vztahy s Ruskem, svými výroky ukazuje, že mocenské politice Kremlu příliš nerozumí. První návrhy a teze, které zveřejnil, jsou obecné, banální, a v některých případech dokonce vzbuzují obavy.

Rudolf Jindrák, donedávna „pouze“ ředitel zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky, má zaděláno na to, aby se po ministroví Karlu Havlíčkovi stal nejvytíženějším mužem současného politického establishmentu. V únoru se na základě dohody mezi prezidentem a premiérem stal poradcem předsedy vlády pro zahraniční politiku na částečný úvazek.

Podle svého vlastního vyjádření měl napomoci „další koordinaci české zahraniční politiky“ a pokrývat problematiku bilaterálních vztahů s Německem a Visegrádskou skupinou, tedy se zeměmi, s nimiž má z dob svého působení v diplomatickém sboru zkušenosti. Vláda ho však 20. července k tomu všemu jmenovala zmocněncem pro česko-ruské konzultace...

Přečtěte si také Neobvyklý „tah Jindrákem“: Babiš a Zeman stvořili superdiplomata

O tom, že by česká zahraniční (a bezpečnostní) politika měla být lépe koordinována, nemůže být sporu. Od samého počátku existence České republiky máme v této oblasti problém, neboť to často vypadá, že tu jsou zahraniční politiky tři: jedna se dělá v Černínském paláci, druhá ve Strakově akademii a třetí na Hradě. Lepší koordinace by proto nepochybně byla žádoucí, byť je sporné, zda ji má mít na starosti Hrad.

Prezident podle ústavy „zastupuje stát navenek, sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy“. Ale protože z výkonu své funkce není odpovědný a odpovědnost za vše, co v kontextu zastupování státu navenek koná, spočívá na vládě, dávalo by spíše smysl, aby ten, kdo zahraniční politiku koordinuje, byl člověkem premiéra či premiérky. O to větší, že ministerstvo zahraničí často v rámci vytváření vládních koalic připadá některé koaliční straně.

Naše momentální situace je však jiná. Současný prezident se po celou dobu úporně snaží zmocnit co možná největší části zahraničněpolitického (i bezpečnostního) „koláče“. V případě premiéra Sobotky jeho aktivity úspěšné nebyly, u mnohem slabšího Babiše se mu však vede o poznání lépe. Ponechme stranou bilaterální vztahy s Německem i Visegrád, kde Jindrák nepochybně je osobou povolanou a kompetentní, a soustředme se na Rusko.

Diplomat nemůže být „nestranný“

Nemůže být pochyb o tom, že současné česko-ruské vztahy jsou mizerné. Momentálně je to asi to jediné, na čem se Praha a Moskva shodnou. Z textu Proč máme mluvit s Ruskem, který v souvislosti se svým novým úkolem Jindrák zveřejnil v Lidových novinách, vyplývá, že si toho je vědom a v pěti bodech – sebevědomí, multilaterální spolupráce, bilaterální spolupráce, identita, demokracie – vysvětluje, proč je dialog důležitý, případně čemu by se chtěl věnovat.

Na první pohled to vůbec nevypadá špatně, docela dobře se to i čte, ale při důkladnějším pohledu se nedá ubránit pocitu, že se jedná buď o zcela nekonkrétní a obecná prohlášení, či konstatování banalit.

S dovolením začnu od konce, protože v posledním odstavci je uvedeno něco, co je dle mého názoru pro celkové vyznění jak výše uvedeného článku, tak v rozhovoru na stejné téma pro Info.cz mimořádně podstatné. Rudolf Jindrák deklaruje, že vůči Rusku není nekritický. Ve svém kritickém přístupu se snaží být „nestranný, fundovaný a konstruktivní“.

Přečtěte si také Putinův boj s časem. Ve svém poselství nabídl světu minulost, aby udržel vliv Ruska na přítomnost

Až dosud jsem žil v domněnání, že esencí diplomacie je hájit zájmy své země, tedy z definice stranit. To je mimochodem něco, v čem ruská i sovětská diplomacie vždy vynikaly a nejinak je tomu i v současnosti. Nejpozději od anexe Krymu si Moskva nebere žádné servítky a všem dává najevo, že ze svých pozic – které jsou vždy deklarovány jako jsoucí v souladu s mezinárodním právem a mající oporu v historické pravdě – nehodlá ustupovat ani o nich debatovat.

Jindrákův výrok, jakkoli třeba dobře míněný, se v tomto světle jeví být mimořádně nešťastný, protože vysílá signál, že jsme ochotni nejen ruskou stranu vyslechnout, ale její pozici akceptovat.

Rusko není Německo, které Jindrák zná

Tím se dostáváme k druhému deklarovanému postulátu, jímž je fundovanost. Tamní politický establishment v posledních letech Rusko definuje nejen jako velmoc, ale jako samostatnou civilizaci, se svébytným a originálním filozofickým, historickým a společenským vývojem. Odborník na Německo a střední Evropu, jímž Jindrák nepochybně je, naopak s největší pravděpodobností není, respektive být nemůže odborníkem na něco, co je tak odlišné od prostředí, v němž si zvykl pracovat i žít.

Zbývá tedy snaha o konstruktivní přístup, který Jindrák přesvědčivě a srozumitelně vyložil v bodě „bilaterální spolupráce“. Má naprostou pravdu, že se navzdory překážkám rozvíjí kulturní i ekonomická spolupráce v mnoha oblastech a deklarovaný cíl „zjistit, kde je situace lepší a kde horší, kde s ní lze něco dělat a kde je to zbytečné; právě tohle by mělo být (dalším) výstupem česko-ruských konzultací“ je proveditelný. Otázkou však zůstává, zda na to potřebujeme vládního zmocněnce, neboť něco takového by mělo být v silách pracovníků našeho zastupitelského úřadu v Moskvě.

Co dalšího z Jindrákových vyjádření stojí za povšimnutí? Jeho tvrzení „naše místo je jasné, jsme součástí Evropy, členem EU a NATO, jsme sebevědomá, středně velká bohatá země. A právě proto – a jen takto – bychom měli s Ruskem jednat“ není co vytknout. Je to přesně tak, jak píše, a právě proto s námi Rusko jedná tak, jak jedná – jako s (minimálně potenciálně) nepřátelskou zemí.

Přečtěte si také Jednat s námi bude Jindrák z Hradu, oznámila Moskva. Česku přitom na tento návrh neodpověděla

V rozhovoru pro Info.cz zaznělo, že pan zmocněnec požádá všechny ministry, aby mu sdělili, v jakých oblastech ve vztazích s Ruskem vidí příležitosti a kde jsou problémy. Pokud vznesе dotaz i na ministerstva zahraničí, vnitra a obrany, velmi rychle zjistí, že právě s tím, co zcela správně definoval, má Moskva největší problém. Není třeba pochybovat, že v Kremlu mají i řešení...

U bodu týkajícího se sebevědomí čtenář mimo jiné najde toto tvrzení: „Výrazem sebevědomí je mluvit s každým, ale ne za každou cenu a s někým, kdo o jednání ve skutečnosti nestojí. Je třeba chovat se konstruktivně, produktivně a podle vzoru ‚já pán, ty pán‘. Rusko nás prý k dialogu vyzývá a úkolem tedy je zjistit, nakolik to myslí vážně.“

Poměrně čerstvé zkušenosti už k dispozici jsou, v podobě Česko-ruského fóra, které v roce 2017 dohodli prezident Zeman a Putin. Podle českých účastníků však výsledky nejsou valné. Například historik Alexej Kelin na svém twitterovém účtu uvedl, že předloňské setkání v Praze bylo trapné, loňské v Moskvě ještě horší: „Odmítli se bavit o zpřístupnění archivů o osudech Čechů a nabídli téma obliba piva.“

Poddanská gesta našich představitelů

Předpokládejme, že Jindrák vše to, co napsal nebo řekl, myslí zcela upřímně a vážně a je veden jen těmi nejlepšími úmysly. V tom případě před ním stojí nesmírně komplikovaný, obávám se, že v čase, který má k dispozici (Česko je na rozdíl od Ruska demokratický stát, a proto je třeba vzít v úvahu, kdy končí mandát této vlády, respektive prezidenta), vlastně nerealizovatelný úkol.

Česko-ruské vztahy na nejvyšší úrovni totiž v posledních letech v podstatě neexistují. Od března 2006, kdy na pozvání tehdejšího prezidenta Václava Klause do Prahy přijel prezident Vladimir Putin, oficiální státní návštěva na nejvyšší úrovni neproběhla (v roce 2011 se v Praze setkal s Klausem a dalšími politiky i tehdejší prezident Dmitrij Medveděv, nejednalo se ale o oficiální státní návštěvu). Na takové úrovni se nesešli ani premiéři obou zemí či ministři zahraničí.

Pokud se už nějaká setkání uskutečnila, tak buď v rámci českého předsednictví v Radě Evropské unie, nebo na okraji jiných multilaterálních setkání. Případně – a to se týká všech posledních kontaktů prezidenta Zemana s ruskou stranou – se nejednalo o oficiální státní návštěvu, ale o jednání pracovní.

Přečtěte si také Proč Rusko nemá právo od nikoho žádat věčný vděk za osvobození a vnučovat mu spolu s komunisty svůj výklad historie

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že Klaus i Zeman ruské straně vždy nabídli vedení rozhovorů v ruštině navzdory tomu, že ani jeden z nich jazyk neovládá na té úrovni, aby Putinovi či Medveděvovi mohli být opravdovým partnerem či případně oponentem. Nejednalo se o gesto vstřícné, ale o gesto poddanské. Takovým způsobem nejedná prezident sebevědomé a suverénní země, ale vazal!

Snad ještě silnějším signálem slabosti české strany v ruských očích musela být „slavná“ Zemanova audience u Putina v květnu 2015. Připomeňme, že český prezident tehdy do Moskvy na oslavy sovětského vítězství přijel jako jediná hlava státu ze Západu. Ponechme teď stranou, že tehdy tvrdil, že tam jede uctít i památku vlasovců padlých při osvobozování Prahy, a soustředme se na to, jak proběhlo jednání mezi ním a Putinem, kde se měla vyřešit i jedna z našich velkých pohledávek.

Na české straně (setkání probíhalo ve formátu tři na tři) chyběl tehdejší velvyslanec Vladimír Remek, který s ruskou stranou vše předem projednával, zato si Zeman přivedl duo Mynář–Nejedlý. Díky těmto zkušenostem a se znalostí současných poměrů v Česku je jednání ve stylu „já pán, ty pán“ naprostou iluzí. Vinou našich nejvyšších ústavních činitelů jsme se v ruských očích stali pouhými kmány.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/406815/klaus-a-zeman-udelali-nemalo-proto-aby-nas-kreml-opet-bral-jako-sve-vazaly-jindrakova-mise-na-tom-sotva-neco-zmeni/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
denikn.cz (*Komentáře*), denikn.cz (*Komentáře*)

V Československu programátoři využívali hry k výsměchu režimu

28.7.2020 iforum.cuni.cz str. 00

Vášeň pro počítače odstartovala u Jaroslava Švelcha v kanceláři jeho otce, který v 80. letech pracoval jako programátor pro Solo Sušice. Při čekání na rodiče se zabavoval na východoněmeckém počítači Robotron. „Byl to osmibitový stroj, který měl černo-zelenou obrazovku, dalo se na něm hrát několik základních her, sice pouze textových, ale i tak to bylo fascinující a napínavé,“ vzpomíná odborný asistent mediálních studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**) a autor knihy s názvem Jak obehřát železnou oponu.

Které typy počítačů byly k dispozici v někdejší Československu?

Když už se tehdy vůbec někdo dostal k počítačům, byly to spíše mikropočítače. Pokud nepočítáme velké sálové počítače, byly první počítače určeny pro obchodní účely. Dokonce i na Západě byly velmi drahé a tady jste se k nim nemohl dostat. Dalo se na nich programovat, obsahovaly textové editory, uměly zpracovat text i tabulky, ale stály příliš mnoho peněz.

Naproti tomu mikropočítače či mikra byly levnější verze téže věci, byly velmi kompaktní a daly se do země propašovat. A rovněž se na nich dalo programovat.

Třetí kategorie byly konzole na videohry, kterým chyběla klávesnice a kde se většinou nedaly programovat vlastní kódy ani hry. Konzole používaly kazety namísto disket.

Bylo složité získat počítač do osobního vlastnictví?

Počítače se oficiálně nedovážely nebo jen ve velmi malém množství. Lidé se je snažili získat ze zahraničí, což bylo extrémně složité. Nejprve museli utratit spoustu peněz, aby se dostali k zahraniční měně, poté pravděpodobně někoho museli uplatit kvůli povolení cestovat na Západ. Tam si teprve koupili počítač a poté

museli oficiálně zaplatit clo, které bylo skoro stejně vysoké jako cena za počítač. Mnoho lidí tedy volilo možnost pašování.

Obzvláště příhodný typ pro tento účel byl Sinclair ZX Spectrum, protože byl malý a snadno se schoval. Slyšel jsem, že lidé koupili krabici čokolády a ukryli ho uvnitř nebo že ho zabalili do ubrousku a zamaskovali jako jídlo. ZX Spectrum byl mnohem menší než podobné přístroje jako Atari nebo Commodore 64 – jeho velikost byla ideální.

Jaroslav Švelch a Sinclair ZX Spectrum.

Jaké západní hry byly populární a často se kopírovaly?

Vždy záleželo na platformě – v Československu byl nejpopulárnější již zmíněný Spectrum, britský stroj, úspěšný jen na některých světových trzích; měl velký podíl na trhu ve Velké Británii a Španělsku, takže i hry byly většinou britské nebo španělské. Zároveň byly často napodobeninou her amerických či japonských.

Jeden příklad velmi populární hry je Manic Miner z roku 1983. Hlavní postava byl horník, kterého hráč vedl skrz jeskyně a hledal poklad. Bylo to zábavné, trochu surrealistické a nesmírně oblíbené. Lidé vytvářeli různé adaptace pro jiné platformy, některé dokonce vyráběné na domácím trhu, jako byla Tesla PMD 85. Vzniklo hodně verzí Manic Minera: hry si byly velmi podobné, ale vystupovala v nich jiná postava nebo měly odlišné úrovně.

Vaše kniha se jmenuje Jak obehřát železnu oponu. Jaké hry tehdy programátoři v Československu vyvíjeli?

Mnoho z nich se vysmívalo režimu: začalo to hrami, které si dělaly legraci ze sovětské ikonografie a mytologie. Byly tu hry jako Shatokhin – o majorovi Rudé armády, jehož misí je zabít Johna Ramba. Byla to taková kombinace filmů o Rambovi a snímku sovětské propagandy Osamělá plavba (také nazývaném The Detached Mission), kde je postava majora Shatokhina.

V průběhu hry je hlavní postava hodně zesměšňována a často umírá: padá z helikoptéry či shoří na škvarek a vše je do detailů popsáno. Takže na jedné straně je sovětský voják hrdinou, ale na druhé je neustále zesměšňován Rambem. To je velmi chytrý způsob, jak psát hru. Byla velmi zábavná a myslím, že si ji mnozí užívali jako způsob, jak se trochu pomstít režimu.

Další podvatná hra z této éry obsahovala postavu Indiany Jonese na pražském Václavském náměstí: vznikla krátce po Palachově týdnu v roce 1989, který byl brutálně potlačen. Jones byl velice populární postavou v adventurách. V této hře se ocitne na náměstí uprostřed demonstrace, kde je zbit komunistickou policií, musí se bránit a porazit řadu členů Veřejné bezpečnosti a Lidových milic, dostat se do metra a utéct na letiště.

Je to velmi násilná hra a myslím si, že to je trochu vysněná pomsta. Byla napsána anonymně – dodnes se neví, kdo byl autorem – ale představuji si, že to byl někdo, kdo něco takového zažil nebo byl rozrušen tím, co se dělo. Tato hra umožňuje se bránit, a dokonce i pomstít autoritám.

Mluvili jsme o mikropočítačích a programování, ale opominuli jsme arkádové hry. I ty se dostaly do Československa.

Bylo těžké je importovat, museli jste zaplatit clo. Lidé ale brzy zjistili, že nemusejí přinášet celý stroj, stačí propašovat hlavní desku a zbytek dostavět na místě. Lidé jako Tomáš Smutný a další stavěli arkádové automaty s tesaři a jako monitory použíli pašované sovětské televize. Dokonce vyrobili vlastní joysticky. Všechno kromě desky bylo vyráběno na místě. Bylo to mnohem levnější než snažit se přivést celou arkádovku ze Západu.

V současnosti se filmy, seriály a populární knihy ohlížejí na 80. léta s dávkou nostalgie, ať už jde o Bumblebee, Ready Player One nebo ohromně úspěšné Stranger Things.

Myslím, že to pomůže prodat několik výtisků knihy (smích). Narodil jsem se v osmdesátých letech, takže mé vlastní vzpomínky jsou mlhavé, ale je důležité říct, že jako badatel a autor jsem se nostalgickým pocitům v knize vyhýbal – jde o to, být co nejvíce nestranný a objektivní.

Je skvělé, že tolik lidí tato éra zajímá, ale historici si musejí uvědomit i nástrahy. Lidé si nezřídka přivlastňují vzpomínky, které ve skutečnosti nejsou jejich. Mladí lidé se mohou dívat na Stranger Things a myslet si, že taková osmdesátá léta opravdu byla – a dokonce i tady! Jenže seriál nevystihuje ani osmdesátky v Americe, natož v Československu – pro to je dvojnásob nepřesný. Posláním historiků je popularizovat svůj předmět bádání, ale taky je potřeba ukázat skutečné rozdíly a nabourat některé mýty.

URL <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16836.html>

Univerzita Karlova založila oddělení marketingu, řídí ho Ayrer

28.7.2020 [mediar.cz](#) str. 00 Články
redakce

Magistr umění Martin Ayrer se zabývá specifiky mediální, marketingové i PR komunikace. Vystudoval Literární akademii Josefa Škvoreckého, obor Mediální komunikace a Tvůrčí psaní. Působil jako redaktor ČTK a televize Nova. Reklamní kampaně plánoval v pozici mediálního plannera v mediální agentuře PHD. Pracoval v politickém marketingu na pozicích tiskového mluvčího České strany sociálně demokratické (ČSSD), tiskového mluvčího ministerstva pro místní rozvoj a tiskového mluvčího Vlády ČR. Nyní pracuje na Univerzitě Karlově v oblasti strategické komunikace.

Univerzita Karlova se rozhodla posílit svoji marketingovou komunikaci. Nově vytvořila oddělení marketingu, které bude mít na starosti přípravu komplexní marketingové strategie univerzity. Vedením oddělení byl pověřen Martin Ayrer, který má na Univerzitě Karlově rovněž na starosti koordinaci strategické komunikace, vede několik komunikačních projektů a na **Fakultě sociálních věd** UK vyučuje předmět Strategická komunikace. Býval mluvčím ČSSD a vlády za Bohuslava Sobotky či ministerstva pro místní rozvoj. Předtím dělal v ČTK, na Nově či v agentuře PHD.

URL| <https://www.mediar.cz/univerzita-karlova-zalozila-oddeleni-marketingu-ridi-ho-ayrer/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[mediar.cz](#)

Martin Ayrer povede nové Oddělení marketingu na Univerzitě Karlově

28.7.2020 [MaM.cz](#) str. 00 Lidé
Redakce MAM

Univerzita Karlova se rozhodla posílit svoji marketingovou komunikaci. Nově vytvořila Oddělení marketingu, které bude mít na starosti přípravu komplexní marketingové strategie univerzity.

Vedením oddělení byl pověřen MgA. Martin Ayrer, který má na Univerzitě Karlově rovněž na starosti koordinaci strategické komunikace, vede několik komunikačních projektů a vyučuje na **Fakultě sociálních věd** předmět "Strategická komunikace".

Cesta je podle něj cíl a zůstat v pohybu je jediná možnost, jak přežít a profesně nezahynout. Zabývá se specifiky mediální, marketingové i PR komunikace. Vystudoval Literární akademii Josefa Škvoreckého, obor Mediální komunikace a Tvůrčí psaní. Působil jako redaktor ČTK a TV Nova. Reklamní kampaně plánoval v pozici mediálního plannera v mediální agentuře PHD. Pracoval v politickém marketingu na pozicích tiskového mluvčího České strany sociálně demokratické, tiskového mluvčího Ministerstva pro místní rozvoj a tiskového mluvčího Vlády ČR. Nyní pracuje na Univerzitě Karlově v oblasti strategické komunikace.

URL| <https://mam.cz/zpravy/2020-07/martin-ayer-povede-ove-oddeleni-marketingu-na-univerzite-karlove/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[MaM.cz \(Lidé\)](#), [MaM.cz \(Lidé\)](#)

Stanislav Hložek: S Petrem Kotvaldem jsme byli rodina, Zagorová mě dostala na školu

28.7.2020 [extra.cz](#) str. 00 Extra Host (pořad)
Klára Šimšová

Stanislav Hložek je český zpěvák a hvězda osmdesátek, který společně s Petrem Kotvaldem tvořil pěveckou dvojici. Za největší hit je považována píseň Holky z naší školky.

„Je pravda, že když jsme nastoupili s Petrem do rozjetého rychlíku s Hankou Zagorovou a Karlem Vágnerem, měli jsme to štěstí, že jsme zdědili ty nejlepší textaře a ty nejlepší aranžéry. Takže to pro nás byla klika. A Karel v zádech, který měl čich vždycky na hezký písničky, ze kterých dokázal udělat hity,“ prozradil Stanislav Hložek s tím, že měli písně, které měli lidé rádi.

Všechno nejlepší

Holky

nestárnou, ale Standa Hložek slaví už 65: Trápení a přísný zákaz

alkoholu

Kolegové, přátelé, rodina

Zpěvák se pochlubil i tím, jak to fungovalo mezi ním a Petrem. „My jsme pět let vlastně byli jedna rodina. V té době jsme zpívali za rok 350 koncertů, za rok, představ si. My jsme měli většinou dvě představení denně a do toho jsme točili televizi, do toho jsme točili desky a jezdili jsme do ciziny hrát, takže bylo to úžasný,“ vzpomínal nadšeně Standa. Rozpovídal se i o tom, jak se jim žilo. Na soukromý život nebyl moc čas. „Naše bydlíště byly hotely a vařili nám v hospodách, domácí strava neexistovala.“

Připomněl také, jak se dostal ke své současné ženě, a vychválil ji do nebes. Rozpovídal se poté o tom, proč si pro studování zvolil **fakultu sociálních věd** na Karlovce. „Za to může zase Hanka Zagorová,“ přiblížil. V pořadu se o škole rozpovídal mnohem detailněji.

ROZHOVOR

Extra

Host Stanislav Hložek: Odchod Petra Kotvalda dodnes nechápu, neustál

slávu

Natáčení s Ivetou a vlastní kniha

Zavzpomínal také na natáčení pohádky Plaváček s Ivetou Bartošovou. „To natáčení bylo nádherný. Rád na to vzpomínám a jsem rád, že to neleží někde v sejfě, ale občas to běží i v televizi.“

Krom toho, že Hložek vystupuje v několika muzikálech, stihl napsat i knihu s názvem Zběsilé osmdesátky. „K napsání knihy mě už léta přemlouvala Maruška Formáčková. Před pěti lety jí říkám, já se necítím být ještě tak starý, abych psal knihy.“ Nakonec si však zpěvák uvědomil, že člověk zapomíná a byla by škoda, kdyby tolik zajímavých a krásných věcí upadlo v zapomnění.

Ke konci se téma rozhovoru stočilo k dětem Standy Hložka. „Já mám dohromady tři děti. Danuška je učitelka, Standa podniká ve stavebnictví, no a pak mám Matyho. Každý zdědil něco, každý hraje na nějaký nástroj, zpívá hezky a tak, ale Maty je takový všestranný.“

Celý rozhovor si můžete poslechnout ve videu.

URL | <https://www.extra.cz/stanislav-hlozek-s-petrem-kotvaldem-jsme-byli-rodina-zagorova-me-dostala-na-skolu>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[extra.cz \(Extra Host \(pořad\)\)](#)

Zavřít komunisty! A proč? Nás taky zavřeli! Tohle navrhl Havel. Vzpomínky generála Lorence

28.7.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

Jan Rychetský

VZPOMÍNKY A PERLY Dlouho nebyl politicky ani tolerovaný, ani respektovaný. Pravděpodobné bylo, že se bude vyhýbat riziku násilné konfrontace. Podle Sachera chtěl však se vši vážností všechny vysoko postavené komunisty zatknout. To se alespoň o Václavu Havlovi píše v knize Generál, který byl u toho. Jde o rozhovor s posledním šéfem komunistické Státní bezpečnosti (StB) Alojzem Lorencem, který vedl Karol Lovaš.

„Náměstek ministra vnitra Andrej Sámel mě opravdu přijel do Bratislavy zatknout. Dvěma limuzínami Tatra 613. Jenže nevěděl, kde bydlím. Poradil si,“ říká v knize Generál, který byl u toho, a která vyšla v edici Brána nakladatelství Euromedia Group až v roce 2019, poslední šéf StB Alojz Lorenc.

Zatknout bez rozkazu

O Václavu Havlovi Lorenz v knize věčně říká, že „byl dlouho před listopadem 1989 zviditelňovaný v zahraničí, kontaktovaný zahraničními politiky při jejich oficiálních návštěvách v ČSSR, podporovaný finančně“. Dlouho prý nebyl politicky ani tolerovaný, ani respektovaný a jeho aktivity byly považovány za nezákonné. „Po zkušenosti s jeho postojem k demonstraci 21. srpna 1989 bylo pravděpodobné, že se bude vyhýbat riziku násilné konfrontace. Dokázal do jisté míry odolat i militantnějším proudům mezi disidenty,“ tvrdí dál.

V jedné z odpovědí generál Lorenz cituje z rozhovoru ministra vnitra Richarda Sachera pro Týden.cz z roku 2009. Sacher v něm prohlásil, že nechtěl Lorenze pustit domů na Slovensko, protože tamní poměry byly trochu divočejší než u nás. „Bylo důležité mít ho denně pod dohledem. Havel si myslel, že ho pošleme na velvyslanectví do Mongolska, on byl v některých politických věcech trochu naivní. Lorenz byl velmi chytrý člověk a prohlásil, že nikam nepojede,“ dodal Sacher.

Když se Sachera zeptal Týden.cz na další Havlovy návrhy, ministr odpověděl: „Když se blížil pětadvacátý únor, ptal se mě: ‚Co uděláš?‘ Já: ‚Co jako?‘ Havel: ‚No, nás na různé výročí vždycky zavírali. Co kdybys nechal všechny ty komunistický pohlavary zatknout přesně v den Vítězného února?‘ Já říkám: ‚Prosím tě a o co ten rozkaz opřu?‘ On na to: ‚Nás taky zatýkali bez rozkazu.‘“ A následovala otázka, jestli to tehdy Havel myslel vážně? „Myslel. Nechtěl se mstít, ale některé jeho nápady se hodily spíš do divadla než do politiky,“ odvětil Sacher.

Na citace Lorenz navazuje právě líčením, jak si náměstek ministra vnitra Sámel našel v bratislavském telefonním seznamu Lorenzovo číslo, zavola mu a ten jej sám nasměroval na svou adresu. „Když jsem viděl jeho nervózní ošívání se, pochopil jsem, o co jde. Taky jsem mu to řekl. Trval jsem na tom, že do Prahy pojede i moje manželka. Musí mi pomoci s odvozem osobních věcí z pražského bytu, protože já se pravděpodobně v Praze zdržím,“ doplňuje Lorenz s tím, že byl podroben dlouhému výslechu a čekala ho nová zkušenost na Pankráci.

Nehlásím se k Ferencovi

Od slovenského spisovatele Karola Lovaše dostal ve zmiňované knize také dotaz, jak si ho bude historie pamatovat? „Žil jsem a jednal tak, jak jsem považoval za správné... Nezbavuji se odpovědnosti, která mi patří, ale nepřijímám odpovědnost, která mi nepatří. Nevybral jsem si dobu rozděleného světa a studené války. Zásluhou stroje času poháněného politickým zájmy se historie stále mění. Nevím, jak si mě bude pamatovat,“ vysvětlil mimo jiné Lorenz. Ohledně kriminální série Jana Hřebejka Rédl, kde byl vylicen v postavě generála Ference, také zmínil: „Já se ke generálu Ferencovi nehlásím. Nezvykl jsem se ke svému okolí chovat tak arogantně... A jeho cynismus, který projevil ve čtvrtém díle seriálu, nijak neodpovídá mé povaze...“

Nejvyššího postu dosáhl generál Lorenc roku 1985, kdy se stal prvním náměstkem ministra vnitra Vratislava Vajnara. Od reorganizace federálního ministerstva vnitra v roce 1988 mu byly podřízeny Hlavní správa kontrarozvědky, Hlavní správa vojenské kontrarozvědky a Správa kontrarozvědky v Bratislavě. Řídil a komplexně kontroloval protišpionážní, ekonomickou, vojenskou i politickou kontrarozvědnou práci v celém

Československu. V průběhu sametové revoluce vydal Lorenc rozkaz, podle kterého nemají složky StB nijak zasahovat do situace. Tento rozkaz později odůvodnil tím, že nechtěl více pobouřit občany.

Po revoluci byla StB zrušena a generál Lorenc z řad bezpečnostních složek propuštěn. Za své činy z doby bývalého režimu byl v říjnu 1993 Vyšším vojenským soudem v Táboře odsouzen ke čtyřletému nepodmíněnému trestu, ale odjel na Slovensko, jehož orgány v roce 2000 trestní stíhání zastavily. V roce 2002 byl Lorenc odsouzen k patnácti měsícům odnětí svobody podmíněně. Lorenc však vždy odmítal, že by překročil své pravomoci.

Před dvěma lety byl generál a bývalý šéf StB Alojz Lorenc pozván na **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. V debatě o listopadu 1989 se tu setkal s tehdejším studentem a dnešním veřejnoprávním reportérem Markem Wollnerem. Ten většinu času dával najevo, že by Lorenc neměl být na takové akce vůbec zván, protože byl šéfem „mlátičkové mašinerie“. Šéf Reportérů ČT o konečném odsouzení Lorence nevěděl a zoufal si: „Nechápu, že tu není policie a nesebere ho.“

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zavrit-komunisty-A-proc-Nas-taky-zavreli-Tohle-navrhl-Havel-Vzpominky-generalu-Lorence-631847>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

VIDEO: Prague Pride chce lidi propojovat, jubilejní ročník bude Live

28.7.2020 MaM.cz str. 00 Akce

Jakub Křešnička

Desátý ročník festivalu Prague Pride, proběhne letos bez průvodu. V kampani upozorňuje na to, že chce lidi propojovat prostřednictvím streamů, poběží pět hodin denně od 3. do 9. srpna.

Zatímco ve světě bylo zrušeno na 400 Pride festivalů, letošní Prague Pride proběhne a slibuje rekordní počet festivalových míst, více jak sto pridových událostí v Praze i regionech, pět hodin živého vysílání denně či duhově nasvícené budovy po celém Česku. Poprvé v jeho historii propojí nejen LGBT+ lidi prostřednictvím interaktivního online vysílání Pride stream. Hlavní motto letošní kampaně i cíl samotného festivalu je „Prague Pride nás propojí LIVE“.

<https://www.youtube.com/watch?v=yo0YMhAFOiU>

V kampani je jako motiv použita duhová vlajka, symbol Pride. „Funguje jako komunikační kanál mezi lidmi, kteří nemohou být fyzicky spolu, ale jsou součástí Pride. Vlajka se chová jako obrazovka a má schopnost propojit lidi a tak je přenést do atmosféry festivalu,“ vysvětlili tvůrci kampaně. Na jejím vzniku se podílela Kreativní agentura Digitální crew 6543, mediální agentury Kofein a DigitalAd a produkční agentury Breathless Films či UPP. Kampaň běží především online, ale i v tisku, na venkovních nosičích i při eventech. Spot režírovaly Karolína Matušková a Lucie Zelmanová.

„Chtěli jsme zdůraznit téma propojování, které je pro nás velmi důležité. I jako LGBT+ lidi se musíme vzájemně poznávat, protože to, že jsem třeba lesba, neznamena, že rozumím trans lidem. Nechceme ale zůstat jen u LGBT+ lidí, ale komunikovat i s lidmi kolem nás. Desátý Prague Pride si prostě klade za cíl spojit celé Česko,“ říká ředitelka festivalu Hana Kulhánková. Na program by tak organizační tým rád nalákal co nejvíce lidí z celé republiky – od LGBT+ jednotlivců i organizací přes heterosexuální veřejnost po partnery a lidi z institucí z hlavního města i regionů.

Stream z festivalových událostí bude možné sledovat každý den od 16 do 21 hodin na Facebooku a YouTube Prague Pride. Přenosy budou interaktivní – lidé budou moci komentovat nebo třeba psát dotazy diskutujícím. Přenášet se bude ze dvou míst, studia **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Divadla U Valšů v sídle organizace ŽIVOT90.

Změny kvůli pandemii

Do plánů festivalu Prague Pride, který se připravuje prakticky hned od konce uplynulého ročníku, zasáhla opatření spojená s pandemií koronaviru už v březnu, kdy se musela jeho koncepce přpracovat. Původním tématem letošního ročníku měl být safece space neboli bezpečný prostor. „Vyšli jsme z průzkumu mezi návštěvníky, podle nichž je festival místem, kde se cítí být v bezpečí a mohou být sami sebou. Chtěli jsme tím způsobem oslavit náš letošní jubilejní desátý ročník. Celé jsme to ale kvůli covidu museli přeměnit a sáhli jsme k tématu propojování, ať už jde o účastníky festivalu nebo otevírání LGBT témat celé veřejnosti,“ vysvětluje šéf Prague Pride Czeslaw Walek v rozhovoru pro Marketing a Media, který vyjde v pondělí 3. srpna.

Kvůli koronaviru došlo také ke zmiňovanému zrušení sobotního průvodu nebo tradičního programu na Letné. I zahájení festivalu na Stělečském ostrově, kterého se dříve účastnily až 4000 lidí, bylo omezeno maximálně pro 1000 lidí. Během loňského ročníku se festivalu účastnilo 75 tisíc lidí, na průvod přišlo 35 tisíc lidí. Podle průzkumu pořadatelů utrácí hosté Prague Pride během festivalového týdne zhruba 280 milionů korun.

Záštitu festivalu udělil primátor hlavního města Prahy Zdeněk Hřib, senátor Petr Holeček, náměstek primátora hlavního města Prahy Petr Hlubuček, starosta Městské části Prahy 1 Petr Hejma a radní hlavního města Prahy Hana Třeštíková. Už podruhé bude v první den Prague Pride (letos je to pondělí 3. srpna) vyvěšena duhová vlajka i přímo na budově magistrátu.

Partnery festivalu Prague Pride jsou společnosti Vodafone, Coca-Cola, Pivovary Staropramen, Microsoft, ING Bank, Primeros, Google, Wolt, Každá plechovka se počítá, Hotel Leonardo, Hotel Duo a Arin Services. Vedle Magistrátu hlavního města Prahy ho podporují také další české i mezinárodní instituce: Evropská komise, Velvyslanectví Spojených států amerických, Friedrich-Naumann-Stiftung, Česko-německý fond budoucnosti, Městská část Praha 1 a Úřad vlády.

„Rádi se znovu stáváme generálním partnerem festivalu Prague Pride, který vnímáme nejen jako oslavu svobody, ale zároveň jako příležitost upozornit na palčivá témata. Z loňského průzkumu vyplynulo, že v Česku každý druhý absolvent v prvním zaměstnání svou sexuální orientaci tají, ačkoli byl otevřený během studia. V zaměstnání se ale bojí negativních reakcí,“ uvedla Jana Vychroňová, manažerka pro diverzitu a inkluzi ve společnosti Vodafone Česká republika s tím, že diverzita a inkluze patří k hlavním hodnotám firmy.

URL| <https://mam.cz/zpravy/2020-07/video-prague-pride-chce-lidi-propojovat-jubilejni-rocnik-bude-live/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

MaM.cz (Akce)

Deset důvodů, proč a jak se Michal Pullmann mýlí ohledně komunismu

28.7.2020 forum24.cz str. 00 Komentáře a názory

Tomáš Klvaňa

Názory děkana Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Michala Pullmanna rozproudily živou debatu, ve které jde o pohled na komunistický režim, jeho podstatu a roli obyčejných lidí v něm. Svůj názor na facebooku vyjádřil i Tomáš Klvaňa. S autorovým svolením jeho text publikujeme.

Proč a jak se Michal Pullmann mýlí ohledně komunismu?

Snaží se vzbudit dojem, že napravuje a koriguje extrémní a jednostrannosti 90. let. Prý se tehdy zašlo v hodnocení komunismu daleko, režim se odsuzoval emocionálně a bez snahy ho pochopit. Oni, „mladí historici“, si nyní navlékají kabát odbornosti a konečně nám, pamětníkům, řeknou, jak to bylo. Což není pravda ani trochu.

V 90. letech žádné pořádné zúčtování s komunismem neproběhlo, skoro nikdo nebyl potrestán, skoro nikdo nešel za zločiny sedět, bolševikům se ponechaly vysoké penze a vily a jejich pokolení si nastartovalo cestu k miliardám. Debata o komunismu se vedla podobná jako dnes, ale poněkud stranou společenského zájmu, stejně ostatně jako dnes. Právce se zaměřila na kritiku a levice se pokoušela tvrdit, že přece nebylo všechno špatně.

Nutí nám chiméru, že my chceme jen odsuzovat a nesnažíme se odborně studovat a pochopit. Opět nesmysl. Nejcennější vhléd do mechanismu normalizace vznikl v jejím lůně, jmenuje se Moc bezmocných a napsal ho jistý ex-kouleč sudů v trutnovském pivovaru. Nic, co dnes píší lidé jako Pullmann, se tomu ani zdálky neblíží. Havlův esej není žádný „pravcový“, „emocionální“ odsudek, ale upřímná a múzou políbená snaha totalitu pochopit. Na tento esej od 90. let navázala řada autorů doma i ve světě. Pod tímto zorným úhlem je Pullmannova „odborná“ tvorba směšná.

Tito noví historici říkají, že normalizační režim nebyl totalitní. Používají k tomu nesmyslnou definici totality. Kdyby prý byl, všichni by byli tak brainwashed, že by nemohla vzniknout Charta. Podle toho nejenže není totalitou třeba Severní Korea, neb i tam se občas objeví veřejný odpor k režimu, ale totalitní nebyl ani nacistický režim v Německu; podle té definice totalita nikdy neexistovala a nikdy existovat nebude, je čisté sci-fi.

Říkají, že se jim snažíme bránit ve studiu relevantních detailů. To je samozřejmě další nesmysl. Studovat detailně život v normalizacích je důležité a lépe tak pochopíme, jak jiný byl život v Maďarsku, ČSSR, na Kubě, v NDR a Sovětském svazu (obrovské rozdíly; snažil jsem se o tom zmínit ve své poslední knize), a jak se to celé lišilo (a jak třeba nelišilo!) od života obyčejných lidí v Anglii, Americe, SRN.

Pokud ale začnete zpochybňovat prostou skutečnost, že to byl po celých 41 let režim totalitní, nabízí se otázka, proč to děláte. Kategorizace diktatur na totalitní a řekněme „obyčejně autoritářské“ je důležitá. V těch druhých vláda nemá potřebu kontrolovat všechno. Většinou ponechá fungovat trh, propaganda se omezuje na nacionalismus a lidé většinou mohou dělat a říkat, co chtějí, pokud otevřeně nepracují proti vládě, nebo ji nekritizují (někdejší Chile, Argentina a Paraguay, nebo dnešní Ruská federace). Totalitní vlády mají ambici ovládat všechno, včetně mysli, vytvářejí nového člověka. K tomu potřebují zákazy cestovat (izolace), tvrdou cenzuru, teror, propagandu a indoktrinaci všude, hlavně v televizi, filmu, vzdělání, umění, zábavě i vědě.

Přesně to československý komunismus dělal od roku 1948 do roku 1989. Totalitní režim padl v prosinci 1989, kdy byla zrušena ústavně zaručená vedoucí úloha komunistické strany a byl vypuštěn článek, podle něhož se veškeré vzdělání v ČSSR praktikovalo v duchu marxismu-leninismu.

Je samozřejmé, že totalitní ambice vypadala jinak v děsivých 50. letech, liberálnějších 60. a mizerných letech 70. a 80. Ty rozdíly se studují, studovaly se před Pullmannem a budou i po něm, ale je pořád mít potřeba na paměti, že to ve své ambici byl totalitní systém. I 16. 11. 1989. To, že komunisti nikdy totálně celou společnost neovládli, neznamená, že totalitní nebyl. Byl totalitní ve své ambici dané marxisticko-leninskou ideologií. Žádný režim v dějinách nikdy neovládne všechny projevy života.

Moje podezření – ale zatím jenom to – je, že postmoderní, postmarxističtí historikové (z nichž mnoho je zároveň různými levicovými ideology a aktivisty) toto píšou proto, aby z komunismu, nebo aspoň jeho části, sňali břímě viny, nebo ho aspoň hodně odlehčili. Mnoho z nich se totiž rozčiluje (tohle je specialita hlavně německých a západních levicových aktivistů), když srovnáváme nacismus s komunismem, jako by to bylo něco nepatřičného.

Prostá fakta ale mluví jasně: světový komunismus má za sebou mnohem víc nevinných obětí než světový nacismus a fašismus. Oni občas tvrdí, že nacismus byl u moci velmi krátce. To je pravda. Ale to má být argument ve prospěch komunismu, nebo v jeho neprospěch? Je otázkou, kdyby nedej bože nacismus válku vyhrál, jak by třeba vypadala taková nacistická „normalizace“ v Německu v 80. letech. Klíčový rozdíl je podle mě tento: Zvrácenost nacistické ideologie je většinou normálních, morálních lidí zjevná ihned. Zvrácenost komunistické ideologie není. Komunistické zlo se maskuje bojem za lepší svět. Za sociální spravedlnost. Proto mu naletěly zástupy slušných, naivních lidí a snílků. Proto je dodnes nebezpečnější než nacismus.

Pullmann a další si stěžují, že se na ně teď pořádá hon ve stylu 50. let (považte – někdo se je opovází na veřejnosti kritizovat a třeba i zesměšňovat! Takové svinstvo...). Že prý je třeba komunistický režim pochopit, nejen odsoudit. Ok. Čekám tedy, kdy konečně s tím pochopením začnou...

P. S. V téhle zajímavé debatě proti Pullmannovi někteří lidé používají celou řadu nefér argumentů a osobních útoků. Lidsky chápu jejich rozhořčení, ale bylo by dobré, kdyby toho nechali. Je skutečně jedno, v jakém městě Pullmann vyrůstal (v Moskvě) a kdo byl jeho táta. A ač osobně nejsem rád, že Pullmann stojí v čele FF UK jako děkan, byl zvolen legitimně a vypadá to, že řada studentů si jeho práce cení. Rozhodně nechci, aby někdo nedemokraticky tlačil na jeho odvolání. Bude mi úplně stačit, když jeho studenti budou mít přístup k lidem a argumentům druhé strany.

Tomáš Klvaňa (* 1966) přednáší na New York University a Katedře severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Je autorem esejistické knihy Fenomén Trump: Poslední vzpoura bílých mužů (2016) a románu Marina. Ruský příběh (2011).

URL| <https://www.forum24.cz/deset-duvodu-proc-a-jak-se-michal-pullmann-myli-ohledne-komunismu/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech:

forum24.cz (*Komentáře a názory*), forum24.cz (*Komentáře a názory*), forum24.cz (*Komentáře a názory*), forum24.cz (*Komentáře a názory*), forum24.cz (*Komentáře a názory*)

75 let od postupimské konference

29.7.2020 ČT 24 str. 02 20:00 90' ČT24

Daniel STACH, moderátor

Technické i diplomatické důsledky tohoto testu teď probereme. S Vlastislavem Břízou, odborníkem na jaderné zbraně z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, děkuji, že jste s námi, přeji vám dobrý večer.

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

I já vám, dobrý večer.

Daniel STACH, moderátor

Snažili se Američané ten test nějak uspěchat, aby to stihli ještě před postupimskou konferencí, nebo to tak jen prostě vyšlo?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

To úplně nechci říct. Primárním zájmem Spojených států bylo ukončit druhou světovou válku, ukončit válku především s Japonskem v Tichomoří, protože ta evropská část již byla ukončena, a k tomu směřovaly vše. Opravdu ony ten pes chtěly urychlit zejména kvůli ukončení války, nicméně naskytne-li se příležitost tohoto typu, kdy se v Postupimi sejdou 3 velmoci, které de facto tu válku vyhrály, tak samozřejmě je dobré mít v ruce další mezinárodně politický argument tohoto typu, takže samozřejmě i to hrálo roli, nebylo to však primárním důvodem k tomu, aby ten test proběhl 16. července.

Starry Lee WAI-KINGOVÁ, předsedkyně pročínské DAB

Ten technický pohled na test, jaké byly výsledky, jaká byla ta konečná ničivá síla a zdali proběhl zcela podle plánu tak, jak Američané chtěli?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

No tak zásadní bylo především očekávání. My se na to dneska díváme optikou toho, že víme, jak jaderný výbuch vypadá, víme jakou ničivou sílu bude mít pravděpodobně, nicméně se přesuňme zpět, a nikdo netušil, jak ten výbuch bude velký. Tam ty diskuse byly od úplného fiaska, že opravdu se nepovede, ale až k tomu, že dojde ke zničení života na zeměkouli. I tací byli vědci, kteří se to domnívali. Nicméně většina vědců nakonec

uzavřela konsensus a tušili, že ten výbuch bude odpovídat ekvivalentu něco mezi 15 a 20 kilotunami TNT nebo chcete-li 15 000 a 20 000 tunami TNT. Nakonec se jejich očekávání vyplnilo, takže pokus byl úspěšný. A ten výbuch odpovídal zhruba 20 kilotunám TNT. Ostatně byl mírně větší, než byl výbuch v Hirošimě. Ten odpovídal ekvivalentu 15 tun TNT, nicméně to byl trochu jiný typ zbraně, zatímco v procesu nebo pokusu Trinity to byla plutoniová jaderná zbraň, tak ta první jaderná zbraň nad Japonskem, Hirošima byla uranová jaderná zbraň.

Daniel STACH, moderátor

Jak se o pro Američany dobrém výsledku úspěšného testu dozvěděl prezident Truman?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

Prezident Truman tuto informaci získal relativně pozdě, nebylo to ten samý den, o pár dnů později. A šlo o to, že on nevěděl, respektive diskutoval se spojenci, jak s tou informací naložit. Přemýšlel, zdali tuto informaci on sdělí otevřeně, zdali ji lidí sdělí přímo na plénu zasedání, anebo ji sdělí po ukončení oficiálního programu, takže tam opravdu docházelo i k diskusím i k časovému rámci, víme dobře, že on nakonec tuto informaci sdělil až 24. července, to znamená zhruba týden poté, co k pokusu došlo.

Daniel STACH, moderátor

A bylo to konkrétně v 19 hodin 30 minut, kdy přes tlumočnicka Pavlova Truman Stalinovi řekl: Máme nový bojový prostředek obzvláště ničivé síly. Bylo to po plenárním jednání, nikoliv na oficiálním jednání u toho zmiňovaného kulatého stolu. Co se dělo dál, pak není úplně jisté, protože různé vzpomínky různých lidí se liší. Harry Truman tvrdí, že Stalin odpověděl: Mám radost, doufám, že ji řádně využijeme proti Japoncům. Anthony Eden, který byl nedaleko, řekl, že viděl, že Stalin kývnul a řekl děkuji, a Pavlov, tlumočnick, podle něj Stalin jen lehce přikývl, jak to tedy bylo, podle čeho se můžeme řídit, k čemu se můžeme, z pohledu historika, přiklonit?

Petr MAREŠ, historik

Já myslím, že všechny 3 varianty jsou možné. Truman přistoupil ke Stalinovi bez svého tlumočnicka. Bolen, jeho tlumočnick, to vysvětluje tím, že chtěl vytvořit maximální možnou důvěru, to znamená, že mluvil přes tlumočnicka Stalinova. Je v zásadě jedno, jak Stalin odpověděl. To, co je podstatné, že z těch třech, kteří byli přítomni, to znamená Churchill, Truman, Stalin, v té místnosti, on toho věděl o projektu Manhattan nejméně. V označení NKVD to byl projekt Enormos a Stalin o něm od začátku věděl, zatímco Truman se to dozvěděl pouze před několika měsíci a Churchill byl informován pouze v hlavních obrysech.

Daniel STACH, moderátor

Míříme zpátky za Vlastislavem Břízou, když se podíváme na tu technickou reakci, která následovala po tom oznámení, tak Stalin Molotovovi řekl, aby okamžitě popohnal Kurčatova, který měl vývoj jaderné zbraně na starost v Sovětském svazu, aby urychlil ten vývoj, jak daleko tehdy Sověti byli?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

No tam je podstatná ta informace, že Stalin tuto informaci zprvu v prvních měsících bagatelizoval. On hovořil o jaderné zbrani pouze v jakési vyšší formě dělostřelectva, nicméně záhy se ukázalo, a to bylo i na těch následujících jednáních politbyra v Koncevu po návratu do Sovětského svazu, že on se opravdu té situace zalekl a on do té doby vystupoval z pozice síly ve smyslu kvantitativní převahy. Sovětské armády, především na evropském bojišti, a on pochopil, že je v tuto chvíli cesta skončila, protože tato zbraň je tak ničivá, že je schopna vyrovnat tu kvantitativní převahu, takže na Stalina tato informace zapůsobila ve finále víc než on si připouštěl, ostatně, jak říkal i kolega ve studiu, je vlastně jedno, jak reagoval, ale už jenom to, že reagoval stručně, znamená, že ta informace se ho vysoce dotkla.

Daniel STACH, moderátor

Jak potom byla ta reakce, myslím ryze praktická, v Sovětském svazu? Tedy to, co se změnilo ve vývoji atomové bomby v Sovětském svazu, když viděli, že Američané už nejenom jsou na cestě, ale jsou v cíli?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

Byla zásadní. Faktický projekt vedl akademik Kurčatov, nicméně po této informaci, po tomto zjištění došlo k tomu, že Stalin jmenoval šéfem zvláštního výboru pro vývoj jaderné zbraně samotného šéfa NKVD Lavrentina Beriju. To samo o sobě znamená, že tomu dodává absolutní prioritu. On vyčlenil i desítky tisíc vězňů pro těžbu uranu, veškeré prakticky dostupné vědecké kapacity v Sovětském svazu se od toho léta 45 přeorientovaly na vývoj jaderné zbraně, nicméně, abych doodpověděl tu otázku, v pozdějších letech Kurčatovova života došlo k jeho přiznání, že zásadním faktorem při vývoji sovětské jaderné zbraně opravdu sehráli špioni a ta špionáž na území Spojených států amerických v tom smyslu, že urychlili proces vývoje jaderné zbraně, byť ten první jaderný pokus nastal až v roce 1949.

Daniel STACH, moderátor

Popisuje Vlastislav Bříza, odborník na jaderné zbraně, který dnešní vystoupení v Devadesátce zvládnul i za útoků neustále dotírajících komárů, zvládl jste to skvěle. Moc vám děkuji, že jste i to na planetě nejnebezpečnější zvíře dokázal zvládnout a ještě k tomu odpovídat na mé otázky, přeji hezký večer.

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, **FSV UK**

Je to tak a děkuji za shovívavost, pěkný večer i já z jižních Čech.

Daniel STACH, moderátor

Tři podpisy, které jsou jasným dokladem toho, že dohoda byla uzavřena. Máme tady Stalina, máme tady Trumana, máme tady Attleeho a máme konečný výsledek, tedy hlavně 4D. Demokratizace, demilitarizace, denacifikace, decentralizace. Pojdme se podívat na ty jednotlivé výsledky celého jednání jako takového a začneme článkem 3, který se týká převzetí nejvyšší moci v Německu čtyřmi velmocemi protihitlerovské koalice. Pravidla pro správu a změny v průmyslu a správě společnosti, jak reálně měla probíhat změna ve společnosti, tedy kdo reálně měl nově a jakým způsobem v Německu rozhodovat?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd UK**

No je pravda sice, že ty závěry týkající se Německa byly klíčové, taky ta pasáž o Německu tvoří největší část toho protokolu. Na druhou stranu tam ale byla víceméně zopakována celá řada věcí, které vlastně už byly dohodnuty, které původně měly být součástí kapitulčního dokumentu, ale nestaly se, nakonec teda jeho součástí a podstatná část těchto bodů byla vlastně vyhlášena takzvanými berlínskými deklaracemi už na začátku června roku 1945, kde tou cílovou skupinou vlastně byla německá veřejnost, aby prostě vůbec získala představu, co vlastně před ní stojí. Ty závěry postupimské konference neměly jednoduchý život v tom dalším vývoji a nebylo to dáno jenom tím, že přece jenom ta vůle jaksi udržet nějakou jednotnou politiku, zejména vůči Německu, postupně opadávala. Ono to také bylo dáno několika paradoxy, které byly tak trochu zakódovány v samotné té konferenci. I vlastně byla v tom jejím místě v rámci celého mírového uspořádání. My jsme tady v tom úvodním vstupu zmínili, že ta konference měla být jedním postupným krokem na cestě k nějaké, řekněme, mírové konferenci, k mírové smlouvě, a nakonec byla vlastně posledním setkáním na nejvyšší úrovni a ten protokol postupimské konference, který taky někdy nazýváme dohodou, je vlastně posledním dokumentem, který podepsali tedy nejvyšší reprezentanti té velké trojky, který vlastně nějakým způsobem vůbec máme k dispozici, jenže to, že to byla vlastně prozatímní věc, tak to s sebou neslo to, že tam byla celá řada kompromisních formulací, dokonce i rozporů mezi jednotlivými články a tak dále, což pochopitelně otvíralo prostor pro to, aby si každá z těch stran zúčastněných ty závěry interpretovala poněkud jinak.

Daniel STACH, moderátor

Když se podíváme čistě na článek 3 a to, co bylo dovoleno Německu. Píše se tam mimo jiné, že omezení průmyslové výroby bude na schválené mírové potřeby země se zaměřením na vnitřní trh, co to znamenalo, na co se reálně potom Německo mohlo podle této dohody zaměřit?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd UK**

No takhle, Německo v této době nebylo nějakým samostatným aktérem a bylo vlastně jenom subjektem té politiky, koalice, potažmo tedy jednotlivých okupačních velmocí. Cílem bylo vlastně zabezpečit, aby Německo nemohlo ohrozit evropský nebo světový mír, a součástí vlastně tohoto základního cíle byla celá řada dílčích vlastně opatření a kroků, které sledovaly jednak nebo začínaly vlastně už teda odzbrojením, likvidací německých ozbrojených sil, velitelských struktur a tak dále, pokračovaly přes potrestání osob tedy odpovědných za válku a okupaci přes denacifikaci, vlastně masovou demokratickou převýchovu německého obyvatelstva a vybudování vlastně moderní demokratické společnosti. Důležitým komponentem byly pochopitelně i ty hospodářské zásady, které vycházely z toho, že vlastně Německo by nemělo mít ani materiální možnost případně nějakou novou válku vést. Takže to byla taková ta základní, řekněme, osa.

Daniel STACH, moderátor

Je to přinejmenším do nějaké míry začátek toho průmyslu, který vidíme v Německu dnes? Průmyslu, který je zaměřený i, dejme tomu, na inovace, který je zaměřený nejenom ten těžký, pro tu dobu typický průmysl.

Petr MAREŠ, historik

Já si myslím, že to nesouvisí tolik s výsledky postupimské konference. Souvisí to prostě s tím, že německý průmysl byl zcela zničen. Musel nějakým způsobem začít znovu. My tady mimochodem máme dochované dokumenty z porad nejvyšších šéfů německého průmyslu z téhle doby, ze kterých vyplývá, že největší obavu neměli ani tak z toho, jak bude Německo spravováno okupačními velmocemi, jako že měli obavu z československého průmyslu, který byl nedotčen a který mohl být pro ně velkým konkurentem. Začínali z nuly, začali po Německu inovacemi.

Daniel STACH, moderátor

Tady se díváme už na dobový plakát, na to, jakým způsobem byly rozdělené okupační zóny. Je tam, i pokud jde o Berlín, francouzská část. Francouzi nebyli součástí Postupimské dohody, Britové a Spojené státy jim, v uvozovkách, část dali, proč? Proč ta role Francie?

Petr MAREŠ, historik

Ta snaha zapojit nějakým způsobem Francii do celého toho procesu plánování poválečného světa byla podporována především Brity. Britové nikdy nezapomněl na to, že do války vstoupili jako francouzský spojenec, a společenství s Francií také počítali jako klíč pro zajišťování svých zájmů v Evropě po válce. Poněkud pochybovačně k tomu přistoupil Roosevelt tedy, který upřímně nesnášel de Gaulla, ale ve chvíli, kdy probíhá postupimská konference, ta shoda mezi Brity a Američany na tomhle už je úplná. Zajímavé je, že to, že protokol je jediný, co vzešlo z té postupimské konference, vyvolalo na francouzské straně jisté pochybnosti. První reakce, která přichází z Paříže do Washingtonu, je otázka: Co ještě dalšího jste dohodli?

Daniel STACH, moderátor

Nakonec, ale ty závěry ratifikovali hned 2 dny poté, co byly přijaty.

Petr MAREŠ, historik

Ano, ale po zkušenostech s Jaltou říkají: Fajn, vy jste nás přizvali, ale možná byste nám měli říct, o co tady bude. A k velkému překvapení zjistili, že už o ničem jiném, protože na té konferenci byla spousta věcí, která nebyla vyřešena, to Německo zdominovalo tu konferenci, protože se prostě vyřešit muselo. Peníze už tam byly a něco s tím museli udělat. A spousta věcí ostatních, jako vývoj v Evropě, obsazené Sověty, polská otázka, otázka Číny, to všechno bylo odsunuto bokem, anebo zůstalo nějakým způsobem projednáno spíše implicitně.

Daniel STACH, moderátor

Článek číslo 4 se týkal německých reparací. Pojdme se podívat i na takovou výměnu názorů, která možná ještě lépe než samotný závěrečný text ilustruje to, jak se k tomu také mohlo přistupovat. Je to konkrétně diskuse Molotova a Byrnesa, tedy ministrů zahraničí Sovětského svazu a Spojených států. Vyrozuměl jsem, že podle vašeho názoru si má každá země brát reparace ze své zóny, když se nám nepodaří dosáhnout dohody,

výsledek bude stejný. Byrnes odpovídá: Ano. Molotov: Neznamená váš názor, že každá země bude mít ve své zóně volnou ruku a bude jednat úplně nezávisle na jiných? Byrnes: V podstatě je to pravda. Tohle byl ten závěr?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Ano, to byl ten závěr a popravdě řečeno, ty reparace byly skutečně vlastně prvním velkým krachem v té spojenecké politice. Ono ještě v Jaltě se rýsovalo, že by snad mohla nějaká dohoda být, ale v Postupimi se ukázalo, že prostě možná není. Ty sporné body byly 2, jednak ta celková výše reparací. Západ chtěl spíše menší reparace, nebo dokonce minimální, Sovětský svaz přece jenom byl závislý při té své obnově ekonomické víc na té zahraniční pomoci a reparace by bylo možné takto chápat. A druhá věc, sporná byla i vlastně forma reparací, jestli to má být zboží z výroby, jestli to mají být demontáže, případně další různé formy. To, co se tam dohodlo je, že si každý teda uspokojí nebo každá z okupačních velmocí si uspokojí své reparační nároky ze své okupační zóny a byl dohodnutý klíč, jak uspokojit tedy nároky reparační některých těch menších států protihitlerovské koalice, například Československa, ale vlastně ve skutečnosti to byla prohra v tom smyslu, že na jednu stranu tom velmocí hovořily o tom, že by chtěly nakládat s Německem jako s jednotným hospodářským celkem, ale současně dohodly vlastně, že ta reparační politika, která byla pochopitelně velmi významným nástroj hospodářské politiky, bude v každé zóně jiná, a to už se dalo v té chvíli tušit.

Petr MAREŠ, historik

Ono, jestli můžu, ono to nešlo prostě, protože ten přístup, už když přijížděli do Postupimi, byl diametrálně odlišný. Stalin tam přijel Německo vyrabovat. Jednoduše. Zatímco Britové a Američani, poučení vývojem po první světové válce, tam přijeli přemýšlet o tom, jak ho uvést do pohybu, aby se začalo těžit německé uhlí, aby se začalo vyrábět to, co jiné jinde Evropa nevyráběla. A aby nakonec za to všechno znovu nezaplátil britský a americký daňový poplatník.

Daniel STACH, moderátor

Článek číslo 9. Polsko. Dohoda/nedohoda, záleží na úhlu pohledu, z jedné strany pohledu Sovětů, dohoda, závěrečná, konečná, hotová. Z pohledu Britů a Spojených států dohoda dočasná. Co se nakonec domluvilo?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

No, dá se říct, že se nedomluvilo prakticky nic. Tím rozhodujícím faktorem, který vlastně určoval jednání o té západní polské hranici, byla skutečnost, že na jaře roku 1945, čili ještě před konferencí, je docela brzo před konferencí, Sovětský svaz ta sporná území prostě svěřil pod správu Polska. A v Postupimi víceméně Stalin akorát oznámil, že se tak stalo, a dokonce když jaksí chtěly západní velmocí jednat o té východní oblasti někdejší sovětské okupační zóny, tak Stalin říkal: o tom jednat nemůžeme, to není Německo, to je Polsko. Ačkoliv ten protokol na jiném místě hovoří o tom, že Německo chápou prostě velmocí jako tu oblast, která byla v hranicích Německa z roku 1937, takže to byl další velký rozpor, a dohodlo se tam vlastně to, že ano, že ta území zůstanou pod polskou správou, nicméně definitivní rozhodnutí je věcí mírové konference.

Daniel STACH, moderátor

Která nakonec neproběhla.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Která nakonec neproběhla.

Daniel STACH, moderátor

Článek 13, spořádaný odsun německého obyvatelstva. Pro Československo důležitý bod, jak důležitý pro aktéry konference?

Petr MAREŠ, historik

Britové to měli v tom základní dokumentu, který připravili pro Churchilla. To měli uvedeno už na čtvrtém místě. Tedy odsun ne z Československa, ale z Polska a z Československa. Američani to měli až velice hluboko zasunuto, a měli tam tedy kromě Polska a Československa i Maďarsko, ale tahle ta jednání proběhla až ex post. To, co už se stalo ve střední Evropě, mohla ovlivnit tou svojí výzvou k tomu, aby byly spořádané, aby byly postupné a tak dál, ale v podstatě to vzali na vědomí. Musím říct, že jak Britové, tak Američané s nepříliš velkým nadšením.

Daniel STACH, moderátor

V té době totiž probíhal takzvaný divoký odsun.

Petr MAREŠ, historik

Tak. Mohu jenom jednu poznámku? O kontinuitě v diplomacii a zahraniční politice. Když byl na počátku devatenáctého století vídeňský kongres. Jednal o tom, jak uspořádat Evropu, tak tam Talleyrand pronesl velký projev ve prospěch znovuzřízení polského království. A když skončil, obrátil se na cara Alexandra a zeptal se ho: A máte k tomu něco, co byste k tomu chtěl podotknout? A Alexandr řekl: Ano, 100 000 vojáků v Polsku. To, co už dělal Stalin v Postupimi, bylo v podstatě totéž, akorát to číslo bylo mnohem vyšší.

Daniel STACH, moderátor

Pohled na Postupimskou deklaraci. Ta byla podepsána 26. července 1945 a vyzývá k bezpodmínečné kapitulaci Japonska. Konkrétně se tam mimo jiné píše o tom, že spojenci prohlašují, že nehodlají Japonce zotročit jako rasu ani je likvidovat jako národ. Současně ale požadují potrestání válečných zločinců a vytvoření záruk demokracie v do té doby velmi militaristickém Japonsku. Když přišla tahle zpráva do Japonska, očekávali ti, kteří byli podepsáni, že skutečně přijde kapitulace, nebo to bylo jen diplomatické gesto?

Petr MAREŠ, historik

V původní verzi té deklarace byly obsaženy formulace, které dávaly najevo, že spojenci jsou ochotni dál garantovat existenci císařství. Byl to právě James Byrnes, který se zasadil o to, že tyhle ty části vypadly. A Britové s tím nebyli vůbec spokojeni, Churchill v soukromých rozhovorech s Trumanem naléhal. Ale pro Trumana Churchillovo naléhání na to, ať je zachována konstituční monarchie, jako na Američana příliš nepůsobilo, takže tatahle garance tam nezůstala. Nakolik si byli ti, kdo ji podepisovali, vědomi toho, k čemu to povede, je skutečně pouze otázka spekulací. Já si myslím, že v plném rozsahu jim to nedošlo.

Daniel STACH, moderátor

Jaká přišla nebo nepřišla japonská odpověď?

Petr MAREŠ, historik

To je na dlouhé přednášky.

Daniel STACH, moderátor

Jedno slovo, které to shrnuje všechno.

Petr MAREŠ, historik

Já bych to nerad vyslovil špatně. Tady ho máte napsáno.. Každopádně ta diskuse na japonské straně byla velmi bouřlivá, velmi dynamická. A ukázalo, že vlastně nejsou schopni se dohodnout na konkrétním odpovědi, takže se rozhodli ignorovat tuto nabídku, ale velmi speciálním japonským slovem, které údajně má znamenat zabít mlčením. Já nejsem japanista. Každopádně ve Washingtonu pochopili tuto reakci japonskou jako odmítnutí té nabídky kapitulace.

Daniel STACH, moderátor

My přímo tohle slovo probereme ve speciálním vysílání, které se bude týkat Hirošimy přímo s japanologem. Kdy se podíváme i samozřejmě na tu japonskou reakci, která na to navazovala a i na to, jakým způsobem právě tyhle znaky doléhají na současnou japonskou společnost stále i v roce 2020. Teď se ale pojdme podívat na úplně jiný pohled, na to, co se dělo během postupimské konference v Evropě, na pohled tehdy dvanáctiletého kluka, budoucího historika, který v rozhovoru s Annou-Marií Šůchovou popisuje to, co on viděl kolem sebe, co on tehdy řešil, když v Postupimi jednali Stalin, Churchill, Truman nebo Attlee. V okamžiku, kdy představitelé států řešili velké otázky. Co řešili lidé v tehdejší poválečné Evropě.

Vilém PREČAN, historik, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

O tom rodiče mluvili, že tam bylo velké převrácení kabátů. Lidé, kteří tak byli přikrčení anebo tak trošku kolaborovali nebo něco, tak byli velcí vlastenci a podobně. Na to se doma dost dávalo.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

A vybavujete si třeba, jak o tom informovala tehdejší média, o té konferenci?

Vilém PREČAN, historik, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Ne, ne, bohužel ne.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

A co vám o tom třeba říkali rodiče, probírali jste to?

Vilém PREČAN, historik, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

No tak jenom v těch velkých rysech, co se tam stalo a jak to bylo, kdo tam byl a podobně, ale nebyla to ta hlavní událost, v Bystřici nad Pernštejnem to nebyla ta hlavní událost dne.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

A co byla ta hlavní událost dne? Čím se lidé bavili tenkrát, co řešili?

Vilém PREČAN, historik, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Hlavní událost dne bylo, aby to zase fungovalo, aby fungovaly školy, kulturní zařízení, knihovna, obchody, aby bylo co jíst, aby sklizeň, poněvadž to byl zemědělský kraj. To bylo v popředí. A samozřejmě, aby, hodně se samozřejmě mluvilo už, a to se taky sledovalo v novinách, osud protektorátní vlády, osud takzvaných zrádců a kolaborantů, těch velkých, to se sledovalo, samozřejmě, když byl zatčen K. H. Frank a co se potom dělo s protektorátní vládou. Proces s protektorátní vládou začal tuším v čtyřicátém šestém roce, že. No, tak to se všesko sledovalo.

Daniel STACH, moderátor

Tohle byl tehdejší život, který čekal na to, co přinese Postupim a jestli se život lidí v běžném denním provozu změní nebo nezmění, jak tohle změnila nebo nezměnila Postupim, co přinesla nebo nepřinesla?

Petr MAREŠ, historik

Já se obávám, že Postupim měla dopad především v rovině politické. Ten každodenní život lidí byl odvislý od americké pomoci v rámci UNRA, později od dalších forem hospodářské pomoci, od konkrétní situace v dané zemi. Já si myslím, že bychom si měli říct, co nepřinesla postupimská konference a v co především Britové, když tam odjízďeli, doufali, že by mohla přinést. Totiž reakci na skutečnost, že zhruba v roce 1944 se velká vlastenecká válka, kterou svět sledoval s velkým obdivem, změnila ve velkou imperiální válku, kterou svět sledoval s velkými obavami. Rusko začalo prosazovat nesporně své imperiální zájmy a ve velké části Evropy začalo měnit politickou, ekonomickou situaci podle sebe. Britové a částečně i Američané očekávali, že v

Postupimi se jim podaří v tomto směru se Sověty pohnout, pokoušeli se navrhnout nový způsob, jak postupovat v Bulharsku, Rumunsku, Maďarsku a také v Polsku, spojeneckém Polsku nepodařilo se jim to.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Zcela určitě souhlasím, ono také, když se člověk podívá znovu tedy kritickým pohledem na ten protokol, tak zjistí vlastně, že z toho, co tam bylo dohodnuto, bylo realizováno vlastně překvapivě málo, takže my na jednu stranu sice, ano, považujeme Postupim na a Postupimskou dohodu za jeden z takových konstitutivních článků toho poválečného uspořádání, ale v tom materiálním ohledu vlastně těch skutečně nových a zásadních rozhodnutí je tam málo a je zajímavé, a zejména z české perspektivy, že jedním z těch, to rozhodnutí, je právě ten článek 13, tedy o odsunu německého obyvatelstva, protože o tom se nejednalo nikdy předtím a také nikdy potom, to je skutečně singulární problém, který byl osloven pouze v Postupimi, byl zde i vyřešen protože to bylo jedno z mála usnesení v Postupimi, které bylo do roku 1946 do konce roku v podstatě realizováno. To bylo svým způsobem velké překvapení a je to jedna z velkých výjimek těch postupimských ujednání, jinak tady spíš máme bilanci neúspěchů než úspěchů.

Daniel STACH, moderátor

Zažili jsme od té doby nějakou podobnou konferenci, která by se svým významem a také obsazení dala s postupimskou srovnat?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

No těžko, protože my jsme tady ten význam trošku zpochybnili současné. Nejsem si tak jist, jako v každém případě asi bysme těžko hledali konferenci nebo vůbec setkání, které je spojeno s takovým množstvím paradoxů, jako je právě Postupim, a díky tomu také ale máme co do činění s dokumentem, a konkrétně teda s Postupimskou dohodou, který byl velmi kontroverzní a v podstatě je kontroverzí dodneška v řadě ohledů se stále rozcházejí výklady některých tedy usnesení a i důsledků, které z nich plynuly, například se to může týkat i odsunu německého obyvatelstva, které dodneška jaksi není všeobecně přijímáno jako rozhodnutí tedy, které bylo učiněno v souladu s mezinárodním právem, a tak dále.

Daniel STACH, moderátor

Tohle je šestidílná série Druhá světová válka, kterou napsal Winston Churchill. V roce 1953 za ní dostal Nobelovu cenu. Tím posledním kusem, posledním dílem, je konkrétní díl, který se jmenuje Triumf a tragédie. V čem tohle byl triumf a v čem to byla tragédie, když jsme v roce 1945?

Petr MAREŠ, historik

Já si myslím, že triumf je jednoznačně se váže k vojenskému výsledku války a tragédie se váže k tomu politickému. Ještě k tomu, k té otázce po summitech, po určitou dobu po válce se ta idea summitu tří velmocí vrací, ono se to dokonce koná v roce 1955. Zájezd na /nesrozumitelné/ prezidentství. Je to nástroj, ke kterému se vrací sovětská diplomacie periodicky. V tom, v té vrcholící studené válce se přišel stojí Sověti na bilaterální summitu, protože ta, to rozpoložení ve světě, to rozložení sil je jednoznačné a zajímavé, je že teď se Vladimír Vladimířič vrací k tomuto, tomuto nápadu a ve svém, ve svých vystoupeních ke konci druhé světové války volá opět po summitu. Zdá se, že tedy, jestliže my tady hodnotíme ty konference rozporně. V Moskvě, zdá se, jsou hodnoceny pozitivně, a to dodnes.

Daniel STACH, moderátor

Churchill ve Faltonu, kde pronesl poměrně významný projev. Tady je jeho část.

Winston CHURCHILL, britský premiér

Od Štětína na Baltu přes Trest na Jadranu se napříč evropským kontinentem spustila železná opona. Za touto linií leží všechna hlavní města starobylých států střední a východní Evropy. Varšava, Berlín, Praha, Vídeň, Budapešť, Bělehrad, Bukurešť, Sofie, všechna tato slavná města a obyvatelstvo kolem nich leží uvnitř toho, co

musím nazvat sovětskou sférou vlivu, a jsou předmětem nejenom sovětské sféry vlivu, ale v mnoha případech i prohlubující se kontroly Moskvy.

Daniel STACH, moderátor

Odpověď ano nebo ne. Považujete Postupim za začátek studené války?

Petr MAREŠ, historik

Historek málokdy odpoví ano nebo ne:

Daniel STACH, moderátor

Přesto ta otázka, tak zní.

Petr MAREŠ, historik

Ne.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Já taky, ona začala dřív.

Petr MAREŠ, historik

Já bych souhlasil.

Daniel STACH, moderátor

Když začala?

Petr MAREŠ, historik

Já myslím, že v tom 44. roce, i když on to je proces. Ona nebyla vyhlášena. On je to proces a Fulton je jedním z kroků v tomhle tom procesu. Mimochodem tu železnou oponu neřekl poprvé ve Fultonu. Churchill, ono o ní píše Trumanovi už v roce 45. A údajně dokonce o ní mluvil ze Stalinem mezi čtyřma očima. Stalin na to reagovali, že to jsou jenom pohádky, takže to je proces. Studená válka nemá začátek.

Daniel STACH, moderátor

Železná opona, kterou zmiňuje to bylo sousloví, které se používalo v češtině i němčině a sloužilo k tomu, že mělo, měla být zavedena, respektive byla zavedena na jevišti ochrana diváků, kteří byli v divadlech, protipožární ochrana, doslova a do písmene železná stěna, když si tohle vezmeme doslovně, jestli to tak Churchill podle vás myslel. Kdo byl tedy na jevišti, a kdo byl tady v publiku? Když je dělila železná opona.

Petr MAREŠ, historik

Já si myslím, že takhle přesně to nemyslel. Já si nejsem jistý, jestli v anglickém to iron certain, jestli má stejný význam jako v tom německém. Nicméně ten výraz železná opona používala už belgická, holandská královna v průběhu první světové války, takže pro politické rozdělení pevné, přes které nelze překročit, to není, není zcela nové. A myslím si, že ta analogie s tím divadlem jakkoliv zní velice hezky, trošku kulhá.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Já ještě k tomu problému ve studené války. Ony existují názory, že vlastně studená válka začla v roce 1917 vlastně nástupem bolševického režimu, a vlastně ta druhá světová válka je jakýmsi intermezem, v němž právě Postupim jaksi ukázala, že nejenom, že existují nepřekonatelné tedy rozpory, ale že vlastně není v silách těch aktérů tyto rozpory překonat. To v tom smyslu jaksi určitý význam má, ale rozhodně ne jako inkubační moment.

Petr MAREŠ, historik

Jednu věc bychom měli ještě zmínit. Studená válka nemůže být v plném slova smyslu bez jaderné zbraně. A my můžeme mluvit o etapách před studenou válkou. Ale to, co udělalo studenou válku studenou válkou, je existence jaderné zbraně.

Daniel STACH, moderátor

Američané nedokázali pochopit, že je málo platné vyhrát válku strategicky, když ji prohrajeme politicky. To jsou slova a gen. Montgomeryho po Jaltské konferenci. Myslíte si, že tohle bysme si mohli říct i po Postupimské konferenci?

Petr MAREŠ, historik

Určitě.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

To je pochopitelně otázka hodnocení. Vlastně co tady v tom kontextu je prohra nebo není prohra. Takže porovnáme-li to, řekněme, s určitými ambicemi, tak z perspektivy západu Postupim rozhodně žádným vítězstvím nebyla. Oni skutečně tahali prostě za kratší konec, a nebylo to dáno jenom tím, že prostě to byli státníci, kteří vlastně byli poprvé se zúčastnili takovéto akce, ale prostě celá ta situace hrála více do rukou Stalinovi. On měl prostě tu faktickou moc, zejména v té střední a východní Evropě, ale zase na druhou stranu se podařilo jaksi ten Sovětský svaz udržet v určitých hranicích. Můžeme dlouho diskutovat, jestli chtěli jít dále, nebo nechtěl dál, nechtěli jít dál, ale v každém případě bych tak úplně jednoznačně o prohře nemluvil. Viděno tím, co se stalo. Ano, možná z hlediska některých ambicí to prohra byla.

Petr MAREŠ, historik

No vzhledem k tomu, že Montgomery byl ochoten hodit každou prohru na Američany, že jo, nikdy za to nemohli Britové.

Daniel STACH, moderátor

U té Postupimské konference, koho byste označil za vítěze a koho za poraženého?

Petr MAREŠ, historik

Já bych označil za vítěze znovu Stalina, i když si nemyslím, že by byli západní spojenci poraženi tak výrazně jako se to stalo v Teheránu, například.

Daniel STACH, moderátor

Tedy ponaučení?

Petr MAREŠ, historik

Já myslím, že jisté ponaučení už tam bylo, ale ještě neměli nástroje, nedokázali si vymyslet nástroje, jak tomu tlaku stalinského Sovětského svazu čelit.

Daniel STACH, moderátor

Popisuje Petr Mareš, který byl spolu s Jaroslavem Kučerou hostem dnešní Devadesátky, která se věnovala Postupimské konferenci. Pánové moc vám za to děkuji a přeji příjemný večer.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Nashledanou.

Ztráta kontroly nad umělou inteligencí je spíš sci-fi než reálná hrozba

29.7.2020 finmag.cz str. 00 Kaleidoskop

Alžběta Pecháčková, Hana Vincourová

David Slouka je šéfredaktor webového zpravodaje AIWorld.cz, který se zabývá technologiemi, ale především umělou inteligencí. Kromě toho působí také v Internetovém institutu a na portálu InSmart.cz. S Davidem jsme mluvili o vývoji a trendech v oblasti umělé inteligence nebo budoucnosti autonomních vozidel v Česku.

Kde bereš informace o nových technologiích? Máš nějakou „informační banku“?

Část beru z informační databáze IDG – International Data Group, to je americká vydavatelská společnost, která zároveň funguje jako tisková agentura a zabývá se přímo informačními technologiemi. Spolupracuji s nimi a mám přístup k jejich databázi, odkud čerpám značnou část informací. Síť je to široká a celosvětová, dostanu se i do knovinkám z Číny, Indie, Velké Británie nebo USA. Prakticky ze všech zemí, které mají relevantní spojitost s Českou republikou. Dál čerpám ze serverů, které mají ověřené informace a kde ideálně znám alespoň nějakého redaktora. Zbytek pokrývají tiskovky, konference, tiskové zprávy, které mi posílají firmy, nebo informace, které získám při networkingu s různými manažery.

Existuje taky nějaká česká společnost, která by se těmto tématům věnovala, nebo bereš informace převážně ze zahraničí?

V Česku není v této oblasti nikdo moc aktivní. Nejaktivnější je pravděpodobně Computerworld, pro který jsem pracoval jako externista, nebo Chip. Jinak se tématu věnují spíš menší servery, jako je CzechCrunch, potom weby jako Světchytře.cz, které jsou sponzorované telekomunikacemi, a nakonec menší stránky typu MobilMania.cz, které sice mají vysokou čtenost, ale kvalita obsahu není úplně ideální.

Vedeš server AIWorld.cz. Jak to funguje? Můžou na něj přispívat i lidé zvenčí, nebo jde o uzavřenou redakci?

Dá se říct, že je to otevřené – pokud někdo pošle podnětný článek. Některé redakční úpravy jsou prakticky vždycky potřeba, ale obecně není problém. Když autor rozumí umělé inteligenci, ví, o čem píše. Bohužel velká část lidí, kteří články posílají, má tendenci umisťovat do nich reklamu na svůj produkt nebo službu. Pokud se člověk v popisku zmíní, že je z téhle a téhle firmy, je to v pořádku, nic proti tomu nemáme. Jde pouze o sdělení, že je odborník, protože zastává určitou pozici. Většinou ale ke konkrétní dohodě nedojde, takže příspěvků od lidí, kteří nejsou z redakce, je poměrně málo.

Jaký typ lidí v redakci nejčastěji najdeme?

Rozlišil bych dva základní typy. Buď jsou to bývalí programátoři, kteří chtěli víc času trávit s rodinou a jejich práce jim to neumožňovala, nebo vystudovaní novináři, které nebaví dělat klasickou novinářinu a mají průhled do informačních technologií.

Přijde ti, že má cenu zabývat se umělou inteligencí na popularizační úrovni, nebo je lepší přenechat to odborníkům?

Je nutné psát o umělé inteligenci tak, aby to pochopil i laik. Určitá popularizace je nejen žádoucí, ale i nutná. Ale vždycky jde o to, aby autor textu o umělé inteligenci měl dostatečnou odbornost. Člověk, který považuje za dostatečnou kvalifikaci to, že umí používat mobil, prostě nedokáže vysvětlit jevy s umělou inteligencí spojené. Je nezbytné mít široký přesah, abys rozuměla, co je umělá inteligence, a chápala, proč se nestane něco podobného scénáři Terminátora.

Myslíš si, že populární články o umělé inteligenci jsou spíš módní trend, nebo jich je tolik i proto, že se umělá inteligence dostává čím dál víc i do běžného života?

Vliv má obojí. I kvůli populární kultuře, kde se umělá inteligence vždycky objevuje jako nějaká extrémní, silná a jistým způsobem lidská inteligence, která všechno ovládne nebo zničí, je to vysoce trendy. Technologie ale samozřejmě pronikají i do běžného života. Mobily jsou umělá inteligence. Software je umělá inteligence. Je to algoritmus, který buď využívá nějaké metody strojového učení a neuronových sítí, nebo je schopný učit se somezením díky metodám učení sučitelem nebo zpětnovazebního učení.

Existuje zajímavý jev, že ve chvíli, kdy se umělá inteligence, nějaká metoda nebo algoritmus, stane mainstreamem, lidé ji přestanou vnímat jako umělou inteligenci, protože už to není zajímavé.

Při zadávání úkolu umělé inteligenci je nutné stanovit omezení či hranice. Není vývoj umělé inteligence rychlejší než vývoj lidské mentality?

To je vývoj všech technologií už tisíc let. Zatímco evoluce je poměrně pomalá záležitost, vývoj technologií je naopak extrémně rychlý. Bude trvat několik generací, než se tomu lidé vůbec pořádně přizpůsobí. Nicméně z hlediska krátkodobé evoluce je vývoj lidské mentality rychlý dostatečně. Můžeme to vidět na dnešních čtyřletých dětech, které dokážou ovládat tablety nebo smartphony.

Obáváš se, že by v blízké době lidstvo mohlo nad umělou inteligencí ztratit kontrolu?

Určitě ne. To je sci-fi scénář, stát se to nemůže. Sám tuhle otázku kladu každému člověku, který voboru dělá, a zatím mi nikdo neřekl, že by to hrozilo. Nejsme zatím schopni vyvinout umělou inteligenci tak, aby reálně přemýšlela. Počítače na křemíkovém základě neumějí produkovat žádné city ani nic podobného a inteligence nelze dosáhnout bez alespoň minimální emocionální hladiny.

Další populární téma, které souvisí s umělou inteligencí, jsou autonomní vozidla. Mají u nás nějaký potenciál – i vzhledem k pomalejší legislativě a obecně pomalejšímu zavádění nových technologií?

Legislativa je zásadní překážka, ale co se týče klasických spotřebitelských technologií, Česko velmi těsně následuje Německo, na kterém jsme importně závislí. Adopce nových technologií je tedy u nás relativně rychlá. Co se týče autonomních automobilů, záleží, co rozumíme slovem autonomní. Existuje pět různých úrovní autonomie a druhá a třetí úroveň už se dnes normálně používají. Čtvrtá úroveň je ta, kdy řidič stále musí mít svoje místo a volant, ale nemusí reagovat na případnou hrozbu, všechno zařídí stroj. Věřím, že do USA a pokrokovějších zemí Evropy, jako jsou Německo, Francie, Norsko anebo Švédsko, tohle přijde do pěti až deseti let. V České republice to bude spíš až za těch deset let. Určitě to je relativně blízko, technologie je už docela rozvinutá a největší problémy jsou dnes výpadky signálu, správné rozpoznávání objektů a obecně bezpečnost.

Existuje online simulace Moral machine, při které má člověk rozhodnout, jakým způsobem má autonomní vozidlo „vyřešit“ dopravní situaci, která ale nemá žádné dobré řešení. Vpravo je například paní s dítětem, vlevo dva sportovci, ubrzdit se to nedá. Kam auto poslat?

To je etický problém, který je prozatím neřešitelný. Je důležité, aby to nebylo diskriminační, aby to bylo otevřené všem a nevolilo to jen podle nějakých matematických propočtů. Pravděpodobně to bude tak, že se to částečně nechá na tom autě, aby se rozhodlo samo, podle předchozí zkušenosti. Vtom případě to nebude ovlivněné a bude to relativně fér. Videálních podmínkách by taková situace vůbec nastat neměla, ale samozřejmě vždycky nastat může a nějaké nehody určitě budou, minimálně prvních pár let po adopci té technologie.

U nás většina silnic také nemá dostatečnou kvalitu, aby na nich autonomní vozidla mohla bez problémů fungovat.

Je to tak, u nás by jednoznačně autonomní automobily mohly fungovat pouze na větších silnicích, případně na dálnicích. Pro dopravu ve městech nebo vesnicích by to určitě nebylo a pochybuji, že by se něco změnilo natolik, aby adopce byla vyšší. Autonomní auta u nás budou, ale ne celoplošně.

Kde je podle tebe teď umělá inteligence nejvíc na vzestupu?

Jednoznačně ve zdravotnictví, tam je to strašně vidět. Trh to ale zatím nedokázal úplně proměnit. Možnosti, že by umělá inteligence vedla k prodloužení života nebo ke zlepšení jeho kvality, jsou fakt obrovské. Věřím, že umělá inteligence bude jednou schopná zachraňovat lidské životy. Třeba tak, že pomocí nositelného zařízení

detekuje blížící se infarkt ještě dřív, než se stane. Takové experimenty už probíhají a relativně to funguje, takže věřím, že podobné technologie přijdou. Nicméně, nedokážu předpovědět, za kolik let. Záleží na legislativě, záleží na tom, jak dobře testy půjdou, jak to bude drahé a na spoustě dalších faktorů.

Zajímá tě umělé inteligenci něco zvlášť?

To jde těžko říct, já jsem generalista, pokrývám skoro všechno, ale rád se zaměřuji na vesmír. Vesmír je super, co si budeme povídat. Mám rád automobily a ekologii, protože třeba u předpovědi počasí jsou algoritmy také zajímavé. Potom ještě GDPR, to mě baví z legislativního hlediska. Hodně se to mění podle toho, co je zrovna populární a o co je zájem. Uvedl bych třeba pokrok v oblasti kvantových počítačů. Umělá inteligence se dá napojit na celkem hodně témat, takže to je široké spektrum.

Dá se na umělou inteligenci nahlížet pozitivně či negativně, nebo se máme snažit zůstat bez emocí?

Jako na všechny ostatní technologie. Když si vezmeme jako příklad mikrovlnku, byla to původně vojenská technologie, která vznikla za účelem ničení. Ale dnes už ji tak nevidíme, stala se z ní běžná technologie, kterou každodenně používáme. Umělou inteligencí je to to samé. Nelze ji vnímat jako něco magického, co je příliš destruktivní a do čeho by se lidstvo nemělo pouštět. Ne, je to prostě jenom technologie. Je nutné k ní přistupovat s rozvahou a klidem a dodržovat etické standardy. Musíme přemýšlet nad tím, co děláme a nesmíme si hrát na boha. Hlavní je brát umělou inteligenci jako něco, co stejně přijde.

=====
David Slouka

David je novinář se zálibou v nejmodernějších technologiích. Zná texty z pozice šéfredaktora, editora i redaktora.

Se zaměřením primárně na umělou inteligenci a strojové učení vede server AIWorld.cz a má v rukou obsahovou editaci portálu InSmart.cz, kde si užívá především články o vesmíru, o lidech a o tom, co nás čeká v příštích letech. Vystudoval žurnalistiku na **FSV UK** a momentálně se zabývá novými médii na FF UK.

=====
Internetový institut

Má za cíl zprostředkovat široké veřejnosti pochopení něčeho, co je dnes nepostradatelnou součástí našich životů – internetu. Institut chce propojit státní i soukromou sféru. Založila jej v roce 2018 Tereza Bartoníčková, která zůstává jeho prezidentkou. Mezi hlavní cíle patří budování a poskytování zázemí pro výzkum a vzdělávání; iniciace odborné diskuze napříč obory nebo zrychlení digitalizace České republiky.

=====
inSmart

Internetový magazín zaměřující se na aktuální trendy z rychle se vyvíjející oblasti chytrých technologií. Nabízí novinky, recenze a pohledy redaktorů na to nejzajímavější z chytrého IT.

=====
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Článek je součástí série textů, které ve spolupráci s Finmagem připravili studenti Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rámci kurzu Zpravodajství umělé inteligence. Aktuální dění na institutu a další studentské práce můžete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

Zatím vyšlo

Roboti a žurnalistika

Rozhovor Anny Mikolandové a Barbory Součkové s Václavem Moravcem

... a robot zábavně odpoví

Rozhovor Alžběty Holcové s programátorem chatbotů Janem Pichlem

Čas terminátorů

Umělá inteligence a smrtící zbraně v analýze Lukáše Skládala

Proti deepfake videu umělou inteligencí

Rozhovor Martiny Arltové o tom, proč nevěřit vlastním očím

Spíš než robotům budeme otročit toustovačům

Recenze Čtvrté revoluce Luciana Floridiho od Závěše Dobiašovského

Čtyřikrát ze Čtvrté revoluce

Výpisky Adama Prause z téže knihy

=====

URL| <https://finmag.penize.cz/kaleidoskop/417955-ztrata-kontroly-nad-umelou-inteligenci-je-spis-sci-fi-nez-realna-hrozba>

---

75 let od Postupimské konference 29.7.2020 ČT 24 str. 01 20:00 90' ČT24

Daniel STACH, moderátor

Měla být první v řadě, nakonec byla první a poslední poválečnou konferencí tehdy protihitlerovské koalice. Měla být alespoň v Evropě uzavřením doby války a otevřením éry míru, nakonec byla přinejmenším částečně začátkem studené války. Měla být nástrojem pro vytvoření jasných pravidel, přesto přinejmenším v některých oblastech zůstaly spory o to, kdo a jak má spravovat určité území Evropy. Postupimská konference. Před tři čtvrtě stoletím jednali 300 km od Prahy Stalin, Truman a Churchill, kterého vystřídal Attlee, a to v době, kdy Evropa vypadala i takhle. Takhle vypadal Berlín, Drážďany, Hamburk. Jak tehdy jednání Sovětského svazu, Spojených států amerických a Velké Británie reálně vypadala? Co se dělo u velkého stolu? Jakým způsobem se navzájem odposlouchávali nebo neodposlouchávali? A co se nakonec podařilo reálně naplnit? I o tom bude dnešní Devadesátka, ve které se vracíme 75 let do minulosti.

Harry S. TRUMAN, americký prezident

Německá vojska se vzdala Spojeným národům.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Poražené nacistické Německo a osvobozená Evropa.

redaktor (Československý filmový týdeník (1945))

Světový mír, to už je něco, co stojí za oslavu.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Radost z konce války, ale zároveň smutek ze ztracených životů a také obavy z dalšího vývoje. V poválečné Evropě byla řada rozpadlých rodin, šířily se nemoce, byl nedostatek jídla. A lidem chyběla i spousta dalších věcí.

redaktor (historický dokument)

Stovky Berlíňanů barterují s vítěznými vojsky. Za jídlo nebo tabák vymění téměř cokoliv.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

O dalším osudu lidí z osvobozených zemí se začalo rozhodovat 2 roky před koncem války, 28. listopadu 1943 na konferenci v Teheránu.

redaktor (historický dokument)

Teherán se na několik dnů stává středem pozornosti celého světa. Krátce po začátku války vojáci britské a Rudé armády spojili síly tady v Íránu. Je proto příhodné, aby se Churchill, Roosevelt a Stalin potkali právě tady.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Takzvaná "Velká trojka" se dohodla na vylodění spojeneckých vojsk v Normandii. Řešila také, co bude po válce s osvobozeným Polskem. Z konference odjížděl jako pomyslný vítěz Stalin. Spojenci přijali oba jeho návrhy.

redaktor (historický dokument)

Vypadá to, že muži, kteří určují naše osudy, našli společnou cestu, která nás dovede k vítězství a následnému míru.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Znovu se setkali v únoru roku 1945 na konferenci v Jaltě na Krymu. I na ní projednávali státníci osud Polska a dalších evropských zemí. Sověti navíc slíbili, že do tří měsíců vyhlásí válku Japonsku, a dohodli se i na vzniku Organizace spojených národů. Postupimská konference tak byla třetím setkáním Sovětského svazu, Spojených států a Velké Británie na nejvyšší úrovni. Po kapitulaci Německa bylo čím dál jasnější, že Velká Británie ztrácí sílu a hlavními hráči jsou Spojené státy a Sovětský svaz. Sověti měli v Evropě čtyřikrát víc vojáků pěchoty a dvakrát víc tanků než Britové. Anna-Marie Šůchová, Česká televize.

Daniel STACH, moderátor

Průběh i důsledky tohoto jednání probereme s historiky, kteří jsou dnes hosty Devadesátky, konkrétně Jaroslav Kučera a Petr Mareš. Pánové, vítejte, přeji vám dobrý večer.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Dobrý večer.

Petr MAREŠ, historik

Dobrý večer.

Daniel STACH, moderátor

Čeho hlavně chtěli dosáhnout a čemu hlavně chtěli zabránit jednotliví aktéři? Začněme, prosím, u Velké Británie.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Velká Británie byla ve velmi složité situaci, protože sama cítila jaksi svůj velmocenský sestup, nalézala se v poměrně kritické nejenom politické situaci, ale zejména hospodářské. A cítila rovněž, že vlastně při tom řešení toho poválečného uspořádání bude hodně odkázána na postup a vůli těch dvou velkých aktérů, z kterých se postupně právě v tomto období krystalizují ony dvě tedy supervelmoci, které potom určují mezinárodní vývoj až tedy do konce studené války.

Daniel STACH, moderátor

Tedy hlavní cíl udělat si vazby?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

No tak hlavní cíl pochopitelně ošetřit britské zájmy, to pokud možno tak, aby to mnoho nestálo. Británie byla okupační mocnost v Německu a na druhou stranu měla z toho, z té okupace trošku paniku v tom smyslu, aby prostě vlastně ta její okupační zóna nějakým způsobem nezůstala na krku Británie, potažmo britského daňového poplatníka. Čili šlo o to se skutečně dohodnout na nějaké rozumné racionální správě v Německu tak, aby to nešlo k tíži vlastně tedy samotné Británie a v procesu její obnovy.

Daniel STACH, moderátor

Hlavní cíl, kterého chtěly dosáhnout, a potenciální hlavní krok, kterému chtěly zabránit Spojené státy?

Petr MAREŠ, historik

Obecně se soudí, že to bylo dostat Sovětský svaz do války proti Japonsku. Ale já si myslím, že ve chvíli, kdy Truman dorazil do Postupimi, tak už to bylo trošičku jinak, protože den před svým příjezdem dostal informaci o tom, že se podařil první pokus s výbuchem jaderné pumy. Ale už když odjížděl, tak jeho cílem bylo zabránit tomu, aby rozvrat Německa znamenal ekonomický rozvrat Evropy, protože jsi uměl spočítat, že jediný, kdo by za to zaplatil, by byly Spojené státy, a to v žádném případě nechtěl. Mimochodem jenom k tomu, k té Británii, Churchill, když přijel do Postupimi, tak zcela otevřeně říkal: "My jsme dlužní, na koho se díváme." "My jsme dlužní dokonce i Indii," říkal Stalinovi. Takže ta hospodářská situace byla velmi, velmi komplikovaná pro Brity skutečně.

Daniel STACH, moderátor

Co Stalin a Sovětský svaz tedy? Hlavní cíl, hlavní snaha zabránit něčemu?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

No Sovětský svaz zažil během druhé světové války na tom mezinárodním poli opravdu raketový vzestup. A popravdě řečeno, jeho cílem primárním bylo vlastně potvrzení tohoto velmocenského postavení, které mimo jiné zahrnovalo i potvrzení zisků, které Stalin získal na základě dohod s Hitlerem, což nebylo tak úplně typické, protože Sovětský svaz vlastně profitoval z obou těch spolenectví, které tedy uzavřel během druhé světové války. Konkrétně se jednalo zejména tedy o vlastně potvrzení té sféry sovětského vlivu ve východní Evropě, což z hlediska západních velmocí se v této době jeví jako legitimní požadavek Sovětského svazu. Velký otázník se vznáší nad tím, jestli Stalin v této době byl zainteresován na spolupráci, na nějakém konsensu se západními velmocemi, nebo nikoliv. Dost diskutuje otázka, jestli skutečně si dokázal představit poválečnou obnovu Sovětského svazu bez pomoci západu. Tam se předpokládá, že jestliže byly nějaké důvody pro to, aby Stalin přece jenom se držel nějakých dohod, což v řadě případů už do této doby nedělal, tak to byl právě jaksi zájem té ekonomické obnovy, protože Sovětský svaz skutečně tou válkou a okupací masivně postižen.

Daniel STACH, moderátor

Setkání se původně mělo konat v Berlíně, jenže Berlín vypadal i takhle. Nebylo zkrátka a dobře místo, kde by se vůbec mohli setkat. Nakonec tedy Berlín nepřipadal v úvahu z toho ryze praktického hlediska. Přes Berlín ale přijeli Churchill a Truman. Jeli otevřeným vozem. Proč?

Petr MAREŠ, historik

Protože tak se to dělá. Britský premiér i americký prezident se rádi ukazují a nejlépe jsou vidět v otevřeném voze. To bylo pro všechny ty fotografy, kteří okolo nich pobíhali a popojížděli, ten nejlepší objekt. Ale zcela vážně, oni oba dva také chtěli vidět ten Berlín. V pamětech obou dvou pánů ten zájem tam byl veliký. Ten rozdíl proti tomu, jak cestoval Stalin, je veliký. My víme, že přijel obrněným vlakem, kde po cestě přes území Sovětského svazu byl na každý kilometr jeden voják, po cestě přes polské území bylo na každý kilometr 10 vojáků, při cestě přes Německo bylo 100 vojáků na 1 km.

Daniel STACH, moderátor

On když dorazil a zdravil se s Trumanem, dorazil o den později než ostatní, tak říkal: "Prosím, omluvte mne, zdržel jsem se při jednání s Číňany. Chtěl jsem letět, ale lékaři mi to zakázali." Byla to pravda?

Petr MAREŠ, historik

Ne, samozřejmě nebyla. Tohle byl jeden způsob, jak byl ochoten cestovat. Koneckonců to byla jediná jeho cesta do zahraničí Stalina. A myslím si, že Lavrentij Beria, který to měl celé na starosti, nejen jeho cestu, ale i celou konferenci, s tím měl hodně zamotanou hlavu, aby vyhověl všem přáním Josifa Vissarionoviče.

Daniel STACH, moderátor

Ten průjezd přes Berlín, jakou reakci očekával Churchill od lidí, kteří byli v Berlíně?

Petr MAREŠ, historik

Churchill očekával nepřátelskou reakci. A byl překvapen, protože jemu se podařilo být v kontaktu s některými Němci. A dokonce tam ve svých pamětech v jednu chvíli říká, že moment, kdy viděl ty Němce, v jakém stavu je Berlín a v jakém stavu je to místní civilní obyvatelstvo, tak že to hodně pohnulo s jeho, cituju, nenávistí vůči Německu.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Já bych k tomu jenom doplnil, ona tady padla formulace, že Stalin nerad cestoval do ciziny. Nicméně tato oblast Německa, vzato kolem a kolem, nebyla tak úplně cizinou pro Sovětský svaz, protože to byla vlastně součást, tedy Postupim, samotná součást sovětské okupační zóny, což mělo mimo jiné ten efekt, že ta konference se konala, i co se týče technického zajištění, v režii Sovětského svazu, což Stalinovi v řadě ohledů pochopitelně mohlo vyhovovat.

Daniel STACH, moderátor

A byl proto o to víc důvod se bát nějakého potenciálního útoku, nebo o to méně?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Já si myslím, že tam nehrála obava z nějakého potenciálního útoku. Ona je otázka, kdo by měl útočit.

Daniel STACH, moderátor

Teď se bavíme o té cestě, kdy se nám přidával počet vojáků kolem té jízdy vlaku. Tak z toho důvodu se na to ptám, jestli se Stalin bál, že právě v jeho okupační zóně by mohlo dojít k nějakému útoku právě na něj?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

No těžko říct, protože popravdě řečeno, a ve svém plánování už během války spojenci přece jenom počítali s odporem německého obyvatelstva. A po válce do jisté míry byli vlastně překvapeni, jak rychle se, tak říkajíc, vlastně Němci odřekli nacionálního socialismu. A ty pokusy hitlerovského režimu ke konci zmobilizovat nějak jakoby lidový odpor, často hovoříme o werwolvech a tak dále, ale to byly spíše chiméry a ve skutečnosti k ničemu takovému nedošlo. Takže nevím, jestli u Stalina to byla taková ta, řekněme, obvyklá paranoia prostě toho diktátorského vládce, nebo jestli tam skutečně byly nějaké konkrétní obavy z toho, že by mohlo k nějakému incidentu dojít.

Daniel STACH, moderátor

Do jaké míry Churchilla Němci znali? I vzhledem k tomu, jakým způsobem fungovala německá propaganda během války, znali jeho tvář?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Samozřejmě, samozřejmě, určitě.

Daniel STACH, moderátor

Truman, třetí cestující, ten nepřiletěl, ten přijel lodí. Proč přijel lodí do Evropy?

Petr MAREŠ, historik

Křižníkem Augusta, který byl jednou z nejrychlejších lodí amerického námořnictva. A bylo to považováno za bezpečnější cestu. A Truman sám neměl problémy s létáním, létal dokonce z rodného Independence do Washingtonu, do práce občas. Ale poskytlo mu to čas na přípravu. On byl v úřadu velice krátkou dobu od 12. dubna a využil té cesty k intenzivním konzultacím a ke studiu materiálů pro tu konferenci.

Daniel STACH, moderátor

Termín setkání. Proč Britové, Churchill, tlačil na to, aby to jednání proběhlo co možná nejdřív?

Petr MAREŠ, historik

Tam byl problém, protože Britové chtěli, aby proběhly volby, poté aby byla konference. Nepočítali s tím, tedy v žádném případě nepočítal Churchill ani /nesrozumitelné/ s tím, že by tu konferenci museli opustit. Jinak nevidím důvod, proč by... Rusové podezírali Američany, že prodlužovali naopak tu dobu začátku nebo odkládali dobu začátku konference proto, aby si byli jisti, že mají jadernou pumu.

Daniel STACH, moderátor

A ten, řekněme, britský argument pro to, že budou ještě americké síly v kontinentální Evropě?

Petr MAREŠ, historik

Možná.

Daniel STACH, moderátor

Nakonec to jednání probíhalo tady. Byl tam jiný důvod vybrat si tenhle zámeček než ten ryze praktický, že bylo kde se setkat, že tohle místo vyhovovalo z těch praktických důvodů?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Já se přiznám, že nevím. Myslím si, že ty praktické důvody tam asi převažovaly.

Petr MAREŠ, historik

Já myslím, že to bylo z těchhle důvodů. Rusové hledali vhodný objekt, ten Cecilienhof vypadal nejsnáze upravitelný pro jejich potřeby.

Daniel STACH, moderátor

A také upravili.

Petr MAREŠ, historik

Také ho upravili.

Daniel STACH, moderátor

Stalin tam nechal vysázet hvězdu z pelargoníí.

Petr MAREŠ, historik

Stalin považoval za nutné dát najevo oběma svým partnerům, že jsou znova na jeho půdě. Tak jako to udělal v Teheránu, jakkoliv to byl Teherán a nikoliv Rusko, jak to jednoznačně provedl v Jaltě, tak tady chtěl, aby když vstoupí, aby věděli, že tady jste u mě doma.

Daniel STACH, moderátor

Tenhle symbol je jednou z velkých částí samotné konference. A tenhle symbol je na místě až dodnes.

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT v Německu

Nevelké sídlo německé císařské rodiny postavené ve stylu anglického loveckého zámečku, které nese jméno princezny Cecilie, snachy posledního německého císaře. A také dějiště jedné z nejdůležitějších událostí světových dějin. Postupimská konference měla být původně konferencí berlínskou, v rozbombardovaném Berlíně ale sovětskí hostitelé nenašli žádný reprezentativní prostor pro její konání. Navíc se báli nevybuchlé munice a Josif Vissarionovič Stalin také atentátů. Proto padla volba právě na Cecilien Hof, který byl v podstatě nepoškozený a navíc disponoval reprezentační halou německých císařů vybavenou třemi vchody pro tři spojenecké delegace. Symbol velmocenského přetlačování, které se tady v zámku Cecilien Hof odehrávalo v létě roku 1945. Hostitelem postupimské konference byl Josif Vissarionovič Stalin, jehož Rudá armáda obsadila jak Berlín tak Postupim a využil toho do posledních detailů. Z Moskvy zvlášť přivezený zahradník vysadil tady na dvoře Cecilien Hofu rudou hvězdu, a to tak, aby britská delegace, která každý den na tento dvůr v autě přijížděla musela také pokaždé při příjezdu na konferenci sledovat tento symbol sovětské moci. Glienický most, který leží v podstatě na dohled od Cecilien Hofu a přes, který své přepravovali z Berlína sovětskí účastníci konference. Později proslul jako hranice mezi západním Berlínem a východním Německem a také jako takzvaný most špiónů zajaté agenty si tady vyměňovali znesvářené strany studené války konfliktu, který předznamenala právě postupimská konference.

Daniel STACH, moderátor

A takhle stůl u kterého byl kolega Martin Jonáš vypadal tehdy. Tohle fotografie přímo z jednání. Co musel tenhle stůl, který nechal Stalin speciálně na tuhle konferenci dovézt splňovat?

Petr MAREŠ, historik

Já myslím, že podstatné bylo, aby byl kulatý. Aby, přestože byla shoda na tom, že konferenci formálně předsedá americký prezident tak, jako tomu bylo i v Jaltě. Stalin nechtěl aby bylo vidět, že někdo z těch, kdo sedí u stolu je první a někdo až po něm.

Daniel STACH, moderátor

Do místnosti vedli tři vchody. Dodržovali to tehdy aby všichni přišli najednou a nikdo nebyl první a nikdo nečekal.

Petr MAREŠ, historik

Dodržovali to jakkoliv Stalin se velmi snažil o to, aby byl tím posledním kdo vchází.

Daniel STACH, moderátor

Jak to vypadalo víme to? Jestli čekal za dveřmi a dostával nějakou informaci?

Petr MAREŠ, historik

Přesně nevíme. Ale víme, že to jak Trumana tak Churchilla rozčilovalo.

Daniel STACH, moderátor

Udělal s tím něco nebo ne?

Petr MAREŠ, historik

To nešlo.

Daniel STACH, moderátor

Tady vidíme, jak přichází. A podívejme se na to, kdo si jak sedne, protože teď už tady vidíme, že doprostřed si sedl Truman, po jeho pravé ruce si za chvíli sedne Churchill a po jeho levé ruce už sedí Stalin, proč tahle pozice, které měli?

Petr MAREŠ, historik

Když se podíváte na fotografie z Jalty zjistíte, že to je stejné jako tam. To znamená uprostřed sedí ten předsedající a po stranách sedí zbývající 2 účastníci toho summitu. Já jsem si jistý že, protože ten nápad, aby americký prezident předsedal na Jaltě a pak v Postupimi přišel od Stalina. Takže to byla jeho speciální hra, tak jak si s Rooseveltem pohrával v různých jiných situacích tak chtěl dát najevo své speciální preference. Oni spolu měli takový zvláštní vztah, kdy společně pomlouvali Churchilla, když u toho Churchill nebyl a tohle měl být podle mého názoru jedno z takových gest, které to potvrzovaly.

Daniel STACH, moderátor

Když se podíváme na to, jak vedle sebe seděli, tak máme Churchilla v uniformě, která se používala v bitvě v Súdánu, uprostřed Trumana ve světlém saku ve světlém obleku a tady generalissima, proč tohle oblečení, proč ho zvolili?

Petr MAREŠ, historik

Já to vezmu opačně. U Stalina je to jasné, když se v Postupimi poprvé sešel s Churchilllem, protože už se znali tak napůl žertovně mu Churchill říkal, jak vás mám teďka oslovovat po těch všech změnách, jste premiér, jste prezident, jste generalissimus a Stalin skromně říkal říkejte mi maršále jako vždycky. Takže v ničem jiném být nemohl. Pokud jde o Churchilla, tak byl voják, takže to, že byl v uniformě nebylo nic divného. A ta připomínka na upomínka na Afriku na tu dobu, kdy britské síly dobývaly vítězství myslím je také srozumitelná. Truman byl také voják za první světové války sloužil u dělostřelectva, dotáhl to na velitele baterie, ale žádný americký prezident přinejmenším ve dvacátém století se neukazoval v uniformě. V tuhle chvíli by to on by to považoval za velmi nepatřičné. Dvouřadové sako ostatně bylo takový jeho symbolický oděv.

Daniel STACH, moderátor

Podívejme se na ty hlavní hráče na třech stranách, které jsme zmiňovali, o kterých dnes budeme mluvit. Máme tady Sovětský svaz Josif Stalin a Vjačeslav Molotov. Jaký byl Stalin vyjednávač? Jaký styl on měl během vyjednávání?

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Stalin musím říct, že byl silný vyjednávač a to ve dvou ohledech. Jednak to byl jeho osobní vlastnosti a jednak bych řekl, že to byl i celkový styl sovětské diplomacie, který byl do jisté míry vlastně novinkou, tak jak jsme říkali, že Sovětský svaz až během druhé světové války vlastně vstoupil skutečně plně na tu mezinárodní scénu sice sbíral už v meziválečné době určité zkušenosti, a tak dále. Tak vlastně ten sovětský styl té zahraniční politiky bylo přece jenom něco, co s čím se západní diplomaté v této bezprostřední podobě setkali poprvé a popravdě řečeno, si na to i dost těžko zvykali. Co se týče samotné Postupimi, tak tady Stalin nejenom, že dokázal využívat toho mocenského potenciálu Sovětského svazu, který mimo jiné mu umožňoval vlastně ty své partnery stavět před hotové věci. To byla zejména otázka Polsko-německé hranice, ale do jisté míry se to projevovalo i v některých dalších otázkách. Druhý takový aspekt, kterého on využíval zejména potom, když se vlastně na konferenci tedy zastupoval Velkou Británií Clement Attlee, on byl vlastně jediný, kdo absolvoval celou tu řadu jednání během a celý ten diplomatický provoz nebo zahraničně politický provoz během druhé světové války. A ono z řady konferencí neexistují nějaké úplně přesné zápisy a on hodně argumentoval i v těch osobních rozhovorech právě tím, že on u toho byl. Takže on si vlastně do jisté míry jako nepřímo reklamoval jakýsi nárok vlastně interpretovat to, co bylo dohodnuto v Teheránu nebo to co bylo dohodnuto v Jaltě, protože on byl ten pamětník.

Daniel STACH, moderátor

Je pravda, že když přemýšlel, tak chtěl chodit? Jemu bylo bližší chodit než sedět?

Petr MAREŠ, historik

No chodil a kouřil, ale na konferenci k tomu neměl moc příležitostí, ale vstával v průběhu jednání. Já bych jenom k tomu dodal jednu věc, která je pro tu konferenci důležitá, že tam se šéfové delegací bavilo jenom o těch důležitých věcích. Na začátku se dohodli o tom, že když bude problém, tak to posunou směrem dolů na na ministry zahraničních věcí, takže pokud průběh konference plně souhlasím s tím co tady zaznělo, ale velmi důležitou úlohu odehrál ten druhý pán tady.

Daniel STACH, moderátor

Ten takzvaně ministr ne, kdo dostal přezdívku ministr ne?

Petr MAREŠ, historik

Dokonce ne ministr ne, ale ministr niet. Dokonce si Američané naučili tohle to slovíčko. Málo málokdy diplomat dokázal být tak odporně odolný vůči jakýmkoliv argumentům jako byl Vjačeslav Molotov. Možná jenom ještě jednu poznámku na účet vzájemného vztahu mezi Molotovem a Stalinem. Stalin měl jako rukojmí Molotovu manželku, která seděla v gulagu. A je to neuvěřitelné, že Vjačeslav Molotov loajálně celou dobu a iniciativně zastával názory svého šéfa i v téhle situaci.

Daniel STACH, moderátor

Harry Truman, James Byrnes. Harry Truman, který nastoupil po Rooseveltovi, který zemřel 12. dubna 1945. Nováček, který se ukázal jako silný hráč?

Petr MAREŠ, historik

Nováček, který ukázal se velmi rychle učit. Nováček, který dokázal naslouchat a který dokázal velmi důsledně plnit plán, který si připravil se svými spolupracovníky pro to jednání. Odjížděl do Postupimi s tím, že se dokáže domluvit se Stalinem. Má ve svých vydaných poznámkách z té doby má takovou větu všichni jsou modrý jak indigo z toho, jak se bojí Stalina, ale já se ho nebojím. Nakolik mu to podařilo je k tomu se možná ještě dostaneme, ale nicméně byl důstojným partnerem a myslím, že pro Stalina poněkud nepříjemným překvapením, protože to o čem mluvil Jarda, ten pocit jaksi nadřazenosti ze zkušenosti u Stalina tady narazil jaksi na solidního protivníka.

Daniel STACH, moderátor

Jeho nejbližší James Byrnes?

Petr MAREŠ, historik

James Byrnes byl státním tajemníkem, neboli ministrem zahraničních věcí, protože měl být původně viceprezidentem. Truman ho porazil v těch primárkách demokratických, a protože když se stal Truman prezidentem podle tehdejších zákonů amerických neměl viceprezidenta. To znamená kdyby se mu něco stalo, tak by místo něj nastoupil státní tajemník proto se rozhodl, že státním tajemníkem jmenuje Jamese Byrnese, který byl jako mužem číslo 2, když se ucházel o pozici prezidenta, ale jeho pozice nebyla nijak silná, nebyl dobře zabydlený ani ve státním departmentu tedy ministerstvu zahraničí ani nebyl, jak extra velkým znalcem mezinárodní politiky, ale jeho vliv byl na počátku poměrně značný, a to z toho důvodu, že byl na Jaltě.

Daniel STACH, moderátor

Takže tam byla ta kontinuita a nějaké znalosti. Winston Churchill a Anthony Eden. Churchill, když dostal podklady projednání v Postupimi tak na to údajně, odpověděl já to mám všechno v hlavě. Skutečně měl, když se podíváme na to, co měl všechno za sebou během druhé světové války a jel s tím na postupimskou konferenci.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

No Churchill byl trochu živel, a to zahrnovalo mimo jiné i to, že on nebyl zrovna zrovna nějaký pečlivý úředník, takže bych tohle to bral s velkou rezervou. On byl nesporně schopným vyjednávačem. Jeho pozici na jednu stranu vylepšovalo to, že jaksí spolu se Stalinem také absolvoval vlastně celou tu válečnou epochou v této funkci. Na druhou stranu jeho pozici oslabovalo prostě to, že byl reprezentantem země, která jaksí neměla teda na té konferenci a ani nemohla hrát první housle, a to pochopitelně jaksí jeho možnosti dosti limitovalo. Tam skutečně došlo k tomu, že o některých věcech se prostě dohodli Američané s Rusy a Britům to prostě víceméně oznámili. Pokud se týče toho dua tak Anthony Eden byl zeť Winstona Churchilla a možná i z toho se tak trochu odvíjel jejich politický vztah, protože Eden rozhodně nebyl jako samostatným, řekněme, politickým aktérem on byl spíš jaksí tím výkonným úředníkem loajálním vůči svému šéfovi.

Daniel STACH, moderátor

Takže plnil pokyny, které dostal Churchilla spíš.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Tak bych to formuloval.

Petr MAREŠ, historik

Jak se o něm říkalo v Parlamentu, chudák Antony se nikdy nedočká, protože Churchill nikdy neumře.

Daniel STACH, moderátor

A Churchill prohrál volby a 25. července bylo jednání přerušeno, což bylo plánované a Britové odjeli na volby do Velké Británie, kde už před polednem jak na to sám Churchill vzpomíná bylo jasné, že socialisté, citují jeho slova, budou mít většinu. A skutečně došlo k tomu, že právě on volby prohrál a takhle se o tom tehdy mluvilo.

reportér

Pan Alttlee se připravuje na odlet na poslední část Berlínské konference. Na letišti dorazil v dobré náladě. Pan Bevin, který se ujímá svých povinností jako ministr zahraničních věcí, je taky plný sebevědomí. Letadlo startuje za výkřiku "hodně štěstí". Pánové Alttlee a Bevin jsou na této historické konferenci přivítáni svými americkými a ruskými kolegy. Naděje celého světa na dohodu mezi spojenci byly s koncem Berlínské konference naplněny.

Daniel STACH, moderátor

A to proto, že jednání samozřejmě musela pokračovat. Vyměnili se ale delegace. Nicméně Britové s touhle variantou možností počítali, a proto Attlee byl od začátku při jednáních v Postupimi tak, aby tam byla kontinuita, aby bylo jasné co bylo domluveno, aby i Britové měli jasný přehled nedalo se říct, že něco co bylo domluveno neplatí, protože se vyměnila právě ta dvojice, která vedla vyjednávání. O kolik jiný byl než Churchill?

Petr MAREŠ, historik

Skoro ve všem. Škoda, že jsme v těch záběrech, které jsme viděli neviděli pokračování, kde je přehlídka vlastně první přehlídka vojenská, kterou Clement Attlee absolvuje, na které krásně vidět, jak je nesvůj, jak neví, jak se má chovat, když to srovnáte s tím, jak pochodoval kolem vojáků Churchill. Je to velmi ilustrativní ten rozdíl. Attlee byl sice v těch prvních osmi dnech přítomen na konferenci, ale jak píše Eden trochu s odstupem. Je docela možné, že si ho ani Rusové nevšimli. My jsme měli strach, když jsme ho tam vezli, píše Eden, že to Rusové budou brát, jako že chceme, aby nás bylo víc, ale on byl nenápadný, že to nevadilo. Naproti tomu jeho ministr zahraničí Ernest Bevin, mimochodem jediný, kdo vypadal jako dělnický předák, jestli jste si všimli. Ani Stalin a ani Molotov tak nevypadali, ale Bevin, který byl odborovým předákem spolu s manželkou skutečně vypadal jako představitel dělnické třídy.

Daniel STACH, moderátor

To byl nějaký předpoklad pro postupimskou konferenci?

Petr MAREŠ, historik

Ono to bylo důležité, protože on byl velmi dobrým protivníkem Molotova. On zvyklí z těch odborářských jednání jemu ta poker face Molotova nevadila a skutečně dokázal jaksí jít znovu a znovu za svým cílem.

Daniel STACH, moderátor

Dokázal zlomit to "niet" a anebo jsme byli zase zpátky u toho, že Sověti to nalajnovali a Britové šli tou cestou.

Petr MAREŠ, historik

V tom podstatném strategickém jim nic jiného nezbyvalo, tak jak už jsme slyšeli, ale myslím že byl pro Molotova nepřijemným překvapením tak jako pro Stalina Truman, tak pro Molotova Bevin, protože to byl obtížný obtížný protivník.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

Ono je možné to i trochu pootočít, protože pochopitelně on nejenom Attlee, ale pochopitelně i Bevin byly neznámou pro své partnery a zejména pro Stalina. A je otázka, jestli si Stalin od té změny kromě teda toho, že to byla změna od velmi zkušeného harcovníka politického k člověku, který neměl teda ty zahraničně politické zkušenosti, i když on tam ten britský válečný kabinet a systém, a tak dále zahrnoval i opozici, takže se nedá říci, že prostě ta opozice by někde prostě seděla, obrazně řečeno, v zadních lavicích a neviděla do těch věcí, tak jak se vyvíjely. Ale důležité u něj je to, že on sice byl labourista, dalo by se předpokládat levicový tedy politik, což v britských poměrech zcela určitě ano a nicméně politik, který byl hodně nedůvěřiví vůči Sovětskému svazu a Stalinovi. Takže co se týče, řekněme, toho Sovětského kursu britské vlády pokavaď vůbec teda nějaký samostatný mohla tedy praktikovat, tak tam zase k tak velké změně nedošlo.

Petr MAREŠ, historik

Určitě, ale možná jedna drobná poznámka. Z hlediska českých zájmů ta změna byla pozitivní. Češi u té konzervativní vlády trochu ztrácely kredit především prezident Beneš. V rámci konzervativní strany dokonce existovalo poměrně silné silné křídlo, které o panu prezidentu Benešovi mluvila jako Stalinovu šakalovi, zatímco labouristi byli velmi přátelsky nakloněni a měli u nás velmi dobré kontakty.

Daniel STACH, moderátor

Tady už se díváme na menu na program banketu, který konkrétně hostili Britové. Byla to samozřejmě opět velká hra, kterou hráli na té diplomatické scéně jednotliví aktéři. Jako první měli banket Američané. Hrál tam seržant, který je byl klavíristou, hrál, hrál a hrál proběhl banket. Následně měli banket Sověti, to už přijely 2 pianisté ze Sovětského svazu spolu s dvěma houslistkami. Ten banket probíhal o půl hodiny déle než ten americký. A třetí byl potom britský, kdy na samotný banket přiletěla doslova a do písmene celá Royal Air Force tedy samozřejmě orchestr, který hrál během večera a Stalin si údajně několikrát stěžoval jestli by mohli hrát i něco lehčího. A samozřejmě i tento banket skončil o půl hodiny později nežli ten sovětský. Když se podíváme ryze praktické zákulisí, nikoliv teď to diplomatické, které tohle všechno znamenalo, ale ryze prakticky, kde na tenhle banket vzali, například jídlo v poválečné Evropě?

Petr MAREŠ, historik

Stalin, který byl hostitelem jakkoliv nebyl předsedou, tak v tom vlaku přivezl spoustu zásob. Rusové nemilosrdně vydrancovali statky, které přežily konec války a to patrně bylo to, čím byli zásobováni, čím zásobovali konferenci pokud jde o jídlo. Ale zpátky k té hudbě tam totiž tím, kdo hrál na klavír byl také prezident Truman, jak dobrý byl klavírista to je poněkud sporné, ale každopádně hrál s velkým nadšením. A těsně před tím, než se nastěhoval do svého sídla pro tuto konferenci, tak do tohoto sídla dorazili Rusové, ruští vojáci vyhnali všechny Američany, a to pod záminkou, že přivezli prezidentu Trumanovi klavír. Co tam dělali nevíme, ale je to možná poznámka k tématu, ke kterému se dostaneme později, kdo koho a jak poslouchal.

Daniel STACH, moderátor

Rozhodně ano, a to za chvíli, jenže se ještě předtím, prosím, pojďme podívat na ten samotný průběh jednání, když se bavíme tady o nástroj diplomacie a teď pojďme přesnou na nástroj diplomacie, které probíhaly u toho samotného kulatého stolu. Protože zmiňoval jste tedy předsedající, jak říkáte americký prezident. Měli jsme 13 plenárních zasedání, ale neměli jsme jasně definovaný program. Kdo byl tedy tím, kdo ráno řekl dnes pánové budeme bavit o tomhle a o tomhle tímhle a tímhle způsobem?

Petr MAREŠ, historik

Formálně Truman a reálně to vycházelo z dohod, které mezi sebou pánové udělali na neformálních setkáních, která následovala nebo předcházela každému plenárnímu zasedání. S tím, že byly předem eliminovány ty problematické technicky složité a nebo s nejasným výsledkem postavené otázky, které byly svěřeny ministrům zahraničních věcí.

Daniel STACH, moderátor

Jak se mluvilo? Jak na tom byl s angličtinou Stalin, jak na tom byli s ruštinou Truman s Churchillem, potažmo se svým nástupcem Attleem?

Petr MAREŠ, historik

Každý z nich měl svého tlumočníka, jejich role byla mimořádná. Pavlov byl tlumočnickem Stalinovým od začátku na konferencích. Či Bohlen, který tlumočil Rooseveltovi a tlumočil i Trumanovi. Teď si nepamatuji, jak se jmenoval britský tlumočník, ale také to byl zkušený. Tam jenom mimochodem na Jaltě došlo k situaci kdy, když se hostina rozvinula podle ruských zvyků mnoha přípitky, tak se zvedl právě Charles Bohlen tlumočnick Rooseveltův a pronesl přípitek, tlumočníci všech zemí spojte se, protože musíte pracovat, když vaši šéfové pijou. A chvíli nastalo veliké ticho, ale Stalin se zasmál a mohli se zasmát všichni. Já jenom ono to je pravda ta jejich role byla mimořádná a důležitá.

Jaroslav KUČERA, historik, **Fakulta sociálních věd** UK

To s tím trošku souvisí otázka protokolování, protože ta se po čase ukázala jako docela zajímavá v tom smyslu, že když po letech, to trvalo přece jen dost dlouho, obě strany nebo všechny tři aktéři publikovali vlastně zápisy nebo ty záznamy z té konference, tak se ukázalo, že se přece jenom v něčem liší, nedá se říct, že v nějakých zásadních otázkách, ale přece jenom víme všichni, že čert je skrytý v detailu a dost často právě ty detaily ty formulace byly odlišné. A teď je pochopitelně otázka vlastně čím to bylo způsobeno, jestli skutečně nějakou nedokonalostí v té komunikaci na těch konferencích, prostě stenografistů a tak dále anebo jestli to byla potom

dodatečná nějaká úprava, která měla jaksi podpořit určitou interpretaci těch závěrů, přičemž právě rozdíl tedy při interpretaci těch závěrů jako nebyla nouze v té poválečné době.

Petr MAREŠ, historik

Já si myslím že, že to nebyly pozdější úpravy, protože když jsem měl k dispozici originály, tak myslím, že to prostě vzniká je to nevyhnutelná záležitost.

Daniel STACH, moderátor

Když to vezmu z toho jakou měl potenciál někdo výhodu, jak na tom byli s cizím jazykem, jak na tom byli s jazykem svého soupeře, kolegy u stolu, jak se na to podíváme?

Petr MAREŠ, historik

Já jsem si zcela jistý, že ani Churchill ani Truman nemluvili rusky. /nesrozumitelné/ pochybuji, že by dokázal tajit svoji znalost angličtiny tak dlouho a přede všemi.

Daniel STACH, moderátor

Jak si předávali informace s lidmi, kteří byli doma? S lidmi, kteří byli třeba ve Velké Británii, v Spojených státech a třeba chtěli něco konzultovat nebo si dodávali další informace?

Petr MAREŠ, historik

S postupem už to bylo snazší nežli v předcházejících konferencích, ale přesto klíčové rozhodnutí byla přijímána na místě.

Daniel STACH, moderátor

Narazil jste na to - špionáž, a to jakým způsobem si dokázali nebo nedokázali získat informace jednotliví aktéři. Jedním z požadavků ten konkrétně vzešel od Britů ponaučení z těch předchozích konferencí, o kterých byla řeč v úvodní reportáži Anny Marie Šuchové, že chtěli mít samostatný prostor místo pro sebe, kde bude britská delegace. Proto vznikly tři oddělená místa a čtvrté, ve kterém se jednalo. S Karlem Pacnerem jsme hovořili o tom, jakým způsobem se tohle ponaučení promítlo do jednání v Postupimi.

Karel PACNER, publicista

Jak v Teheránu tak na Jaltě měli Sověti dopředu opět zabudovaný systém mikrofonů, včetně mikrofonu, které byly na zahradách. Dokonce na Jaltě udělali to, že cestičky na zahradách upravovali podle toho, aby se tam někde prezident Roosevelt, který byl na vozíku, aby se tam musel trochu zastavit, aby ho měli snáze k odposlechu. Bylo to velice propracovaný systém a po mnoha letech ho prozradil syn šéfa Stalinovi bezpečnosti Barry Sergio Beria ve svých pamětech, kde podrobně popisuje, jak ten způsob odposlechů vypadal, to, jak na Jaltě vždycky v 8 hodin ráno přinášel Stalinovi nejdůležitější částí překladu těch rozhovorů.

reportérka

Byly si Britové Američani vědomi té špionáže?

Karel PACNER, publicista

Já si nejsem jistý, jestli si byli vědomi té špionáže, protože v tom anglosaském světě vůči spojencům převládal názor, že prostě my nebudeme s nimi prostě žádné tajemství u nich krást a podobně. Tam dokonce zajímavé to, že když začali Američané dešifrovat v roce 44 depeše ze sovětských ambasád a obchodních středisek, které posílali do Moskvy a kde byly špionážní informace tak, když se o tom dověděla manželka prezidenta Eleanor Rooseveltová, tak domlouvala vojákům, ale chlápci to byste neměli dělat to jsou přece naši spojenci.

reportérka

Takže ten pohled na tu špionáž nebo ten názor na špionáž byl úplně jiný, tam se to vůči spojencům bralo jako něco, co se prostě nedělá.

Karel PACNER, publicista

Ano přesně tak. Navíc tohle, i když Američané dostávali nějaké drobné upozornění od lidí, kteří od Sovětů zběhli, upozornění na špionáž, tak to nebrali vážně. Teprve v roce 45, kdy několik důležitých sovětských špiónů zběhlo a vysvětlilo, jaký obrovský systém Sověti na ty špionáže zavedli, tak teprve pak začali se divit, co se to všechno dělo a začali teprve rozkrývat tu sovětskou špionáž.

reportérka

A znamená to tedy, že v Postupimi už si na to dávali větší pozor, Britové a Američané?

Karel PACNER, publicista

V Postupimi to ještě nebylo. Teprve na podzim 45 začali ti první sovětské vyzvědači odpadat. To byla Elizabeth Bentleyová, která byla spojkou velké skupiny vyzvědačů ve Washingtonu. A byl to Igor Gouzenko nadporučík vojenské výzvědné služby, který sloužil v Ottawě a který přešel k Britům, požádal o azyl a objasnil celý ten systém.

Daniel STACH, moderátor

Do jaké míry Britové a Američané o práci sovětských špiónů a odposlouchávání věděli?

Petr MAREŠ, historik

My nemáme žádný důkaz o tom, že o tom věděli. Víme, že prohledávali ty své ubikace, ale podle chování Roosevelta je možné celkem s velkou pravděpodobností soudit, že o tom věděl. Dokonce existuje jeho výrok, proč bychom to před nimi tajili.

Daniel STACH, moderátor

Špióni sehráli zásadní roli i v jednom důležitých okamžiků celého vyjednávání a to byly informace o atomové bombě. Američané udělali test atomové bomby ten vůbec první v historii nazvaný Trinity den před začátkem konference.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka
-----

29 minut a 45 sekund po páté ráno. Poušť Alamogordo v Novém Mexiku ve Spojených státech. Test zbraně, která změnila svět.

Julius Robert OPPENHEIMER, vedoucí laboratoře v Los Alamos

Věděli jsme, že svět už nikdy nebude stejný. Několik lidí se smálo, několik lidí brečelo, většina mlčela.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Přímý výhled na takzvaný Ground zero mělo jen pár z nich byl mezi nimi i fotograf Berlyn Brixner, který výbuch sledoval ze vzdálenosti zhruba devíti kilometrů.

Berlyn BRIXNER, fotograf

Když bomba vybuchla, svařovací sklo jen bíle zářilo. Byla to jen intenzivní bílá jako Slunce. A to mě oslepilo. Podíval jsem se stranou, doleva. Tam bylo pohoří Oscura a hory byly úplně ozářené, jako kdyby bylo denní světlo.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Většina lidí ale test pozorovala z bunkrů, které byly od místa výbuchu 27 km.

William SPINDEL, vědec, účastník projektu Manhattan, svědek testu Trinity

Byla to nejvíc, ne děsivá, ale zastrašující minuta, jakou jsem kdy prožil. Viděl jsem tuhle hrozivou kouli, která rostla a rostla a měla výrazné barvy. Říkal jsem si, jaký ten výbuch bude, až se sem o minutu později konečně dostane?

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Jedna věc byla jasná. Vědci právě otestovali nejničivější zbraň, jakou člověk do té doby stvořil.

Julius Robert OPPENHEIMER, vedoucí laboratoře v Los Alamos

Vzpomněl jsem si na větu z hinduistického písma, Bhagavadgíty. „Teď se stávám smrtí, ničitelem světů.“ Myslím, že tohle nás v nějaké formě napadlo všechny.

Anna-marie ŠŮCHOVÁ, redaktorka

Anna-Marie Šuchová, Česká televize.

Hospodářská komora si do čela zvolila opět Vladimíra Dlouhého

30.7.2020 businessinfo.cz str. 00

Hynek Glos

Prezidentem Hospodářské komory bude i nadále Vladimír Dlouhý. Ten získal při hlasování na Sněmu 171 hlasů, protikandidát Bořivoj Minář dostal 80 hlasů. Bylo vydáno celkem 277 hlasovacích lístků, odevzdáno bylo 253 z nich, neplatné byly dva. V čele Hospodářské komory bude Vladimír Dlouhý stát tři roky.

Prezidium tvoří kromě prezidenta pět viceprezidentů. O mandát do všech orgánů Hospodářské komory (představenstvo, dozorčí rada, smírčí komise) se mohou ucházet jen podnikatelé. Právo volit a být zvolen do orgánů Hospodářské komory má každý člen komory – živnostník jako podnikající fyzická osoba sám za sebe, za obchodní společnost pak může být zvolen její statutární orgán (člen jejího statutárního orgánu). Volby se konají na základě rovného volebního práva tajným hlasováním. Funkční období členů všech orgánů Hospodářské komory je tříleté.

Jedna z tváří transformace Vladimír Dlouhý se narodil 31. července 1953 v Praze. Vystudoval ekonomii na VŠE, studoval také na Katolické univerzitě v belgické Lovani, postgraduální studium matematické statistiky a pravděpodobnosti absolvoval na Karlově univerzitě v Praze. Byl zakládajícím členem Prognostického ústavu Československé akademie věd. V 90. letech byl nejmladším a nejoblíbenějším politikem československých a českých vlád za Václava Klause. Je jednou z nejznámějších tváří polistopadové ekonomické transformace. Nejprve působil jako ministr hospodářství ČSFR a do roku 1997 jako ministr průmyslu a obchodu ČR. Byl poslancem a místopředsdou ODA. Z politiky do soukromého sektoru odešel v roce 1997.

Od září 1997 působí jako mezinárodní poradce investiční banky Goldman Sachs. Pracuje také pro francouzský investiční fond Meridiam a pro klienty v Indii a v ČR.

Působil také jako člen Národní ekonomické rady vlády, po jejím obnovení je znovu členem. V letech 2010 až 2012 pracoval pro Mezinárodní měnový fond.

Staronový prezidentem Hospodářské komory byl podnikateli poprvé zvolen na celorepublikovém Sněmu v roce 2014, funkci obhájil o tři roky později. Mezi lety 2015 a 2018 byl předsdou národního výboru Mezinárodní obchodní komory v ČR (ICC), ta zahrnuje globální síť více než šest milionů firem, obchodních komor a podnikatelských sdružení ve více než 130 zemích světa. Od loňska vede jako náměstek prezidenta Evropskou asociaci obchodních a průmyslových komor v Bruselu (Eurochambres), která zastupuje více než 20 milionů podniků a 1700 regionálních a místních komor ve 44 zemích.

Posledních 20 let vyučuje na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, je také členem Správních rad ČVUT v Praze a VUT v Brně. Je autorem řady vědeckých prací, hovoří pěti jazyky – anglicky, španělsky, rusky, francouzsky a německy.

Komora reprezentuje 60 procent ekonomiky Celá Hospodářská komora v současnosti sdružuje více než 16 tisíc živnostníků, malé, střední i pro tuzemskou ekonomiku strategicky důležité velké podniky. Za poslední dvě volební období (od roku 2014) do Komory vstoupily čtyři tisíce fyzických a právnických osob. Členové Hospodářské komory dnes vytváří 60 procent HDP České republiky. Zaměstnávají 3,3 milionu lidí.

URL | <https://www.businessinfo.cz/clanky/hospodarska-komora-si-do-cela-zvolila-opet-vladimira-dlouheho/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[businessinfo.cz](https://www.businessinfo.cz)

Jak skončí běloruské volby? Protesty mohou být utopeny v krvi, hrozí i odložení hlasování, míní expert

31.7.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa
Eliška Kubátová

Do prezidentských voleb v Bělorusku, které samotní Bělorusové často označují jako „volby bez volby“, zbývá týden, Alexandru Lukašenkovi se přitom situace stále víc vymyká z rukou. Protesty v ulicích sílí, už tak výbušné dění navíc rozvířilo středeční zatčení ruských žoldnéřů v Minsku. Analytici nepochybuji o Lukašenkově výhře, otázkou přitom zůstává, jak bezpečnostní složky zareagují na případné následné protesty v ulicích. Scénářů je ale víc.

Alexandr Lukašenko se během svého 26letého vládnutí vždy snažil mít jakékoliv projevy nespokojenosti pod kontrolou, v posledních týdnech je ale stále viditelnější, že odpor proti němu mezi Bělorusy sílí. Na šířící se protesty vláda reaguje masivním zatýkáním a zesílenými represemi proti opozičním aktivistům i kritikům režimu.

„Bělorusové se podle mě probírají z letargie,“ uvedla v nedávném rozhovoru pro iROZHLAS.cz Veronika Kurušanková, kterou v Minsku zadrželi poté, co společně s manželem přijeli do Běloruska kvůli pohřbu jeho babičky. „Bělorusové jsou velmi mírní. Teď to ale došlo do takového stadia, že i úplně apolitičtí lidé, včetně rodiny mého manžela, jsou rádi, že se v zemi něco děje,“ dodala Kurušanková.

V zemi roste nespokojenost zejména se stavem ekonomiky, nedodržováním lidských práv, ale i s prezidentovým přístupem k pandemii covidu-19, kterou Lukašenko od počátku zlehčoval. To všechno se promítá do dění před prezidentskými volbami, které se v Bělorusku uskuteční v neděli 9. srpna.

„Vidíme, že se situace stále víc vymyká kontrole. Lukašenkův režim nejenom že se uchyluje ke starým trikům, ale používá ještě větší represe než v roce 2010. Spoustu lidí k volbám vůbec nepřipustil a nedovolil jim se ani zaregistrovat, některé navíc poslal do vězení,“ komentuje pro iROZHLAS.cz aktuální dění v Bělorusku analytik Pavel Havlíček z Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).

V uplynulých týdnech skončili ve vězení dva z hlavních Lukašenkových rivalů – známý bloger Sjarhej Čichanouski a bankéř Viktor Babaryka. Třetí vážný kandidát na křeslo běloruského prezidenta Valerij Capkala, kterému úřady také nedovolily v srpnových volbách kandidovat, pak minulý týden odjel z Běloruska kvůli obavám ze zatčení. Opozice se tak semkla kolem Čichanouského manželky Svjatlany, která se rozhodla kandidovat místo něj. Ve čtvrtek ji do ulic metropole Minsku vyšlo podpořit na 60 tisíc lidí, píše BBC.

„To jsou věci, které jsou naprosto bezprecedentní. Stejně jako to, že OBSE poprvé od roku 2001 nedostala pozvánku k monitoringu voleb. Režim se zkrátka bojí, že se to vymyká kontrole. To je vidět i v menších městech, kde se lidé organizují a zapojují do demonstrací na podporu jediné zbývající centrální kandidátky Svjatlany Čichanovské. Vidíme, že dokázala ještě víc rozpumpovat dění v běloruské společnosti, které už bylo zjitřené nejen kvůli pandemii covidu-19,“ dodává Havlíček.

Vagnerovci jako záminka?

Poslední rozbuškou už tak napjaté předvolební atmosféry se tento týden stalo zadržení skupiny více než 30 údajných ruských žoldnéřů z takzvané Vagnerovy soukromé vojenské společnosti. Informaci přinesla běloruská státní agentura Belta, která zároveň zveřejnila jejich jmenný seznam.

Běloruské úřady skupinu zadržely poté, co prý obdržely informaci, podle které do země vstoupilo více než 200 cizích bojovníků s cílem destabilizovat Bělorusko před prezidentskými volbami. Kvůli incidentu si Minsk předvolal i ruského velvyslance.

„Je to samozřejmě další snaha přenést veřejné mínění na Lukašenkovu stranu. Snaží se ukázat, že tu jsou neustálé pokusy o puč a manipulaci voleb,“ míní Havlíček s tím, že žoldnéři mohli Bělorusko využít jen jako tranzitní místo.

Na to pro Český rozhlas upozorňuje také odborník na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír, podle kterého je takzvaná Vagnerova skupina zapojena do řady konfliktů nejen na Blízkém východě, ale i v Africe a dalších zemích a je „dost dobře možné, že prostě využili toho, že minské letiště funguje bez omezení“. Mohli tak použít Bělorusko jako tranzitní bod pro cestu do některé z těchto destinací.

Tento transfer by přitom probíhal „za plného vědomí a na základě souhlasu běloruské státní moci“. Lukašenko tak možná pouze využil situace k tomu, aby ovlivnil veřejné mínění a upozornil na to, že má řadu nepřátel a národ se za něj postavil, popisuje možné vysvětlení odborník Univerzity Karlovy.

Šír ale zároveň upozorňuje, že incident kolem zadržení údajných ruských žoldnéřů má dvě roviny. Co bylo cílem pobytu zadržených žoldnéřů v Bělorusku, proto podle něj není zcela jasné a interpretací se nabízí víc.

„Bělorusko v následujících týdnech čeká poměrně nepříjemné období spojené s tím, že bude volena hlava státu, kdy je výsledek v zásadě dán předem. Lze předpokládat, že vyhlášení výsledku proběhne za situace, kdy proti němu lidé vyjdou do ulic. To může otřást společensko-politickou situací v Bělorusku, a protože Rusko má v Bělorusku své zájmy, může chtít Moskva zabránit nějakému nežádoucímu scénáři vývoje, popřípadě využít této příležitosti k prosazení svých cílů,“ nastínil Šír pro ČRo Plus.

Lukašenkova (ne)podpora

V době, kdy hlavní prezidentovi političtí oponenti sedí ve vězení, se pozornost kritiků Lukašenkova režimu upíná hlavně k Svjatlaně Cichanouské.

Ještě před pár měsíci manželku oblíbeného blogera bez jakýchkoliv politických zkušeností v Bělorusku v podstatě nikdo neznal, v současnosti ale její brífinky lákají tisíce účastníků. Pomáhá jí zřejmě i to, že se proti Lukašenkovi spojila s dalšími dvěma ženami, manželkou vyloučeného kandidáta Capkala a také Mariou Kolesnikovou, poradkyní Viktora Babaryky.

Jak podotýká server Rádia Svobodná Evropa (RFE/RL), navzdory rekordně nízké podpoře prezidenta stále existuje jedno místo, kde má Alexandr Lukašenko moc pevně v rukou a jeho popularita je stále vysoká, a tím jsou státní média. Zatímco propagandistická státní televize má vliv hlavně na lidi starší 65 let, mladší publikum už cenzuře uniká, internetová média a sociální sítě se ale Lukašenkovi nedaří spoutat.

Byl to právě státní televizní kanál Belarus 1, který v červenci zveřejnil výzkum veřejného mínění, podle kterého Lukašenkova popularita před volbami dosahuje 70 procent. Cichanouská v něm nezískala ani tři procenta, průzkum se tak podle RFE/RL stal okamžitě terčem posměchu běloruských uživatelů sociálních sítí.

Zhruba takový výsledek, jaký Lukašenko získal v průzkumu předkládaném státními médii, se podle Šíra dá čekat i ve volbách. „Výsledek je předem známý. Já osobně si myslím, že Lukašenkův zisk, tak jak bude oznámen, se bude pohybovat na standardní hladině 70-80 procent,“ uvedl pro ČRo Plus.

O výsledku voleb mají předem jasno i Bělorusky žijící v Česku Olga Burakevičová a Kryscina Šyjanoková, které v červenci poskytly pro iROZHLAS.cz rozhovor. V něm mimo jiné popsaly, jak machinace s hlasy v Bělorusku obvykle probíhá, hlasování proto označují jako „volby bez volby“.

„Ohledně výsledku voleb jsem opravdu hodně skeptická. V roce 2010 jsem byla pozorovatelkou voleb za neziskovou organizaci Za svobodu na jednom z okrsků v Minsku a tam jsem viděla, že se hlasy vůbec nepočítají. Volební lístky jen rozloží na několik hromádek, Lukašenkovi dají samozřejmě nejvíc a pozorovatelé se nesmějí ke stolům ani přiblížit. Nemohou tedy kontrolovat ani to, jestli lístky dávají správně. Když jsem se s nimi kvůli tomu začala hádat, řekli mi, že mě odvede police,“ popsala Bukarevičová.

Povstání utopené v krvi?

Zatímco výsledek srpnového hlasování je podle pozorovatelů předem jasný, zůstává otázkou, co se bude dít během něj a po něm v běloruských ulicích. Na sílící protesty totiž Lukašenkův režim už posledních několik týdnů odpovídá rozsáhlým zatýkáním politických oponentů, protikandidátů, ale i protirežimních demonstrantů, atmosféra přitom může s blížícím se termínem voleb ještě gradovat.

„V ulicích Minsku nemůžeme vyloučit vůbec nic. Zkušenost z roku 2010 a z krvavého potlačování protestujících dává tušit to, že se běloruský režim nebude štítit vůbec ničeho. Sám Lukašenko v posledních dnech často navštěvuje armádu a ozbrojené složky. I KGB je nyní v pozoru a sleduje situaci velmi bedlivě, případně už zasahuje proti klíčovým organizátorům, které se snaží zlikvidovat,“ vysvětluje Havlíček.

V porovnání s volbami v roce 2010, kdy byly následné demonstrace tvrdě potlačeny, je ale občanská společnost v Bělorusku silnější. Na stranu opozičních aktivistů se navíc v posledních měsících začali přidávat i apolitičtí lidé, kteří se o režim a porušování práv dosud příliš nezajímali, a nespokojenost s Lukašenkovým vládnutím se projevuje kromě Minsku také v menších městech, například v Brestu, Gomelu nebo Mogilevu.

„Určitě se může stát to, že po zfalzifikovaných volbách budou probíhat protesty a demonstrace, proti kterým se režim nebude zdráhat nasadit všechny prostředky. Je otázkou, kam až režim bude ochoten zajít a jestli se mu podaří hnutí snadněji potlačit. Podle mě se mu to nepodaří, protože protestujících lidí už je zkrátka mnohem víc než v roce 2010, režim by proto potřeboval několikanásobně vyšší kapacity, aby protesty rozehnal. Pokud se bude snažit povstání utopit v krvi, může to dopadnout na legitimitu celého režimu,“ podotýká Havlíček.

Otázkou je ale navíc i to, nakolik budou ozbrojené složky ochotny proti protestujícím zasahovat. Armáda totiž do určité míry podléhá ruským vlivům, protože v minulosti probíhala společná bělorusko-ruská cvičení a generálové obou zemí k sobě mají blízko, Lukašenko se proto z velké části opírá o KGB a takzvané protikrizové složky OMON, vysvětluje analytik.

Odborník zároveň nastiňuje jeden z dalších možných scénářů, který podle některých pozorovatelů může nastat, a to je odložení voleb. Pokud totiž režim bude nad dnem dál ztrácet kontrolu, může být v zemi například vyhlášen výjimečný stav – ať už v souvislosti s pandemií, nebo s nějakým jiným zdůvodněním včetně „provokací“, jako jsou právě Vagnerovci zadrženi na běloruském území.

„Setkal jsem se s názory některých analytiků a odborníků z Běloruska, podle kterých už žádná pravidla nefungují a může se stát skutečně cokoliv, i v den samotných voleb. Nemusí dojít jen na falzifikaci hlasování, ale také k jeho odsunutí na pozdější termín. Myslím, že musíme být opravdu připraveni na všechny možné scénáře a mít na paměti to, že režim má v ruce nejrůznější manipulativní techniky a další opatření, která se nebude zdráhat použít, pokud se pro něj situace bude jevit špatně,“ uzavírá Havlíček.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/belorusko-volby-lukasenko-minsk-protesty-opozice-lidska-prava-zoldneri-rusko_2007310703_eku

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[irozhlas.cz \(Zpráva ze světa\)](#), [irozhlas.cz \(Zpráva ze světa\)](#), [irozhlas.cz \(Zpráva ze světa\)](#)